ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೧೫ನೇ ಬುಧವಾರ, ಜನವರಿ ೧೯೬೯ [ಪುಷ್ಯ ೨೫, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]

WEDNESDAY, 15th JANUARY 1969 [Pushya 25, 1890 (Saka)]

Vol. XV—No. 1

Karnataka State Archives,
(Debates ... Library)
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಸ್ವೀಕೃತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.... 4857
ದಿನಾಂಕ Date..............................

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ

Price : 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೧೬ನೇ ಗುರುವಾರ, ಜನವರಿ ೧೯೬೯ [ಪುಷ್ಯ ೨೬, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]

THURSDAY, 16TH JANUARY 1969 [PUSHYA 26, 1890 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೫—ಕ್ರಮಾಂಕ ೨

Vol. XV—No. 2

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ

Price : 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೧೭ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ, ಜನವರಿ ೧೯೬೯ [ಪುಷ್ಯ ೨೭, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]

FRIDAY, 17th JANUARY 1969 [PUSHYA 27, 1890 (SĀKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೫— ಕ್ರಮಾಂಕ ೩

Vol. XV—No. 3

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ: ೨೫ ಪೈಸೆ

Price: 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೨೦ನೇ ಸೋಮವಾರ, ಜನವರಿ ೧೯೬೯ [ಪುಷ್ಯ ೩೦, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]

MONDAY, 20TH JANUARY 1969 [PUSHYA 30, 1890 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೫—ಕ್ರಮಾಂಕ ೪

Vol. XV—No. 4

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ: ೨೫ ಪೈಸೆ

Price: 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೨೧ನೇ ಮಂಗಳವಾರ, ಜನವರಿ ೧೯೬೯ [ಮಾಘ ೧, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]

TUESDAY, 21st JANUARY 1969 [Magha 1, 1890 (Saka)]

ಸಂಪುಟ ೧೫—ಕ್ರಮಾಂಕ ೫

Vol. XV—No. 5

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ

Price : 25 Paise

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Speaker

Sri S. D. Kothavale, B.A. (HONS.), LL.B.

Deputy Speaker

Sri D. Manjunath, B.SC., B.L.

Panel of Chairmen

1 Sri S. Bheemanna
2 Smt. Leelavathi Rai
3 Sri B. P. Kadam
4 Sri G. Rame Gowda

Karnataka State Archives (Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ (ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಸ್ವೀಕೃತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.... 4857
ದಿನಾಂಕ Date..........

Secretary

Sri Te. Hanumanthappa

Deputy Secretary

Sri K. S. Thimmappa Gowda

CONTENTS

		Pages
1	(i) Starred Questions and Answers ...	119—147
	(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up ...	148—152
	(iii) Permission to put held over Question After Question Hour ...	152—153
	(iv) Government's responsibility to answer questions admitted by the Speaker ...	153—155
2	Motion of No-Confidence in the Council of Ministers—(Grant of leave to Move) ...	155—156
3	(i) Notice of adjournment Motion *re*: Hunger Strike in Gadag Town—(Consent withheld) ...	156—164
	(ii) Notice of privilege Motion *re*: News item in a Newspaper—(Dropped) ...	164
	(iii) Seating Arrangement for members in the House	164
4	Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not concluded) ...	164—203

CONTENTS

			PAGES
1	(i)	Starred Questions and Answers ...	205—224
	(ii)	Questions for Answers on the day (but not taken up) ...	224—234
	(iii)	Point of order *re*: reopening of Question Hour after it is declared as over ...	234—236
	(iv)	Statement by the Chief Minister *re*: complaints against the Director of Medical Services, etc....	236—240
2		Statement by Chief Minister *re*: holding of Parliament Session in Bangalore ...	240—247
3		Papers laid on the Table—	
	(i)	Notifications issued under the Mysore Land Revenue Act, 1964 ...	247—248
	(ii)	Notification issued under the Mysore Cattle Trespass Act, 1966 ...	
4		Committee on Private Members' Bills and Resolutions—Seventh Report—(Adopted) ...	248
5		Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not concluded) ...	249—256
6		Non-Official Business—Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969—Leave to Introduce—(Introduced) ...	256
7		Leave of Absence to Sri B. T. Murnal—(Grant of) ...	265
8		Non-official Resolution *re*: change of name of Mysore State as "Kannada Nadu"—(Debate not-concluded)	256—278

CONTENTS

		PAGES
1	Starred Questions and Answers ...	279—298
2	Members' request to answer all questions included in the list ...	299—302
3	Business of the House ...	302—303
4	Privilege Motion	
	(i) *re*: Incorrect replies to supplementaries by Deputy Minister for Health—Consent withheld ... (ii) *re*: Tour programmes of the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs—Consent withheld	304—310
5	Motion of leave to Introduce—	
	(i) Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968—Introduced ... (ii) Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners' Registration and Medical Practitioners' Miscellaneous provisions (Amendment) Bill, 1969—Introduced ...	310—311
6	Leave of Absence to Sri B. A. Bolashetty—Grant of ...	311
7	Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not concluded) ...	311—350
8	Allotment of seats to defectors ...	350—355
9	Ruling *re*: Breach of privilege committed by a Minister by undertaking tour in the constituency of an Opposition Member ...	355—356

CONTENTS

		Pages.
1	(i) Starred Questions and Answers ...	357—387
	(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up)	387—390
2	Order of Suspension of a member rescinded by Speaker ...	390—392
3	Incorrect Reporting of Speeches of the Press ...	392—393
4	(i) Request for reply to a Communication through the Chair to Chief Minister ...	393
	(ii) Notice of Privilege motion against Deputy Minister for Health ...	394
5	Point of order *re*: Statements made by members outside the House *re*: Business of the House ...	394—395
6	Thirteenth Report of the Business Advisory Committee —(Adopted) ...	396
7	Motion of No-Confidence in the Council of Ministers —(Debate not Concluded) ...	396—443

Council of Ministers

1	Sri Veerendra Patil	...	Chief Minister.
2	Sri Mohammed Ali Mehtab Ali	...	Minister for Transport.
3	Sri B. Rachaiah	...	Minister for Agriculture.
4	Sri Ramakrishna Hegde	...	Minister for Finance, Planning and Youth Welfare.
5	Sri K. Puttaswamy	...	Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs.
6	Sri K. V. Shankara Gowda	...	Minister for Education.
7	Sri P. M. Nadgouda	...	Minister for Development.
8	Sri K. Lakkappa	...	Minister for Public Works.
9	Sri M. Rajashekhara Murthy	...	Minister for Industries, Information and Publicity.
10	Sri Y. Ramakrishna	...	Minister for Health.
11	Sri V. L. Patil	...	Minister for Social Welfare.
12	Sri H. V. Koujalgi	...	Minister for Revenue.

Ministers of State

1	Sri A. J. Doddameti	...	Minister of State for Minor Irrigation.
2	Sri Alur Hanumanthappa	...	Minister of State for Forests.
3	Sri G. B. Shankara Rao	...	Minister of State for Veterinary Sciences, Animal Husbandry and Dairy Development.
4	Sri H. C. Linga Reddy	...	Minister of State for Fisheries and Ports.
5	Sri B. Vittaldas Shetty	...	Minister of State for Food and Civil Supplies.
6	Sri B. M. Patil	...	Minister of State for Municipal Administration.

Deputy Minister

1	Sri H. C. Boraiah	...	Deputy Minister for Transport.
2	Sri A. P. Appanna	...	Deputy Minister for Industries.
3	Sri D. B. Pawar	...	Deputy Minister for Agriculture.
4	Sri B. L. Gowda	...	Deputy Minister for Co-operation.
5	Sri D. Parameswarappa	...	Deputy Minister for Major Irrigation & Electricity.
6	Smt. Basavarajeswari	...	Deputy Minister for Social Welfare.
7	Sri G. Basavannappa	...	Deputy Minister for Health.
8	Sri N. M. Kotrabasaiah Sogi	...	Deputy Minister for Education.
9	Sri Basavaraj Magavi	...	Deputy Minister for Public Works.
10	Sri G. Thammanna	...	Deputy Minister for Sericulture.
11	Sri Manik Rao Patil	...	Deputy Minister for Home.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Alphabetical List of Members

Sriyuths—			*Constituency*
1	Abdul Gaffar, H. R.	...	Shivajinagar
2	Abdul Khudus Anwar	...	Bhadravathi
3	Agnihotri, S. V.	...	Dharwar (Rural)
4	Aithala, P. V.	...	Surathkal
5	Allum Karibasappa	...	Kurugod
6	Amaregowda, G.	...	Sindhnoor
7	Amin, S. K.	...	Udipi
8	Amalorpavam, M. A.	...	Bharathinagar
9	Anjanappa, P.	...	Pavagada (S.C.)
10	Alur Hanumanthappa	...	Nelamangala
11	Appanna, A. P.	...	Mercara
12	Arakeri, S. S.	...	Balloli (S.C.)
13	Aziz Sait	...	Narasimharaja
14	Badri Narayan, A. R.	...	Shimoga
15	Bangarappa, S.	...	Sorab
16	Bapu Gowda	...	Shahapur
17	Basanna, S. H.	...	Molakalmuru
18	Basaviah, B.		Kollegal (S.C.)
19	Basavannappa, G.	...	Shikaripur (S.C.)
20	Basavaraju, M.	...	Krishnarajanagar
21	*Smt. Basavarajeswari, B.*	...	Manvi
22	Bellad, N. L.	...	Ranibennur
23	Bhaskar Shetty, B.	...	Kaup
24	Bhimanna, S.	...	Bhalki
25	Bola Raghuram Shetty	...	Karkal
26	Bolasetti, B. A.	...	Bailhongal
27	Bommai, S. R.	...	Kundgol
28	Bommegowda, M. K.	...	Krishnarajapet
29	Boraiah, H. C.	...	Chitradurga
30	Boraiah, T. P.	...	Bannur
31	*Smt. Champabai Bogale*	...	Kagwad (S.C.)
32	Channabasanagouda Hanumanthgouda	...	Yelburga
33	Chandrakanth, G.	...	Bidar
34	Channabasappa, H. M.	...	Periyapatna
35	Channabasappa, G.	...	Arsikere
36	Channiah, T.	...	Mulbagal (S.C.)
37	Channiah, S.	...	Krishnaraja
38	Channegowda, N. A.	...	Pandavapur
39	Chidanand, K. *	...	Belthangadi

* The memmber took oath in the Chambers of the Speaker on 10th January 1969.

	Sriyuths—		*Constituency*
40	Chikke Gowda	...	Gubbi
41	Chikke Gowda, N.	...	Hoskote
42	Chikke Gowda, K. P.	...	Sakleshpur
43	Churchihalmath, C. M.	...	Mundargi
44	Dasankop, K. M.	...	Dharwar City
45	Dayananda Sagar, R.	...	Chamarajpet
46	Desai, C. M.	...	Sindgi
47	Desai, G. N.	...	Hanagal
48	Desai, R. M.	...	Bilgi
49	Devaraja Urs, D.	...	Hunsur
50	Deve Gowda, H. D.	...	Holenarsipur
51	Dhananjiah, B. R.	...	Ramanagaram
52	Digamber Rao B. Kalmankar	...	Aland
53	Doddabore Gowda, B.	...	Srirangapatna
54	Doddamani, R. V.	...	Naragund (S.C.,
55	Doddameti, A. J.	...	Ron
56	Doddanagoud, M.	...	Siruguppa
57	Duggappa, G.	...	Bharmasagar
58	Ganga Bovi	...	Gulur (S.C.)
59	Gangadhar, B. P.	...	Tumkur
60	Ganganna, B.	...	Kallambella
61	Gangi Reddy, T. K.	...	Chintamani
62	Gopala Gowda, S.	...	Thirthahalli
63	Ghorpade, M. Y.	...	Sandur
64	Govinda Reddy, G. T.	...	Madhugiri
65	Gowda, B. L.	...	Challakere
66	Gowdh, D. S.	...	Devanahalli
67	Guraddi, S. M.	...	Muddebihal
68	Halappa, N. G.	...	Channagiri
69	Halaswamy, J. R.	...	Jagalur
70	Hanji Shivanna	...	Tarikere
71	Hegde, R. M.	...	Kumta
72	Huchmasthy Gowda, N.	...	Huliyurdurga
73	Iddinabba, B. M.	...	Mangalore-2
74	Jalisatgi, M. M.	...	Bhatkal
75	Jayaprakash Narayan, M. H.	...	Sirsi (S.C.)
76	Jayaprakasha Shetty, S.	...	Brahmavar
77	Jwalanaiah, H. B.	...	Hassan
78	Kadam, B. P.	...	Karwar
79	Kalyan Rao, M.	...	Kalgi
80	Kanthi, S. R.	...	Hungund
81	Krishnan, M. S.	...	Malleswaram
82	Krishnappa, T. V.	...	Channapatna
83	Kondajji Basappa	...	Davangere
84	Koujalgi, H. V.	...	Parasgad
85	Kothavale, S. D.	...	Sankeswar

	Sriyuths :—		*Constituency*
86	Kotrabasaiah Sogi, N. M.	...	Hadagali
87	Lakshmipathi, R. N.	...	Gowribidnur
88	*Smt. Lalithabai Chandrasekhar*	...	Kamalapur
89	*Smt. Leelavathi Rai, K.*	...	Bantwal
90	Linga Reddy, H. C.	...	Malur
91	Lokayya Naik, N.	...	Virajpet (S. T.)
92	Made Gowda, G.	...	Kirugavalu
93	Magavi, B. V.	...	Haveri
94	Mahadev G. Banakar	...	Byadgi
95	Manvi, G. K.	...	Nippani
96	Manche Gowda, M.	...	Maddur
97	Mallappa, M.	...	Birur
98	Mallikarjunaswamy, M.	...	Malavalli (S. C.)
99	Manjunath, D.	...	Hiriyur (S. C.)
100	Manjunathaiah, G. M.	...	Somwarpet
101	Manika Rao Sham Rao	...	Aurad
102	Mohamed Ali	...	Gulbarga
103	Muniswamiah, R.	...	Anekal (S. C.)
104	Muniappa, A.	...	Bagepalli
105	Murnal, B. T.	...	Bagalkot
106	Nadkarni, D. S.	...	Ankola
107	Nadagouda, K. P.	...	Mudhol
108	Nadagouda K. R.	...	Yadgiri
109	*Smt. Nagamma*	...	Kalmala (S. C.)
110	Nagan Gowda, R.	...	Hospet
111	Nagappa, M.	...	Raichur
112	Nagappa	...	Mandya
113	Nagappa H.	...	Hanur
114	Nagappa V.	...	Bellary
115	*Smt. Nagarathnamma Hiremath*	...	Gandhinagar
116	*Smt. Nagarathnamma, K. S.*	...	Gundlupet
117	Naik, L. S.	...	Gokak (S. T.)
118	Nandihali, P. B.	...	Uchagaon
119	Nanjappa, A.	...	Shanthinagar
120	Nanjappa, B.	...	Gandasi
121	Nanjegowda, H. N.	...	Arkalgud
122	Narasappa Yenkappa	...	Gurumitkal (S. C.)
123	Narayana Gowda, E.	...	Bethamangala
124	Narayana Gowda, G.	...	Vemagal
125	Narayanaswamappa, B.	...	Yelahanka
126	Narayanaswamy, B. L.	...	Srinivasapur
127	Nijalingappa, S.	...	Shiggaon
128	Panchagavi, A. R.	...	Arabhavi
129	Parameswarappa, B.	...	Holalkere
130	Parameswarappa, D.	...	Honnali
131	Pattanshetty, C. L.	...	Bagewadi (Belgaum Dist)

	Sriyuths :		*Constituency*
132	Pattanashetti, K. M.	...	Badami
133	Pattanashetti, M. R.	...	Guledgud
134	Patil, B. M.	...	Bijapur
135	Patil, B. S.	...	Bagewadi (Bijapur Dist.)
136	Patil, G. N.	...	Hoovinahippargi
137	Patil, K. H.	...	Gadag
138	Patil, M. R.	...	Hubli (Rural)
139	Patil, N. S.	...	Afzalpur
140	Patil, F. S.	...	Kalaghatgi
141	Patil, R. M.	...	Navalgund
142	Patil Shidagouda Shivagouda	...	Sadalga
143	Patil Satyagouda Satagouda	...	Hukkeri
144	Patil, V. L.	...	Raibag
145	Patil, V. N.	...	Humnabad
146	Pawar, D. B.	...	Athani
147	Peeranna, R.	...	Heggadadevanakote (SC)
148	Prabhakar, K.	...	Varthur (S. C.)
149	Prabhurao Dhondiba Jagadale	...	Hulsoor
150	Pundaleekappa, E.	...	Kushtagi
151	Puttadasa, H.	...	Sathanur (S. C.)
152	Puttaranganath, S. H.	...	Belur (S. C.)
153	Puttaswamy, K.	...	Chamundeswari
154	Puttaswamy, K. M.	...	Chikkaballapur
155	Puttaswamy, S.	...	Chamarajanagar
156	Rachiah, B.	...	Santhemaranahalli(S.C.)
157	Raja Pid Naik	...	Shorapur
158	Rajaiah Shetty, C. K.	...	Chikkanayakanahalli
159	Rajasekhara Murthy, M.	...	T-Narasipur
160	Ramanna, M. N.	...	Turuvekere
161	Ramachandra, A.	...	Sullya (S. C.)
162	Ramakrishna, Y.	...	Uttarahalli (S. C)
163	Ramakrishna Hegde	...	Haliyal
164	Ramappa, M.	...	Hosadurga
165	Ramegowda, B. N.	...	Sira
166	Ramegowda, G.	...	Doddaballapur
167	Ranganath, K. H.	...	Mudigere (S. C.)
168	Range Gowda, C. R.	...	Magadi
169	Ratnakumar Setty, K.	...	Mudabidre
170	Rudrappa, S.	...	Chitapur
171	Sadashivappa Patil	...	Deodurg
172	Sadyojatha, M. M. J.	...	Kudligi
173	Sanganagouda, K.	...	Lingsugur
174	Sanikop, B. M.	...	Kittur
175	Sarwesh, J. P.	...	Serum (S. C.)
176	Sastry, C. M. S.	...	Chickmagalur
177	Sayanak, B. B.	...	Belgaum

	Sriyuths :		*Constituency*
178	Shamanna, T. R.	...	Fort-Bangalore
179	Shankara Rao, G. B.	...	Hirekerur
180	Sharangouda Inamdar	...	Jewargi
181	Shanmugam, S. R. *	...	K G F (S. C.)
182	*Smt. Sharadavva M. Pattan*	...	Ramdrng
183	Shivappa, S.	...	Shravanabelagola.
184	Shivappa, V. L.	...	Tiptur
185	Siddaiah, D. M.	...	Biligere
186	Sidramappa Khuba	...	Basavakalyan
187	Siddaveerappa, H.	...	Harihar
188	Siddaiah Kashimath	...	Shirhatti
189	Singari Gowda, K.	...	Nagamangala
190	Sirdesai, N. B.	...	Khanapur
191	Shivanna, T. S.	...	Koratagere
192	Solur Siddappa	...	Kudur
193	Somashekharappa, I.	...	Hosanagar
194	Soudagar, B. S.	...	Chikodi (S. C.)
195	Srikantaiah, L.	...	Nanjangud
196	Srinivasa, K. H.	...	Sagar
197	Srinivasa Nayak, M.	...	Mangalore-1
198	Subba Rao Halsnad	...	Baindur
199	Surpur, M. K.	...	Indi
200	Thammanna, G.	...	Kunigal
201	Thammaiah, K. M.	...	Kadur
202	Thimmaiah, P.	...	Basavangudi
203	Thimmegowda, K. G.	...	Kanakapura
204	Thirumaladevaraya	...	Gangavathi
205	Vastrad, S. B.	...	Tikota
206	Vatal Nagaraj	...	Chickpet
207	Veerappa Gowda, K. N.	...	Sringeri
208	Veerendra Patil	...	Chincholi
209	Venkatagiriyappa, P.		Kolar
210	Venkatarayappa, B.	...	Sidlaghatta
211	Virupaksha Gowda B. Malipatil	...	Koppal
212	Vittal Das Shetty, B.	...	Puttur
213	*Smt. Winnifred F. Fernandes*	...	Coondapur
214	Yenka Nayak	...	Harapanahalli (S.C.)
215	*Vacant*	...	Jamkhand
216	*Vacant*	...	Nomination
217	*Vacant*	...	Hubli

* The member took oath in the Chamber of the Speaker on 11th December 1968.

CONTENTS

		PAGES
1	Obituary References *re*: Demise of Shriyuts S. V. Krishnamoorthy Rao, Mangaladas Pakvasa, Major P. F. D'Mellow, S. S. Shettar, M. S. Shivananda Sharma and K. K. Hegde. ..	1—2
2	(i) Starred Questions and Answers. ...	2—29
	(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up). ..	30—31
3	(i) Panel of Chairmen ...	31
	(ii) Arrest and Release of Members—(Announcement) ...	32
	(iii) Resignation by Sri B. D. Jatti as men ber of L A.—(Announcement). ...	32
	(iv) Business Advisory Committee (Re-Constitution) ...	32
	(v) Admission of Opposition Members to the Ruling Party. ...	33
	(vi) Resignation of Members ...	33
4	(i) Adjournment motion *re*: Supreme Court observation on grant of Excise contract to Sri K. V. Niranjan. ...	33—43
5	(i) Secretary's Report ...	43
	(ii) Statement of Bills assented to by the Governor or the President. ...	43
6	(i) Speaker's Report ...	44
	(ii) Copy of the Governor's Address. ...	44—61
7	Papers laid on the Table:—	
	(i) Report of the Mysore P. S C. for 1965-66. (ii) Annual financial Statement of the M.S.E.B. for 1968-69 Vol. II. (iii) Administration Report of the M.S.R.T.C. for 1966-67. (iv) Audit Report of the accounts of the M.S.R.T.C. for period ending 31st March 1967. (v) Notification No. A F 204 AMS 67, dated 25th September 1968 issued under the Cotton Transport Act, 1923	61—65

PAGES

(vi) Annual accounts of the Mysore University for 1964-65 and 1965-66.
(vii) Annual Report and Audited accounts of the Mysore State Warehousing Corporation for 1967-68.
(viii) Mysore Agricultural Produce Market Regulation (Removal of Difficulties) Order, 1968.
(ix) Mysore Agricultural Produce Marketing Regulation (Removal of Difficulties) (No. 2) Order, 1968
(x) Annual Report of the Khadi and Village Industries Board for 1966-67
(xi) Twenty Second Report f the REMCO.
(xii) Notifications, Rules and Regulations issued under certain Acts in force in the State.
(xiii) Report of the Mysore Pay Commission
(xiv) Details of 1? Minor Irrigation Works in the State as promised in reply to question No. 285 on 14th September 1968.
} 61—65

8 Presentation of the Second Report of the Committee on Estimates on Bangalore Water Supply Rates. ... 65

9 Mysore Court Fee and Suits Valuation (Amendment) Bill, 1968—(Introduction) ... 65

10 (a) Mysore Inams Abolition Laws (Amendment) Bill, 1968
(b) Hyderabad Jagirs (Commutation) (Regulation) (Mysore Amendment) Bill, 1967.
} Introduction held over. 65—66

11 City of Bangalore Improvement (2nd Amendment) Bill, 1967—(Introduction) ... 67

12 Mysore Gift Goods (Unlawful Possession) (Amenedment) Bill, 1968—(Introduction) ... 68

13 Mysore Local Authorities (Disciplinary Proceedings against Employees) Bill, 1968—(Introduction) ... 68

14 Motion of Thanks to the Governor's Address—(Debate not concluded.) ... 68—118

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, 15th January 1969.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

Obituary References *re*: demise of Sriyuths: S. V. Krishna Murthy Rao, Mangaldas Pakvasa, Major P. F. D'Mellow, S. S. Shettar, M. C. Shivananda Sharma, and K. K. Hegde.

MR SPEAKER.—I regret to announce the sad demise of Sriyuts: S. V. Krishna Murthy Rao, former Deputy Speaker of Lok Sabha, on 4th October 1968, Mangaldas Pakvasa, Ex-Acting Governor of Mysore on 6th November 1968, Major P. F. D'Mellow and S. S. Shettar sitting members of the Legislative Assembly on 4th and 9th December 1968 respectively and M. C. Shivananda Sarma, Ex-Member of the Mysore Constituent Assembly on 2nd January 1969 and Sri K. K. Hegde, former Minister of Government of Mysore on 10th January 1969.

Sri S. V. Krishna Murthy Rao was a member of the Representative Assembly during 1945-49. He was Deputy Chairman of the Rajya Sabha till 1962 and the Deputy Speaker of Lok Sabha during 1962-1967.

Sri Mangaldas Pakvasa was a former Governor of Bombay and was acting Governor of Mysore during 15th April 1959 to 30th June 1959, 16th April 1960 to 2nd July 1960, 10th April 1961 to 24th June 1961 and 10th April 1962 to 20th July 1962.

Major P. F. D'Mellow was the nominated member of the Third Legislative Assembly and sitting member of the current Assembly. He was the Chairman, Bangalore Friend-in-need Society, Vice-President, Mysore Co-ordinated Ex-Service League. He was interested in the welfare of the Ex-Service Personnel.

Sri S. S. Shettar was elected to the Legislative Assembly in the Fourth General Election from the Hubli City Constituency. He was the President of the Hotel Karmik Sangh and was a great social worker.

(MR. SPEAKER)

Sri Shivananda Sarma was a member of the Mysore Constituent Assembly and later member of Legislative Assembly in 1950-52 before the general elections. He served on the State Educational Reforms Committee.

Sri K. K. Hegde was a member of the Second Assembly and Minister for Health, Government of Mysore during 1958-62.

I shall convey on behalf of the House our sympathies to the relatives of the deceased.

I request the members to stand in silence for a minute as a mark of respect to the deceased.

(*The House stood in silence for a minute*)

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Crediting of Occupancy Price

11. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) whether Government have issued notices to the holders of patilki, sanadi and maharki lands in Khanapur Taluk for crediting three times or six times the assessment as occupancy price and getting the lands regranted ;

(*b*) the reason for the holders of such Inam Lands for crediting the occupancy price more or less than the required sum and whether Government have issued instructions to the Revenue authorities to ascertain the correct occupancy prices amounts ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) Yes.

(*b*) Government is not aware of any instances where more or less than the required sum have been credited after the rules are amended in January, 1968 requiring issue of notices in individual cases. If such payments have been made the concerned authorities will take action to refund or recover the difference as the case may be.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know Sir, whether the Government is aware that the Government Circular No. RD-67 dated 25th December 1967 has not been given effect by the Deputy Commissioner, Belgaum, and Thasildar, Khanapur, with the result that the holders of *vatan*

lands are confused and do not know how many times they have to credit the occupancy price ?

† SRI H. V. KOUJALGI.—It is true that such a circular was issued, but it is not confusing the holders of lands. They will have to credit the money as laid down in the Act.

SRI N. B. SIRDESAI.—May I know Sir, when the instructions given in the circular would reach the holders of *vatan* lands ? We are prepared to act according to instructions given by the Government.

SRI H. V. KOUJALGI.—These are questions of law and they have to be interpreted. They cannot be answered here, Sir.

Promotion of Licentiate Doctors

14. SMT. K. LEELAVATHI RAI (Bantwal).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that licentiates working in Government service were promoted to Assistant Surgeon, Grade II Posts immediately after completion of condensed M.B.B.S. course as per G.O. No. GAD 30 GRR 57 dated 1st December 1960 ;

(*b*) the date up to which the above Government Order was in force ;

(*c*) whether the above Government Order has been amended, if so when ;

(*d*) whether any licentiates have been promoted as per Notification No. PLM 459 MEG 62 dated 29th January 1963 ;

(*e*) the number of licentiates who have completed the condensed M.B.B.S. course in the year 1962 ;

(*f*) the number of doctors who have completed the condensed course but not promoted as Assistant Surgeons, Grade II posts ;

(*g*) whether they would take immediate steps to promote all the doctors who have completed the condensed M.B.B.S. course in the year 1962 from the date of passing their final M.B.B.S. Examination ?

SRI Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(*a*) Yes.

(*b*) The Notification dated 1st December 1960 is still in force with amendments.

(*c*) Yes, on 28th November 1962 and 9th August 1967.

(*d*) Yes.

(*e*) Eleven.

† Indicates that the speeches or remarks have not been revised by the member concerned.

(SRI Y. RAMAKRISHNA)

(*f*) 88 up to end of September 1966.

(*g*) No. Promotions are being made according to the recruitment rules as amended *i.e.*, to those licentiates who have completed 10 years or more service.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ.—ಕಂಡೆನ್ಸ್‌ಡ್ ಕೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವ ಲೈಸೆನ್‌ಷಿಯೇಟ್ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಇಗ್‌ನೋರ್ ಮಾಡಿದೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಇಗ್‌ನೋರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ.—ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ "ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ದೊರೆಯದಿರುವವರ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಆ ಲಿಸ್ಟ್ ಕೊಡಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

Industrial Estates

21. SRI T. K. GANGI REDDY (Chintamani).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) the taluks in Kolar District wherein the Government have intended to establish industrial estates ;

(*b*) the basis on which they establish industrial estates ?

SRI A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

(*a*) One industrial estate has already been established in Kolar Gold Fields. There is no intention of establishing industrial estates in any other place in Kolar District.

(*b*) The establishment of the industrial estates will be decided on the basis of local industrial facilities like labourers, industrial skill and the market for the manufactured goods.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಗಂಗಿರೆಡ್ಡಿ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್. ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಎಲ್ಲೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು ನುರಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ತೆರೆಯುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಷೆಡ್ಸ್ ಕಟ್ಟುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾಟ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆರೆಯುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—'ಬಿ' ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಡಿಸೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಏಜೆನ್ಸಿ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಮೊದಲು ಈ 39 ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ಸನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಂಡಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಷೆಡ್ಸನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಬಂದೆವು, ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಕಂಡು ಬರದಿದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ಷೆಡ್ಡುಗಳು ಖಾಲಿ ಉಳಿದವು. ಈಗ ಜೂನ್ 1968ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಎಲ್ಲಾದರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಷೆಡ್ಸ್ ತೆರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷ 6 ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲಿಸ್ಟ್ಸ್ ಈ ಷೆಡ್ಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

Mysore Bhavan in New Delhi

29. **Sri S. S. ARAKERI** (Balloli).—

Will the Chief Minister to pleased to state :—

(*a*) the total amount spent on Mysore Bhavan in Delhi ;

(*b*) the total number of rooms available for accommodation there ;

(*c*) the total number of air-conditioned rooms available ;

(*d*) the rate charged for air-conditioned rooms allotted to Ministers and Heads of Departments of Mysore Government including I. A. S. Officers ;

(*e*) the rates charged for M. L. As. and M.L. Cs. of Mysore State for air-conditioned rooms and other rooms ;

(*f*) the rates charged for others to accommodate in Mysore Bhavan ;

(*g*) the officer in charge of Mysore Bhavan of Delhi and his present salary ;

(*h*) the total number of employees employed there ;

(*i*) the total numper of employees in Mysore Bhavan, New Delhi and of those in the Office of the Commissioner for Mysore Government in Delhi (figures in each category may be furnished separately) ;

(*j*) the number of Kannada knowing employees working in the Mysore Bhavan and in the Office of the Commissioner of Mysore Government in Delhi ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Rs. 22.8 lakhs.

(*b*) 26.

(*c*) 10.

(SRI VEERENDRA PATIL)

(*d*) Rs. 6 per person per day.

(*e*) Rs. 20 per person for Air-conditioned room.

Non-Air conditioned room :

Rs. 10 per person (Single room)
Rs. 12 do (room with dressing room)
Rs. 16 do (room with sitting room)

(*f*) As per clause (*e*).

(*g*) Assistant Engineer-*cum*-Reception Officer. Salary Rs. 885 p.m.

(*h*) Thirty posts are sanctioned.

(*i*)

	Class I	Class II	Class III	Class IV	Total No.
Mysore Bhavan :	1	...	4	25	30
Special Commissioner's Office :	1	1	4	6	12

(*j*) Mysore Bhavan : Six.
Special Commissioner's Office : nil.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಮೈಸೂರು ಭವನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 42 ಜನ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 6 ಮಂದಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಉಳಿದ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಅಪಾಯಿಂಟಿಂಗ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—42ರ ಪೈಕಿ ಮಿನಿಯರ್ ಸ್ಟಾಫೇ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನವರು ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿ ಕ್ಲಾಸ್ 4 ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ರೋಕಲ್ ಆಗಿ ಯಾರಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಠ ಇರುತ್ತದೆ, ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರಿನವರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಮೈಸೂರು ಭವನದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ 20 ರೂಪಾಯಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಭಾಷೆಯವರು ? ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರು ? ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಮಿಷನರು ಒಬ್ಬರು ವರ್ಮಾ ಅಂತ ಅನ್ನುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿದ್ದರು.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—What is the strength of the menial estabishment at "Mysore Bhavan" in Delhi ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not have those figures now. If the hon'ble Member puts a separate question, I will be in a position to answer.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Will the Government consider the necessity of removing this discrimination between Government Officers and M.L.A. and see that the same rate is charged to the Members of this House, as is charged to Officers and Ministers?

Sri VEERENDRA PATIL.—That proposal is being considered

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಈ ಎರಡು ಕ್ಯಾಟಗರಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮೈಸೂರು ಭವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಅಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮುಖ್ಯ ಆಫೀಸರನ್ನು ಮೈಸೂರಿನವರನ್ನೇ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ 4ನೇ ದರ್ಜೆಯವರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಟೆಂಪೊರೆರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿನವರು ಸಣ್ಣ ದರ್ಜೆಯವರು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ದಿವಸಗಳು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ನಿಯಮವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ಇರಬಹುದೇ, ಅಂದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಯಾರೋ ಆಫೀಸರು ಇದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಂಥಾ ವಿಷಯ ಯಾವುದೂ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಸರಕಾರದವರ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರು ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ—ಮೈಸೂರು ಭವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಆದರೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ.—ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರೆಷ್ಟು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಬ್ಬರು ಲೇಡೀಸ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ 42 ಜನರನ್ನು ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರನ್ನು ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದವರನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟೇಷನ್ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಿಚನ್; ಡೈನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರೂಮುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಖಾಯಂಆಗಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿನ್ನೂ ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್ ವೀರಪ್ಪಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ಟಿನವರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಹಾಗೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ನೋಡೋಣ. ಇದು ಊಹಾಪೋಹದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಅಲ್ಲಿ 22-23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೂ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿರತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಆಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ರಷ್ ಇತ್ತು. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಗೆ ರಷ್ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಹೋದದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ- ತಿಳಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

Hutti Gold Mines

40. Sri K. SANGAN GOWDA (Lingsugur).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state:—

(*a*) the number of employees in the Hutti Gold Mines including Officers;

(*b*) the number of skilled labourers;

(*c*) the number of underground employees;

(*d*) the number of local persons employed in each section;

(*e*) the number of members on the Board of Directors;

(*f*) whether any local persons are included in the Board of Directors?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(*a*) (i) Officers	...	44
(ii) Others	...	2,494
Total	...	2,538

(*b*) Total number of skilled labourers is 1,070 comprising Blasters. Foremen, maistries, carpenters, masons, pipemen, electricians, fitters, welders, turners, clerical staff, engineering technicians, etc.

(*c*) Total number of underground employees is 1,444.

(*d*) The total number of local persons employed in the Mines including officers is 1,800 as shown below as against 724 persons who are

from outside Raichur district (of these 111 belong to Mysore State and the remaining 613 are from the outside Mysore State).

		Local
Underground	...	1,088
Mill	...	109
Engineering	...	273
Surface	...	212
Sanitation	...	19
Security	...	26
Medical	...	14
Administration	...	59
Total	...	1,800

(e) There are six Directors on the Board of Directors of the Company at present and they are:

(i) Sri M. Rajasekhara Murthy...Chairman.
(ii) Sri V. Veeraraj Urs.
(iii) Sri S. E. Taylor (Alternate Sri B. A. Tregay).
(iv) Dharmaprakasha Sri M. V. Veerappa.
(v) Dr. B. P. Radhakrishna.
(vi) Sri Pannalal Bansilal Pittie.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 2,538 ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರು ಕೇವಲ 1800 ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದಾಗ ಈ ಜನರನ್ನು ನೌಕರಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಆ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 44 ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಲೋಕಲ್ ಜನರು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಕಲ್ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ಮೊದಲು ಇದು ಹಿಂದಿನ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಗ ಕೆಲವರನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ 44 ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ 15 ಜನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಡೈರಕ್ಟರಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಮೆಂಬರ್ ಇರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ಆರು ಜನ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ. ವಿ. ವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಏನು ವಿಶೇಷ ಗಣಿ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪನವರು ಪಬ್ಲಿಕನ್ನು ರೆಪ್ರಸೆಂಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪನವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ರೆಪ್ರಸೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರನ್ನು ರೆಪ್ರಸೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ಅಥವಾ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಲೇಬರರ್ಸನ್ನು ರೆಪ್ರಸೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ಅವರು ಷೇರ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ (Share-holders) ರಿಂದ ಎಲೆಕ್ಟ್ಯಾಗಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಶನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕದೆ 15–20ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಶನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ಪ್ರಮೋಶನ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕಲ್‌ನವರೆಂದು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಇರುವ ಹೊರಗಡೆಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಅಫೀಶಿಯಲ್ಸ್ ಎಷ್ಟು, ನಾನ್ ಅಫೀಶಿಯಲ್ಸ್ ಎಷ್ಟು? ಈಗ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಜನ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ಕಂಪೆನಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ 7 ಜನರು. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್. ಮೂರು ಜನ ಹೊರಗಡೆಯವರು. ಮೂರರ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಖಾಲಿ ಇದೆ. ಖಾಲಿ ಇರುವ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೋಕಲ್ ರೆಪ್ರಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರು ಹೊರಗಡೆಯವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರು ಕಂಪೆನಿಯ ಪ್ರೊಮೋಟರ್, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಶ್ಯಾರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್‌ನ್ನು ರೆಪ್ರಸೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮೂರು ಜನ ನಾನ್ ಅಫೀಶಿಯಲ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ 6ನೇಯವರು ಶ್ರೀ ಪನ್ನಾಲಾಲ್ ಬನ್ಸಿಲಾಲ್‌ರಿಗೆ ಏನು ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಶನ್ಸ್ ಇದೆ ? ಇವರು ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು, ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಯರ್ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಕಂಪೆನಿಯ ಪ್ರಮೋಟರ್ಸ್ ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಇದ್ದಾರೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—In order to give representation to the public may I know whether it is not feasible to take some local men of the taluk board or local M.L.A. on the Board ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—It is under active consideration of the Government.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ಲೈಫ್ ರಿಸ್ಕೀ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಂಪಲ್ಸರಿ ಇನ್‌ಶೂರೆನ್ಸ್ ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

Sri M. RAJASHEKHARA MURTHY.—Notice, Sir.

Supply of Electricity to Uppinakudru Village

46. Sri SUBBA RAO HALSNAD (Byndoor).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether sanction was accorded for the supply of electricity to Uppinakudru village, Coondapura Taluk. In reference No. ND-B-3193/4 dated 21st May 1964 upon the request made by the villagers of the said village in their letter dated 26th January 1963 ;

(*b*) if so, the reason for not supplying the same to the said village ;

(*c*) whether there is any proposal to provide electricity to the said village during 1967-68;

(*d*) if not, when?

SRI D. PARAMESHWARAPPA (Deputy Minister for Major Irigation and Electricity) [on behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(*a*) Estimate had been sanctioned in 1964 for power supply to 11 I. P. Sets.

(*b*) The parties were not ready with their pumpsets.

(*c*) Yes, if the parties get ready with their pumpsets.

(*d*) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಹುನನಾಡ್.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕೂಡಲೇ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಡಿಸೆಂಬರ್ 8ನೇ ತಾರೀಕಿನವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 8ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ 6 ಜನರಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದವುಗಳಿಗೆ ಕಂಪ್ಲೀಶನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಅದು ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಸರ್ವಿಸ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡದೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವೈಯರ್ಸ್, ಮೀಟರ್ ಬೋರ್ಡ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆ, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡದೆ ಉಳಿದಿವೆ. 90 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ, 10 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ, ಸರ್ವಿಸ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಹಾಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ಅಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಭಾವದಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Appointment of Taluk Sheristedar

51. SRI B. P. KADAM (Karwar).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

(*a*) whether the Deputy Commissioner, North Kanara District had made appointments to the post of Taluk Sheristedar under his order No. EST I.S.R. 2688 dated 1st April 1965 as per the Gradation list of I Division clerks and I Grade Revenue Inspectors;

(*b*) whether the Deputy Commissioners were the appointing authorities to the post of Taluka Sheristedars under the C.C.A. Rules 1957 till 4th August 1965;

(SRI B. P. KADAM)

(*c*) whether the Divisional Commissioner, Belgaum has been made the appointing authority to the post of Taluka Sheristedars under Government Notification No. GSR. 631 dated 5th August 1965 from the Divisional gradation list of F.DCs/I Grade Revenue Inspectors as it stood on 5th August 1965 ;

(*d*) whether in order to give effect to the Provisional gradation list of I Division clerks and I Gr. R. Is, Divisional Commissioner, Belgaum has reverted officials promoted under Deputy Commissioner's order referred to in (a) above to provide officials who were held not eligible for such promotion on 1st April 1965 by the Deputy Commissioner, North Kanara District ;

(*e*) if so, whether this action of the Divisional Commissioner, Belgaum is not irregular and contrary to the rules ?

SRI H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) and (*b*) Yes.

(*c*) According to the M.C.S. (CC and A) Rules 1957, the Deputy Commissioners, were the appointing authorities for Taluk Sheristedars till 5th August 1965 on which date the Divisional Commissioners were made the appointing authorities by an amendment to the M.C.S. (CC and A) Rules issued under Notification No. GAD 108 SSR 65 dated 5th August 1965.

(*d*) According to Note (a) in the schedule to the M.G.S. (RSB) (Recruitment) Rules, 1959 which came into force on 9th June 1959 promotion to the posts of Sheristedars and above has to be made from a common gradation lists of the combined cadre of I Division clerks and I Gr. R. Is. maintatined for each division. But a common gradation list could not be prepared in Belgaum Division till 10th May 1965 due to certain administrative difficulties. On preparation of the Divisional gradation list of I Division clerks/I Grade R.Is. on 10th May 1965 some of the officials of Karwar District promoted as Taluka Sheristedars under the Deputy Commissioner, Karwar's order No. EST I.SR. 2688 dated 1st April 1965 became junior in the gradation list to the officials of other Districts in the Division who were not yet promoted as Taluka Sheristedars. As such they could not be continued as Taluka Sheristedars and they were therefore reverted and the officials of other Districts who had become senior to them were promoted.

(*e*) The action of the Divisional Commissioner in reverting the officials of Karwar District was in conformity with the Mysore General Services (R.S.B.) Recruitment Rules 1959.

SRI B. P. KADAM.—How can an amendment operate with retrospective effect to adversely affect the concerned ?

†SRI H. V. KOUJALGI.—The matter is before the High Court, Sir.

Doddankatte Project in Bukinakcre Hobli

77. SRI M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—(2-12-1968)

Will the Minister of State for Minor Irrigation, be pleased to state :—

(*a*) the amount spent so far, for the construction of Doddanakatte Project in Bukinakere Hobli, K. R. Pet Taluk in Mandya District ;

(*b*) whether it is a fact that although the above project was sanctioned and completed some fifteen years ago the area under its atchkat has not been brought under irrigation ?

SRI D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)].—

(*a*) Rs. 9,28,478.

(*b*) The work was completed during 1963-64 and water allowed during 1964-65. Owing to scarcity conditions in this area the yield during the past few years was low, hence the contemplated atchkat could not be fully developed.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—63-64ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಷುರು ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸ 55-56ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ನಿಜ. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ 9 ಲಕ್ಷ 28 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆಂಬುದಾಗಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಡ್ರಾಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ವೇಸ್ಟ್ ವೇಸ್ಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈ ಮೈನರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರಬೇಕಾದರೆ ಮಳೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪೆರಿನಿಯಲ್ ಸೋರ್ಸ್ ಇರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಮಳೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಮಳೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಆದರೆ ಕೆರೆ ತುಂಬುತ್ತದೆ, ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಪಿಕಪ್ಪನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಗೆರೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದೇನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈಗ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಖರ್ಚಾಗಿರುವ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನ್ಯಾಷನಲ್ ವೇಸ್ಟ್ ವೇಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈ ಸಲಹೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mysore Prevention of Fragmentation and Consolidation Act, 1966

99. Sri M. R. PATIL (Hubli).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

(a) the reasons for not bringing the Mysore Prevention of Fragmentation and Consolidation of Holdings Act 1966 (Mysore Act 1 of 1967) into force as yet;

(b) the reason for not finalising the draft of the Rules numbering only 33 under the said Act published in March 1968;

(c) the number of persons who have sent objections or suggestions with respect to the said draft rules?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) The Provisions of the Act cannot be implemented unless and until rules framed thereunder are finalised.

(b) The draft Rules are under examination in the light of comments (suggestions) received;

(e) No objections have been received from the public. Suggestions have been received from 8 Officers.

12-30 P.M.

Sri M. R. PATIL.—Is not the period of one year sufficient for examining the draft rules?

Sri H. V. KOUJALGI.—I am sorry there is some delay in framing the rules.

Sri M. R. PATIL.—How long will the Government take to finalise the rules?

Sri H. V. KOUJALGI.—The rules are ready and they are sent to Law Department for scrutiny. As soon as they are received, they will be finalised.

Sri M. R. PATIL.—Are the Government aware that the holders of agricultural land in Bombay area are undergoing a great suffering on account of impractical rules under the Bombay Rules and they need to be urgently replaced?

Sri H. V. KOUJALGI.—Now they are governed by the Bombay rules and I do not think there is any question of inconvenience.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know by what time the rules will be finalised?

Sri H. V. KOUJALGI.—Within two or three months' time I hope to finalise the rules.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಹೊಸ ರೂಲ್ಸ್ ಬರುವವರೆಗಾದರೂ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಹಳೆಯ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಕೆಲವುಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಅಡಚಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೊಸ ರೂಲ್ಸನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಮಲನಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳೇನೂ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಟು ಮಂದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಲಿಸ್ಟ್ ಇದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Uniform Legislation for the Universities in the State

101. Sri N. A. CHANNE GOWDA (Pandavapura).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

the action taken so far and the steps that would be taken hereafter by the Government to bring uniform Legislation for the Universities in the State ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

Uniform Legislation for all Universities in the State is not desirable. The suggestion made by the Government of India to amend and modernise the University Acts, is under consideration.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟು ಮತ್ತು ಸೆನೆಟ್ಟಿನ ರಚನೆ, ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಇವರುಗಳ ನೇಮಕಾತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏಕರೀತಿಯ ಶಾಸನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಹಿತ ಏನಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಅಹಿತವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಹಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಬಹುರೂಪದ ಶಾಸನ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಅಂಥಾ ಪಾಳೇಗಾರಿಕೆಯೇನೂ ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ಪದ್ಧತಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಏಕರೀತಿಯ ಶಾಸನವನ್ನು ತರುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know the difficulties in the way of the Government to pass a suitable legislation so that all the Universities will come under a uniform statute so that there can be no difference between university and university ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—The answer has already been given, that it is not desirable to have such uniformity.

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಏಕರೀತಿಯ ಶಾಸನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಏಕರೀತಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಒಂದೊಂದು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಆಕ್ಟ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಏಕರೂಪತಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ನೌಕರ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಜನಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಡಿಸ್‌ಕ್ರಿಮಿನೇಟಿಂಗ್ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ನಾನಾ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆಯಾಯ ಸ್ಥಳದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಏಕರೂಪತಾ ಕಾನೂನನ್ನು ತರುವುದು ಸಾಧು ವಲ್ಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know what is the suggestion made by the Government of India to amend and modernise the University Act ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—They are directed mainly towards appointment of Vice-Chancellor and constitution of various committees and curricula to be adopted.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಆಡಳಿತ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಶಿಸ್ತು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ತರಹದ ಶಾಸನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ಗೂ ಏಕರೀತಿಯ ಶಾಸನವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಒಂದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಗ್ರೇಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಏಕರೀತಿಯ ಶಾಸನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲವೆ ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—We have suggested to have uniform courses of study and that is being considered by the various universities. So far as making everything uniform, it is felt that it is not desirable.

Trade Agent for Mysore Government in London

102. Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—

Will the Minister for Industries, Information, and Publicity be pleased to state :—

(a) since how long the post of the Trade Agent for Mysore in London is existing ;

(b) whether the present Trade Agent for Mysore in London is to be replaced by another person ;

(c) the salaries, perquisites, etc., of the Trade Agent and the staff in London ;

(d) the annual expenses on this establishment in London since 1960 ;

(e) the pattern of staff working in the office of the Trade Agent in London :

(f) the income or any implied benefits to the State, if any, by having such a post in London ;

(g) whether there is any proposal to abolish the said post ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information, and Publicity).—

(a) The post of the Trade Agent for the Government of Mysore in London, formerly designated as Trade Commissioner has been in existence since 24th August 1929.

(b) No.

(c) The salary of the Trade Agent is the basic pay of the cadre to which he belongs plus £ 650 per annum as foreign allowance. Two Secretaries to the Trade Agent. Salary : £ 845 each per annum. 1 Office Messenger. Salary : £ 520 per annum.

(d) The annual expenses of this establishment in London since 1960 is £ 64,578.

(e) The Trade Agent is assisted by two secretaries whose salaries are £ 845 each per annum and an Office messenger at a salary of £ 520 per annum.

(f) The income is derived from the sale of Sandalwood Oil which during the financial year 1967-68 amounted to £ 526,259.

(g) No.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಅಳಿಯಂದಿರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವೇನು ? ಬೇರೆ ಇನ್ಯಾರು ಸರಿಯಾದವರು ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ಸಿಗಲಲ್ಲವೆ ? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವೇ !

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—His relationship with Sri Nijalingappa is quite irrelevant. He is the best qualified person and so we have appointed him.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕು, ಆ ಹುದ್ದೆ ಇರಕೂಡದು, ಈ ಹುದ್ದೆ ಇರುವುದು ಘಟನಾವಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—I do not want to offer any comments on the deliberations of the Parliament. But the Government of India has permitted the continuance of the post of the Trade Agent.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—What was the annual expenditure before 1960 ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—In 1959-60 it was about, £ 62,000 ; In 1960-61 it was about £ 66,750.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚ 64,578 ಪೌಂಡುಗಳು, 1967–68 ನೇ ಸಾಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 526,259 ಪೌಂಡುಗಳು ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಲಾಭ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆಯೇ ? ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಕಮೀಷನ್ ಮೇಲೆ ಏಜೆಂಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—That is the total for 8 years.

Sri K. H. PATIL.—The hon'ble Minister stated that the man selected was the best qualified person. May I know what were are the qualifications that were under the consideration of the Government before the person was appointed and may I know whether there was no other person who was more qualified than him and he was appointed because he is the son-in-law of a renowned Congressman ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The relationship of an officer with a great personality should be neither favourable nor disadvantageous to him. The Government considered that he is the best officer and so they appointed him as Trade Agent. He has secured First Class throughout his academic career ; he is First Class in the Intermediate ; first class in B. A. and he is First Class First Rank in M. A. He has secured Gold Medals throughout. Apart from that he was selected for Commonwealth Scholarship by the Union Government and he has been a senior I. A. S. officer. He has also got knowledge about trade and commerce and the industries of the State. Taking all these factors into consideration, the Government have appointed him as Trade Agent in London.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈಗ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಟ್ರೇಡ್ ಏಜಂಟರಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೈ ಕಮಿಷನ್ ಆಫೀಸಿನವರಿಗೇ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಮತ್ತು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪೋಸ್ಟನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The work of the State Government can be carried on more vigorously by having our own Trade Agent. Formerly this Trade Agent was appointed only to sell sandal wood oil. Subsequently, his activities have been diversified. He

has been circulating tenders for so many purchases by the various industrial concerns of the State Government and he has also been circulating enquiries with regard to Government Corporations and several Mysore State Companies. He is responsible to make purchases there and book cargoes to our country. There are so many other miscellaneous activities. All these things could not be looked into by the Indian High Commission.

Documentary Film about Scholars and Poets

130. SRI H. B. JWALANAIAH (Hassan).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

whether there is any proposal to produce a Documentary Film about our great Scholars and Poets like Dr. K. V. Puttappa, Sri Bendre, Dr. D. V. Gundappa, Dr. Shivaram Karanth, Sri A. N. Krishna Rao and others for the sake of future generation ?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

No.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಸರಕಾರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಕಡೆಗೆ ದುಡ್ಡು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಪೋಲು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿರುವ ಡಾ. ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪ, ಬೇಂದ್ರೆ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಸರಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಹಣ ಪೋಲು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

Issue of sale chits for sale of Cattles

136. SRI SADASHIVAPPA PATIL (Deodurg).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development be pleased to state :—

(a) whether the Government is aware that the Village panchayats and Police Patels are issuing sale chits for sale of cattle in Villages;

(b) if so, the provision of law under which they are authorised to issue such sale chits ?

Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—

(*a*) No.

(*b*) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಂದು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಪೋಲೀಸು ಪಟೇಲರಾಗಲೀ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಚೀಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾಳೆ ಒಬ್ಬ ಬಡ ರೈತ ಒಂದು ಎತ್ತನ್ನೋ ಇಲ್ಲವೇ ಬೇರೆ ಯಾವ ಜಾನುವಾರನ್ನೋ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚೀಟಿ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ?

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಪಂಚಾಯತಿಗಳವರಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಸು ಹಾಕಬೇಕು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನು ಹೇಳುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬುದಾರರು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಐಡೆಂಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸ್ಲಿಪ್ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವರಿಂದ ಇಂತಹ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಳೇ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆ ಏರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳವರು ಹಾಗೂ ಪೋಲೀಸ್ ಪಟೇಲರುಗಳು ಕೆಲವರು ಮಾರಾಟ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಫೀ ಎಂದು ವಸೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, 500 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಸೇಲ್ ಚೀಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—For the redressal of their grievances they should approach the proper forum *i.e.* the court of law or the police.

Lathi Charge in Belgaum

148. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether there was a lathi-charge near circuit House on 3rd October 1968 when Home Minister of India came to Belgaum;

(*b*) whether the front glass of the Government car in which the Home Minister was sitting, was broken by pelting of stone;

(*c*) if so, whether anybody was injured;

(*d*) whether any case has been filed against any person ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes, There was a mild cane charge.

(*b*) Yes.

(*c*) Seven Police Officers were injured.

(*d*) Yes, Two cases.

Sri B. B. SAYANAK.—Is it a fact that the Hon'ble Minister for Social Welfare Sri V. L. Patil was along with the Home Minister of India on that day from Samrao Aerodrome to Belgaum Circuit House ?

Mr. SPEAKER.—It is irrelevant; I disallow it.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—(ಸಿ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 7 ಮಂದಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಾಯಗೊಂಡರು ಎಂದು ಇದೆ. ಯಾರಿಗೂ ಲಾಠಿಛಾರ್ಜ್ ಬೀಳಲಿಲ್ಲವೇ ? ಲಾಠಿಛಾರ್ಜಿನಲ್ಲಿ 20–25 ಜನಗಳಿಗೆ ಗಾಯಗಳು ಆಗಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಗುಂಪನ್ನು ಚದುರಿಸಲು ಲಘು ಬೆತ್ತ ಪ್ರಹಾರ ನಡೆಯಿತು ಯಾರಿಗೂ ಆ ರೀತಿ ಗಾಯಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know whether any officer who was inside the car was injured ?

Sri VEERENDRA PATIL.—My report is that the Deputy Inspector General of Police who was sitting in the V. I. P. car was hit by a stone on the bridge of his nose causing bleeding injury.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ? ಅವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೇ ? ಅವರಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದರು. ನಾನೇ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಇದೇ ಮೊದಲನೇ ಸಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೂ ಇದ್ದರು.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know the name of the Minister ?

Mr. SPEAKER.—That is irrelevant.

Arrest Warrants against Markhal and Bothagi Villagers

190. **Sri V. N. PATIL** (Humnabad).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether the Minister for Food and Civil Supplies visited the villages of Markhal and Bothagi of Humnabad Taluk as promised by him on the floor of the House on 22nd December 1967 in his capacity as Minister for Home. If so, his impressions, if not, the reasons for the same;

(*b*) the number of people of the said village who are under arrest and the number of them who are released on bail;

(*c*) the number of the persons under trial;

(SRI V. N. PATIL)

(*d*) whether the Government intends to withdraw cases against the people of the said village with a view to bring harmony and peace between the people of those two villages;

(*e*) the number of arrest warrants pending if any, the number of persons wanted in Markhal against whom arrest warrants are pending;

(*f*) whether the people of Markhal have now returned to the village as per the reply given to my call attention notice on 18th December 1967 to the effect that the entire male population of Markhal was accused by the complainant and that the male population have been evading coming to the village; if so, the number of them that have returned;

(*g*) whether any new arrests during December, 1967 and now have been made and if so, the number of arrested persons and the stage and under what provisions of law cases, if any, pending against them;

(*h*) whether the Harijans have been provided with any alternative accommodation for their residence;

(*i*) whether it is a fact that S. P. Bidar inaugurated the colony at Markhal village boundary side and the S. I., Shitgoppa acted as a sponsorer and convenor of the inaugural meeting and collected huge amounts for that purpose at different places;

(*j*) whether it is a fact that after S. I. return from leave more reckless harassments were let loose on villagers of Markhal and more indiscriminate arrests were made and that the people have demanded his immediate transfer?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No.

(*b*) No one is under arrest at present, 41 persons were arrested by the Police and were subsequently released on bail.

(*c*) 74.

(*d*) Does not arise as no application has been received requesting withdrawal of the case.

(*e*) Nil.

(*f*) The entire male population of the village has returned to the village.

(*g*) 26 persons were arrested during December 1967 and one person was arrested during August 1968. They were arrested in connection with Crime No. 47/67 under Sections. 148, 332, 149, 395 and 427 of I. P. C. of Chitguppa Police Station and the case is pending trial.

(*h*) The land measuring 10 acres out of S. Nos. 127 and 128 (5 acres from each) of Bhotgi village is being acquired and the acquistion proceedings are in progress.

(*i*) It is a fact that the Superintendent of Police took part in the inaugural function at the Harijan colony. But it is not a fact that the Sub-Inspector collected any amount for the inauguration meeting or for any other meetings.

(*j*) No.

Sri V. N. PATIL.—There was a representation before the then Chief Minister and Home Minister and he had promised on the floor of the House to visit the villages of Markhal and Bothagi of Humnabad Taluk and bring peace between the two fighting sections. What prevented the Hon'ble Minister who was present in Bidar District not to visit the villages ?

†Sri VEERENDRA PATIL.—There is some confusion. When I read the question, it becomes difficult for me to follow it. I cannot understand how the Minister for Food can be in the capacity of the Minister for Home.

Mr. SPEAKER.—Probably Sri Jatti was then temporarily holding the Home portfolio of Sri Rama Rao, who was the then Home Minister.

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not think any such assurance was given on the floor of the House.

Sri V. N. PATIL.—He has given an assurance on the floor of the House. I have given the specific date on which the assurance was given.

Sri VEERENDRA PATIL.—I have no information about the assurance. I have to go by the information that is now before me.

Mr. SPEAKER.—In that case I shall hold over the question till tomorrow.

Unauthorised removal of stones

217. Sri N. G. HALAPPA (Channagiri).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether Government made any attempts to trace the records regarding the quarry from which the stones were removed after reply to Starred Question No. 337 of the Third Session ;

(*b*) if traced, which is the quarry from which the stones were removed, if not, is it the only record that is not available or if any other records corroborating with the same are also missing ; if so, whether any enquiry has been instituted to fix the responsibility and the result of any such enquiry ;

(SRI N. G. HALAPPA)

(c) whether any petitions from a ryot of Topanahalli Village alleging that stones were being removed from his land unauthorisedly were received by the Minister for Public Works Department on 27th March 1963 and 7th December 1963 ; if so, the action the Government has taken and the result of such action the Government place on the Table, the records of such enquiry ;

(d) whether there is any proposal to institute an enquiry with regard to the allegations ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) The quarry for removing the stones was not mentioned either in the sanctioned estimate or in the notification inviting tender. The contractor could have brought the stones from any quarry. The question of tracing the records therefore does not arise.

(b) Does not arise in view of reply to (a) above.

(c) Yes. As the matter related to two private parties, Government could not take any further action.

(d) Does not arise in view of reply to (c) above.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ "record is not available" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಿಕಾರ್ಡ್ ಇದ್ದರೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿದರೋ ಅವರು ಥ್ರೂ ಲೀಡ್ ಎಂದರೆ ಲಿಫ್ಟ್, ಲೀಡ್ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಲೀಡ್ ಇದೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ರೇಟ್ ಕೋಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ಕ್ವಾರಿಯಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದೇ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಡಿಟ್ ಸೆಲ್‌ನವರು ಅಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ......

Mr. SPEAKER.—The question was answered that the rate quoted by the contractor was without any reference to lead or lift and so it was left to the contractor from where to bring the material. The question being one between two private parties, the Government was not interested in it.

Sri N. G. HALAPPA.—A private party complained that stones are being removed from his fields. The Technical Audit Cell visited that spot and made a report. Is that report available ? If so, what are the contents of that report ?

Sri VEERENDRA PATIL.—It is true that a private party made a representation to Government that stones were removed from his land. When stones were removed from his land by a contractor, it was for him to go to the court and claim compensation. So far as Government are concerned, we are not at all a party to it.

Sri S. SIVAPPA.—The P.W.D. Rules are such that a lead is always given for bringing stones from a distance. Without allowing for a lead, how could they fix the rate and how was the tender accepted ?

Mr. SPEAKER.—The Chief Minister has replied that the rate quoted was 'through' irrespective of lead.

Sri S. SIVAPPA.—Is there anything like 'through rate' ? Without lead, how did the Government accept the tender ?

Sri VEERENDRA PATIL.—When the estimate was sanctioned while inviting tenders we had mentioned a lead of "3 to 4 miles". While submitting his tender the contractor took the responsibility of bringing the stones irrespective of any lead or lift and he gave a 'through rate'. We accepted the tender and so then it was his responsibility to bring stones from whichever quarry he wanted.

Veterinary Hospital in the State

226. Sri G. T. GOVINDA REDDY (Madhugiri).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development be pleased to state :—

(a) the number of Veterinary Hospitals sanctioned during 1967 in the State (Districtwise information in respect of Hospitals sanctioned may please be furnished) ;

(b) whether they would sanction Veterinary Hospitals to Madhugiri Taluk at least during 1968 ?

Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—

(a) 40. *Vide* list appended.

(b) No.

List of Rural Veterinary Dispensaries sanctioned during 1966-67

	Village	Taluk	District
1	Sampagoan	Sampagoan	Belgaum
2	Ittigi	Hadagalli	Bellary
3	Kamalanagar	Aurad	Bidar
4	Mortagi	Bagalkot	Bijapur
5	Hiregoja	Chickmagalur	Chickmagalur
6	Bommagondanakere	Molkalmuru	Chitradurga
7	Banuvalli	Harihar	Chitradurga
8	Narayanagondana-halli.	Holalkere	Chitradurga

(SRI G. B. SHANKAR RAO)

	Village	Taluk	District
9	Chayyandane	Mercara	Coorg
10	Shiggaon	Shiggaon	Dharwar
11	Kodeval	Shorapur	Gulbarga
12	Koldunda	Sedum	Gulbarga
13	Jayachamarajapur	Arsikere	Hassan
14	Halebidu	Belur	Hassan
15	Melur	Siddlaghatta	Kolar
16	Royalpad	Srinivasapur	Kolar
17	Kurudi	Gowribidanur	Kolar
18	Darinayakanadoddi	Malur	Kolar
19	Keelara	Mandya	Mandya
20	Kyathanahalli	Pandavapura	Mandya
21	Agasanpura	Malavalli	Mandya
22	Mangalore	Yelburga	Raichur
23	Kannagi	Thirthahalli	Shimoga
24	Nellur	Channagiri	Shimoga
25	Kaup	Udipi	South Kanara
26	Bellare	Puttur	South Kanara
27	Handankere	Chicknaikanahalli	Tumkur
28	Urdigere	Tumkur	Tumkur
29	Hanasoge	K. R. Nagar	Mysore
30	Mahadeswaraswamy Temple.	Kollegal	Mysore
31	Alatur	Gundlupet	Mysore
32	Murekwad	Haliyal	North Kanara
33	Salkani	Sirsi	North Kanara
34	Indoor	Mundgod	North Kanara
35	Nandalli	Yellapur	North Kanara
36	Jadigenahalli	Hoskote	Bangalore
37	D. Hosahalli	Hoskote	Bangalore
38	Ulsoor	Civil Station	Bangalore
39	Yeshwantpur	Bangalore	Bangalore (Corporation area)
40	Krishnarajapura	Bangalore South	Bangalore

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿ.—1966-67 ರಲ್ಲಿ 40 ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವನ್ನು ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯನ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಅಥವ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿ.—ಆ ಆಧಾರ ಯಾವುದು ಸ್ವಾಮಿ ?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—These dispensaries are sanctioned on the basis of cattle population.

Sri B. P. GANGADHAR.—Supplementary to (*b*): Have you got the number of cattle heads in Madhugiri taluk to come to the conclusion that there is no necessity for starting a hospital there or is it that the Government do not want to start a hospital there ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ನಮ್ಮ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ 15 ಸಾವಿರ ಕ್ಯಾಟಲ್ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 76 ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ, ಮತ್ತು 4 ಆರ್.ಡಿ. ಇವೆ. ದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು.

Opening of New High Schools

293. Sri P. B. NANDIHALI (Belgaum).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether the following conditions are compulsory to open new high schools in Mysore State ;

(i) the Management has to deposit Rs. 5,000 to start VIII Standard ;

(ii) no maintenance grants for the first three years will be given ;

(*b*) whether there is any proposals to consider and withdraw the above conditions as it is very difficult for new and poor institutions to satisfy the conditions ;

(*c*) if not, why ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes. But Girls High Schools are given aid from the first year.

(*b*) No. The Managements of Aided Schools can deposit the stability fund in five equal instalments commencing from the date of starting the school.

(*c*) There are sufficient number of High Schools in the State and many of them have poor strength. Government's finances do not permit the starting of more aided schools. Schools are permitted without aid if any management is keen on starting a school though Government feels that the school is not essential. Stability fund is essential as Government aid may be stopped if the management contravenes any rule.

In such circumstances enough funds must be available to run the school for 3 months at least. Even for unaided schools such fund is essential to pay the staff if popular contribution is not forthcoming or Management fails to pay the staff regularly.

Sri P. B. NANDIHALI.—As you are giving grant-in-aid to girls' high schools from the first year of their start, is it not a great necessity to give the same grant-in-aid to high schools in the backward and rural areas also ?

† Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—No.

Sri P. B. NANDIHALI.—Is it not a discrimination ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—There are already sufficient number of high schools and so, if anybody wants to start fresh high schools, it is on the condition that no grant-in-aid will be given for 3 years.

Sri P. B. NANDIHALI.—On what basis does the Hon'ble Minister say that there are sufficient number of high schools in the State ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—On the basis of population.

Sri B. P. KADAM.—Does not Government feel it necessary to give a sympathetic consideration for these villages with thin population especially in the malnad tracts of the State ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—We are giving proper consideration for the malnad tracts.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ.—ಹೊಸದಾಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾದರೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಇಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಇಡಲು ಹೋದರೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ನೇಮ್ಸಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಇಡಲು ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಈಗ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಯಿಂಟ್ ನೇಮ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಇಡಬೇಕು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Have the Government revised the rule to the effect that in the case of a new high school the Government will not give grant for 5 years instead of 3 years ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—No. The period is 3 years.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಇಡಬೇಕು ಎಂದಿರುವುದು ಮತ್ತು 3 ವರ್ಷದ ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿರುವುದು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

There are a number of High schools with a strength of only 60.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ತಾವು ಈಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ರಾಯಚೂರು ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಮೂರನೆಯದಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಈ ರೂಲ್‌ನಿಂದ ಎಕ್ಸಂಪ್ಷನ್ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ನ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ.—ಹೊಸದಾಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಾಗ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ 5 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾಗ ಕ್ಯಾಷ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಇರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗೂ ಕ್ಯಾಷ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್‌ಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಷ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಇಡಬೇಕು ಮತ್ತು 3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು 5 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದೇ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇವೆ, ಎಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇಲ್ಲದೇ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri B. P. KADAM.—Sir, just now the Hon'ble Minister was pleased to say that there are schools whose student population is not even 60. Is it not a fit case to convert these schools into Colleges ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—That is a different matter altogether.

Sri V. N. PATIL.—May I know whether this attitude of the Government is not going to discourage the starting of high schools in backward areas ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—Sir, we are already having 2,000 high schools in backward areas. How can the Hon'ble member say that we are discouraging ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಈಗ ಒಂದು ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದುಡ್ಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಹೈಸ್ಕೂಲು ತೆರೆಯುವುದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೆಲವು ಹೈಸ್ಕೂಲಿನವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ತಾವು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಪೇ ಬಿಲ್ ಡಿಸಅಲೌ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಇಂತಹ ಕಡೆ ಫಿಕ್ಸೆಡ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಹಣ ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಫಿಕ್ಸೆಡ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಆ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಕನ್‌ವರ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್‌ಸೆಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಕನ್‌ಸೆಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತು.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Sanction of Tank for Chinnanahalli Village

67. Sri GANGA BOVI (Gulur).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that the villagers of Chinnanahalli, Kolala Hobli, Koratagere Taluk were requesting for the sanction of a tank, since 10 years ;

(*b*) the reason for not sanctioning the tank even though survey was conducted 5-6 years ago ;

(*c*) whether it has come to their notice that the above villagers are experiencing difficulties for want of a tank ;

(*d*) if so, when this tank would be sanctioned ?

Sri A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation).—

(*a*) Yes.
(*b*) Technical matters are still under review.
(*c*) Yes.
(*d*) If construction of the tank is found feasible after reconsideration of technical matters further action would be taken.

Janapada Sahitya Academy

197. Sri M. BASAVARAJU (K. R. Nagar).—

Will the Minister for Education be pleased to state:—

(*a*) whether there is a concern under the style and name of Janapada Sahitya Academy ; from when this concern is functioning in this State ;

(*b*) whether this concern is a publishing House ;

(*c*) whether it is a registered concern ; if so, whether there is a Managing Committee or Board of Directors, if so, the names of the members of the Managing Committee, Board of Directors ;

(*d*) whether it is a one Man's show : if so, the name of the person running this Janapada Sahitya Academy ;

(*e*) whether the Government has issued a Circular No. A9-25522 RRP 111/66-67 dated 25th Feburary 1967 directing all High Schools, Middle Schools to honour V.P.Ps'. worth of Rs. 200 cash sent by the publisher ;

(*f*) whether the Government is aware that names of 93 books are included along with its circular which are supposed to be published by the Janapada Sahitya Academy ;

(*g*) whether they are aware that out of this 93, only 14 are published by this concern ;

(*h*) whether they are aware that quite a number of these books contain pornographic literature thrust on the impressionable young students ;

(*i*) if so, the action they have taken in order not to corrupt the young minds with bad literature ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes. The Academy is stated to be 15 years old.

(*b*) Yes.

(*c*) It is not a Registered Society. There is no Managing Committee.

(*d*) One Sri K. R. Krishnaswamy claims to be the Publisher and Director of the Academy.

(*e*) No. The Circular was issued by the Deputy Director of Public Instruction, Bangalore.

(*f*) Yes.

(*g*) Yes.

(*h*) The books were not meant for students but for the staff.

(*i*) Does not arise. However the books have been withdrawn from the School libraries.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಲವು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇದ್ದವರು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಬಿಳಿ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯವರು, ಬೊಮ್ಮಾಯಿರವರು. ಇದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble Member may please resume his seat. I have an announcement to make.

Panel of Chairmen

Mr. SPEAKER.—Under Rule 9 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly I nominate the following Members to form the Panel of Chairmen for the Current Session :—

Sriyuths:

1. S. Bheemanna
2. Smt. Leelavathi Rai
3. B. P. Kadam
4. G. Rame Gowda

Arrest and Release of Members

Announcement.

Mr. SPEAKER.—I have received a communication dated 21st October 1968 from the Superintendent of Police, Mysore District, Mysore, that Sri S. Channaiah, Member, Legislative Assembly was arrested on 18th October 1968 under Sections 353–341 I.P.C. and that he was immediately released on bail.

I have also received two communications, both dated 24th December 1968 from the Commissioner of Police, Bangalore, that Sri Vatal Nagaraj, Member, Legislative Assembly, was arrested on 24th December 1968 at 10-35 A. M. under sections 92(o) and (r) of the Mysore Police Act 1963 and that he was released on bail at 4-00 P. M. on the same day.

Resignation by Sri B. D. Jatti as Member Legislative Assembly

Announcement.

Mr. SPEAKER.—I have to inform the House that Sri B. D. Jatti, Member, elected to the Legislative Assembly from the Jamkhandi Constituency, has resigned his seat in the Legislative Assembly with effect from 12th October 1968.

Business Advisory Committee reconstitution

Mr. SPEAKER.—Under Sub-rule (1) of the Rule 224 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Ligislative Assembly, I have reconstituted the Business Advisory Committee with the following members:

1. Hon'ble Chief Minister.
2. Hon'ble Minister for Finance, Planning and Youth Welfare.
3. Hon'ble Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs.
4. Sri K. H. Srinivasa.
5. Deputy Speaker.
6. Sri K. Sangangowda.
7. Sri S. Sivappa.
8. Sri H. Siddaveerappa.
9. Sri S. Gopala Gowda.
10. Sri H. B. Jwalanaiah.

Admission of opposition members to Ruling Party

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಕೆಲವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೇ ಬಿಳೀ ಟೋಪಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಯಾರನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಅವರ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಬರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಕಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—It is not relevant. The Hon'ble Member may please resume his seat. If any motion is to be made there is a procedure for that. If the Hon'ble member wants to say anything, let him give a notice in writing as per rules, and if it is in order, the Chair may permit it and if it is not in order, the Chair may not permit it. It is not proper for any Member to rise and say something without giving notice and cause surprise to the House. Therefore,, all that was said by Sri Vatal Nagaraj is not in order and hence not permitted.

If any Member wants to raise any matter, let him give me a notice in writing and if it is of sufficient public importance, I shall take it up and allot some time at the end of the day's work, but not in-between, so that the business of the House should not suffer. Even now the hon'ble member may give it to me in writing and I shall consider it.

Resignation of Member

Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—Sir, you were kind enough to bring to the notice of the House about the resignation of Sri B. D. Jatti, from his seat in the Legislative Assembly. I understand that Sri G. Channabasappa from Arsikere has also resigned. But, that was not reported to the House ?

Mr. SPEAKER.—I have not received any resignation from him.

Sri K. H. PATIL (Hubli).—Sir, I have given notice under Rule 50, seeking your permission, as per rules, two hours earlier to the commencement of the Session.

Mr. SPEAKER.—My office informs me that no notice is received. I shall enquire into it.

Adjournment Motion *re*: Supremes Court observations on grant of excise contract to Mr. K. V. Niranjan

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I have sent an adjournment motion regarding recent Judgement of the Supreme Court about one Excise Contractor. May I know what has happened ?

Mr. SPEAKER.—I have received that notice. I have received two notices of adjournment motions one from Sri Nagappa and another from Sri H. M. Channabasappa. I have not given my consent for both. They might have received the intimation.

Sri M. NAGAPPA.—Even if the consent is withheld the Hon'ble House should know what it was according to Rule 54 of the Rules of Procedure.

Mr. SPEAKER.—I will read the extract of your adjournment motion :

> "This Assembly do stand adjourned to discuss an important matter regarding the grant of Excise contract to Mr. K. V. Niranjan though he had given a lower tender than Mr. P. Bhooma Reddy, by influencing the official position by the Cabinet Ministers of the State and thereby had shown a favouritism which has caused a heavy loss and damage to the State Exchequer".

This is the notice given by Mr. Nagappa. Two reasons have been given for rejection. The first is that the matter is not of recent occurrence. The Supreme Court gave its judgement in the month of December. The incident has occurred much earlier. The Hon'ble-member Mr. Nagappa should know I am very careful in these matters. I am the servant of the House. I cannot do injustice to the House. Both the contractors went to the High Court of Mysore and also the Supreme Court. Originally the licence was given to the contractor Mr. Bhooma Reddy. The Government felt that he did not fulfil all the conditions. It seems the notices had been issued by the Government and then his licence was cancelled. He went to the High Court. Mr. Niranjan also went to the High Court. Both the Petitions were rejected. While rejecting the petition of Sri Bhooma Reddy, the High Court has observed on 17th September 1968 that Mr. Niranjan's case may be considered. On 18th September 1968 Mr. Niranjan was given the contract. This House was then sitting from 2nd September 1968. The Hon'ble Member should have moved this motion in the September sitting only. Therefore, I have given this as one of the reasons for rejecting the motion. The second reason I have given for rejection is that the matter is not of urgent public importance. Further opportunities are open to the Hon'ble Member to raise this matter during the debate on Motion of Thanks. Simply because the Supreme Court has observed like that, the matter cannot be taken up now. There are ample opportunities for Members to raise these things during the debate. Therefore on these grounds I cannot give my consent. Similar adjournment motion was given by Hon'ble member Sri Channabasappa. I have withheld my consent for that also for the same reasons.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I submit one thing.

Mr. SPEAKER.—No discussion. I cannot allow anybody to speak on it.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I am not blaming the Chair. We do not want to be treated like children here, This will amount to autocracy.

MR. SPEAKER.—What the hon'ble member said is not correct. The reasons are given as to why the consent is refused. I therefore request all the members not to raise the matter any further.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—This is not the correct way. The members should not be treated with scant respect. The Speaker was pleased to say that the same reasons as quoted were applied to my adjournment motion also. If the same reasons are applied to my adjournment motion, it would not be correct. Kindly read out my adjournment motion.

MR. SPEAKER.—I will follow the procedure laid down in the proviso with respect to motion moved and notice given by Mr. Channabasappa. I will read his adjournment motion:

> " That the business of the House do stand adjourned for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance *viz.*, the situation arising out of the observation made by the Supreme Court of India in Civil Appeal No. 2095/68 that " there is ground for suspecting that Government was favouring respondent No. 4.' "

The motion is similar to what Mr. Nagappa has given notice of. Hon'ble Member refers to an observation made by the Supreme Court. This observation was made on the incident which occurred on 18th September 1968.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I am very sorry Sir .....

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Member may please resume his seat. A senior member like Sri Channabasappa should not do that.

SRI S. SIVAPPA (Sravanabelgola).—Mr. Channabasappa wants to know the dates on which the observations were made by the Supreme Court.

MR. SPEAKER.—The judgement was given in the month of December, *i. e.* on 5th December 1968.

SRI M. NAGAPPA.—Sir, at that time there was no Assembly in session. When the Assembly was in session the matter was *sub judice* and so, we were prohibited from bringing this matter for discussion on the floor of the House.

SRI D. B. KALMANKAR (Aland).—Is it not a matter of recent occurence, Sir ?

SRI C. K. RAJAIAH SHETTY (Chicknaikanahalli).—The judgement was announced on 5th December 1968.

Mr. SPEAKER.—The observation was made in relation to the occurrence of the incident. Judgement by itself does not create any urgency. Supposing a murder takes place in 1969 and the matter is being heard and judgement is given in 1970 or 1971, in which case, what is important is the occurrence of murder and not the judgement given two years later. Therefore, in this case the observations made by the Supreme Court are relevant only with reference to the incident that occurred on 18th September 1968. Hence, the matter cannot be said to be a matter of recent occurrence.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, if you say that no hon'ble Member should stand up to speak or submit further points, I am afraid, the members of this House are being treated by scant courtesy by the Chair. This cannot be tolerated any longer. I only wanted to discuss the situation arising out of the judgement delivered by the Supreme Court. So it has no relevance to the occurrence of the incident or anything of the kind. Since a grave situation has arisen on account of the judgement delivered by the Supreme Court, I wanted it to be discussed here. Then I would like to submit Sir, that I do not like to be treated like a child.

Mr. SPEAKER.—When the matter has already been disallowed by me, can the Hon'ble Member speak on the subject ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I want to submit that there is already a precedent in this House which has the force of law and that precedent is that when a matter of grave importance like this, affecting the prestige and administration of the country has come up by way of adjournment motion, the hon. Members who have sent the adjournment motion will be called upon to show how it is urgent and what is the nature of urgency involved and how it is important, etc. After giving a hearing to the members who have sent adjournment motion, generally, the Hon'ble Speaker gives his ruling. Sometimes the Hon'ble Speaker has gone to the extent of inviting views of other members also on the question of admitting such adjournment motions. But here is an important case raised, and the Hon'ble Speaker straightaway rules out saying that no urgency is involved. If this is the treatment we are to receive, I am sorry to sumbit that we are treated with scant courtesy.

Sri S. SIVAPPA.—The matter under discussion is whether an observation made by the highest judiciary *i.e.*, the Supreme Court is a matter for adjournment motion or not. According to you, Sir, the matter occurred on a particular date and the decision of the Supreme Court arises out of the particular incident which took place in September 1968. But my friend Mr. Channabasappa's contention is the observations made by the Supreme Court are of importance to the Government. I do not know what the observations are. I request the Hon'ble Chair to enlighten this House regarding the observations made by the Supreme Court.

MR. SPEAKER.—The observation is that there is a ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4. I shall read the observations made both by the High Court of Mysore and the Supreme Court of India.

SRI B. P. GANGADHAR (Tumkur).—The Supreme Court observed that the *bona fides* of the Government are not beyond suspicion. That means to say they are *mala fide*.

SRI M. NAGAPPA.—Sir, in this case, not only the Government is criticised but even the judiciary has been criticised in the judgement. Therefore it is very important to discuss the matter in this House.

MR. SPEAKER.—The matter arose out of an appeal to the Supreme Court. I shall also read the observations made by the Mysore High Court.

SRI M. NAGAPPA.—Sir, on a point of order.

MR. SPEAKER.—When the Chair is giving the ruling there can be no point of order.

SRI M. NAGAPPA.—Sir, why should the Hon'ble Speaker read the judgement. Let the Members who have moved the adjournment motion go through it.

MR. SPEAKER.—Please sit down.

SRI D. B. KALMANKAR.—Sir, what is relevant here is the observation made by the Supreme Court.

1-30 P. M.

MR. SPEAKER.—I will read the Judgement of the Supreme Court:—

> "It is rather surprising that the Government acted so hastily and issued licences to Respondent 4 on or about September 18th. It is not quite clear how licences in respect of 1168 shops could be issued on a single day. The effect of this precipitate action on the part of the Government was that the appellant could not on the next day obtain a stay of the operation of the High Court Order. There is ground for suspecting that the Government was favouring Respondent No. 4."

Mr. Nagappa wanted to know how I could get this. When I received his notice of the motion, it is my duty to find out what the position is. The Speaker has to go through the entire matter in proper sequence and satisfy himself that there are reasons for or against. That is why I got these papers. I think it is not correct for the Hon'ble Member Mr. Nagappa to question the *bona fides* of the Speaker.

SRI M. NAGAPPA.—I did not question the Speaker.

MR. SPEAKER.—With this, that matter is closed. I have not given my consent to the motion under Rule 50. That cannot be raised in dispute now.

Sri S. SIVAPPA.—We are not questioning your ruling, Sir. But after hearing the observations of the Supreme Court which you read out, we feel that the *bona fides* of the Government have been strongly called into question.

Mr. SPEAKER.—You can rise this point in the course of Motion of Thanks on the Governor's Address.

Sri S. SIVAPPA.—There are two courses open to this House to discuss this question regarding the *bona fides* of the Government—one is through a motion of no Confidence and the other is through an adjournment motion. If an opportunity is given by permitting the adjournment motion, we can do that. On this matter, you have given your ruling, and I am not questioning your ruling. I only request the Chair to suggest a procedure how this matter which is so important and also urgent from the point of the State, can be discussed before this House, either through an adjournment motion or through a special motion. I do not want to place the Hon'ble Speaker in an embarrassing position because the ruling has already been given. I only request the Hon'ble Speaker to ponder over this matter and suggest a procedure for this House to discuss this question.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Under Rule 54 under which I have tabled my motion, it is required that the Speaker should give reasons for rejecting the notice. Your ruling saying that it is not a matter of recent occurrence holds good in respect of the motion tabled by Mr. Nagappa. In respect of my motion, I want the Chair to give the reasons why the motion cannot be admitted.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member cannot comment on the ruling of the Chair. I shall however reiterate the reasons. The first reason is that the observations made in the judgement of the Supreme Court dates back to the incident of 18th September. The observations do not exist separately from the incident. Secondly, the matter is not urgent. By urgency I mean it will not require any immediate action of an ameliorative or corrective nature as a result of the debate. No such urgent action is called for in the present case.

As regards the request made by Hon'ble Sri Sivappa, I suggest that opportunity to debate this point may be taken dnring the course of the debate on the motion of thanks on the Governor's Address. Hon'ble Members are welcome to make their observations, and bitter criticisms if any, on that occasion.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋ ಕಾನ್ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ.

Mr. SPEAKER.—The High Court said that the action taken by the Government and the Conduct of the Government was right. When the matter went in appeal, the Supreme Court made these observations. They said there is something suspicious in the conduct of the Government in granting licences so hastily on 18th September. Probably the

Supreme Court thought that the State Government should have waited for a day or two for parties concerned to approach the Supreme Court and get a stay. You can comment on that in the course of discussion on the Governor's Address.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನದ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಜೆನ್ಸಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತಾವು ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The High Court decided on 17th September. The Observations made by the Supreme Court on the conduct of the Government is on 5th December. The observations made in the month of December relate to the conduct of Government on 18th September. Therefore the matter is not urgent. That is my finding.

I have given my decision. Hon'ble Members can make their observations when they speak on the Governor's Address. They will be within their rights. The only question is, whether this matter is so very urgent as to dislocate the work on the agenda. That is the point. When an opportunity is there readily available, Hon'ble Members can easily make observations in connection with the Debate on the Governor's Address which will begin now.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, what is in question is the *bona fides* of the Government. First of all, we must be assured that the Government in power, has the confidence of this House. After reading the observations made by the Supreme Court, this House cannot have any confidence in this Government. Either you allow us to speak on the adjournment motion now tabled or please permit me to table a motion of no confidence immediately. I am going to give notice of it now.

Mr. SPEAKER.—There is a rule relating to it and the hon'ble member has to follow it.

Sri K. H. RANGANATH.—This particular question is different from other issues. Here is an incident where a Contractor was forced to deposit nearly a crore of rupees and he was harassed right from June up to the date of the judgement in the Supreme Court. It is not an ordinary matter. We have got the right to persuade the Speaker to change his ruling. In fact, the judgement that is given on the 18th September by the High Court upheld the action of the Government. That judgement is reversed by the Supreme Court. While reversing that judgement, the Supreme Court makes a reflection on the administration of the Government taking into consideration the relevant factors, namely, whether Government was responsible for making a particular contractor to deposit nearly Rs. 2 crores.

Mr. SPEAKER.—Why does the Member say all that? For what purpose? I have already given my ruling. So what is his intention in harping back on a point disposed of? Under Rule 50 I have disallowed

(Mr. Speaker)

this adjournment motion. The subject is over and I cannot revise my decision. The Leader of the Opposition wanted to follow some other course. It is for him to consider that course. For that purpose, he should follow the procedure laid down in Rule 153. I will have no objection if he follows the rules and procedure thereunder.

Sri B. P. GANGADHAR.—We have to point out the shortcomings of the Government.

Mr. SPEAKER.—Is there a motion before the House in that connection ?

Sri B. P. GANGADHAR.—No.

Mr. SPEAKER.—Then what is the meaning in the hon'ble Member interrupting and going on talking ? I have given my ruling. That is the end of it. Whether that ruling is right or wrong, it binds all the Members. If the hon. Member has any respect for the House and inasmuch as I represent the House and I give a ruling on behalf of the House, he should kindly accept the ruling of the Chair. There the matter ends.

Sri B. P. GANGADHAR.—I have a submission.

Mr. SPEAKER.—No submission now.

Sri B. P. GANGADHAR.—I bow to the ruling of the Chair. But these are all very grave matters where ruling should not be given very lightly. I am not characterising the ruling like that. We want to say how many shortcomings are there in the Government and in what way it has been working.

Mr. SPEAKER.—You are welcome to do that. Didn't I tell the Hon'ble Members that they may criticise the Government in their speech on the Governor's Address ? The hon'ble Member also can do that to his heart's content when his chance for speaking on the Address comes. But not now since I have disallowed the Motion.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I want a clarification.

Mr. SPEAKER.—Sri Channabasappa should respect the ruling of the Chair.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—All that I want to know is whether the date which is relevant has to be taken into consideration or the date on which the incident took place.

Mr. SPEAKER.—According to me, the observations do not exist separately from the incident. The observations are important and relevant only in the context of the date of occurrence of the incident ; they have no independent existence. Why does the hon'ble Member want to challenge it ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—My adjournment motion specifically states that the matter is of recent occurence and as the judgement was pronounced on 5th December......

Mr. SPEAKER.—I do not accept that view.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Then it is a matter for adjudication.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamenteary Affairs).—I do not want the House to understand as if I am trying to support the ruling that has been given by your kindself. The observation made by the Supreme Court relates to the action of the Government in issuing licenses in a hurry—according to them on 18-9-1968. Hon ble members are aware that on that date the House was sitting. I do not think such a senior Member as Sri Channabasappa would like to discuss an adjournment motion on the judgement of the Supreme Court.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am not moving an adjournment motion to discuss the judgement of the High Court. There is a misrepresentation. I want the situation arising out of the pronouncement of the judgement of the Supreme Court, to be discussed. Let the hon'ble Minister interpret me correctly.

Sri K. PUTTASWAMY.—I think the hon'ble Member Sri Channabasappa heard me fully. I said that I do not think that such a senior Member like hon'ble Sri Channabasappa would like to discuss the judgement of the Supreme Court on an adjournment motion.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—He is misrepresenting me. He has made a personal reference to me. So a personal explanation from me is necessary.

Mr. SPEAKER.—I differ. My opinion binds the House.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have a right to offer my personal explanation. The hon'ble Minister Sri Puttaswamy is making an accusation against me.

Sri K. PUTTASWAMY.—It is not an accusation.

Mr. SPEAKER.—Nobody is misrepresenting.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The hon'ble Minister is misinterpreting my statement. I have proposed to discuss the situation arising out of the judgement of the Supreme Court. But hon'ble Sri Puttaswamy says that I intend to discuss the judgement itself on an adjournment motion. What a colossal ignorance the hon'ble Minister is exhibiting!

Sri K. PUTTASWAMY.—I thank the hon'ble member in trying to correct me. Now he says that he wants the situation arising out of the judgement, to be discussed.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is not now that I am saying. I have given it in writing.

Sri K. PUTTASWAMY.—No situation has arisen out of the observation made by the Supreme Court. That is my opinion. What the hon. Supreme Court has observed on the action of the Government in issuing license to a certain gentleman on 18—9-1968, the House is aware and on that date the House was sitting; and if any hon'ble Member of this House felt that there was some irregularity in the Government hurrying to give a license to the Contractor, they could have raised the matter.

(SRI K. PUTTASWAMY)

Sir, your ruling is correct and the incident referred to occurred on 18-9-1968 and it is not of recent occurrence. Sir, very often it happens, the Chair will be going on giving several rulings and it may be possible for some of the hon. Members to feel different from the Chair. I only humbly request those hon'ble Members who are very much agitated on this question not to raise questions concerning the hon. Chair on the floor of the House, but to discuss them in his Chamber.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರದು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಹೀನವಾಗಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಚಾರಿತ್ರ ಹೀನವಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಲು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir, I rise to a point of order under rule 54(2). If the adjournment motion is objected to, according to the rule, vote of the House should be taken and if 20 members stand in favour of the motion then the motion has to be admitted. Now that objection has been taken to the adjournment motion, it may be put to the House.

Mr. SPEAKER.—The hon. member Sri Kalmankar says that since objection is taken by the Minister for Law and Parliamentary Affairs, the vote of the House must be taken. Nothing can be more mistaken than this. The matter came up before me and I have given my ruling under rule 54 and I have also stated the reason. There the matter should end.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, we are now sending a Motion of No-Confidence. It is the desire of the Opposition to question the *bona fides* of the Governmnet on the floor of the House and till they are cleared by the Treasury Benches, I think, no useful purpose would be served in resuming discussion on other matters. Now we are at it and I request the Chair to take up that Motion first and dispose it of.

Mr. SPEAKER.—With respect to this 'want of confidence' matter, what to do and what not to do is left for the hon. Members. As for the Chair, I draw the attention of hon. Members to rules and to rule 153 in particular. I expect the Leader of the Opposition to follow the rules. If any notice is given, I cannot consider it now. I shall consider it tomorrow after the Question Hour is over.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—Sir, I have just followed this discussion. Not knowing the facts of the case, I was not prepared to say anything in the matter because I have not read either the judgement of the High Court or the Supreme Court. I was apprised of it only when you gave some extracts. Now, for nearly one hour this subject, in spite of your ruling, has gone on. My friends, especially the Leader of the Opposition Party thought of a No-Confidence move in this matter.

I feel, it would be a very fitting subject and in the fitness of things to consider whether the Leader of the House himself should not seek

a Vote of Confidence. That would be a better remedy than the Opposition Leader moving a Vote of no-Confidence. I am only throwing a suggestion and it is for either of them to accept whatever is relevant.

MR. SPEAKER. I shall consider the notice under the rules and if at all, it may be taken up tomorrow. Now we may go on with the work.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, Sri Siddaveerappa has suggested a very clever move. Let the Chief Minister himself raise this issue on the basis of the observation made by the highest judicial authority. Let him seek a Vote of Confidence.

2-00 P.M.

MR. SPEAKER.—Since suggestions are made by Sri Channabasappa and Sri Siddaveerappa to the Leader of the House, probably the Leader of the House may consider about it. In the meanwhile we will go on with the work.

Secretary's Report

SECRETARY.—Sir, I beg to lay on the Table a statement showing the Bills which have received the assent of the Governor or the President, as the case may be, subsequent to the Report made during the previous Session.

STATEMENT

Showing the Bills assented to by the Governor or the President.

Sl. No.	Name of the Bill	Date of Assent	Assented by
1	The Mysore Appropriation (No. 3) Bill, 1968.	25th September 1968	Governor
2	The Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rates) (Amendment) Bill, 1968.	5th October 1968	do
3	The Mysore Ministers Salaries and Allowances (Amendment) Bill, 1968.	11th October 1968	do
4	The Mysore Legislature Salaries (Amendment) Bill, 1968	15th October 1968	do
5	The Mysore Health Cess (Amendment) Bill, 1968.	30th October 1968	do
6	The Mysore State Legislature Procedings (Protection of Publication) Bill, 1968.	3rd December 1968	President

Report of the Governor's Address.

MR. SPEAKER.—Under Rule 18 (1) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, I report to the House that His Excellency the Governor was pleased to address the Legislature on 13th January 1969 and I place a copy of the Address on the Table of the House.

Address delivered by the Governor of Mysore to the State Legislature.

Honourable Members of the Legislature,

I have great pleasure in extending you all a warm welcome on this occasion of my second address to the joint session of the Mysore Houses of Legislature.

It is appropriate to place before the Honourable Members an account of some of the outstanding events which engaged the attention of the Government since I addressed you last. The most important event, of which you are aware, is the elections to the Taluk Development Boards which were held from November 16 to November 27, 1968 and went off in an orderly and peaceful manner. The State has 174 Taluk Development Boards with a total number of 1,02,90,234 voters. Out of this nearly 67 per cent exercised their votes. In respect of a few Taluk Development Boards elections will be held later in the year after disposal of certain writ petitions. In the early part of the year 1968, elections to the Panchayats were held after regrouping of revenue villages. As a result of this regrouping the number of Village Panchayats in the State increased from 7,454 to 8,358. Government is continually alive to the problem of strengthening the Panchayat Raj institutions to enable them to serve the rural community in an effective manner. It is proposed to secure active association of the Panchayat Raj institutions in the implementation of land reforms. Government have also taken steps to make over the entire proceeds of land revenue to the Panchayat Raj institutions with a view to augment their resources for developmental activities.

The boundary dispute between Maharashtra and Mysore and Mysore and Kerala was referred to the One-Man Commission under the Chairmanship of Sri Mehr Chand Mahajan on 25th October 1966. The Commission after a thorough enquiry gave its report on 25th August 1967 and this was released on 4th November 1967. As the Honourable Members are aware the Mysore Legislature considered the report in December 1967 and resolved to urge the Government of India to implement the recommendations of the Commission. Acting on this approval by the Legislature, Government has been pressing the Central Government to accept the findings of the Commission without any further delay. However it is a matter of regret that no decision has been so far taken by them. My Government has taken a stand that the recommendations of the Mahajan

Commission should be treated as an Award and implemented *in toto*. It is an imperative necessity that this vexed question should be finally settled in the near future.

The year 1969 is being celebrated as the Gandhi Centenary Year in India and in many parts of the world. Bapuji's message and teachings are as relevant to the present time in history as they were when he was with us. Mahatmaji lived and gave up his life for the establishment of a social order in which there will be equality of status and opportunity for all citizens in India irrespective of caste, creed or religion. These ideals have also been enshrined in our Constitution. But the fulfilment of the objectives requires the combined efforts of all communities in the country. Government have decided to celebrate the Centenary in a fitting manner. A State level Committee has been constituted for the purpose. The Committee has drawn up a detailed programme of constructive activities for the fulfilment of Gandhiji's dream of a new India and to bring a new hope to the teeming millions of this great country. I am sure Honourable Members will fully co-operate in the efforts to fulfil the task set by the Father of the Nation.

There have been persistent demands for using Kannada as the language of the administration in the State. There can be no difference of opinion on the imperative need to make Kannada as the language of the administration. In pursuauce of the declared policy of the Government several steps have been taken. At the taluk level Kannada has been made the language of administration. To facilitate the work in the various offices and to guide the Government officials in the use of Kannada lauguage, a manual of office procedure—"Karyalayada Kaipidi"—has been published. The Kaipidi was prepared in record time by a Committee under the able Chairmanship of Dr. Masti Venkatesa Iyengar.

With this preamble I shall now briefly survey the progress achieved by the Government in the several departments.

SCARCITY CONDITIONS AND RELIEF MEASURES

Seasonal conditions were bad in 1968 and for the fourth year in succession. The pre-monsoon showers held out some promise of a good season, but the long dry spell in the critical months of July and August seriously affected Khariff sowings and brought on severe agricultural distress in 136 Taluks comprising 16,000 villages. Government took timely action to tackle the situation by an integrated programme of relief works. An outlay of about Rs. 9 crores was sanctioned and implemented. An expenditure of over Rs. 7 crores has already been incurred on relief works. About 8,700 works were in progress by the middle of December 1968, with a daily attendance of 2,16,000 persons. In order to counteract any possible malnutrition on the vulnerable sections of the population, a massive programme for providing a daily nutritious meal to the school-going and pre-school children, nursing and

expectant mothers were undertaken with the co-operation of the CARE Organisation. The average daily attendence in 4,471 Centres is about 7,84,000 beneficiaries. To the aged and infirm destitutes, free distribution of grain was arranged and a sum of Rs. 48 lakhs allotted for the purpose.

A Central team of officers headed by the Programme Administration Adviser, Planning Commission, toured this State several times. Central assistance to the extent of Rs. 5.13 crores has so far been received and further assistance has been asked for.

It will be remembered that while considering the scarcity situation in the the State at the last Session, the two Houses of the Legislature unanimously passed a resolution calling upon the Government to frame a 20-crore plan for Scarcity Relief. This has been done and measures designed not only to meet the immediate need but also to provide insurance against recurrence of scarcity conditions have been incorporated in the Special Programme which has been sent to the Government of India.

LAND REVENUE, RECORDS AND REFORMS

The importance of having an up-to-date record of rights as a prerequisite for implementing the Land Reforms Programme has been recognised and in a Intensive Agricultural Development Programme District—Mandya—an intensive programme for updating land records has been undertaken with the assistance of the Government of India. A similar Crash Programme is being initiated in all Districts as it is felt that the imperfections in the maintenance of records of rights has impeded the flow of institutional finance to agriculturists.

Bound 'Receipt Pattas' are under print for distribution to all holders of land at a nominal charge. These Patta Forms will be in the nature of Pass Books giving all relevant information pertaining to the holding in regard to the land revenue payable and paid as also any encumbrances on the land.

The abolition of privileged tenures under the existing enactment is underway. Occupancy rights have been conferred on tenants in respect of more than 5 lakh acres and compensation has been paid to the extent of Rs. 2.5 crores to the Inamdars both in cash and in bonds. The scheme of abolition of several other Inams in the State is engaging the attention of Government.

The implementation of the Mysore Land Reforms Act, 1961, is in progress. Seventy-seven Land Tribunals presided over by Munsiffs have been constituted, of whom 53 handle both Land Reforms and other civil matters and 24 are whole-time Land Tribunals. In the light of the experience gained, certain amendments to the Land Reforms Act have been processed for consideration.

PLANNING

During the course of the year 1968 detailed discussions were held between the State Government and the Planning Commission on the preparation of the Fourth Five-Year Plan for the five-year period commencing from April 1, 1969. A State Planning Board was constituted in May 1968 with the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare as the Chairman. The Planning Board has undertaken a detailed analysis of our resources and also the sectoral allocations which could be made to eusure balanced development of the State.

The Planning Commission evolved a set of criteria for equitable allocation of Central assistance among the States, which were discussed at a meeting of the Committee of the National Development Council.

According to these criteria, 60 per cent of the Central assistance should be distributed on the basis of population of each State and the balance on the basis of per capita income taxation and to meet the special problems of the States. The quantum of assistance to be given to our State will be determined on this basis. The State Government is also expected to raise resources to the maximum extent possible. However, the State will have considerable freedom in making allocations according to its requirements and work out its own scheme of priorities consistent with the national priorities. It is proposed to accord high priority to the completion of schemes of irrigation and power projects and agricultultural production. In the other sectors, particularly social services, it is proposed to concentrate more on qualitative improvement rather than on mere expansion.

The total size of the Fourth Plan will depend upon the resources that we can mobilize. Therefore, vigorous and continual efforts will have to be made in this direction. The advice of the Honourable Members in the matter of raising additional resources would be valued.

FINANCE COMMISSION

The State Government has submitted its final memorandum to the Finance Commission on the various points arising out of its terms of reference. The Commission visited the State during the month and held discussions. The State memorandum has been appreciated and it is hoped that the Commission will consider the State case sympathetically and give a fair award.

AGRICULTURE

As a cumulative result of a number of short-term and long-term measures undertaken by the Department, it has been possible to achieve a real breakthrough in agricultural production in spite of the handicap of the adverse effect of delayed rains on the Kharif crop in certain parts of the State. A notable feature of agricultural development has been the enthusiastic response of the cultivator to the high-yielding varieties

programme launched by the Department. The area under these high yielding improved seeds increased to 4.16 lakhs acres in 1967-68. The area covered under Mexican wheat so for during the year is 58,000 acres. There was adequate stock of fertilisers, seeds and chemicals to meet the needs of farmers. Considerable progress was achieved in soil conservation and plant protection work. Training programmes for inculcating improved and more efficient techniques of production received due attention. Besides the farmers' training institutes at Hebbal and Gangavati, two more institutes are being set up at Kudige and Arabhavi. The Mysore State Agro-Industries Corporation has helped the farmer in obtaining tractors, pump-sets, etc., on favourable terms. Other important items of work like Intensive Agricultural Area Programmes and Intensive Agricultural District Programmes have been progressing satisfactorily. Four taluks of Bellary District and five taluks of Raichur District which are under the command of Tungabhadra project have been declared as Intensive Agricultural District Programme Area so that the developmental activities could be intensified and the progress of the area accelerated. The increased mechanisation of agriculture in the State has necessitated the need for good servicing organisations and Government are taking steps to establish such organisations at regional levels.

The University of Agricultural Sciences proposes to start an Institute of Agricultural Engineering at Raichur from the next academic year with the assistance of the State and Central Governments. The University has already made valuable contributions to the improvement of agriculture by releasing four improved varieties in Jowar, 3 in Cotton, 2 in Groundnut, one each in Sugarcane, Ragi. Bengalgram and Safflower. Among these, the Cotton variety 'Vijaya' and white Ragi variety 'Hamsa' have already gained popularity.

Horticulture

During 1968–69, 48 schemes were implemented by the Department of Horticulture. These schemes have helped in tiding over the food problems, to some extent, and have also helped in earning foreign exchange for the State. During the Fourth Plan period, due consideration will be given for the development of fruits, vegetables, cashew, coconut, arecanut and spices. With the financial assistance from the Agricultural Refinance Corporation, special development schemes in respect of areca, coconut, orange and pineapple have been sanctioned. The Department continues to supply quality seedlings and provide techincal advice to the cultivators.

Animal Husbandry

The programme of eradication of rinderpest among cattle and mass prophylactic vaccination of cattle was continued during the year 1968.

It is proposed to start a unit for the preparation of vaccine for combating Foot and Mouth disease at Hebbal. In order to improve veterinary aid, 44 rural veterinary dispensaries were sanctioned and 20 rural veterinary dispensaries were upgraded, thus raising the total to 692. Intensive Cattle Development Programmes have been continued with more inputs to intensify the production of milk in the Bangalore Milk Shed area. A second Intensive Cattle Development Project and an Intensive Egg and Poultry Production-*cum*-Marketing Centre have also been sanctioned recently for the Hubli-Dharwar Milk Shed area. A centralised Semen Collection Centre for breeding programme in the Tungabhadra Intensive Agricultural Development Project area has been established this year.

Government Milk Supply Scheme at Hubli-Dharwar was commissoned recently. The dairy equipments under Swedish credits and Danish credits were received for milk supply schemes at Hubli-Dharwar, Mangalore and Bhadravathi.

FISHERIES

A major development during the three Annual Plans has been the implementation of co-operative fisheries projects financed by the Agricultural Refinance Corporation in South Kanara and North Kanara Districts.

During the Plan period 1967-68, over 100 mechanised boats have been added to the fishing fleet. On the inland side, two crores of fish seeds were produced and stocked in various tanks and reservoirs. 3 ice-plants, cold storage and processing plants at Manoor, Kaup and Mercara have been commissioned during the year 1968. It is proposed to add 115 mechanised boats to the fishing fleet. The development of fishing harbours at Malpe and Honnavar are expected to be taken up in due course. There is a proposal to set up a State Fisheries Development Corporation to undertake deep sea fishing. The Government of India have approved the scheme of constructing a fishing harbour at Karwar at an estimated cost of Rs. 23.84 lakhs under the Indo-Norwegian Project and work has been taken up.

Messrs. Indopol, an Indo-Polish Enterprise, have prepared a feasibility report on fish industry in Mangalore, Malpe, Honnavar, Coondapur, Tadri and Karwar. The feasibility report is being examined.

FORESTS

Intensive afforestation programme under the Plan schemes is being implemented. It is proposed to cover an area of 4,40,000 acres with teak, eucalyptus, softwood, cashew, fuel and other species. There is also a programme to raise rubber plantations over 3,000 acres during 1969-70 besides 4,872 acres already in existence on which repatriates of Indian origin from Ceylon will be settled.

Raising of essential oil plantations which yield oil of commercal value has been taken up in an area of about 1,300 acres.

'Forest Research Survey' is being conducted with the object of making an assessment of the forest resources of the State in a comprehensive manner for starting industries based on forest products.

FOOD AND CIVIL SUPPLIES

The Food policy for the Crop-Year 1968-69, which commenced from September, 1, 1968, was finalised after detailed consideration in the ight of past experience, and several modifications were brought into force, some of which are as follows.

The procurement of ragi and bajra has been distcontinued. Only paddy and jowar are being procured this year. The procurement prices of all varieties of paddy have been increased by Rs. 3 per quintal ; and an additional price of Rs. 2 per quintal is being given for all varieties of paddy for prompt delivery of levy by the grower giving in all an increase of Rs. 5 per quintal over the previous prices. In both flood-affected and drought-affected areas, provision for exemption from levy on the basis of 'Annevari' has been made. Provision have also been made for concession in levy in the case of rain-fed paddy lands of low productivity. The exemption limit of 'one acre' in the the Levy Orders has been re-defined to apply to each particular levy crop, irrespective of the total extent of the grower's holding. Normally, Co-operatives are the principal agents of Government at all stages of food operations. But, in exceptional cases, the policy has been made flexible enough to provide for alternative agencies for procurement of foodgrains, as also for milling of paddy.

While the allotment of wheat by the Government of India has improved from July 1968, the allotment of milo has been reduced drastically. The allotment of rice by the Government of India has been stopped altogether from September 1, 1968 in view of the difficult situtation in the country as a whole in respect of rice. The in-take of wheat has been increased in all the Districts since September 1968.

As a result of the continuance of the partial decontrol of sugar, the distribution of allotment of levy sugar has been restricted to domestic consumers and pharmaceutical manufacturers.

Although the food situation in the State is not satisfactory in all respects, at present, there is no cause for alarm or anxiety.

CO-OPERATION

Measures have been taken to strengthen the Co-operative Movement in the State. The District Central Co-operative Banks have extended medium and long-term loans to the extent of Rs. 25.20 crores, of which an amount of Rs. 1.40 crores has been provided to the weaker section of the society. Under the guidance of the Reserve Bank of India, action has been taken to rehabilitate five District Central Co-operative Banks. The Central Co-operative Land Development Bank has so far advanced

(ಅಂಗಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ) ಬ್ರೈಟ್ ಕ್ರ್ಯಾಲಿಯಟ್ Accession No...4857 ದಿನಾಂಕ Date..........

long-term credit for the construction of 33,800 irrigation wells. A plan to energise one lakh irrigation wells at a cost of Rs. 28 crores has been taken up. So far, 7,590 irrigation wells have been energised. With the assistance of the Agricultural Refinance Corporation, a number of new schemes such as reclamation of land, development of fisheries, development of fruit cultivation, etc., involving a total financial outlay of Rs. 19.60 crores have been taken up.

In the consumer co-operative sector, 34 wholesale co-operative consumer societies and 1,330 primary co-operative consumer stores have been organised. There are nine Janata Bazaars in the State functioning under the guidance of the Co-operative Department. It is proposed to open three more Janata Bazaars during the current year. The Janata Bazaars have helped the Government in implementing the policy of holding price-line to some extent.

With a view to improving the quality and efficiency of audit, one hundred posts of junior auditors have been upgraded as senior auditors enabling appointment of qualified graduates as auditors. Arrangements have also been made to train these auditors adequately. Besides it is proposed to set up an Audit Cell at the Government level to have effective control over the Societies.

EDUCATION

In the field of pre-primary education, the Training Syllabus for Nursery Teachers has been upgraded. At present nearly 5 lakhs of children in the age-group 3 to 5 are benefiting by the Mid-day Meals Programme. In addition 8 lakhs children are receiving Mid-day Meals in Primary Schools.

Considerable progress has been achieved in the sphere of primary education. One hundred and thiry-three new primary schools have been sanctioned for villages which did not have primary schools so far, bringing the total number of primary schools in the State to 32,165. Four more evening training colleges have been started for training primary school teachers. Three additional centres have been opened for giving special training in the teaching of English at the primary level. A notable feature is the starting of a separate course for training primary school teachers in the teaching of science. It is also proposed to develop model primary schools in every taluk and appoint graduate teachers as Head Masters of higher primary schools.

Notable progress can also be discerned in the realm of secondary education. Eighty-seven additional high schools including two Government high schools were started during the year. Forty-nine more high schools were permitted to open Standard XI. Government have decided to accept the recommendations of the Education Commission with regrd to the reorganisation of the curriculum in high school. Accordingly a revised syllabus has been approved. The main features of the new syllabus are, the abolition of elective subjects at the IX and X

Standards and the upgrading of the standard of teaching of general science, mathematics, and social studies. Provision has also been made for examining talented students at an advanced level in all subjects.

Efforts to improve the quality of text-books prescribed for schools continue. More and more books will be nationalised and Government have decided that for each subject there will be a common text-book throughout the State. The Text Book Press at Mysore is being equipped. In addition a bigger Press gifted by the West German Government is to be established in Mysore. This will have a capacity for producing 40 lakhs books per year. This Press is meant for the Southern region. We expect to make full use of this Press when it is commissioned. Government have also increased the remuneration to be paid for authors, scrutinisers and printers. These measures are expected to result in improved quality of text-books in the coming years.

Government are aware that the rapid expansion in the field of education in the last 10 years has lowered the standards. It is, therefore, proposed to stress schemes of qualitative improvement during the Fourth Plan and consolidate the progress already achieved. New schools and colleges will be permitted to be opened only if it is absolutely necessary.

In the field of University Education an important development is the establishment of a post-graduate centre at Mangalore during the year 1968. It it proposed to establish a centre at Gulbarga also during the Fourth Plan.

The process of adopting Kannada as a medium of instruction at the University level was accelerated during 1968 by the publication of several text-books in Kannada by the Universities in this State. Government have also established a Board for the development of Kannada language with the Minister for Education as Chairman.

Encouragement of Artists, Writers and Sportsmen continued to receive adequate attention of Government. Two more Writers were sanctioned honoraria of Rs. 250 per month during 1968. The State Poet Laureate Dr. K. V. Puttappa had the signal honour of receiving the Bharatiya Jnanpith award during the year. I take this opportunity of congratulating him.

Government want to encourage Physical Education and proficiency in sports and games. Accordingly, in the current year 434 scholarships had been instituted for students exhibiting proficiency in sports. Government have also a scheme to diversify youth activities by establishing National Service Corps and National Sports Organisation in the State. Additional funds will be provided for Youth Welfare activities during the Fourth Plan.

YOUTH WELFARE

A new portfolio of "Youth Welfare" has been created and placed in charge of a Cabinet Minister. A decision has also been taken to set up

a State Board for youth welfare to co-ordinate all activities relating to youth welfare.

MAJOR, MEDIUM AND MINOR IRRIGATION

Ten major and twenty-six medium irrigation projects estimated to cost Rs. 318.05 crores were taken up for execution during the past three Plan periods. An amount of Rs. 95.65 crores has been spent on these projects to the end of Third Plan period and an irrigation potential of 9.03 lakhs acres has been created. Concerted efforts are being made continually to increase the potential. By the end of 1968-69 the anticipated expenditure and the potential is Rs. 129.04 crores and 11.64 lakhs acres respectively. It is proposed to spend Rs. 10·25 crores during the year 1969-70 on these works. The two major projects, *viz.*, Bhadra and Tungabhadra are in advanced stages of implementation. Substantial area under these two projects has been brought under irrigation. It is hoped that in a couple of years, the entire Ayacut of 11.18 lakhs acres under these two projects would be supplied with water for irrigation. As the Hon'ble Members are aware, Government of India have decided to refer the Krishna Water Dispute to a Tribunal for adjudication.

Regarding minor irrigation works a sum of Rs. 400 lakhs will be spent by the end of the current year on several works and irrigation facilities for about 33,000 acres will be provided besides stabilising supply of water for 37,400 acres. The cumulative potential created during the last three Plan periods by the minor irrigation works will be nearly 3.45 lakhs acres.

POWER

It is gratifying to note that four of the six units of the second phase of the Sharavathi Valley Project have already been commissioned and the fifth unit will also be ready for commissioning by March 1969. When these units start functioning the capacity of 6,23,700 kW. would have been realised.

Investigation of Kalinadi Project having been completed, it is proposed to include this project in the Fourth Five-Year Plan.

By the end of the Third Plan period 5,516 villages had been electrified and 42,288 irrigation pumpsets energised. During 1967-68 as many as 1,801 villages were electrified and 28,901 irrigation pumpsets energised. During the current year, it is proposed to electrify 500 villages and energise 20,000 irrigation pumpsets. Owing to the limited resources of the Mysore State Electricity Board, it has not been possible to undertake large scale rural electrification programme in the State. Government have, therefore, decided to subsidise partially the interest charges to be paid by the Board on the loans drawn from the Scheduled Banks for this purpose.

As custodians of abundant power, it becomes our duty to help others in need of electricity. The Maharashtra Government is experiencing a shortage of power at present and as a measure of goodwill, Government have agreed to give power to that State. A 220 kV. line from Belgaum to Kholapur is being laid and it is expected to be ready within six months. The work is proceeding rapidly so that, we may help our neighbouring State to tide over their difficulty.

COMMUNICATIONS

The road mileage in the State has been more than doubled during the last 12 years, the present mileage being 27,624 miles. During the current year an amount of Rs. 261.22 lakhs is likely to be spent on the improvement of existing roads, addition of new roads and construction of a few bridges. An outlay of Rs. 150 lakhs is proposed during 1969-70.

INDUSTRIES

Government have recently constituted the Mysore State Industrial Development Committee under the Chairmanship of the Chief Minister. The Committee consists of eminent industrialists and experts from both within the State and outside. The object of the Committee is to draw up an integrated plan for the development of large, medium and small scale industries and also to suggest ways and means to accelerate the industrial development in the State. Besides, under the aegis of the Mysore Industrial Areas Development Board, a special machinery has been set up for acquiring lands in the declared 'Industrial growth area'.

In order to encourage individual entrepreneurs to establish new industries Government have decided to give several incentives such as subsidy towards preparation of feasibility reports, reduction in water rates, rebates of electricity tariff, price preference, concession in sales tax and Octroi duties, etc.

As a result of several measures taken by Government, the climate for starting new industries in the State has become very favourable. A number of entrepreneurs are approaching Government for necessary assistance and Government are doing all that lies in their power to help them.

During the current year the Mysore Acetate Company has started production and has already supplied their products to some parties like Hindustan Photo Films Ltd. The expansion programme of the Mysore Sugar Mills has been completed.

The Mysore Iron and Steel Ltd. has been producing some items of special steel and supplying them to several parties all over the country.

In the light of the experience gained so far the programme of construction of industrial estates has been streamlined. Construction of additional industrial estates has been planned in Bangalore, Hubli and Belgaum to meet the growing demand from the Industrialists.

MINES AND GEOLOGY

The Mysore Minerals Ltd., which has been set up for systematic development and exploitation of mineral deposits in Mysore has drawn up a programme for an over-all turn over of Rs. 2.5 crores during the current year.

Development of Magnetite Ore in Kudremukh-Gangamula region has been taken up by National Mineral Development Corporation of India. Preliminary investigations have been completed and pilot plant tests on amenability of ore for treatment and exports are being undertaken. A project report on exploitation of iron ore deposits of Donimalai range for annual production of ¼ million tonnes of ore has been prepared.

Th e Chitradurga Copper Co., Ltd., has started exploratory work at Ingaldhal. As soon as sufficient ore reserves are blocked out necessary action will be taken for producing Copper concentrates.

EXPORTS

The Mysore Iron and Steel Ltd., Bhadravathi, has been able to export Ferro-Silicon, Pig Iron and Steel of the total value of about Rs. 98 lakhs to Japan and other countries. The New Government Electric Factory Ltd. has also entered into the export market and the total export this year are expected to be of the value of about Rs. 25 lakhs. The Mysore Minerals Ltd. are also exporting Iron ore of the value of about Rs. 80 lakhs this year. With the experience they have gained they will be developing their exports further in future years.

HEALTH AND FAMILY PLANNING PROGRAMME

By 31st March, 1969, 400 more beds will have been added to the Civil Hospitals at Davangere, Gulbarga and Hospitals at District Headquarters.

Government have taken steps to start degree courses in Shuddha Ayurveda at the Government Ayurvedic College, Mysore and the Jayachamarajendra Institute of Indian Medicine, Bangalore.

The Trachoma Control Programme has been started on a pilot project basis in the District of South Kanara.

In the Malaria Eradication Programme three-fourths of State has entered into the maintenance phase and in the remaining area of the State the eradication procedures are in full swing.

The School Health Programme has been implemented in 65 Primary Health Centres in the State.

The Neuro-Surgery Block in the premises of the Mental Hospital, Bangalore, is progressing satisfactorily and it is expected that it might be commissioned soon.

Government attach very high importance to the Leprosy Control and T. B. Control programmes and are devoting considerable attention to these programmes in the State.

In pursuance of the national policy, Government have initiated a drive to implement family planning programme. It is proposed to train 200 Dais in family planning work. More beds are to be provided in the Hospitals for family planning cases. A mass education programme in family planning will also be undertaken. A Family Plannig Cell has been established in the Mysore Government Secretariat for the implementation of the programme. A target of 84,465 and 1,68,390 are proposed for Intra-Uterine Contraceptive Device and Sterilisation respectively.

Social Welfare

Government will continue to attach the great importance to finding ways and means of ameliorating the conditions of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other weaker sections of population. Particular attention is being paid to improve the opportunities available to these sections to better their educational prospects and standards. Facilities available in various hostels run by Government and private bodies are being augmented. Several schemes for their economic improvement including employment opportunities under Government and other Government sponsored agencies are under active consideration.

Water Supply and Municipal Administration

Work on the first stage of the scheme for the supply of Cauvery water to Bangalore City has commenced. The scheme will ensure an additional supply of 30 million gallons a day to the city. Upto the end of March 1968, out of 215 towns in the State, 126 towns had been provided with protected water supply benefiting a population of 42.66 lakhs. Seven towns have been provided with drainage facilities benefiting a population of 13.82 lakhs. It is expected that during 1969-70 about twelve water supply schemes and two drainage schemes will be completed at an estimated expenditure of Rs. 90 lakhs.

It is of interest to the Hon'ble Members that the free allowance of water supply to the citizens of Bangalore has been made more liberal, having regard to the recommendations of the Estimates Committee. There was an agitation on this score and I hope the liberal policy enunciated will meet the wishes of the Bangalore public. The Cycle Tax levied in the City of Bangalore has also been abolished with effect from the new year.

The question of octroi is engaging the attention of the Government. Government will go into the question and see what kind of rationalisation has to be introduced to relieve the burden on enterprising indusrialists.

The importance of providing drinking water to rural areas can hardly be stressed. So far 198 schemes for providing drinking water have been completed. Four hundred and seventy-one schemes are in different stages of execution. Two hundred and fifty schemes are under the consideration of Government. It is proposed to take up more schemes under the Fourth Plan period.

Government have already decided to provide drinking water wells for every village which has no drinking water facility. So far, 11,256 wells have been provided. 3,486 wells are in various stages of execution. However, there are still about 3,288 villages including hamlets without wells. Action will be taken to construct wells in these villages and hamlets urgently.

LAW AND ORDER

During the year 1968, the situation in regard to law and order in the State was generally satisfactory, There were however, some disturbances here and there. Following the enunciation of the language policy by the Union Education Minister and the passing of the Official Languages Bill by Parliament there were anti-Hindi demonstrations by certain section of the student community in Bangalore, Mysore and other places. Communal trouble broke out in a few places in 1968. But these situations were effectively handled by the police and peace and order were restored very expeditiously. Timely action was also taken by the Government to award compensation to those who suffered in communal disturbances.

While there was a downward trend in the crimes of house-breaking and theft, cattle theft, etc., some other crimes like dacoity, robbery, etc., registered a slight increase. The police were able to arrest seven of the criminals involved in highway robberies which agitated the minds of the travelling public. Strong preventive measures have been taken against the recurrence of such crime on our highways.

It is a matter for satisfaction that the State Crime Branch, C.I.D. and the District Police have succeeded in unearthing the sources of conterfeit currency in circulation. Several persons involved in these serious offences have been rounded up and are being dealt with according to the law.

The smuggling of foodgrains has also been effectively checked. A total quantity of 38,784 quintals of foodgrains valued at Rs. 41,11,110 was seized during the year 1968.

Government are very keenly alive to the need for providing basic amenities to the members of the Police Force. The construction of quarters for the policemen in the State under the Centrally-sponsored Police Housing Scheme which was taken up in 1958 has been progressing satisfactorily and a larger number of quarters meant for the different categories of police officials has been completed. It is proposed to construct more quarters for the police officials during the year 1969-70.

Those guarding law and order have to be housed and no efforts will be spared to provide good accommodation to the members of the police service.

Home Guards

The Government of India have fixed for this State a strength of 15,000 Home Guards. As against this there are at present 12,342 Home Guards. In order to step up the enrolment of volunteers to the Home Guards force, it is proposed to start New Units in a few more places. Since December 1967, a combined Central Home Guards and Civil Defence Training Institute has been functioning in Bangalore. The object of the Institute is to give advanced and specialised training to the Home Guards in fire fighting, rescue operations, etc. The Home Guards have been a source of sustained assistance to the Police all over the State in the maintenance of Law and Order.

Prisons

In the State prisons, increasing emphasis is laid on the reformative aspect of the punishment during the custody of the prisoners. In line with this policy, for the first time in the State, an open air jail has been started at Saundatti in Belgaum District from April 25, 1968. The special features are that security arrangements are minimised and the prisoners are allowed a considerable amount of freedom in addition to an opportunity for earning good wages from remunerative work like digging of canals, etc.

Road Transport

During the year 1968 the Mysore State Road Transport Corporation made further strides in its programme of progressive nationalisation of bus routes. The approved schemes of Mangalore and Shimoga sectors were implemented with effect form July 1, 1968. Services on 79 new routes—31 routes in Mangalore and 48 routes in Shimoga sectors—were taken over for operations. These new schemes cover 40,626 service kms. per day. A major scheme of nationalisation in Kolar sector has been implemented with effect from January 1, 1969. Under this scheme 87 notified routes covering 29,730 service kms. daily have been taken over by the Corporation. Besides this, in the exisiting areas of operation the services are being augmented to cater to the needs of different localities.

Considerable progress has also been achieved in the provision of increased amenities and facilities given to the travelling public as also in improving the working conditions of the employees. A new luxury snight service is proposed to be started between Bangalore and Bellary hortly.

LABOUR

The Industrial and Labour-Management relations in the State have been satisfactory. The Industrial relations machinery of the State has been effective in intervening and securing settlement of disputes raised by the workers. In order to avoid delay in the adjudication of disputes, Government have set up one more Labour Court at Mangalore. The additional Industrial Tribunal which is functioning at Bangalore has also been continued for further period of one year. Upto the end of October, 1968, there were only 49 strikes involving 64,851 workers and resulting in the loss of 5,01,941 mandays. These figures undoubtedly reflect a positive improvement in labour relations over the previous years.

The Employees' State Insurance Scheme has been extended to the workers employed in the Industries situated in the suburbs of Bangalore from November 24, 1968. Hospitalisation facilities have been made available to the families of insured persons in Bangalore City. In Mangalore, the panel system—providing medical facilities to the insured persons through clinics of private practitioners—has been replaced by service system, *i.e.*, providing medical facilities to the insured persons through dispensaries. It is hoped that this change will result in better medical facilities being made available to insured persons at less costs.

INFORMATION AND PUBLICITY

The Department has reoriented its programmes in order to lay greater emphasis on arranging exhibitions, documentary films and news reels, photographic display, strengthening the rural broadcasting organisation and radio rural forums. The Department has installed nearly 3,900 Community Radio sets and has organised 1,000 radio rural forums. A permanent exhibition cell is being set up in order to organise exhibitions on a regular and phased basis in all district headquarters in the State. It is also proposed to organise mobile exhibitions in the interior parts of the State.

A Song and Drama Unit has recently been organised and it has proved effective in organising publicity through this popular medium. Plays, skits, Harikathas, lavanies and other cultural programmes are used for publicity purposes.

A number of films portraying the developmental activities in the Divisions have been produced and more have been taken on hand.

Publications on Industry and exports of the State have been widely distributed and a series of feature articles on the various developmental activities released to the Press.

FILM UNIT

Previously, the Government had instituted schemes for grant of subsidy for films produced in the State and of cash awards to the three

best Kannada feature films. While these schemes gave a fillip to the Industry, it was felt that with a view to serving as an incentive to produce films of a high standard it would be necessary also to give recognition to the directors, actors, actresses, story writers, music directors, play-back singers, camera-men and sound engineers. Therefore recently a scheme has been sanctioned for the grant of cash awards and for giving certificates of merit to these persons.

TOURISM

The tempo of activities for the promotion of tourism has been stepped up with the result there has been a marked increase in the number of tourists visiting the State. To attract more tourists to the State several schemes are on hand for provision of accommodation, transport, food and entertainment to foreign tourists, at places of tourist interest. Preliminary work on the construction of Airports at Bijapur and Hassan has commenced.

PAY COMMISSION

The State Government appointed the Hon'ble Mr. Justice T. K. Tukol of Mysore High Court as a One-man Pay Commission on 17th November 1966.

The Commission has since submitted its final report, copies of which have already been supplied to the Hon'ble Members.

Comprehensive recommendations regarding Pay Scales, Dearness Allowance and for streamlining administration and improving efficiency have been made. In view of the financial and other implications of these recommendations Government will be glad to have the views of the Hon'ble Members, before it takes necessary decisions.

LEGISLATION

A few Bills placed before you in the previous Sessions could not be taken up for want of time. These and the following new Bills are proposed to be placed before you for your consideration :—

1. The Mysore Religious and Charitable Institutions and Trusts Bills, 1969.
2. The City of Bangalore Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1969.
3. The Mysore Village Panchayats and Local Boards (Amendment) Bill, 1969.
4. The Mysore Legislature Salaries (Amendment) Bill, 1969.
5. The Mysore Land Reforms (Amendment) Bill, 1969.
6. The Mysore Land Revenue (Amendment) Bill, 1969.
7. The Indian Registration (Mysore Amendment) Bill, 1969.
8. The Mysore Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1969.

9. The Mysore Police (Amendment) Bill, 1969.
10. The Mysore Shops and Commercial Establishments (Amendment) Bill, 1969.
11. The University of Agricultural Sciences (Amendment) Bill, 1969.
12. The Motor Vehicles (Mysore Amendment) Bill, 1969.
13. The Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Conditions of Work) Repealing Bill, 1969.
14. The Mysore State Aid to Industries (Amendment) Bill, 1969.

Democracy thrives on discussion, and in the process each idea has to undergo intensive examination and test before it is embodied in a final decision. The democratic experiment to which we are wedded carries with it the spirit of give and take. I hope, Honourable Members will lend their helping hand to surmount many difficulties confronting the State. Destiny has cast upon you all in your representative roles the heavy responsibility of helping the people of Mysore State to solve their problems. I am sure you will discharge your obligations in a fitting manner.

With this brief review, I conclude my address and once again extend my greeting and best wishes to you all for success in your deliberations. I earnestly hope your endeavours will be fruitful and help to formulate such wise and carefully considered decisions as will contribute to the progress and prosperity of the State.

Jai Hind

Papers laid on the Table

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—I beg to lay :

(*a*) (i) The Annual Report of the Mysore Public Service Commission for the year 1965-66 ;

No. GAD 49 SSC 66, dated 7th October 1968 ;

under Article 323 (2) of the Constitution of India.

(ii) Amendments to the Hindu Marriages (Mysore) Rules 1966; Notification No. HD 20 PIM 67 dated 18th November 1968 ;

under Section 8 (3) of the Hindu Marriages Act.

(*b*) Annual Financial Statement of the M.S.E.B. for 1968-69 Volume II pertaining to details of establishment ;

under Section 61 (3) of the Electricity (Supply) Act, 1948.

Sri H. C. BORAIAH (Deputy Minister for Transport).—I beg to lay :

(a) (i) The Mysore Motor Vehicles (Third Amendment) Rules 1968 ;

Notification No. HD 106 TMR 67, dated 27th July 1968 ;

(ii) The Mysore Motor Vehicles (Fourth Amendment) Rules 1968 ;

Notification No. HD 205 TMA 65, dated 25th November 1968 ;

under Section 133 (3) of the Motor Vehicles Act 1939.

(b) (i) The Mysore Motor Vehicles Taxation (Amendment) Rules 1968 ;

Notification No. HD 73 TMT 67, dated 20/21 August 1967 ;

(ii) Reduction of rates of vehicles not used during the quarter not less than a calendar month ;

Notification No. HD 121 TMT 67, dated 5th September 1968 ;

(iii) Exemption of tax payable under the Act relating to Sangli Municipality of Maharashtra State ;

Notification No. HD 94 TMT 67, dated 24th October 1968 ;

(iv) The Reduction of Tax payable in respect of State Carriages flying on the routes specified in column (1) of the table ;

Notification No. HD 60 TMI 63, dated 4th November 1967 ;

under Section 16 (2) of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act 1957.

(c) The Administration Report of the M.S.R.T.C. for the year 1966-67 ;

under Section 35 (3) of the Road Transport Corporation Act, 1950.

(d) The Audit Report of the Accounts of the M.S.R.T.C. for the year ending 31st March 1967 ;

under Section 33 (4) of the Road Transport Corporation Act, 1950.

(e) The Mysore Motor Vehicles (Taxation and Passengers Goods) (Amendment) Rules 1968 ;

Notification No. HD 39 TMT 68, dated 27th September 1968 ;

under Section (21) (3) of the Mysore Motor Vehicles (Taxation on passengers Goods) Act, 1961.

Sri D. B. PAWAR (Deputy Minister for Agriculture).—I beg to lay :

(i) The Cotton Transport (Mysore) (Amendment) Rules 1968 ;

Notification No. AF 204 AMS 67, dated 25th September 1968 ;

under Section 8 of the Cotton Transport Act 1923.

(ii) Regarding Rinderpest outbreak in Gundlupet Taluk;

Notification No. AF 378 VAD 68, (3), dated 20th September 1968;

under Section 5 of the Mysore Animal Disease (Control) Act 1961.

SRI K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—I beg to lay:

(i) The Mysore Legislature (Members Travelling Allowances) (Second Amendment) Rules 1968;

Notification No. LAW 110 LGR 66, dated 11th September 1968;

(ii) The Mysore Legislature Rate of Rent accommodation to Mofussil Members (Amendment) Rules 1968;

Notification No. LAW 84 LGR 68, dated 31st August 1968;

under Section 15 of the Mysore Legislature Salaries Act 1956.

I beg to lay on behalf of the Minister for Education:

Annual Accounts of the Mysore University for the year 1964-65 and 1965-66;

under Section 37 (2) of the Mysore University Act, 1966.

SRI B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—I beg to lay:

(*a*) (i) The Mysore Village Panchayat and Local Boards (Delegation of powers of Government) Amendment Rules, 1967;

Notification No. DPC 19 BAC 64, dated 13th November 1967;

under Section 246 of the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act 1959.

(ii) Annual Report and Audited Accounts of the Mysore State Warehousing Corporation for the year 1967-68;

under Section 31 (11) of the Warehousing Corporation Act, 1962;

(*b*) (i) The Mysore Agricultural Produce Marketing (Regulation) (Removal of difficulties) Order 1968 dated 29th November 1968;

(ii) The Mysore Agricultural Produce Marketing (Regulation) (Removal of difficulties) (No. 2) order 1968 dated 6th December 1968;

under Section 153 of the Mysore Agricultural Produce Marketing (Regulation) Act, 1966.

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—I beg to lay:

(*a*) Annual Report of the Khadi and Village Industries Board for the year 1966-67;

under Section 26 of the Mysore State Khadi and Village Industries Act 1956;

(SRI M. RAJASEKHARA MURTHY)

(*b*) Twenty-Second Annual Report of the REMCO Ltd., for the year ended 31st March 1968;

under Section 619A of the Companies Act, 1956.

SRI H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—I beg to lay:

(*a*) (i) Suspension and remission of Land Revenue in certain villages in Sindgi Taluk of Bijapur District;

Notification Nos. RDF 23 TRM 65-I-II-III-IV and V, dated 18th September 1968;

(ii) Suspension and remission of Land Revenue in certain villages in Muddebihal Taluk, Bijapur District;

Notification Nos. RDF 31 TRM 65-I-II-III and IV dated 18th September 1968;

(iii) Postponment of Land Revenue collection in scarcity affected areas in Chickmagalur District;

Notification, dated 2nd April 1968;

under Section 194 (2) of the Mysore Land Revenue Act, 1964.

(*b*) (i) The Mysore Land Reforms (Amendment) Rules 1968;

Notification No. RD 189 LRY 67, dated 18th Ssptember 1968;

(ii) Schedule relating to Topalgatti (Unkal) Village in Hubli Taluk, Dharwar District regarding exemption from the provisions of Sections 80 and 81 A of the Act;

under Section 140 of the Mysore Land Reforms Act, 1961.

(*c*) The Mysore Rent Control (Second Amendment) Rules, 1968;

Notification No. RD 82 GHR 66, dated 20th August 1968;

under Section 60 of the Mysore Rent Control Act, 1961.

SRI B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—I beg to lay:

Election programme of Municipalities;

Notification No. HMA 95 MNC 68, dated 4th October 1968;

under Section 383 (3) of the Mysore Municipalities Act, 1964.

SRI B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—On behalf of the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare, I beg to lay on the Table the Report of the Mysore Pay Commission, 1966-68.

On behalf of the Minister of State for Minor Irrigation, I beg to lay on the Table of the House copy of the list showing the details of 15 Minor Irrigation Works as promised during the Fourth Session on 14th September 1968 in reply to Starred Question No. 285 by Shri M. N. Ramanna.

MR. SPEAKER—The Reports, Statements and notifications are laid on the Table.

Presentation of the Second Report of the Committee on Estimates

SRI M. Y. GHORPADE (Sandur).—I beg to present the second Report of the Committee on Estimates on the Bangalore Water Supply Rates.

MR. SPEAKER.—The Report of the Committee on Estimates on the Bangalore Water Supply Rates is presented.

Mysore Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 1968

(Introduction)

SRI P. M. NADGOUDA (Minister for Development) On behalf of Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs Sir, I beg to introduce the Mysore Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill 1968.

MR. SPEAKER.—The Bill is introduced.

Mysore Inams Abolition Laws (Amendment) Bill, 1968

(Introduction)

SRI H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—Sir...........

SRI M. NAGAPPA.—Sir, I take objection to the introduction of this Bill. Rule 68 says :

> "A Bill involving expenditure shall be accompained by a financial memorandum which shall invite particular attention to the clauses involving expenditure and shall also give an estimate of the recurring and non-recurring expenditure involved in case the Bill is passed into law."

(SRI M. NAGAPPA)

This particular Bill involves, many financial commitments on the part of the Government. This will be clear from the Statement of Objects and Reasons which says :

"It is discovered that in some cases either excess payment towards compensation has been made or less amount than what is actually due to the claimant has been paid. It is considered necessary to insert suitable provision in both the Acts enabling the Deputy Commissioner to revise the amount of compensation detremined by him, either by increasing or decreasing it and to recover excess compensation paid as arrears of land revenue."

According to the Statemeat of Objects and Reasons there are about 60,000 inamdars and if anything is to be paid by amending the Act, Government is responsible to pay it from the funds of the Government. Therefore, this Bill necessarily requires a financial memorandum. Otherwise, it cannot be moved.

Similarly, there is another, Bill namely, the Hyderabad Jagirs (Commutation) Regulation (Mysore Amendment) Bill, 1967 which is going to be introduced but to that a financial memorandum has been appended, because the Government is amending certain provisions therein which involve financial commitments. So, unless a financial memorandum is furnishad it cannot be introduced.

SRI H. V. KOUJALGI.—I will have to get it examined. It is an old Bill which was to have been introduced long ago.

MR. SPEAKER.—I shall take it up on some other day; in the meanwhile Government may study it. The matter is held over.

Hyderabad Jagirs (Commutation) Regulation (Mysore Amendment) Bill, 1967

(Introduction)

SRI H. V. KOUJALGI.—Sir, I beg to introduce............

SRI M NAGAPPA.—Sir, I take objection to the introduction of the Hyderabad Jagirs (commutation) Regulation (Mysore Amendment) Bill, under rule 69 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly. In clause 2 of the Bill on page 3, the following proviso is sought to be added :—

"Provided further that where the particulars required for the calculation of the average annual gross revenue are not

available or where the particulars available are in the opinion of the Jagir Administrator, incorrect in material respects, the average annual gross revenue shall be calculated in such manner as may be prescribed."

The power to calculate the average annual gross revenue is going to be delegated by adding this proviso. Therefore, there is delegation of legislative power to the Government and as per rule 69, a Bill involving proposals for the delegation of legislative power shall further be accompained by a memorandum explaining such proposals and drawing attention to their scope and stating also whether they are of normal or exceptional character.

The second objection is that though a financial memorandum has been appended, it is not in accordance with rule 68 (2) which says :

"Clauses or provisions in Bills involving expenditure from public funds shall be printed in thick type or in italics ;"

Such a thing has not been done. Therefore, the publication itself is not according to the rules.

These two objections may be taken into consideration before the Bill is introduced.

It is also stated on page 6 that the application of the amounts paid to a religious or charitable institution under sub-section (2) shall be effected in such manner as may be prescribed.

Sri H. V. KOUJALGI.—All these questions will not arise at the time of introduction.

Mr. SPEAKER.—Under the Rules, when there is delegated legislation, a Bill must be accompained by the requisite memorandum. The Hon'ble Minister may consider this matter. As regards printing it in italics, etc., that cannot be a serious lacuna.

City of Bangalore Improvement (Second Amendment) Bill, 1967

Introduction

Sri H. C. BORIAH (Deputy Minister for Transport).—Sir, on behalf of the Minister of State for Minicipal Administration, I beg to introduce the City of Bangalore Improvement (Second Amendment) Bill, 1967.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I have got an objection to its introduction. Already this House is seized of the Urban Development Bill which has been referred to a Joint Select Committee and this particular bill is sought to be repealed under that bill. If this bill is now taken into consideration, it will be taken as if it is still alive. These two things cannot go on simultaneously.

Mr. SPEAKER.—Your objection may be taken up at the consideration stage. The Hon'ble member may advance your arguments then.

Sri M. NAGAPPA.—At that time it should not be said that my objection has been overruled.

Mr. SPEAKER.—It is not overruled. It is a question of doing certain things at proper time and logically. If the hon. Member thinks that since there is already one Bill before the House and the present Bill will be inconsistent with that, then it will be a matter for the House to accept the one and reject the other. Hon. Member may advance that argument at the consideration stage.

The City of Bangalore Improvement (Second Amendment) Bill, 1967, is introduced.

Mysore Gift Goods (Unlawful Possession) (Amendment) Bill 1968.

Introduction

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—On behalf of the Minister for Education, I introduce the Mysore Gift Goods (Unlawful Possession) (Amendment) Bill, 1968, under rule 64 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.

Mr. SPEAKER.—The Mysore Gift Goods (Unlawful Possession) (Amendment) Bill, 1968, is introduced.

Mysore Local Authorities (Disciplinary Proceedings against Employees) Bill, 1968.

Introduction.

Sri H. C. BORAIAH (Deputy Minister for Transport).—On behalf of the Minister for Municipal Administration Introduce the Mysore Local Authorities (Disciplinary Proceedings against Employees) Bill, 1968.

Mr. SPEAKER.—The Mysore Local Authorities (Disciplinary Proceedings against Employees) Bill, 1968, is introduced.

Motion of Thanks to the Governor's Address.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬೆಳಗೆರೆ).—ನನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಾವ: ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

'ದಿನಾಂಕ ಜನವರಿ 13, 1969ರಂದು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯು

ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೋರುತ್ತೇವೆ'.

Sri S. RUDRAPPA (Chitapur).—I second the resolution moved by Sri Siddaiah.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"We the Members of the Mysore Legislative Assembly assembled in this Session beg leave to thank the Governor for the address delivered to the Members of the Legislature on 13th January 1969."

Sri K. H. PATIL (Hubli).—Before the hon'ble member begnis his speech, I would like to submit that the amendments to the motion sent by members may also be circulated to all members because after all the amendments are not meant only for the Opposition ; it is also the privilege of the Treasury Benches to make their observations on the amendments while speaking the motion of thanks.

Mr. SPEAKER.—I can see the point of the hon'ble member Sri Patil. The amendments are being cyclostyled and after that, they will be circulated to members. They will be moved after the speech of the hon'ble member Sri Siddaiah and the hon'ble member Sri S. Rudrappa. In the meantime it is not good to wait for them and lose time. So the hon'ble member Sri Siddaiah will begin his speech now.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗೆಗೂ ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳ ಬಗೆಗೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಮಹತ್ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗೆಗೂ ಬಿಚ್ಚು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವಂದನಾರ್ಹವಾದುದು.

ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಉಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಉದ್ಘಾಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳಾವುವು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮನ ಬಿಚ್ಚಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಭಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 1968ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಖಾಸಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಚುನಾಯಿತ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟೀವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವು ಬಲಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಅನಂತರ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರಿಕೃತ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರಜಾ ಕೋಟಿಗೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಲ್ಲೆವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿ ಅವರ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಮಸೂದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಆಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಓಟಿನ ಹಕ್ಕು ಇದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಪೂರ್ಣ ಪಾತ್ರ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಹುದೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಪಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

2.30 P.M.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ-ಮೈಸೂರು, ಮೈಸೂರು-ಕೇರಳ ಗಡಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಗತಿಸಿದ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಮಹಾಜನ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ವರದಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುತ್ತ ತಟಸ್ಥರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಬಹುಶಃ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ತರಹ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದಂಥ ಒಂದು ಆಯೋಗದ ವರದಿಗೆ ಅಥವಾ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ತರಹ ಆಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದೀತು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರದೆ ಇದ್ದರೆ, ಆ ತೀರ್ಮಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ದಿಟ್ಟತನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಮಗಾದರು ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಮಹತ್ವದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉದಾಸೀನವಾಗಿರತಕ್ಕದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಅಪಾರ್ಥ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರೇನೋ 'ವೆಕ್ಸೆಡ' ಕ್ವೆಸ್ಚನ್'' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುವುದೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿರತಕ್ಕದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರಿಂದ, ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯಾದವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅವರು ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ 'ಗಿವ್ ಅಂಡ್' ಟೇಕ್'' ಪಾಲಿಸಿ ಇರಬೇಕು. ನಾವು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಭರತ ಖಂಡದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎನ್ನುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತೋರಬೇಕು.

ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ನನಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲವೇ, ಏನು ಎನ್ನುವ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿದಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜವಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪಘಾತ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಬರತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರಬಹುದು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರಬಹುದು, ಕೇರಳ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ ? ಈ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆದಾಗ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಕಟಗಳು ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ನೆರವು ನೀಡಲಿಲ್ಲವೇ ? ಚೀಣಾ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ದೇಶದವರು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು, ದೇಶವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದು ನಮ್ಮ ನಿಲುವು ಎನ್ನುವಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು 1969ನೆಯ ವರ್ಷವನ್ನು ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯ ವರ್ಷವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮಾಜೀಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಸಂದೇಶ, ಉಪದೇಶ ಗಮನಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕು, ಜಾತಿಮತ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಶಾಸನದಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರಂಥ ಮಹಾಪುರುಷರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಡೆದೆವೋ ಅವರ ಸೆಂಟಿನೆರಿಯನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅದರಿಂದ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗ, ಆದರ್ಶ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇವೋ, ಅದು ಸಾಧನೆಯಾಗುವಂತೆ, ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬರುವಾಗ ಏನು ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೋ ಅದು ಈಡೇರುವಂತೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. 'ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ನವಭಾರತ ಕನಸು ನನಸಾಗುವಂತೆ, ಈ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ದೇಶದ ಮಿಲಿಯಾಂತರ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ನೂತನ ಆಶಾಕಿರಣ ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಒಂದು ಸವಿವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ' ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಜನರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲು ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಗಮನಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅಗಾಧವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಜವಾದ ಗಾಂಧಿ ಭಕ್ತರು, ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದುಡಿದು ಈ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿಜ್ಞಾಪನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಂತರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಪ್ರದವಾಗಿದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈಗ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕನ್ನಡ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏಕೆ ಒಂದು ದಿಟ್ಟತನದ ನಿಲುವನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಳೆದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ತೊಂದರೆಯೇನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರ ಭಾಷೆಯಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ವ್ಯಾಮೋಹ ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ತಜ್ಞರ ಅಭಾವವಿದೆಯೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಈಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು 'ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ, ಡಾ. ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರರವರ ಸಮರ್ಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಕ್ಲುಪ್ತ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿತು. ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಿಧಾನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೇ. ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ವೀಸಸ್‌ನಿಂದ ಬಂದವರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡುತ್ತಾರೆ—ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ನಾವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಈ ನಾಡಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ, ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಏನು ಎಂದು ಅಭಾವ ಬಂದಿದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದಂತಹ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಇದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಂಗಾರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನೇ ಕಾಣದೆ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾದರೂ ಕೂಡ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಳೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಜನ ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇಲ್ಲ, ಹೋಗಿದೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅನ್ನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಜನರನ್ನು ಬದುಕಿಸುವುದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇದು ಮಹಾಜನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆದ ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಕ್ಷಾಮ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ, ಮಳೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ 5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾರು ಭೂಮಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾರು ಒಡೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ 2·5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇನಾಂ ಜಮೀನುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಏಕರ್ ಅಂತ ಏನಿದೆ ಅದು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ, ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ಇದು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. 1961ರಲ್ಲಿ ಅವಂತಹ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾನೂನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಇರುವುದು ವಿಷಾದಕರ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು 77 ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದರಲ್ಲಿ 53 ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಿವಿಲ್ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ, ಮತ್ತು ಇನ್ನು 24 ಹೋಲ್‌ಟೈಂ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕಾರ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ 1969ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿಜಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೋ ಈ ವರ್ಷವಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್‌ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಯಾವನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತು ಕನಸಿನ ಮಾತು ಆದೀತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಸಮಾಜವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅಡಿಗಲ್ಲು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಕಾದಿದ್ದಂತಹ ಜನ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಆಶೆ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ಆ ಸವಿಯನ್ನು ಆನಂದವನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅವರು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ತಮಗಿರತಕ್ಕ ಓಟು ಹಾಕತಕ್ಕ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಏನಿದೆ ಅಂದೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಶಿವಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನಾವ ಆನಂದವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೊದಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವ ಮುನ್ನ ಎಲ್ಲಿ ಇತ್ತೋ ಈ ದಿವಸ ಕೂಡ ಅದು ಅಲ್ಲೇ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕವರು ಕೆಲವೇ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಆಗಿದ್ದಾರೆ; ಅಂದರೆ ಅಂದೇನೂ ಒಂದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗದ ವಿನಾ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯುಂಟಾಗದ ವಿನಾ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಮಗೆ ಲಭಿಸಿರತಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಲೆ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಅದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಹತ್ವ ಇನ್ನೂ ಅರಿವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಗಳಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ನಮಗೆ ಅದರ ಖಿಮ್ಮತ್ತು ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನೀ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ನಾವು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯತನಕ ನಮ್ಮ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ತುತ್ತಾಗಬೇಕಾದೀತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರು ಭೂಮಿ ಇತ್ಯಾದಿಯೂ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕೇವಲ ಸೇವಕರಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ದಿನವಹಿ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದುಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಮಾಜವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ವಿನಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಮಿ ಉಳತಕ್ಕವನಿಗೆ ಅದರ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಬೇಗ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮಾತನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಸಹಾಯಧನವೇನಿದೆ ಅದು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಆಯಾಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೂ ಹಂಚ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ತನ್ನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಾನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

> "The State Government is also expected to raise resources to the maximum extent possible. It is proposed to accord high priority to the completion of schemes of Irrigation and power projects and agricultural production."

ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೀಗ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವರ್ಷ ವಿತ್ತೀಯ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಮೆಮೊರಾಂಡಂನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅವರು ಅದನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ ಬೆಗ್ಗಿಂಗ್ ಬೌಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗೇ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ಯೋಜನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೇ ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಆಂಧ್ರದವರಿಗೆ ಆ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಆ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಆ ಮದ್ರಾಸಿನವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಾವಿಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹಳ ಕುಂದುಕ ಉಂಟಾಯಿತು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಒಂದು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಏನೇನು ತೆರಿಗೆಗಳು ಇವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕುವುದು ನಿಧಾನವಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆಯೋ ಅವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ತತ್ವ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ಕೆಪಾಸಿಟಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಾಗಲೀ, ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆಯಾಗಲೀ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಲೀಕೇಜಸ್ ಇವೆಯೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆಯೋ, ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೋ, ಅಂತಹವರು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡ ರೈತರಾದವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ರೈತರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಯಾವ ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವವರು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಊರಿನ ಜನ ಮತ್ತು ಆ ಊರಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ರೈತರಾದವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಷಾಹಿಗಳಾದವರು, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದವರು, ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೋ ಅಂತಹ ಜನರು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಪಡೆಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಾದವರು ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ

ದುಡಿಯಲೂ ಸಿದ್ಧ. ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ರೈತರಾದವರು ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗಿಂತ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಪಾಲು ಮೇಲು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವುಗಳ ಕಥೆ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾವು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರೈತರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ್ಯಾವ ರೈತರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡವರು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ರೈತರು ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ! ಯಾರ್ಯಾರು ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ! ರೈತರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಇಲ್ಲವೇ? ಜಮೀನ್‌ದಾರರಿಗೆ, ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಷ್ಟವಿದೆಯೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಸುಮಾರು 10—15 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಜೊತೆಗೆ 26 ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಸುಮಾರು 300 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ 129 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ 11ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಂದರೆ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಸೇಕಡ 9ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅದು ಇದ್ದುದು ಸೇಕಡ 7ರಷ್ಟು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಸೇಕಡ 9ಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬಿಡದೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ನೀರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮದು ಸೇಕಡ 24ರವರೆಗೆ ಏರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 40 ಅಥವಾ 45ರಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೀರಾವರಿ ಸೇಕಡ 24ರವರೆಗಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1969—70ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಬಿಗೆ 10—12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ಕಪಿನಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು 1974ರೊಳಗೆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮುಗಿಯಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 50—60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 10—12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ನಮಗೆ 20-25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಬಾರೀ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಇಂಥ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಂಧ್ರದವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಾದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೋ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟಾಗಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಏಕೆ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಸರಿಯಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ, ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೇ, ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಸಂಶಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆಂಧ್ರದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮದ್ರಾಸಿನವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಉದಾಸೀನತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಶಪಿಸಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಉಳಿದ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಯೋಜಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದಂತಹ, ನ್ಯಾಯವಾದಂತಹ, ಧರ್ಮವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮಗೆ ಏನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಪುನಃ ನಮಗೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಆಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಸಬು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರೈತರು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

3-00 P.M.

ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಜನಗಳು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ರೈತಬಾಂಧವರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲು ನಾನು ಮುಂದು ತಾನು ಮುಂದು ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಆರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಈವರೆಗೆ 7,590 ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. 33,800 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ಲುಪ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ. ಆ ಬಾಬಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಅನುಕೂಲವೇನೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಫಲ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ

ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಪಾಠ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸೂಪರ್‌ವಿಜನ್ ಮಾಡಿ ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು ಎಳೆಯದಾಗಿರುವಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು, ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದರೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಉಚ್ಚ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತರಪೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ, ತರಪೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಮುಂದೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೋಧಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರವೀಣರಿಂದ ಬರೆಸಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬೋಧಕ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಯುತ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ.

ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉಪಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉಪಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಿ ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ಯಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ದೊಡ್ಡ, ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮೈಸೂರು ದೇಶವನ್ನು ಒಂದು ಮಾದರೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಮರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೆಸರು ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಅಖಿಲಭಾರತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಂತಹ ಹೆಸರು ಇತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಬಹಳ ತಜ್ಞರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣ ಇದೆ, ರಾ–ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಇವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಗಿನವರನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಣವಂತರು ಬಹಳಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮವರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಹೊರಗಿನವರನ್ನು ಕರೆಸಬಹುದು. ಅದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ರಬ್ಬರ್ ತೋಟಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜಗಳ ಮರಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಟೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಏನು ಒಂದು ವರಮಾನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇರುವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆಯ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತೇಗದ ಮರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಇಬ್ಬರು ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವರು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಗ್ನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೋದರೆ ಇದೇ ಪ್ರತಿಫಲವೇನು? ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತೇಗದ ಮರಗಳೇ ಈ ರೀತಿ ಕಳ್ಳತನವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಳ್ಳತನವಾಗುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂಬುವನ್ನು ನಾವೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಮಾಜದ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನ ಈ ರೀತಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಅದನ್ನುಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರುಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನತೆಗೂ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದುಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ರಿಸರ್ವ್ ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನ ಜನತೆಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಾರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಾರಿ ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿದ್ದ ಲಾರಿಯೊಂದನ್ನು ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬರು ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರವರು ಹಿಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸುಮಾರು 27 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಈಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅರೆಸ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇರಳದ ಬಾರ್ಡರಿಗೆ ಒಂದು ಲಾರಿ ಅಕ್ಕಿ ಸಾಗಿಸಿದರೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು

ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಲಂಚವಾದರೂ ಸರಿಯೇ ಅದನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲೀ ಅವರು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತೇಗದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದೊಳಗಿರುವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟದೇ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ದುಷ್ಟರಾಗಿರುವವರು ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೇ ವಿಥೌಟ್ ಫಿಯರ್ ಆರ್ ಫೇವರ್ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಗೌರವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಈಗ ಸಮಾಜವಾದದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಜನತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇದರ ಜವಾಬುದಾರಿ ನಿಂತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ದೇಶದ ಮಹಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಬಂದಾಗ, ಇದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಲೀ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಾತೀತವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಾರ್ಡರಿನ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆಗಾಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯದ ಬಗೆಗಾಲೀ ಈ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗಿವ್ ಅಂಡ್ ಟೇಕ್ ಪಾಲಿಸಿ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಮಥನ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಎನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇವೆಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳವರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮಹತ್ಸಾಧನೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೇ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದುಗೂಡಿ ದೇಶದ ಮಹತ್ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬಹಳ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸಹಬುದ್ಧಿ ಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾದೀತು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ತುಕೋಳ್ ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು 4 ವಾಲ್ಯೂಂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ತಾವೂ ಕೂಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಎರಡನ್ನೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವುದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ನಾವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ, ಆಗ ನಾವು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನೂ, ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥದನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಭಾಷಣ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ವಂದಿಸಿ, ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ (ಚಿತಾಪೂರ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಂಥ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನು ಇದೆ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದು ಬಹಳ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಒಂದು ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಮಾಡಿದಂಥ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. As a cumulative result of a number of short-term and long-term measures undertaken by the Department, it has been possible to achieve a real breakthrough in agricultural production in spite of the handicap of the adverse effect of delayed rains on the Kharif crop in certain parts of the State. ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ರೈತರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಭಾರಿ ಉದ್ದಿಮೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಆದಾಯ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವು ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು, ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನು ತನ್ನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಟೇಜ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದು ಹಾರ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ತರುವವರೆಗೂ ಅವನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು 'ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆಕ್ಲಮೇಷನ್' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ವವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಂಟೂರ್ ಬಂಡಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತನು ತನ್ನ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಕರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 1956–57ರಲ್ಲಿ ರೈತನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನೂ 1963–64ರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 1956-57ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 1,162 ಪೌಂಡ್ ಇದ್ದುದು 1963–64ರಲ್ಲಿ 1,281 ಪೌಂಡ್ ಆಗಿದೆ, ಜೋಳ 1956–57ರಲ್ಲಿ 308 ಪೌಂಡ್ ಇದ್ದುದು 1963–64ರಲ್ಲಿ 419 ಪೌಂಡ್ ಆಗಿದೆ, ಗೋಧಿ 1956–57ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 739 ಪೌಂಡ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇದ್ದುದು 1963–64ರಲ್ಲಿ 799 ಪೌಂಡ್ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ 1963–64ರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು, ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜಗಳ ಬಗೆಗೆ ರೈತರಿಂದ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ, ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಸರಾಸರಿ 4,500ರಿಂದ 5,000 ಪೌಂಡ್ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ, ಸಜ್ಜೆ 2 ಸಾವಿರದಿಂದ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಪೌಂಡ್ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಸರಾಸರಿ 3 ಸಾವಿರದಿಂದ ಮೂರು ಸಾವಿರದ

ಐದುನೂರು ಪೌಂಡ್ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ರೈತನಾದವನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾನೆ.

ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಲೀ, ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಲೀ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಾಗಲೀ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅವರು ನಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ಸಾಲವಾಗಲೀ ಸಹಾಯ ಧನವಾಗಲೀ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಎರಡು ಮೂರು ಜನ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಮಾಡಿ, ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ 2–3 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸೂಪರ್ ಟೈಂ ಸ್ಕೇಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೂಪರ್ ಟೈಂ ಸ್ಕೇಲ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೋಗತಕ್ಕ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇರಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮೂಲಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮ ಆಗಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲ ಎಂದು ಸುಮಾರು 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 33 ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಲಾಭ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಸೇಕಡ 40 ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಸೇಕಡ 60 ಜನರಿಗೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸೇಕಡ 60 ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಶ್ರೀಮಂತನು ಶ್ರೀಮಂತನಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತು ಬಡವನಾದವನು ಬಡವನಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ನೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ; ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಿಸ್ ಯೂಸ್, ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಇದೆ. The success or failure of the co-operation movement depends upon the integrity, honesty and lastly the interest of the co-operators. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೇ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ)

ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಲೀಡರ್‌ಷಿಪ್ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಳನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಿಸ್ ಯೂಸ್, ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರಕಾರ ಬೇರೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕು, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮುಂತಾದ ಎಷ್ಟೋ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿವೆ, ಅವು ಮುಂದೆ ಬಂದು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಅವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ರಿಕವರಿ ಪೊಸಿಷನ್ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪುಡಾರಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು, ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರೈತರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಮಾಲನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನಾಯಕರು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರದವರು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬೇರೆ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

3-30 P.M.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ 32,165 ಇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಇಲ್ಲ, ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಇದೆ. ಇದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 94 ಸಾವಿರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 72 ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದವರಿದ್ದಾರೆ. ಜೂನಿಯರ್ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 57 ಮಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತು ಇನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 5 ಸಾವಿರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆಸಿದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಸೇಕಡ 97 ಮಂದಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ದೊರೆಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು, ನೀತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಜೂನಿಯರ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಸೀನಿಯರ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸದಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಕಂ ಮೆರಿಟ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಇರುವ ಅತೃಪ್ತಿಯು ಹೋಗಿ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒಂದೊಂದು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಗಾಂಧಿ ಸೆಂಟಿನರಿ ಸೆಲಬ್ರೇಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿನಿಂದ ಒಂದೊಂದು ರೂಮಿಗೆ 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಸ್ಥಾಪಿಸುವವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡುವುದು, ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಆಕ್ಟ್ರಾಯ ಬಗ್ಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮುಂತಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಹೊಸಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲ ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸದೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸ್ಥಳದ ಜನರಿಗೆ ನೌಕರಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಉದ್ಯಮದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರಿಫರನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದು ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಸುಮಾರು 11 ಸಾವಿರದ 256 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 3 ಸಾವಿರದ 486 ಬಾವಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ ಅನೇಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಇನ್ನೂ 3 ಸಾವಿರದ 288 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಇದು ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾದದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂದು ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ? ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಗಾಂಧೀಜಿ ಸೆಂಟಿನರಿ ಸೆಲಿಬ್ರೆಷನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಖೇದದ ಸಂಗತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ವರ್ಷ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ 195 ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು 471 ಯೋಜನೆಗಳು ವಿವಿಧ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ 250 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷ ಆಯಿತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಏನು ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಡಿವಿಜನ್ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಡಿವಿಜನನ್ನು ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡ್ರಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಏನಿದೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿರುವ ಈ 250 ಯೋಜನೆಗಳು ಏನಿವೆ ಇದನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಹೋದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತ್ತು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನರು ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚುವಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ)

7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸುಮಾರು 8 ಸಾವಿರದ 700 ಕಾಂಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವು ಅನೇಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ 16 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ತರಹದಿಂದ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೆಲವೊಂದು ಪ ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಂದು ರಿಲೀಫ್ ಮೆಷರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮೆಷರ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಕಳುಹಿದ್ದೇವೆ ಅದು ಮಂಜೂರಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಆಶೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಲವೂ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ ಮಂಜೂರಾದದ್ದೇ ಆದರೆ ಪುನಃ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ವಾತಾವರಣ ಬಹಳ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪುನಃ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ, ಮಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1969ನೇ ಇಸವಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸುಮಾರು 119 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂತಲೂ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 11 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂತಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಗೋದಾವರಿ ವಿವಾದ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂತಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸತತವಾಗಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಈಡಾದಂಥಹ ಬಿಜಾಪುರದ ಬಹು ಭಾಗ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಹಪುರ, ಶೋರಾಪುರ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 10-12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಆ ಭಾಗದವರ ಕಾಮಧೇನು; ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಅರ್ಥಿಕರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಬಹಳ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲೇನು ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಹಣವು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಾಸದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನು ಕಾರ್ಯಮಾತ್ರ ಆಗಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆ ಅದು ಎಂದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು ಎಂಬುದನ್ನೇ ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಜನತೆ ಒಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಆಸೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ 24 ಕಾಲೇಜುಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾಯುಗುಣವಿದೆ. ವಾತಾವರಣ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರಬೇಕೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿದೆ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿದೆ, ಏಮೆನ್ಸ್

ಕಾಲೇಜಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನತೆ ಒಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೋಸ್ಟ್‌ಗ್ರ್ಯಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಸಹಾ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರಿಗೆ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಒಂದು ಹೊಸ ಉಡುಗರೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಿನ ಸರಬರಾಯಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಟರ್ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಉಡುಗರೆಯೇನಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಆ ಉಡುಗರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯೇ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದೇನೂ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಡವೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ದಿವಸವಾದರೂ ಕೂಡಾ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು ಅಂತ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅವರ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಅವರು ತಾಳುವ ಧೋರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಉಚ್ಚಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ, ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—All the amendments given notice of by Member's will be deemed to have been moved.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—I beg to move :

"That the following words shall be added at the end of the motion of Thanks to the Governor's address but regret that :—

(i) the address has failed to unequivocally condemn the Mahajan Commission Report on the Maharastra-Mysore and Mysore-Kerala border issue as inconsistent and suggest an immediate solution on the democratic lines based the wishes of the people from the border areas ;

(ii) the address has failed to initiate realistic approch in levy procurement drive by adopting a simple machinery and exempting the small holders of land from payment of levy in food grains ;

(iii) the Governor has failed to boldly declare that the talk of land reforms is only a show and not a reality as the Land Reforms are not in the real interst of the actual cultivator or tenant."

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Srisi).—I beg to move:

"That the following words shall be added at the end of the motion: but regret that the Council of Ministers have failed :

(i) to make adequate provision for the progress of Scheduled Caste and Scheduled Tribes in the field of education as the

(SRI M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN)

percentage of literacy of Scheduled Caste and Scheduled Tribes is below 5 per cent whereas the State (average) percentage of literacy is 25.4 per cent;

(ii) to make adequate measures for eradicating the evil of untouchability in the rural parts;

(iii) to take steps to grant land to landless and also to take immediate steps to make the tiller is the owner of the land;

(iv) to take steps to exempt "levy" to the small land-holders up to 5 acres in North Kanara District;

(v) to take steps to implement, the rehabilitation of landless agricultural labourers schemes in the State;

(vi) to make provision in all developmental schemes in both plan and non-plan schemes, to allocate 18 per cent of the total allotted budget, for the welfare of Scheduled castes and tribes in all departments;

(vii) to take steps to give representations to Scheduled Castes, and tribes in all committees Boards corporating constituted by Government in order to create equal opportunities and to give special safeguards as guaranteed in the Constitution of India;

(viii) to mention in the address about the development of Scheduled Castes and Tribes in the field of "small scale industries".

(ix) to mention in the address about the constitutional safeguards and their implementation of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes in services in the development of education facilities and create minimum programme of Housing, Food and Cloth to the neglected section of the Society."

SRI K. H. PATIL (Gadag).—I beg to move:

"That the following be added to the end of the motion 'but regret to note:

(i) that the Government has failed miserably in implementing the true democracy in the State in respect of the Taluka Development Board's Elections as the entire election machinery was not free from political pressure and the elections were carried illegally, improperly, high-handedly without earing for rules and regulations resulting in a number of writ petitions and election petitions;

(ii) that the Government has failed to maintain purety in the elections by mis-utilising the scarcity conditions and distribution of foodgrains supplied by Bharat Sevak Samaj to distribute among the poorest classs ;

(iii) that the Government bas failed to take up adequate relief measures in the scarcity area and to complete the works on hand to safeguard the funds spent ;

(iv) that the Government has not introduced any effective developmental schemes in respect of Co-operative movement in comparison with other States ;

(v) that the Co-operative movement has been paralysed and is deteriorating day by day due to lack of efficiency, lack of knowledge in co-operation and purity in administration, resulting the increase in quantum and decrease in quality ;

vi) that the Co-operative Department has shown no tangible result either in the industrial side or in the co-operative farming but only concentrating its efforts in harming and harassing the political opponents working in the field of co-operation ;

(vii) that the Government has failed even in implementing an uniform primary education Act in the State even though 12 years have lapsed after re-organisation. Differentiate treatment in the field of education is the result of this failure ;

(viii) that the Government has continued unconstitutionally the District School Boards in the Bombay Karnatak area with a view to help their partymen ;

(ix) that the Government has miserably failed in erradicating corruption and inefficiency prevailing in all the departments ;

(x) that the Government has failed to take suitable steps in nationalising the private electric licensees in the State which has resulted the public with discriminatery treatment in getting the power supply ;

(xi) that the Government has failed to eradicate the problem of unemployment by sponsoring adequate industries;

(xii) that the Government has failed in the proper implementation of the Khadi Board, Social Welfare activities ;

(xiii) that the Government has failed in implementation of the principles of Mahatma Gandhiji especially in the field of prohibition, taxation, removal of untouchability, village industrialisation, etc."

Sri T. R. SHAMANNA (Fort-Bangalore).—I beg to move:

"That the following words shall be added at the end of the motion but regret that—

(i) the Government has failed to give the citizens of Bangalore, the benefits in respect of free allowance and revised lower rates for excess water retrospectively though the Estimates Committee has clearly pointed out that the Bangalore Water Supply and Sewerage Board has made during last 3 years a profit of Rs. 45 lakhs, after allowing higher rate of interest payable to Government and allowing 28 per cent wastage of water;

(ii) the Government has failed to give relief in respect of property tax that is now arbitrarily charged to charitable institutions, like, schools, students hostels and other public and charitable institutions;

(iii) the Government has failed to run B.T.S. Buses in Bangalore City according to Schedule, in reducing waiting line and Bus Stops and in stopping pilferage and misbehaviour of conductors;

(iv) there is inordinate delay in respect of construction of the sub-way near Krishnarajendra Market which has caused great hardship to the public and caused heavy loss to the merchants;

(v) Government has failed to check the large scale corruption prevailing in Bangalore City Corporation and the harassment that the public are subjected to get their plans, licences, etc.;

(vi) Government has failed to check malpractices in some of the private managed schools and the collection of abnormal and unauthorised fees, donations, etc., by the managements;

(vii) Government has failed to take steps to replace the fused street lights particularly in extensions and undeveloped areas;

(viii) Government has failed to provide in Fair Price Depots, good quality rationed articles at fair rates;

(ix) Government has failed to take suitable steps to check mal administration in many Co-operative Societies and the group politics particularly in the Bangalore City.

(x) Government has caused heavy National loss by its wavering policies in the matter of education;

(xi) Government has failed to give 50 per cent D.A. contribution to Bangalore City Corporation as given to all the other local bodies ;

(xii) Government has not given the legitimate share of Motor Vehicle Tax to the Bangalore City Municipal Corporation ;

(xiii) Government has failed to provide water mains to Revenue pockets and other undeveloped areas like Thyagarajanagar, Dasaranalli, Ashokanagar, etc;

(xiv) Government has failed to provide employment to young men in State including technically qualified men ;

(xv) Government has failed to locate all subordinate civil and criminal courts in one place though there has been a demand in this behalf for the last 40 years ;

(xvi) Failure of the Government to grant withheld portion of the enhanced Dearness Allowance to the State Non-Gazetted Officers ;

(xvii) Government has failed to satisfactorily settle the problems of Revenue sites in Bangalore City purchased by poor and middle class people for bona fide house building purposes without undue heavy burden;

(xviii) Government has failed to free people of Bangalore City from the mosquito nuisance."

SRI D. B. KALMANKAR (Aland).—I beg to move :

" That the following words shall be added at the end of the motion but regret on —

(i) the party in power had subverted the Government machinery to its advantage and to the disadvantage of the parties in opposition in the recent Taluka Board Elections as a result of which the elections were not held in fair and genuine democratic manner and the party in power used all types of corrupt practices and threw away all canons of democratic conventions to the winds.

(ii) Government has failed to radicate the evils of untouchbality prevailing in rural areas of the State;

(iii) the Government machinery is suffering from evils of castism, communalism, nepotism and corruption from top to the bottom as a result of which common man has lost faith in the Government ;

(iv) Government has failed to provide drinking water wells to all Villages in Mysore State treating it on top priority basis ;

(SRI D. B. KALMANKAR)

(v) Government has failed to utilise co-operative Societies to cater to the needs of the poor and the needy and to prevent it from misuse of funds, etc.;

(vi) Government has failed to provide employment to the Growing number of the educated.

(vii) the Police Department has failed to check smuggling of essential food grains into the Maharashtra on Gulbarga border.

(viii) Government has failed to run efficiently the State owned concerns and State controlled industries to the best advantage of the State causing huge loss to the State exchequer.

(ix) Government has failed to guarantee the minimum wages to agricultural labourers.

(x) Government has failed to fix minimum and maximum salary to the Government servants in accordance with the declared object of socialistic pattern of Society to start with."

SRI M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—I beg to move : "That the following words shall be added at the end of the motion of Thanks to the Governor's Address but regret that —

(i) no concrete steps have been taken regarding the "removal" or "improvement" slums in Bangalore Corporation,

(ii) no concrete liberalized proposals have been made to provide house sites to the hut-dwellers and other slum dwellers by City Improvement Trust Board, Bangalore,

(iii) plan amounts in Social Welfare Department have not been fully utilised to the best advantage of scheduled castes,

(iv) there is no planned dynamic programme to continue the policy of nationalisation in the Departments of mining,

(v) there is a failure in safeguarding and protecting the basic rural industries in sericulture,

(vi) corruption and black marketing have not been put down,

(vii) the problem of unemployment has not been solved.

(viii) a national policy in relation to land reforms and the need for abolition of Land Revenue has not been innunciated.

(ix) there is no programme to introduce prohibition for the fulfilment of Gandhiji's dream of New India and to bring the new hope to the millions.

(x) Government has failed to take measures for getting the Kannada Speaking majority areas in the neighbouring States and also to name the State as " Karnataka "

(xi) ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಮತ್ತು ಗೇಣಿದಾರರುಗಳಿಗೆ ಅಹಾರಧಾನ್ಯ ವಸೂಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡದೆ, ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಂದ, ಮಾರು ಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಳೆಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆ ವಸೂಲ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದು. "

SRI M. NAGAPPA (Mandya).—I beg to move :

" That the following words shall be added at the end of the motion. But regret that :

the address does not contain important matters, pertaining to general administration in State, since there is no security of property and life. "

SRI M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—I beg to move :

" That the following words shall be added at the end of the motion but regret that Government has failed to —

(i) implement the land Reforms Act as well as to enunciate a proper policy regarding the implementation of the same,

(ii) take such steps as would prove the Central Government to accept the Mahajan Commission award and implement *in toto*,

(iii) abolish the outmoded system of land revenue,

(iv) formulate a progressive and proper policy in regard to planning,

(v) obtain adequate and due financial assistance from the Central Government to implement the State Plan in the interests of the people,

(vi) enunciate a suitable policy in respect of fix in prices of essential commodities of life and foodgrains such as rice, sugar etc., and the need for taking effective steps to arrest the same.

(vii) enunciate any policy in respect of the acute unemployment problem in the State,

(viii) take effective steps to put down corruption and black marketing,

(SRI M. S. KRISHNAN)

(ix) take action in the direction of payment of salaries of teachers in Private Aided Primary Schools,

(x) take adequate and effective action against mushroom growth and existence of several non-functioning/non-effectively funtioning privately run schools with grants from Government,

(xi) take any steps to stop the deteriorating conditions in several Government owned or Government Managed Industrial Concerns such as REMCO, Government Electric Factory etc.,

(xii) enunciate a forward looking policy of strengthening the public sector as against the private sector,

(xiii) accept retrospective effect for implementation of the recommendations of the Estimates Committee in respect of Bangalore City Water Rates,

(xiv) name the State as "Karnataka",

(xv) abolish the outmoded octroi levy in Bangalore and other places,

(xvi) take a lenient view in regard to those employees of the Government who were arrested in connection with and after the token strike on September 19, 1968,

(xvii) enunciate or formulate a progressive labour policy,

(xviii) implement the awards of Wage Boards in respect of non-working Governments, Engineering and Textile Workers,

(xix) pay the pending D. A. to the N. G. O's of the State,

(xx) accept and implement the recommendation of the Tukol Pay Commission."

SRI B. B. SAYANAK (Belgaum).—I beg to move :

"That the following words shall be added at the end of the motion : But regret that the Ministers have failed—

(i) to promote efficient and good administration in aligning themselves with partymen in the Stete,

(ii) to check the increasing number of dacoity, robbery and other crimes in the State,

(iii) to take a bold decision on Pay Commission's recommendations,

(iv) to give proper status to the Marathi language in the State,

(v) to eradicate social evils like coruption which is increasing collapsing moral of administration,

(vi) to bring about a sense of solidarity and emotionl integrity among the people of different integrating areas of the Mysore State,

(vii) to mention about the removal of unemployment in the State,

(viii) to make a reference regarding efforts to lessen the wide disparity between the rich and the poor."

Sri B. L. NARAYANA SWAMY (Srinivasapur).—I beg to move:

That the following words shall be added at the end of the motion :

" But for the glaring ommission of any reference to the failure of the Government in not even trying to improve the lot of the economically oppressed and depressed unskilled labourers and the marginal cultivators so as to enable them to lead minimum standard of life. "

Sri V. N. PATIL (Humanabad).—I beg to move :

That the following words shall be added at the end of the motion of thanks to the Governor's Address but regret to note —

(i) the failure of the Council of Ministers to give guidance for the speedy and equitable implementation of the famine relief works resulting into a benefit to the vested interests and loss to the rural poor. Mismanagement in the famine relief funds and funds having been given to the caffers of the Congressmen and their henchmen, the Contractors,

(ii) the failure of the Council of Ministers to put down the harassment of the land lord classes over the tenants who are dispossessing the tenants from their lands,

(iii) the failure of the Council of Ministers to put an end to the harassment over the Central Government employees who went on token strike and whose cases are advised by the Central Government to be considered sympathetically and liberally without giving scope for revenge,

(iv) failure of the Council of Ministers to bring forward any uniform system of education and syllabus in all the areas of Karnatak including the collegiate education and to bring forward a uniform code to govern all the Universities in the Mysore State,

(v) the failure of the Council of Ministers to name Mysore State as Karnatak inspite of the fact that this linguistic re-alignment was to attain the cherished goal of the alround development of Kannadigas who were scattered in five different States as linguistic minorities,

(SRI V. N. PATIL)

(vi) the failure of the Council of Ministers to fulfill their promise of giving relief to the drought stricken areas and failure of the Government to give remissions and suspension of Land Revenue and suspension of Takavi collections in drought stricken areas,

(vii) the failure of the Government to fulfill its promise given on the floor of this House on 22-12-1967 by the then acting Home Minister to visit Markhal Village and to bring peace between the two villages, Boothagi and Markhal and to withdraw cases launched against 74 persons in view of the circumstances that tention between two villages was a result of the wrong method adopted by the Deputy Commissioner, Bidar, at the instance of the Member of Parliament from Bidar and as a criminal case pending in the Court are result of political tussel between the two rival groups of the Congressmen in Bidar District and to withdraw the above cases in order to bring harmony between the two villages,

(viii) the failure of the Government to protect the agriculturists whose lands are being auctioned whose moveable and immoveable properties are put to auction for recovery of Takavi and land revenue arrears in addition to the procurement of levy. This is being done with the full knowledge that during March 1968 there was a hail storm in Bidar District and the Jowar was totally ruined and due to failure of rains khariff crops was zero and now the rabi crop being less than 25 per cent to 50 per cent,

(ix) the failure of the Government to protect the innocent voters and to give protection to the lives and respects of the villagers at Bhatboral Taluk in Bidar District where organised roudism by the local congress candidate resulted into axe injuries on 4 persons heads. The Congress candidate himself hit with an axe in the very presence of the Sub-Inspector, Chincholi and no action has been taken so far,

(x) the failure of the Government to put under suspension and to conduct enquiry against the Medical Officer, Humnabad who has refused to admit the Ghatboral incident patients who were bleeding profusely and turning them out of the Hospital without even caring to give minimum human First Aid treatment inspite of the fact that this matter was brought to the notice of the Medical Officer, Bidar, Health Minister and the Chief Minister of Mysore,

(xi) the failure of the Council of Ministers to start Developmental activities in Bidar District and to give more hospitals, High Schools and College inspite of the fact that the Bidar District is one of the most backward District in Hyderbad Karnatak area,

(xii) the failure of the Government to start Upper Krishna Project work immediately,

(xiii) the failure of the Government to bring Kannada as the official language in all branches of Administration,

(xiv) the failure of the Government to check the downward trend of jaggery prices of the sugarcane growers by imposing inter district and inter-state jaggery export ban and the Government failure to support the price resulting into the agriculturists being compelled to sell the jaggery below their cost price,

(xv) the failure of Government to impress upon the Central Government to implement the Mahajan Commission Award forthwith,

(xvi) the failure of the Government to stop the unending expansion of the Ministry at the cost of the pepole for the benefits of their own party to placade the rival groups,

(xvii) the failure of the Government to stop the excess collections being made in Bidar Municipality against the provisions of the Municipal Act and failure to refund the excess amount collected from the Agriculturists,

(xviii) the failure of the Government to grant patta rights to those poor peasants who are in possession of the Government waste land for more than 20 years,

(xix) the failure of the Government to bring uniform law to apply to all the religious and charitable institutions and the lands held by them to protect the tenants who are in possession of such lands,

(xx) the failure of the Government to assure employment to all the educated young citizens in Karnataka,

(xxi) the failure of the Government to start industries in Gulbarga Division,

(xxii) the failure of the Government to compel the Excise Contractors to give additional securities as per the Rule 19 of the Mysore Excise and Retail Vendors Rules 1967.........which was not collected deliberately by the Commissioner of Excise bringing lakhs together loss to the Government and exposing the Government to

(SRI V. N. PATIL)

the unsecured position for recovering the loss to be suffered by giving only 2 months collateral security which is in contravention of the rules and to take consequential steps against the Excise Contractors,

(xxiii) The failure of the Government to maintain law and order during Taluk Board elections in Bidar District inspite of the fact being brought to the notice of the Chief Minister that the Opposition parties are being attacked in Bhalki, Humnabad and Bidar Taluks during Taluk Board election."

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗುಳ).—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅವರೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಎರಡೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಸರ್ಕಾರದ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ವಾರ್ಷಿಕವರದಿಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಕಾಲ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಆ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಇಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಮಹತ್ವ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿ ಅದು ಒಂದು ನಗಪಾಟಲಿಗೆ ಅವಕಾಶನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಸಾಹಸವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣದಿರು ವುದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ನಾವು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವಿರುವುದರಿಂದ, ಆ ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರವೇನು, ಅದರ ರೂಪರೇಖೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಆ ಕೇಂದ್ರದವರೇ ಇನ್ನೂ ತವಕ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ತರಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ರಷ್ಯಾದೇಶದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಚಾಚಿ ತಮ್ಮ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪರೇಖೆಗಳು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆಯೋ ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನು ಅದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

The total size of the 4th Plan will depend upon the resources that we can mobilize.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಗಾಳಿ ಗೋಪುರವಾಗೇ ಇದೆ. ಅದರ ನಿಜವಾದ ಗಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಅದರ ರೂಪರೇಖೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಇದು ಎರಡನೆಯ ಭಾಷಣ. ಅವರು ಈಗ ರಚಿತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇಂದಿನ ಸಮಸ್ಸೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಧೈರ್ಯವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡುವುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡಿದ ನಂತರ ಆ ನಂಬಿಕೆ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಈ ಅವರ ಒಂದು ವರಧಿಯನ್ನು ಓದಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾಂಡವವಾಡತಕ್ಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಹಸಿವು ಇವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಧೋರಣೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊರೆಗಟ್ಟಿರೆ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಸಮಸ್ಸೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗದೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿರು ವುದನ್ನು ಕಂಡ ಜನತೆ ತುಂಬ ನಿರಾಸೆಯಿಂದಿದ್ದಾರ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ತಾವು ಇವತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಂಥ ರೀತಿನೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ನನಗೆ ಆಗಿದೆ, ಈ ಕಡೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೆಪದಲ್ಲಿ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈವೊತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭಾವವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಅಭಾವವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಹೋಗಿ ಬೆಂಡಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಇವತ್ತು ಈ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದು ಇವತ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

4-00 P.M.

ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು 8 ವರ್ಷಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಈ ಚುನಾವಣೆ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾದಾಗ, ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೆ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈಗ ಈ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ನಿಧಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 19 ಜನರನ್ನು 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆ 19 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂಬುದು ಅಪಹಾಸ್ಯವಾದೀತು, ಕೊರೆಯಾದೀತೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೆಪದಲ್ಲಿ 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಈ ದೇಶದ ಜನತೆಯನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನೀವು ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಯ ಹಣವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲ್ಮೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇವತ್ತು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ 22 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಏನು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚಿಸಿತ್ತೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನೀವು ಹೋಗದೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಾವುಟವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಾವುಟವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಯ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಬದುಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿ ಬೇರೊಂದು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. 1948ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬರೆದು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಇವರು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈಗ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಬೇರೊಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮೋಸ ಮಾಡಿರುವಂಥ ಇಂಥ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿ, ಈಗ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ 3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂಥ ಯೋಜನಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ್ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 1966 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದರೂ ಅವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ, ಅದರ ರೂಪರೇಷೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಈ 22 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಅವರ ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನೀವು ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರವಿದೆ. ಅಂತರ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಏನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು, ಅವರ ಆತ್ಮ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಇನ್ನೂ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುವ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗೂ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಅವರ ಹಾಗೆ ಸತ್ಯಶೋಧನೆಯಾಗಬೇಕು, ಅವರ ಹಾಗೆ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯಾಗಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಸತ್ಯಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀವು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಎತ್ತಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. 1947 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ನೀವು ಏನು ಆಗಿದ್ದೀರಿ, 1968 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆದರಿಂದೀಚೆಗೆ ನೀವು ಏನಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನೀವೇ ಆತ್ಮಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯವರಿಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇತ್ತು, ಈಗ ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ, ನಿಮ್ಮ ಬಂಧುವರ್ಗದವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಜನ ನೀವು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ನಿಮಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ನಿಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇಡೀ ಜನತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಾತ್ಮರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಸಾಧನೆಯಾಗದೇ ಇರುವಂಥಾದ್ದು ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರೇ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1947 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಾಡಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಚಳುವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾ, ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿ ಸಹಾಯ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ 33 ಕೋಟಿ ಜನತೆಯ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ, ತ್ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಈ ದೇಶದ ಜನ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆತ್ಮ ಶಕ್ತಿ, ದೇಶಭಕ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ ಇತ್ತು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜನತೆಯ ಪ್ರೇಮದ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರರಾಗಿ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅವರು ಜನತೆಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾವು ಅವರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನೀವು ಅನ್ನದ ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ, ಹಣದ ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ದಾಸ್ಯರಾಗಿ, ಈ ದೇಶವನ್ನೇ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳವರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಭಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ ಎಂದು ಪರಕೀಯರ ದಾಸ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಲ್ಲಿದೆ? Is there democracy in the State ?

(MR. SPEAKER in the Chair.)

ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜನತೆಯಿಂದ ದೂರ ಸಾಗಿದೆಯೇ, ಅಥವಾ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಈ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾಲ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ 22 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಆ ಸಾಧನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕದ ಸಂಕಲೆಯ ನೊಗವನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಚಿತ್ರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸಿಗೆ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭಾರತ ದೇಶದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಳೆದಿದ್ದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸರವುಂಟಾಯಿತು. ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಆದರಿಂದ ಸಿಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಪಡೆಯದವನಾಗಿ ಹೋದೆ. ಅವರು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲಾ ತೀರಾ ಬೇಸರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವರು ಭಾರತ ದೇಶವು ಒಂದು ಹಸಿವಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುವ ದೇಶ, ಬಡಜನರಿಂದ ತುಂಬಿದ ದೇಶ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಪರಕೀಯರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತಹ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾಗ, ನನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಒಂದು ಮುಳ್ಳಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಅವರು ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬಡವರು ಇರತಕ್ಕಂತದ್ದು, ನಾವು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ನಿಜವೇ. ನಾವು ಇಂದು ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿರತಕ್ಕ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದರು, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆಯ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದರು, ಜನತೆಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಅದೆಲ್ಲವೂ 22 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನೀವು ಇವತ್ತು ಶ್ರಮದಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಯಾರಿಗೆ ಶ್ರಮದಾನ, ಯಾರಿಗೆ ಅದರ ಫಲ ? ಶ್ರಮದಾನ ಬಡವನದ್ದು, ಅದರ ಫಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಯಿತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಶ್ರಮದಾನಕ್ಕೆ ಜನರು ಪುಂಕಾನುಪುಂಕವಾಗಿ ಬಂದರು. ಅಷ್ಟೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಇವತ್ತು ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಏನಿದೆ, ಅದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಇವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಕೆಲಸ, ಅದು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ತರತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಶಿಷ್ಯರಾದಂತವರು, ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ, ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಭಂಡತನದಿಂದ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ನಮ್ಮ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹೋದರು. ಹೋಗಿ, ಜನರಲ್ಲಿ, "ಏನು ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಬೇಕೋ, ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಾವಿ ಬೇಕೋ, ಯಾವುದು ಬೇಕು, ಕೇಳಿ. ಆದರೆ ನೀವು ನಮಗೆ ಓಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ!" ಎಂದು ಕೊಟ್ಟರು, ಕೊಟ್ಟರು ಈ ಓಟಿಗಾಗಿ. ಪಾಪ ಡಿಸೇಬಲ್ಡ್ ಪರ್‌ಸನ್ಸ್‌ಗೂ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇವತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಅಮೇರಿಕ, ಜಪಾನ್, ಜರ್ಮನಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ಬೇರೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ? ಒಂದು ದೇವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವಾಗ, ಅದರ ಸರಿದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಇವತ್ತಲ್ಲ, ನಾಳೆಯಾದರೂ ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ತಲುಪಬಹುದು, ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ, ಅದು ಎಲ್ಲೋ ಪಕ್ಕದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದಲ್ಲದೆ, ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ?

ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಸಿಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಆಯಿತು. ಅವರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಫ್ಲಾಟ್ ಇರತಕ್ಕ 10-20 ಹಂತಸ್ತಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು 11 ಗಂಟೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಒಂದು ಮನೆ ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ, ಅವನಿಗೆ 24 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅವನು ಯಾವ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮನೆ ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ, ಆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದವನು ಯಾರು ? ಇವನು ಯಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ, ಇವನಿಗೆ ಮನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಓಟು ಕೊಡುತ್ತಾನೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಲೆಯಿಂದ ಬುಡದವರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಮನೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಓಟು. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಾರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಓಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ಅಂದಮೇಲೆ, ನಿಮ್ಮ 19 ಜನರೂ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದೇ ಕೆಲಸ. ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಕೂಡ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಿದರು. ಯಾರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಓಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಗಲಿರುಳು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, '' ಏನು ಬೇಕಯ್ಯಾ ನಿನಗೆ, ಕೇಳು '' ಎಂದು. ಪಾಪ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರಿ ! ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟೊಂದು ಜನರಿಗೆ ಏನೇನು ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ? ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ! ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ರಿಕಾರ್ಡು ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ! ನೀವು ಹೇಳಿದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ, ನೀವು ಪರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು.

ಇವೊತ್ತು ನೀವು ಆಡತಕ್ಕ ಮಾತಿನಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ? ಆಡುವುದು ಒಂದು, ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು. ಆಡತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೋಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಯುವಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಯೂತ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ! ಯುವಕರು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯುವಕರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ. ಯುವಕರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಇದೆಯೇ ? ಆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಪಾಪದ ಫಲದಿಂದ ಇವೊತ್ತು ಯುವಕರು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯ ಭಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಆಶೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದವರಿಗೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಬುಡಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈ ದೇಶವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆಯೇ ಆಧಾರ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು. ಪಾಪ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ಹೇಗಿಯೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ, ಆತ್ಮ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರಬೇಕು. ಆತ್ಮ ಮಂದವಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ! ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬೆಟ್ಟದಪುರದ ಎತ್ತುಗಳು ಬಹಳ ಚುರುಕಾಗಿವೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಎತ್ತುಗಳು ಎಂದು. ಆ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಡೆದರೆ ಸಾಕು ಅವು ಚುರುಕಾಗಿ ಓಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೊಡೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಊರಿನ ಬಸವ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗ ಮೂಗುದಾರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಊರಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಚಕ್ಕಳ, ಅಥವಾ ಚರ್ಮ ದಪ್ಪನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಚುರುಕು ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾದರೆ ಚುಚ್ಚಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆಗಿದೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಚಾಟಿಯ ಏಟು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆನೆಯ ಅಂಕುಶದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಅಷ್ಟೊಂದು ಜಡತ್ವ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಡತ್ವ ಹೋದ ಹೊರತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೋಸ್ಕರ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಭಾವ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗೇನೋ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲ ಇದೆ. ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಿಕಾಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಳು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಾರಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ದೊಡ್ಡ ಅಭಾವವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಚಾರ. ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಳುಗಳಿಗೆ, ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಧಾರಣೆ ಏನು ? ಇವರು ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಯಾವ ರೈತ ತನ್ನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆಯೋ ಆ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೈತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದಂತಹ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಕರೆಯುವುದು ! ರೈತ ಬೆಳೆದಂತಹ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ರೈತ ಬೆಳೆದಂತಹ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ರೈತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೆಳೆದಂತಹ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ? ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಯಾವುದೇ ಧಾನ್ಯ ಇರಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ರೈತನ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ರೈತ ನಿಮಗೆ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ರೈತರಿಂದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದವರು. ಅವರು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೇ !

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ, ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗಾಗಲೀ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಲೀ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮದ್ರಾಸು, ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ಯಾಟ್ಯೂಟರಿ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿ ಇರುವ ಕಡೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಕಡೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೈ ತೋರಿಸುತ್ತೀರಿ ? ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಂದ ಲೆವಿ ಮುಖಾಂತರ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಎಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಇದೆಯೇ? ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಸೋಷಿಯಾಲಿಜಮ್ ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಎಂದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ನೀತಿಯೇನು! ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯೇನು! ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಸೋಷಿಯಾಲಿಜಮ್. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ನಾಚಿಗೇಡಿನ ಪ್ರಸಂಗ. ಒಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದ ಬಂಡವಾಳ ಷಾಹಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ನೀವು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ನೀತಿ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ದೂರ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೇ ಮಾದರಿ ಆಗಿತ್ತು. ಡಾ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಮಾದರಿ ದೇಶ ಮೈಸೂರು ಆಗಿತ್ತು.

4-30 P.M.

ಇಂತಹ ಮಾದರಿಯಾದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂಡವಾಳಷಾಹಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ಇದೆ. ಬಂಡವಾಳಷಾಹಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಹಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಹೇರಳವಾದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹಣ ಕುಣಿಯುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಣ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಃ ಆಕಾಶದಿಂದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ದೇಶಗಳು ಸಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೇ ವಿನಃ ಬೇರೆಯವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೇನು ಹಣ ಆಕಾಶದಿಂದ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಜಪಾನ್ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟು ಹೋದರೂ ಸಹ ಅವರು ಕೇವಲ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಮುಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 22 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ದೆಹಲಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ ನೀವುಗಳು ಬಂಡವಾಳಷಾಹಿಗಳ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಬಿರ್ಲಾ, ಟಾಟಾ ಅವರುಗಳ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಸಣ್ಣ ಕಾರುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಸಹ ಬಂಡವಾಳಷಾಹಿಗಳ ಹಿಂಬಾಲಕರಾಗಿ ಅವರ ಗುಲಾಮರಾಗಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸಹ ಬಂಡವಾಳಷಾಹಿಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಕಳ್ಳನೋಟುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ದಿನನಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಳ್ಳನೋಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬಂಡವಾಳಷಾಹಿಗಳ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕೆಲವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ, ನಾಳೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಇವತ್ತು ಕಳ್ಳನೋಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕಳ್ಳನೋಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ ರಚನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ; ಪ್ರತಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಂತೆ. ಈ ರೀತಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಇದೆ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ನೀವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ದೇಶದಂತಹ ಸುಂದರ ದೇಶ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಂದರವಾದಂಥ ಸ್ಥಳಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿವೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಬಹಮಾನಗೆ ಹೋದಾಗ ತಿಳಿದುಬಂತು, ಅದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ 67 ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ. ಆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪದ ಆದಾಯ 2—3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಇಷ್ಟು ಹಣದಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 90 ಭಾಗ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಹೊಟೆಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿವೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಂದವರು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಳೇಬೀಡು, ಬೇಲೂರು, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಕಕ್ಕಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸ್ಥಳಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ವಿ. ಕೆ. ಆರ್. ವಿ. ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಳೇಬಿಡು ಬೇಲೂರು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ, ಜೋಗ್‌ಫಾಲ್ಸ್, ಹಂಪೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೊಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಡಿ, ಹೊರದೇಶದವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಡಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಬಾಬಿನಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಸಹ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು, ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೀರಿನ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಜಲ ವಿವಾದವನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆದು ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ವಿವಾದವಾಗಲೀ, ಕಾವೇರಿ ನದಿ ವಿವಾದವಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಏನು ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಸಹ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು. ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿದು ಆಂಧ್ರದವರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾರಂಗಿ ಕಂಬದಕಡ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು 1924ನೇ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು 1924ನೇ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ಮುರಿದು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿವಾದಕ್ಕೂ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 22 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನೂ ಸಹ ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಅರ್ಧ ಅರ್ಧ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನಾದರೂ ಸಹ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸಹ ಕೇವಲ ವಾದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂಡದೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಡೈರಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಖಾತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಮಂತ್ರಿಗಳ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀ ಬಿ ಎಂ ಪಾಟೀಲರವರ ಹೆಸರೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಇದು ಕರೆಕ್ಟ್ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಯಿತೇ ? ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1-1-1963 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಬಿ ಎಂ ಪಾಟೀಲ್ ಎನ್ನುವವರ ಹೆಸರೇ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಇನ್‌ಫರ್ ಮೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಲ್ಲದ್ದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯನ್ನು ಹೇಳದೇ ಕೇಳದೇ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿ (ಕೈಗಾರಿಕಾ ಹಾಗೂ ವಾರ್ತಾ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಇದನ್ನು ಪ್ರಿಂಟು ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರು ಎರಡನೇ ಅಥವಾ ಮೂರನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ. ಆಗ ಯಾರ್‍ಯಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೋ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನಾ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿದ್ದಿ ಹೊಡೆದು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ರೋಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟು ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಕೊಡಲು ಅವರೂ ಒಂದು ಡೈರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರುಗಳು ಹಾಗೂ ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರು ಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಕೆಳಗಡೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ, ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಫಾರ್, ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. Can a Minister be a non-official Member ? Is he an official or a non-official ? I want you to define this. Minister is in Government always in an official capacity. ಇದೊಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರ ಇರಬಹುದು. ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಕೆಪ್ಯಾಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಅವರ ಮಂತ್ರಿತನ ಉಳಿಸಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ? ಇದೊಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಮತ್ತು ಈಗ ಸರಕಾರ ಹೋಗತಕ್ಕ ದಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದ ಖಜಾನೆ ಖಾಲಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ? ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ತಲೆ ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಏನು ಫಲವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಆಯಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೇ ದುಡ್ಡು ಸಾಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೇನೇ ಅವಹೇಳನವಾದಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಯವರು ಹಿಂದೆ ಏನು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವೆಲ್ಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ಯ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿನೋಡಿ. 1942 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 1962 ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಧನಿಕರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಲ್ಲೇ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ಯ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ತೃಪ್ತಿಯುಂಟುಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ 1948 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೂ ತೃಪ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಾವುಟವನ್ನು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಾವುಟವನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಹಣ

ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತದ ಹಣ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಯಾವ ಭೇದ ಬಾವವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನೀವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅವಮಾನಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸುಮ್ಮನೆ ತೋರಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವೇನೋ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು ನೀವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು. ಇಂದಿನ ಯುವಕ ಜನಾಂಗವು ನೀವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇವು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅದಕ್ಕೆ ಆಹುತಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರದು ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪ ಚರ್ಮದ ತಲೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೇ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಡೆಲಿಕೇಟ್ ಆದ ವಿಚಾರಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಜಾಗೃತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Business of the House

MR. SPEAKER.—Before calling upon another Member to speak, I want to bring one or two matters to the notice of the House. Hon. Members might have received Bulletin No. 11. It is printed and circulated to all the members. I do not know whether all the members have received it and whether it has come to their notice. Probably the Bulletin has been sent to the address given by the Members. Let me read it :

> "The Speaker in consultation with the leaders of the Parties has allotted four days for the discussion on the Motion of Thanks to the Governor's Address."

That means, this discussion will be over on Monday.

> "The House will sit from 12-00 Noon to 6-00 P.M. on Mondays, Tuesdays, Wednesdays, Thursdays and Fridays and there will be no sitting on Saturdays."

I have consulted all the leading Members in this matter. Of course, the proposal is before you and this House is supreme in taking a decision.

A tentative decision has been taken and according to it, the House will sit only on Mondays, Tuesdays, Wednesdays, Thursdays and Fridays. Saturday will be completely a holiday ; not a half holiday or anything of the sort. That is one change.

The other change is, we shall be sitting from 12 Noon to 6 P.M.—for six hours without a break.

SRI M. S. KRISHNAN.—I would like to suggest that there should be some recess to enable members to go out and talk instead of each member going and coming as he likes.

MR. SPEAKER.—It is left to hon. members and I am not insisting. In Lok Sabha they meet between 11 and 6 with one hour break for

(Mr. Speaker)

lunch. It is for the members to consider it. Now there is a tentative decision that the House may meet between 12 Noon and 6 p.m. These changes may be taken note of.

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—Sir, let the Whips on both sides meet and make unanimous suggestion.

Mr. SPEAKER.—If they are ready to take that responsibility, I shall be happy. I have nothing to say in the matter; let them manage. But let not the Chair be embarrassed by requests for extension of time.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, I have listened very carefully to the Address delivered by the Governor. Of course it is a constitutional obligation imposed upon him. At the outset, I must pay my compliments to the Governor for the manner in which he delivered the Address. He was successful in reading the volume of 44 pages. We are happy to have a Governor who has a good health and who can with considerable ease read such a big volume of 44 pages. I wish that this Governor is continued for a very long time so that we may have the benefit of listening such Addresses even if it may run to 50 or 55 pages.

Sir, Sri D. M. Siddaiah who proposed the Motion of Thanks to the Governor tried to scan the entire Address. But, what is there in that Address Sir? Having a new team of Ministers, we expected dynamic changes in the old policies but we are sorely disappointed. The paragraphs and the manner in which they are grouped, shows that they have repeated the same burden of song of last year and there is absolutely no change. It must be said that it is only a repetition of the governmental notes collected together. It is neither the review nor enunciation of any new policy. Sir, I am compelled to say in a most distressing manner that this Address is lifeless. The Mover of the Motion also played the same old record and the same tune but the only difference was that he spoke in Kannada. Except that, there is nothing new. I could suggest to him that he could have collected the statistics from any book or approached any Secretary of any department and collected these statistics from him and put forth them here. There is no semblance of originality.

Sir, there seems to be the only one burden of song on the part of the members to accuse the Government of India that this State is given only a step-motherly treatment. So many members to gain popularity speak in this trend. Sir, is this infurtherence of national integrity or national disintegration?

5-00 p.m.

Some members have stated that Madras is getting fine treatment; Punjab is getting fine treatment; Andhra is getting fine treatment; but not Mysore. There are certain things where everybody should have

some restraint. The hon'ble Whip of the Congress Party should know that this cry was there long before Chavan went to the Centre. The pepole wearing Suddha Khaddar should also know what is inside Khadi. If they cannot put their weight on the Government of India and get the grievances redressed, the weakness lies here and it is no use hurling accuses against the Centre or anybody. The cause of national integration can best be served by being humble rather than by narrating grievances in an offensive manner.

About the spreading of Hindi in the State, we must remember that Hindi is the only language which we have adopted as the National language. It is an acknowledged fact that if not today at lesat in the long run we should have one national language which shall be an integrating force. Our Constitution says that Hindi will be the national language. Of course, there has been some hue and cry. I do not want this language to be imposed right now; but it should come about in the long run. I expected from the Governor some steps to be taken for the development of Hindi. But that is woefully lacking.

The Governor has repeated the good old song about the Boundary Commission. Everybody knows that the Mahajan Report is based upon influence and other considerations, and it is absolutely absurd, devoid of any principle, totally inconsistent. The Governor should have been firm.

MR. SPEAKER.—I think the rules prohibit talking of a person in a defamatory manner. Hon ble Member can criticise his report but he should not use a language which will be defamatory. Sri Mahajan is not alive and is not here to defend himself. Please avoid personal references.

SRI B. P. KADAM.—I am not referring to it again. Let me state that I referred only to the report. If I have said something, I shall substantiate it. This report is not based on any principle. It is absurd; it is totally inconsistent. The Commission was given certain principles to consider, namely, the language and the wishes of the people. He has given a go-bye to both. So far as Kannada areas that are to come to Mysore are concerned, he has strictly adhered to the principle; but so far as Marathi areas are concerned, he has given a cool go bye to the principle. In regard to areas from Kasargod, he has stated that wishes of the people should prevail. But so far as Karwar and Belgaum are concerned, where local bodies have supported merger and where Assembly elections have been won in support of merger, he says public opinion does not exist. Nothing can be farther from truth. In a democracy what is necessary is, wishes of the people must be respected. Therefore, the Governor would have done better if he had condemned the report and stated that the entire border issue must be solved on democratic lines respecting the wishes of the people.

MR. SPEAKER.—The hon'ble member will please note that a resolution was passed by the House accepting the report and requesting the Government of India to implement it. So, whatever the Hon. Member is stating is inconsistent with it. That, possibly he cannot do.

Sri B. P. KADAM.—I have opposed the resolution then and I am opposing it now. I have a right to criticise and my right of criticism cannot be taken away.

Mr. SPEAKER.—After all the rules are framed by the House. It is my duty to enforce them. When it says that discussion cannot be inconsistent with the resolution passed by the House, unless it is for setting it aside, the Hon. Member should follow that rule.

Sri B. P. KADAM.—It might have been passed; but I am opposing it. That passing cannot bind me not to oppose or criticise it. It will not be violating the law.

The Governor ought to have been bold enough to say that the entire border issue must be solved on certain set principles based on the wishes of the people so that justice could be done. That is how all the issues must be looked into and not in this rough-shod manner. People will not take for granted, if it were to be implemented. We expected something from the Governor regarding the levy programme. There is absolutely nothing new in what he has stated. He says that wherever there is scarcity or famine, rules have been framed. We know all these things. What is required is, people who are cultivating less then 3 acres must be exempted from the levy. That is existing in a highly deficit area like Kerala. About the declaration, by the rayots, I must say that it is another hardship cast on the poor illiterate agriculturists. The declaration forms prescribed are so clumsy; they do not reach the people in time. Therefore only persuasive approach should be there and not coercive approach. Any approach to coerce or penalise the people will not fulfil the purpose of procurement but it will adversely affect the procurement. Personally I am always against levy procurement. Last year the procurement from my Karwar taluk was maximum considering the procurement in the coastal Taluks of the District and there have been very few cases. Earlier in 1967 I approached the Government stating that there should not be any prosecution. But Government did not heed. The local officers were harsh and we had to request for transfer of some officers. Inspite of vigorous procurement, little levy was realised. Therefore, I am of the opinion that our peasants are very good and want to help themselves and help others. That is why they have to be persuaded and if that is done they will not only give more to the country but will grow more for the benefit of the country.

Therefore I would further suggest that the entire control must go. There is a lot of underground traffic. We cannot know how people in the border areas are getting corn for being transported to Goa. The entire machinery of the officialdom, the Supply Department people and the police people are helping, abetting, guiding and conniving at this illegal traffic and if we ask these officers, they tell us that these people get rice supply from helicopters. When I tell them that we cannot even hear the sound of helicopters, they keep quiet. Lot of illicit traffic is going on towards the Kerala, Goa and other States and it is not for the

benefit of the areas concerned but for the benefit of the black-marketeers. Therefore, what is necessary is that the entire control system must go. But will it go and if it goes what will happen to the Congress Party. which is benefited by this blackmarketing ? That is a problem. There fore, the entire policy must be reviewed.

The Governor has said that he is very anxious to pursue the policy of land reforms. The hon'ble Member Sri Siddiah also played the same tune. The history of land reforms is very old. When a foreign correspondent long ago in 1929 asked Mahathma Gandhi how he would solve the land problem, Mahathma Gandhi said that the land must go to the tiller. Thereafter the Congress Party has consistently passed resolutions to the effect that the tiller of the soil must be the master, the owner and that the intermediary must vanish. Then we were in Bombay and there was the Bombay Tenancy and Agricultural Lands Act. It was to some extent progressive and it had put down 1st of August 1956 as the Tillers' Day. Rent was fixed in terms of land assessment; the ceiling area was fixed and compensation was low enough. After the Reorganisation, the Tenancy Act was shelved by this State Government. There was one Jatti Committee. Then another Bill was passed here and it was in cold storage for a long number of years and it came into force in 1965. But what is there ? The Government of India and also the Planning Commission suggested 19 amendments to the Land Reforms Act which the Governor is hailing and which the hon'ble Member Sri Siddaiah was also hailing in a louder voice. All that has come before the House on so many occassions. Has this Government accepted a single amendmant ? Emphatically no. The Government of India suggested that there should be a ceiling on the holding. They also suggested that what has been bestowed as a benefit regarding payment of rent in the Bombay Area cannot be done away with by such a statute by the Government of Mysore.

SRI D. M. SIDDIAH.—Did the hon'ble Member hear me when I spoke on land reforms ? Probably he was not attentive.

SRI B. P. KADAM.—Till 1963 in Bombay the rent was fixed in terms of the yield. Then it was reduced to one-sixth of the of the yield ; but the people felt that the revenue officers who invariably come from the exploiter class fix the yield almost double or three times and if the rent is fixed in terms of yield, it is bound to adversely affect the tenants. That is why the Government of Bombay then said that this method is bad and then the rent must be fixed in terms of assessment. Therefore I suggest that this question must be seriously looked into by the Government of Mysore and while doing so, every care must be taken to see that the tenant is made firmly secure and the intermediary be wiped out with or without payment of the compensation so that the tenant with a sense of security will grow not only for himself but grow twice or thrice and serve the country better. In this respect the observation of the hon'ble member Sri Siddiah is quit consistent. He asked, "What the people have got by all these land reforms laws, and replied by saying nothing

(SRI B. P. KADAM)

but economic dependence. I fully support him and I request him to pursue this matter at all levels so that land reforms may come as a boon and not as a curse as it is today.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಹಿತ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಥವಾ ಅವರ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊರಬಿದ್ದ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯ ವಿಷಯ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಿದ್ದು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಭಾಸದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸರಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲೂ ಯಾವುದೇ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದಾಗ ವಿರೋಧಿ ಸದಸ್ಯರ, ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಪರಿಪಾಠ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸುಸ್ವಾಗತ.

ಇದರಿಂದ ಎದುರು ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಅವರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸಭೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನೂ ಸಹಿತ ತಿಳಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳು, ಎದುರು ಪಕ್ಷಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದೇ. ಎದುರು ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮುಖಂಡರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಅನ್ನುವಂತಹದು ಸುಲಭವಾಗಿ, ಸರಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಏನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ ಆ ವಿಧವಾದ ಹೆಜ್ಜೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಡಿದಿದೆ, ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಬಹಳ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಸಹಿತ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹಿತ ಹಗುರ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಫೇರ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹಿತ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಭೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತಿಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸಂಬಂಧಿ ಹೊರಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಉಂಟು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ, ಯಾವತ್ತೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇವೆ, ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಹೋಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೊರಗಿನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಿಕ್ಕೆ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಭಾಗಿದಾರರು ಅಂತ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಸಹಿತ ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಗಿದಾರರು, ಅದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಪಾತ್ರರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತರಹದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ, ಈ ಸತ್ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶದವಾಗಿ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಮತ್ತು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅದು ಎಷ್ಟೇ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಸರ್ಕಾರ ದಿಟ್ಟವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡದ್ದು ಬಹಳ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದ

ವಿಷಯ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹಿತ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದು ಕೂಡ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಅನೇಕ ಯುವಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ, ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೂಡ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಕಾರದವರನ್ನು ನಾವು ಶಹಬಾಸ್ ಅಂಥ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಶಹಬಾಶಗಿರಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ, ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಬಡಬಗ್ಗರು ಇಂಥವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡು ಬಿಲ್‌ನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಸಂಬಂಧ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹವರು ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ರಾಜ್ಯಭಾರವೇ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವಂತಹ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡು ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವಂತಹದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸರಿಹೋಗಲಾರದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯ್ತಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಈ ರಾಜ್ಯ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಹೊರಗಿನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಆ ವಿಷಯ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡುವಂತಹ ವಿಷಯ. ಜನತೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗೆ ಇರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳ ಸಂಬಂಧ ಸಹಿತ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಾಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆ ಬಿಲ್ಲು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇರಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ತಮ್ಮ ಮಟ್ಟದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ —ಡೀ ಸೆಂಟ್ರಲೈಸೇಷನ್ ಅಪ್ ಟು ದೆಮ್‌ಸೆಲ್ವ್ಸ್ ಅಂಡ್ ನಾಟ್ ಡೌನ್‌ವರ್ಡ್ಸ್— ಈ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಧ್ಯೇಯ ಅಥವಾ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವಂತಹದು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತಾವೇ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟು ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರದೇ ಇರುವುದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವಮಾನ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅದು ಏಕೆ ಬರಬಾರದು? ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳು ಉಂಟು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ವಿಲೇಜ್‌ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರದಂತಹ ಅನೇಕ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡವಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡದೇ ಈಗಿದ್ದಂತಹ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ವಿಲೇಜ್‌ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ವಿಲೇಜ್‌ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಇರತಕ್ಕ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಕೂಡ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದುದ್ದರ ಎರಡು ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ,

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚಕ್ಕಡಿಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯವರೂ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿ ಜನ ಅಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಬಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದಂತಹ ನಿಯಮಗಳು ಇವೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮನೆಗಳ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದುದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದ್ದರಿಂದ ವಿಲೇಜ್‌ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಚೇರ್ಮನ್‌ರು ಮತ್ತು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವಂತಹ ಮನೆಯ ಮಾಲೀಕರ ನಡುವೆ ವಾಜ್ಯವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಂದೇ ಆಗಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಲೇಜ್ ಸರ್ವೆ ಅನ್ನುವಂತಹದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಬಡಾವಣೆ ಸಲುವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸೂಕ್ತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಾನೂನನ್ನು ದುರಸ್ತುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಸೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶ್ಯಾಮಣ್ಣ (ಬೆಂಗಳೂರು-ಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ. ಪ್ರಪಥಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನಾಗರೀಕರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಸೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಕರ್ತರಾದವರು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ; ಹಾಗೂ ಅದರ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರುಗಳಿಗೂ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನಾಗರೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಅವರ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಸುಯೋಗ ನನಗೆ ದೊರೆತುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಹಾಗೂ ಅದರ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಆ ಸಮಿತಿಯವರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವೇನಿತ್ತು ಅದೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಅಡಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬರಹ ಮೂಲಕ ಅರಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹಾ ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವರ್ಷಂ ಪ್ರತಿ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ಅಕ್ರಮದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ವರದಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಡಿಯ ದರವನ್ನು ಶೇಕಡ ಆರರಿಂದ ಶೇಕಡ. ನಾಲ್ಕೂವರೆಗೆ ಇಳಿಸಿದರೆ ಹಾಲಿ ವಿಧಿಸಿರೆತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ ದರ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೇ ಈ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಯಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಸುಮಾರು ಜನರು ಬಳಸತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 28 ರಷ್ಟು ನೀರು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದನ್ನು ನಗರ ಆಡಳಿತದವರು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ ಈ ಈ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆತಿದೆಯೋ ಅದು ಕೇವಲ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ದೊರೆತಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ

ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿಯವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಲೋಪವೆಂದರೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಈ ಅಕ್ರಮವಾದ ಒಂದು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರಿಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟೀವಾಗಿ 1969ಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರಿಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟೀವಾಗಿ ಹಾಕಿದಂತೆ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ರಿಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟೀವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಇದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲೇ ನಾನು ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದೇ ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ನಗರ ನಾಗರೀಕರ ಬಗ್ಗೆ ತಾಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅದೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಧಾನಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾದವು. ಇಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ, ತೆರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಈ ಇಂಟಿಗ್ರೇಷನ್ ಆದ ನಂತರ ಉದ್ಭವವಾದವುಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಳು—ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಆಗ ಇದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೆಲ್ಲಾ 20 ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಇದರ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ 16—17 ಲಕ್ಷಕ್ಕೇರಿದೆ. ಇದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 46 ಚದರ ಮೈಲಿಗೇರಿದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತೋ ಅಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರದವರು ಅಧಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಥ ಯಾವ ಒಂದು ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಅವರು ನಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ನಗರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ ಆದರೆ ಅವರು ನಗರ ನಾಗರೀಕರ ಹಕ್ಕುಭಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ಶೇ: 50 ರಷ್ಟು ಡಿ. ಎ. ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಐವತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿ. ಎ. ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಗರ ಸರಹದ್ದಿನಿಂದ ವರ್ಷಂ ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು 1957 ರಿಂದಲೂ ಕೇವಲ 2 ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಅವರ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ವರ್ಷಂ ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲಿ 25-26 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಯಿತು. 34 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅಲಕ್ಷ್ಯಮನೋಭಾವದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಗರಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಮುಜ್ರಾಯಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೂ ರಿಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟೀವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ 15 ಸಾವಿರ 20 ಸಾವಿರ, 25 ಸಾವಿರ ಹೀಗೆ ಅರಿಯರ್ಸ್ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನೇನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿ ಗಂಟೆಗಳಗಟ್ಟಲೆ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಗೂ ಆ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನ ಬಳಿ ಒಂದು ಸಬ್‌ವೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರತಕ್ಕ ವರ್ತಕರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಇದರಿಂದ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬಹಳ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ್ನೂ ಆ ಕೆಲಸ ಷುರುವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ಖಾತಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ, ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಗೋಳು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಈಗ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಖಂಡನೀಯವಾದುದು.

5-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—Please conclude. It is time.

Sri T. R. SHAMANNA.—I have already dealt with five amendments. I will read from the sixth amendment for the information of the members :

(vi) Government has failed to check malpractices in some of the private managed Schools and the collection of abnormal and unauthorised fees, donations, etc., by the managements.

(vii) Government has failed to take steps to replace the fused street lights particularly in extensions and undeveloped areas.

(viii) Government has failed to provide in fair price Depots, good quality rationed articles at fair rates.

(ix) Government has failed to take suitable steps to check mal-administration in many co-operative Societies and the group politics particularly in the Bangalore City.

(x) Government has caused heavy National loss by its wavering policies in the matter of education.

(xi) Government has failed to give 50 per cent D.A. contribution to Bangalore City Corporation as given to all the other local bodies.

(xii) Government has not given the legitimate share of Motor Vehicle Tax to the Bangalore City Municipal Corporation.

(xiii) Government has failed to provide water mains to revenue pockets and other undeveloped areas like Thyagarajanagar, Dasarahalli, Ashokanagar, etc.

(xiv) Government has failed to provide employment to young men in State including technically qualified men.

(xv) Government has failed to locate all subordinate Civil and Criminal courts in one place though there has been a demand in this behalf for the list 40 years.

(xvi) Failure of the Government to grant with-held portion of the enhanced dearness allowance to the State Non-Gazetted officers.

(xvii) Government has failed to satisfactorily settle the problems of Revenue sites in Bangalore City purchased by poor and middle class people for bona fide house building purposes without undue heavy burden.

(xviii) Government has failed to free people of Bangalore City from the mosquito nuisance.

ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಕಿರುಕುಳಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಿವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ

ವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದನ್ನು ರಾಜಧಾನಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಒಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರೀ ನಾಗರೀಕರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಕಿರುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನೂ, ಹೇಳಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ರೆಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟೀವ್ ಆಗಿ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ (ಅರಭಾವಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈಗ ತಂದಿರುವ ವಂದನಾಪೂರ್ವಕವಾದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈಗ ರಾಜ್ಯಪ್ರಗತಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆ, ಮತ್ತು ನಾವು ಮುಂದೆ ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಹಳ ಶಾಂತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳು ರಚನೆಯಾದಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೇನೋ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರಿಯಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ತಕ್ಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಆದಂಥ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದಂಥ ಕುಡಿತ ಮತ್ತು ಇತರ ದಾಂಧಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಂದಿವೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣ ದುಂದು ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಕಡೆ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಕೆಲವರು 200—300 ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗೆ 20-30 ಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ರದ್ದುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕುಡಿತದ ಓಟ ನೋಡಿದರೆ, ಮುಂದಿನ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಾಗದಂತಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಟಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ ಅವರ ವಶಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಈಗ ತಿಳಿದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಈಗಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸ್ಥಾನಿಕಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಅದರ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎನ್.ಇ.ಎಸ್. ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರು ಅದನ್ನೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತವೆಯೋ ಅವಕ್ಕೆ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಚಾಳಿ. ಇಲ್ಲಿನ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟರ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ, ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ)

ಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎನ್.ಇ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಕೆಲಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು, ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಅವರವರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರುಗಳ ಖಾತೆ ನಾನು ಸ್ವತಃ ನೋಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಅವು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಲ ಇಂಥಾದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಅವರಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆ, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತೊಂದರೆ ಎಂದೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ ಈ ತರಹ ತೊಂದರೆಗಳೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ.

ಇನ್ನು ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವ್ಯಾವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ್ಯಾವ ತರಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಅವನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದಂದಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರು ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ, ಅಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಜನರು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿ ಇವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ನಾವು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವಾಗ ಅದಷ್ಟು ಸಂಶಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಏಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುವುದು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡು ಇದ್ದರೆ, ಒಳ್ಳೇಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಬೆಳಗಾಂ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಒಳ್ಳೇಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ, ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಆಡಳಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡು ಏಕೆ ಬೇಕು ! . ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡು ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಖಾತೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನಡೆಸಬೇಕು. ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿ ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದೋಷ ಬರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಒಳ್ಳೇಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಎದುರಿಸಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ನೀರು ಬಂದರೆ, ಅದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಂದು ಉಪಯೋಗ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಭೀತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು, ನಾವು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಇವುಗಳನ್ನುಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಘಟಪ್ರಭಾ ಬಲದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಡಕಲ್‌ಡ್ಯಾಮ್ 1973ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯು ಈಗಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗದೆ, ಬರಗಾಲ ಬರಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಜನರು ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಪವನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವು

ದೆಂದರೆ ಅದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಕೆಲಸ ಹಿಡಕಲ್ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದರೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತಹ ಬರಗಾಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖನವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಇದು 100 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನದು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವಾಗಿಯೂ ಕೂಡಾ 11—12 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆ ಯೋಜನೆ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಟೆನೆನ್ಸೀ ಆಕ್ಟ್ ನಿರುಪಯೋಗವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ನಡೆಯದೆ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವರಿಗೂ ಜಮೀನು ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬಡ ರೈತರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಗೇಣಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಆಕ್ಟನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಗೇಣಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಗೇಣಿ ಇತ್ತು. ಅದು ಹೋಗಿ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಫಸಲು ಬರುತ್ತದೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಾಗಿದೆ. 50 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವವನಿಗೆ ಈ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ 1000 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡದೆ, ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು. ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಬಹುದೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಧಾರಣೆಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಏರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಂದಾಯದ ಮೂಲಕ ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾಳೆ ಟಾಕೋಳ್ ಆಯೋಗದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವಾಗಬೇಕು; ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ.

6-00 P.M.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸದಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕವೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಮುಖಾಂತರವೋ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಕೇವಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೈವೊಡ್ಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸತಳಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಬೆಳೆದಂತಹ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ಜೋಳವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವ ವಶಾತ್ ರೈತರಿಗೆ ಅವರು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲಿಗೆ, ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಧಾರಣೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 55 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದ್ದದ್ದು 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವ ಸಮಸ್ಯೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೈತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಜೋಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಧಾರಣೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ)

ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಕೆಲವು ಜನ ತಿನ್ನಬಹುದು. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಇದು ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಜನ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಳವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಜನ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೋಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಧಾರಣೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹಿಂದೆ ಅಹಮದಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಭಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ತರಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಬೆಲೆಗಳು ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹೊಸತಳಿಯ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಟಾರ್ಚ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise to meet at 12 NOON tommorrow.

The House adjourned at five Minutes past Six of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Thursday, the 16th January 1969.

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
Accession No. 4857
ದಿನಾಂಕ Date

WD 11779—GPB—600—10-2-1969

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, 16th January 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Kankumbi-Chorla Road

9. SRI N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) the total amount spent on Kankumbi-Chorla Road work in Khanapur Taluk in 1967 and 1968 ;

(*b*) whether the road work is commensurate with the amount spent ?

SRI K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*)

Year	Amount
1966-67	Rs. 22,981
1967 68	Rs. 5,284

(*b*) Yes.

SRI N. B. SIRDESAI.—May I know whether the work was entrusted to the P.W.D. contractor or it was executed by the departmental hands?

SRI K. LAKKAPPA.—Formerly it was only a rural communication road. When the previous Minister for Public Works happened to visit the spot and when he felt that there is necessity to take over the road to the Public Works Department he gave instructions to the concerned Executive Engineer and asked him to take it over and do the work. Accordingly the work is going on.

SRI N. B. SIRDESAI.—May I know the nature and extent of the work turned out in 1966-67 and 1967-68 ?

SRI K. LAKKAPPA.—They are printed in the answers and the hon. Member can look into them.

SRI N. B. SIRDESAI.—May I know when the work will be over ?

SRI K. LAKKAPPA.—It is a long bit of road of about 11 milles. We have taken over several roads in the State to the Public Works Department the total extent being nearly 8 to 9 thousand miles. All these 9,000 miles, we cannot do in a year or two. On a phased programme we are going to finish the work.

MR. SPEAKER.—Question 15. Hon. Member Sri R. Nagan Gouda is absent. Next question No. 23 by Sri T. K. Gangi Reddi.

Old Age Pension

23. SRI T. K. GANGI REI

B004857_MAR_1969_030

Will the Minister for Fi ... outh Welfare be pleased to state :—

(*a*) the number of perso ... n during 1968-69 in the State ;

(*b*) the number of pers ... in each Taluk of Kolar District ;

(*c*) the number of appl ... sting to grant this pension ?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) 3,284 persons are getting old age pension.

(*b*) the number of persions as noted below are getting old age pension in each Taluk of Kolar District.

1.	Bagepalli	...	22
2.	Bangarpet	...	19
3.	Chikkaballapur	...	33
4.	Chinthamani	...	36
5.	Gowribidanur	...	43
6.	Gudibanda	...	6
7.	Kolar	...	16
8.	Malur	...	12
9.	Mulabagal	...	10
10.	Sidlaghatta	...	3
11.	Srinivasapura	...	9

(*c*) 4,584 applications have been received till 30-10-1968. Out of them, 266 applications have been received from Kolar District.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಗಂಗಿರೆಡ್ಡಿ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಎಷ್ಟು ?

† ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಒಟ್ಟು ಬಂದಿರುವುದು 266.

Sri M. S. KRISHNAN.—What is the basis and what are the criteria for granting old age pension ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—If the hon. Member wants I can lay a copy of the Order on the table of this House for his information. This scheme came into existence nearly three years ago.

Mr. SPEAKER.—A copy of the Order may be placed on the Table*.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know how much amount is given to an old man as pension ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Rs. 15 per month.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರು ಮೊದಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ದುಡಿದು ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸಫರರ್ಸ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅವರ ಪೈಕಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸುಳ್ಳು ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಪೆನ್‌ಷೆನ್‌ನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಓಲ್ಡ್ ಏಜ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಮತ್ತು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸಫರರ್ಸ್ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ನ್ನು ಕನ್‌ಫ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಇಷ್ಟೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಈ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಲೆವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಈ ಪೆನ್‌ಷನ್ ವಿತರಣೆಯಾಗದೆ ಅವರು ಸತ್ತುಹೋಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅಂತಹ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ ಮೇಲೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—4,584 ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗಿದೆ ? ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಂತ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಮಾಚಾರ ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟು 4584 ರಲ್ಲಿ 3284 ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ, 740 ಅರ್ಜಿಗಳು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿವೆ, ಬಾಕಿದು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—740ಅರ್ಜಿಗಳು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಯಾವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ವಯಸ್ಸು ಆಗಿರಬೇಕು. ಅದು ಆಗಿರದೇ ಇರಬಹುದು, ಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದಿರಬಹುದು, ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಕಾರಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

---

*Copy placed in the Mysore Legislature Library.

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಈ ಓಲ್ಡ್ ಏಜ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವಂತಹ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರು ನಿಗಾ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ಕೇವಲ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳೇ ಇದರ ಲಾಭಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು ಈ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ಇಂತಹದ್ದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಳಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಧಿಕಾರೇತರರು ಪಬ್ಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri J. P. SARWESH.—Is it not a fact that in Gulbarga District many people have applied for such old age pension but unfortunately many have not received it. Will you kindly consider the applications which are still pending ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, the very way the question is put by the hon. member shows that it is only a presumption. Total number of applications received from Gulbarga District is 128, out of which 101 have been sanctioned. Two have been rejected and 25 applications are still pending.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಈ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಅರ್ಹತೆಗಳಿರಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನೇ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದೆ.

Kaveri Emporium at New Delhi

30. Sri S. S. ARAKERI (Balloli).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) the total number of employees working in Kaveri Emporium in New Delhi (the number of ladies and gents may be given separately) ;

(*b*) whether any Kannada knowing employee is working in the said Kaveri Emporium, if not, the reasons for the same ;

(*c*) the total turn over of the sales at Kaveri Emporium since the last three years ?

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

(*a*) (8).
Ladies–2.
Men–6.

(*b*) Yes.

(c)	Years.	Sales.
1	1965-66	2,98,961
2	1966-67	3,01,671
3	1967-68	4,28,651

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾವೇರಿ ಎಂಪೋರಿಯಂನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ತಿಳಿದವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಆಗಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಆ 8 ಜನರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಬಹುಶಃ ಅವರೊಡನೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳವರು—ಗುಜರಾತಿನವರು ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸಿನವರು—ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಎಂಪೋರಿಯಂಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಎಂಪೋರಿಯಂ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಾರದೋ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಕಾವೇರಿ ಎಂಪೋರಿಯಂ ಎಂದು ಇಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಅಥವಾ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಪೋರಿಯಂ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಕಾವೇರಿ ಮೈಸೂರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಲಾಭ ಬಂದಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಖಚಿತವಾದ ಅಂಕಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

Loans of Failed Wells

58. Sri K. SANGANA GOWDA (Lingsugur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether the G.O. No. RDF 44 TSW 63, dated 25th March 1964 of Revenue Department, Government of Mysore, is in force ;

(b) whether the concessions metioned in the said G.O. are given to the borrowers of loan in case of failed wells in Raichur district ;

(c) whether there is any proposal to investigate such cases of failed wells and give benefit of the said G.O. to the farmers in Raichur district ?

A.—Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) Yes.
(b) Yes.
(c) Yes.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಆಜ್ಞೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರಿನ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ದೊರೆತಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಟ್ಟು 8 ಕೇಸುಗಳು ಶಿಫಾರಸ್ಸಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಲಿಂಗಸೂಗುರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಅವಧಿ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ 8—10 ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅಂಥ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

Sri V. N. PATIL.—May I know whether Government would issue direction to all the Deputy Commissioners and Tahsildars to strictly implement the G.O.?

Sri H. V. KOUJALGI.—It is strictly enforced but it is for the parties to approach the authorities concerned.

ಶ್ರೀ ಇ. ಪುಂಡಲೀಕಪ್ಪ.—ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—8 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ.

Construction of Varuna Channel to K. R. Sagar

60. Sri N. A. CHANNEGOWDA (Pandavapura).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether they have appointed a Committee to consider the availability of water to the right bank high level (Varuna) Channel proposed to be constructed to Krishnarajasagar and other matters;

(i) if so, when it was appointed ;
(ii) if its report is received, when it was submitted ;
(iii) who are the members of the Committee;

(*b*) the Number of members of that Committee who have toured in Visweshwaraiah Channel area affected by the proposed Channel;

(*c*) whether a special Officer was appointed to provide statistics to this Committee ;

(*d*) whether the Chief Engineer for Major Irrigation (South) has tourned in Visweswaraiah channel area to get the opinion of the people of that area, who would suffer from the proposed Varuna Channel and submitted a report;

(*e*) whether the report of the above Committee and that of the Chief Engineer would be placed on the Table of the House ;

(*f*) Out of the members of above Committee, the number and names of persons who have been given extension of service ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(i) on 4th November 1967.
(ii) Received on 9th October 1968.

(iii) the following are the members of the Committee

1 Chief Engineer, Irrigation (South) Bangalore.
2 Chief Engineer, Investigation of Hydro-electric and Irrigation projects, Bangalore.
3 Chief Engineer, Irrigation (North), Dharwar.
4 Chief Engineer (General), P. W. D., Bangalore.
5 Under Secretary, Public Works Department, Bangalore.
6 Sri R. L. Raju, Retired Chief Engineer.

(*b*) Yes, they have toured.
(*c*) Yes.
(*d*) Yes.
(*e*) No.
(*f*) No one was given extension of service.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಸಮಿಯ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜನಿಯರ್, ನೀರಾವರಿ (ದಕ್ಷಿಣ ವಿಭಾಗ)—ಈ ಎರಡು ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂತಕವೇನು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಆ ಸಮಿತಿಯ 6 ಜನರೂ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ (a) (iii) (5) ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮಿಸ್ಟೇಕ್ ಆಗಿದೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಬದಲು ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಎಂದು ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಯಾರ್‍ಯಾರು ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರು ಎಂಬುವರಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರೂ ಸಹ ಅವರ ರ್‍ಯಾಂಕೇ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈ ವರುಣಾ ನಾಲೆಗೆ ನೀರು ಎಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ನಲ್ಲಿ ಸಿಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ವರುಣ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಮಂಡ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಂದ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಅದರ ಫೀಜಿಬಿಲಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ವರುಣ ನಾಲೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಡ್ಡಿ ಅತಂಕವಾಗುತ್ತದೆ, ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ದೂರು ಬಂದಮೇಲೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ವರುಣಾ ನಾಲೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಮದ್ದೂರಿನ ಕಡೆಯ ಭಾಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೆನಾಲ್ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿ ಕಡೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ತೊಂದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ವರಣಾ ನಾಲೆಯಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೆನಾಲ್ ಟೆಯಿಲ್ ಎಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಬಾರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 63 ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗೈರು ಹಾಜರು ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 75.

Forest Lands in Mysore District

75. SRI M. BASAVARAJU (K. R. Nagar).—

Will the Minister of State for Forests be pleased to state :—

(*a*) the number of acres that are under Forest in Mysore District from the last 20 years (Talukwise figures may be furnished);

(*b*) whether there has been depletion of Forest areas, and if so, whether it has not been the main reason for the irregular and insufficient rainfall in the district;

(*c*) the measures taken by Government to prevent disforestation in the District;

(*d*) the measures that the Government propose to take to increase the acreage of forests and forest wealth of the State?

SRI ALUR HANUMANTHAPPA (Minister of State for Forests).—

(*a*)

	Name of Taluk	*Forest area in acres.*
1	Mysore	2,998-38
2	T. Narsipur	454-40
3	Heggadadevanakote	1,77,686-31
4	Hunsur	18,689-83
5	Periyapatua	35,746-82
6	K. R. Nagar	809-00
7	Kollegal	4,65,239-27
8	Chamarajanagar	62,796-80
9	Yelandur	21,760-C0
10	Nanjangud	9,132-80
11	Gundlupet	1,34,521-60
	Total	9,29,835-24

(*b*) Only a small area has been released and it would not perceptibly affect the rainfall in the district.

(*c*) This does not arise in view of reply to clause (*b*).

(*d*) Certain areas have been ordered to be released from the Revenue department to the Forest Department for afforestation purposes. Plantations such as Teak, Fast growing species and Forest Consolidation Schemes are taken up to increase the forest wealth.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 9,29,835 ಎಕರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ 1947ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

†ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.-ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, 9,29,835 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ ಎಂದು. ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಫಾರೆಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1,34,521 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇದೇನು ಈ ವರ್ಷ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೋ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಸರಿಯಾದ ವರದಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತೇಗದಂತಹ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜಾಗ್ರತೆ ಬೆಳೆಯುವ ಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಆ ಗಿಡಗಳೂ ಹೊರಟುಹೋಗಿವೆ. ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಮಳೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಡನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಳಸಂತೆಕೋರರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕಾಡನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಸ್ಕ್ವಾಡುಗಳಿಂದ ಆ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Famine Relief Works in Mandya District

80. Sri M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) the total amount spent for famine relief works in Mandya District and K. R. Pet Taluk in particular during the recent drought situation in the State ;

(*b*) the total Amount allotted to each taluk in Mandya District for these works ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) An amount of Rs. 17,03,476-77 has been spent in Mandya District up to 30th November 1968, out of which an amount of Rs. 2,35,451-25 has been spent in K. R. Pet Taluk.

(*b*).—

	Name of Taluk	Amount allotted as on 30-11-1968
1.	B.D.O.' Mandya	2,15,000-00
2.	B.D.O.' Maddur	3,06,000-00
3.	B.D.O.' Malavalli	2,10,000-00
4.	B.D.O.' K. R. Pet	2,50,000-00
5.	B.D.O.' Nagamangala	5,25,000-00
6.	B.D.O.' Pandavapura	1,44,000-00
7.	B.D.O.' Srirangapatna	1,30,000-00
8.	E.E., Mandya Dn.	1,00,000-00
9.	R.F.Os' Mandya and Nagamangala ...	20,000-00
	Total ...	19,00,000-00

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಫಾಮಿನ್ ಏರತಕ್ಕ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 5,25, 000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಬಾಕಿ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ನಾಗಮಂಗಲ ತೀರ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಏರಿಯಾ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ಮುಖಂಡರು ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಂಚೇಗೌಡ.—ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಶನ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಚೇರ್‌ಮೇನ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಕನ್ವೀನರ್ ಆಫ್ ದಿ ಕಮಿಟಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನಾಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು—ಯಾವ ನದಿಗೂ ಎರಡು ದಂಡೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆ ಎಡದಂಡೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಲದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಾಗ ವರುಣಾ ನಾಲೆಗೆ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿಪೆಂಡೆಬಿಲಿಟಿ ನೀರು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿರುವಂತೆ, ಕಬಿನಿ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ, ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ನಿಂದ ಕಬಿನಿಗೆ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿ ಬಲದಂಡೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ವರುಣಾ ನಾಲೆ ತೆಗೆದರೆ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆಯ ಕೆಳಗಿರ ತಕ್ಕಂತಹವರ ಪ್ರಿಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟಿವ್ ರೈಟ್ಸಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರು ಬಾರದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ, ಅನ್‌ಆತೋರೈಸ್ಡ್ ಕಲ್ಟಿವೇಶನ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನೀರನ್ನು ಮೇಲ್ಗಡೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದೆ, ವೇಸ್ಟೇಜ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇವಾಪರೇಶನಿಂದ ಲಾಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೆಪೇಸಿಟಿ ಇದರಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪುಂಚೇಗೌಡ.—ಯಾವ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ವರುಣಾ ನಾಲೆ ತೋಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ, ಅದೇ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಶನ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇರಿಗೇಶನ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಜನರಲ್ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆರ್. ಎಲ್. ರಾಜು ಮತ್ತು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಯುನ್ಯಾನಿಮಸ್ ರಿಪೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ರಿಪೋರ್ಟು ಮೇಲೆ ಕಾಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗ ಕೆ.ಆರ್. ಸಾಗರದಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮೂರನೇ ಚಾನಲ್ ತೆಗೆದು, ಕ್ರಾಪ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಮಾಡಿ, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಬ್ಬು, ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾನಿಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿಪೆಂಡೇಬಿಲಿಟಿ ಮೇಲೆ ವರುಣಾ ನಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಇದೆ. ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

1–30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಾನ್-ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಒಟ್ಟು 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಅನ್‌ಚಾರಿಟಬಲ್ ಆಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಕಮಿಟಿಯವರ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ನನಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗ ಕೇಳಿಸಿತು ಕೊನೇ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ.

Bridge across Krishna River

140. Sri SADASHIVAPPA PATIL (Deodurg).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether Government have accorded sanction for the construction of a bridge across the Krishna river between Deodurg and Shahpur ;

(*b*) if so, when the construction work will be taken up ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.

(*b*) As early as possible.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—30-5-1968ರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಪ್ರೂವಲ್ ಆಯಿತು. ಜೂನ್ 1968ರಲ್ಲಿ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಯಿತು. ಈಗ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—(ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, 1968ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ಅಥವಾ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿದರು. 1967-68 ಮತ್ತು 1968-69ನೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕಾರಣವೋ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕಾರಣರೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು. ಈಗ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅಪ್ರೂವ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಈ ಸಾಲಿನ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈ ಕೆಲಸದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರೋಡ್ ಫಂಡ್ ಪ್ರಕಾರ 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿತ್ತು. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ 27 ಲಕ್ಷ

ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 29.86 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೇರಿತು. ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜಿದೆ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—The Hon'ble Chief Minister was pleased to state that it is better to defer big buildings and bridges in the interest of irrigation projects. In view of that, is it not necessary to defer this project?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—These are the works sanctioned by the Government of India under the Central Road Fund Allocation. Whatever we are spending on the construction of thes bridges we are going to get from the Government of India.

Prohibition in the State

166 Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state.—

(*a*) whether there is any rethinking in the matter of reintroducing prohibition in the State, which has recently been scrapped after due and careful consideration in view of the resolution adopted at the A. I. C. C. Session at Goa;

(*b*) if so, whether any decision has been taken in this behalf?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) and (*b*) The matter will be examined at the appropriate time.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎ ಐ ಸಿ ಸಿ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ವಿಚಾರ ಸರಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1968 ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ನಿರ್ಣಯ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ ನಿರ್ಣಯವು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಕಷ್ಟವೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಅನಂತರ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳವರ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಒಮ್ಮತವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅವರ ಅಪ್ರೂವಲ್ ಆಗಬೇಕು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇದೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—Supplementary to (*a*) and (*b*): Is seven years an appropriate time?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Appropriate time is appropriate time; it cannot be anything else. I submitted to the House that I have made a suggestion to the Government of India in a recent meeting of the Central Prohibition Advisory Committee and that committee has also accepted the suggestion. May be, such a non-party conference might be held some time and it is only after that we can come to a decision.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಇದು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಂಡಳಿಯು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು ಸರಿಯೆ? ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಧುರೀಣರುಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಗಬೇಕು, ಆಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಗಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—At the time when prohibition was scrapped, what were the main reasons that impelled the Government to take that decision? Has that situation changed?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Actually that situation has not changed. But the A. I. C. C. has passed a resolution and that has to be given due consideration.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ವಿರೋಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

(ನಗು) (ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ).

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಗೋವಾ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 7 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಕ್ತ ಸಮಯ ಎಂದರೆ 7 ವರ್ಷ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಸಮಯ ಎಷ್ಟಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಗೋವಾ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆದಂಥ ನಿರ್ಣಯ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ನಿರ್ಣಯ. ಆ ಪಕ್ಷದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧಕಬಾಧಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri M. RAMAPPA.—What is the reaction of the Central Government to the scrapping of prohibition by the State Governments ? Has the State Government received any circular from the Central Government in this behalf ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—No. The Central Government's attitude is very clear. The Central Government has agreed to give 50 per sent subsidy to compensate the loss likely to result on account of the introduction of prohibition in wet States. There is no directive or circular to the effect that the State Government must introduce prohibition.

Central Government Employees Strike

184. Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the number of Central Government employees arrested in Mysore State in connection with the September 19th Token Strike ;

(*b*) the number of them arrested prior to the strike and those after the strike ;

(*c*) the number of persons against whom cases have been filed and under what provision of law ;

(*d*) whether any circulars/instructions/advice has been received by the State Government from the Central Government to review the cases and withdraw them ;

(*e*) the action the Government has taken to withdraw the cases against the Central Government Employees ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) 138 employees.

(*b*) Nine persons were arrested bofore the strike and the remaining 129 persons were arrested during and after the strike.

(*c*) 410 persons under section 4 of the Essential Services Maintenance Ordinance.

15 persons under section 5 of the Essential Services Maintenance Ordinance.

1 person under sections 5 and 7 of the Ordinance.

(SRI VEERENDRA PATIL)

1 person under sections 4 and 5 of the Essential Services Maintenance Ordinance.

32 persons under section 3, Clause (4) (a) read with section 4 of the Ordinance.

(*d*) It would not be in public interest to disclose this information.

(*e*) No such action has been taken.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, (ಈ) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ತರಹ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಈ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲೀನಿಯೆಂಟ್ ಆಗಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು, ಸ್ವಾಮಿ?

Mr. SPEAKER.—I disallow that question. When the Government claims that it cannot be disclosed in public interest, that is the last word and no further supplementaries can be put.

Sri M. NAGAPPA.—I rise to a point of order.

Mr. SPEAKER.—Not now. The Hon'ble Member may raise it after the question hour.

Sri AZEEZ SAIT.—We are the Government and there can be no hide and seek from us. This is the peoples' government.

Sri M. S. KRISHNAN.—He must satisfy me how it is in public interest that the information cannot be disclosed. He cannot simply say that it is in public interest not to disclose the information. I cannot be shut out that way from getting the answer.

Mr. SPEAKER.—Government has a right to claim that in public interest the information cannot be given. Then the Speaker has no power to compel Government to answer. I disallow the supplementary. The Hon'ble member can put another supplementary.

Sri M. S. KRISHNAN.—Are you aware that there is a decision of the Cabinet Sub-Committee recently published in the Press that prosecutions launched against striking employees have to be withdrawn and their absence has to be condoned and they must be taken back to work? Are you prepared to withdraw the cases launched against 410 and odd Central Government employees?

† Sri VEERENDRA PATIL.—I am not aware of any such decision by the Central Government Cabinet Sub-Committee.

Sri M. S. KRISHNAN.—You are expected to be aware of it. Even if you are not aware of it, are you prepared to withdraw these cases against the Central Government employees in Mysore State in view of the fact that the strike itself was not widespread and did not result in violence here and also in view of the fact that the general policy of the Government is to treat them very leniently?

Sri VEERENDRA PATIL.—So far as my Government is concerned, I can say that we are not thinking of withdrawing these cases. We are of the opinion that the law should take its own course.

Sri V. N. PATIL.—May I know whether it is the policy or attitude of the Government to continue like this with regard to the strike? A Central telegraphic official was arrested only 3 or 4 days back.

Sri VEERENDRA PATIL.—As I said just now, if anybody has committed a mistake he has to be punished. Simply because one happens to be a Central Government employee, he cannot claim any immunity or privilege. He has to be treated as the ordinary citizen of the State or the country.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿತೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೇರಳ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ.—138 ಜನರನ್ನು ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know the total number of employees who were on strike on the 19th ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಸಮಾಚಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri B. B. SAYANAK.—Though, in Mysore State, the Central Government employees have decided not to go on strike. why were they arrested ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Our Police officers have arrested only those who have committed an offence under the Act.

Alteration in Mysore Excise Rules

193. Sri V. N. PATIL (Humnabad).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that some alterations in rule (19) of the Mysore Excise (Disposal of privileges of retail vend of liquor) 1967 were effected unauthorisedly by the Excise Commissioner during the recent auctions ;

(*b*) if so, the actual alterations made ;

(*c*) whether these alterations have resulted in certain relaxations in favour of the Excise Contractors and acted adverse to the interest of the Government ;

(*d*) if so, reasons for effecting such relaxation in the rules ;

(*e*) whether Government have been informed of this relaxation ;

(*f*) if not, reasons for not so doing ;

(*g*) whether Government was moved to simplify the procedure mentioned under the rule (19) before relaxation of rules ;

(*h*) if so, number and date of proposal made in this regard ;

(Sri V. N. Patil)

(*i*) if not, reasons for intimating all Deputy Commissioners of the State in respect of forwardal of proposals for simplification of rules to Goverment *vide* letter No. EXE. EXS. I. 1575/67 dated 12-12-1967.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) No.
(*b*) Does not arise.
(*c*) Does not arise.
(*d*) Does not arise.
(*e*) Does not arise.
(*f*) Does not arise.
(*g*) No.
(*h*) Does not arise.
(*i*) Some of the Deputy Commissioners of districts where prohibition was relaxed, sought clarifiacation when the auctions were to be held in their districts. Excise Commissioner did not have sufficient time to obtain guidance from Government. He addressed a letter to Deputy Commissioners and later, when Government was informed, Government directed withdrawal of that letter. Action as above is also taken.

Sri V. N. PATIL.—In answer to (*a*), the reply is 'No'. I categorically say that there was an attempt made to alter the rules unauthorisedly by the Commissioner of Excise. The Commissioner of Excise by his letter of 12-12-67 addressed to the Deputy Commissioners of the State, discriminating three Districts of Hyderabad-Karnatak, has given concession to two contractors with regard to cash security by waiving Rule 19?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—When prohibition was relaxed in Districts other than Bidar, Raichur and Gulbarga and auctions were being held, certain Deputy Commissioners wrote to the Excise Commissioner asking for certain clarification in regard to Rule 19, because Rule 19 was not clear. The Excise Commissioner wrote a circular letter to all those Deputy Commissioners who had sought clarification, and there was no question of sending this letter to the Deputy Commissioners of the three districts of Hyderabad-Karnatak, because auctions were not held there at that time.

Sri V. N. PATIL.—Is the Government aware of a letter addressed by the Deputy Secretary, Home Department to the Excise Commissioner not to interfere when he has done nothing but an interpretation of the Rule, and why consequential action was asked to be taken by him?

Sri RAMAKRISANA HEGDE.—There is no question of taking consequential action. It is true that the Home Department—the Excise Department—wrote to the Excise Commissioner, when he again sought permission whether he can send the copies of this letter to the other Deputy Commissioners also, then the Government said that it is not only not necessary to do so, but it should also be withdrawn, beacuse

in that letter an attempt was made to interpret Rule 19 in the Excise Rules and by that letter of the Excise Commissioner which is in the form of a directive, he cannot supersede the rules.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know when the Excise Commissioner addressed the letter to the Deputy Commissioners and when that fact came to the notice of the Government ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The letter was written on 12th December 1967 and it came to the notice of the Government some time in the middle of the following year, *i.e.*, 1968.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—A copy of the letter was sent to Government, I am told. What action did Government take on that letter ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The Excise Commissioner was asked not to circulate this letter to the other three Deputy Commissioners of the Districts, and also to withdraw it because it cannot have an effect of superseding the rules.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ರಾಯಚೂರು ಡಿ. ಸಿ. ಯವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಕ್ಷನ್ ಟೈಂನಲ್ಲಿ ಲೀವ್ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಬರದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I don't think that is true. ರಾಯಚೂರು ಡಿ.ಸಿ. ಯವರು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಆಕ್ಷನ್ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಾ ರಜದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿರಕ್ಕಿಲ್ಲ.

Allotment of Foodgrains

214. Sri T. V. KRISHNAPPA (Channapatna).—

Will the Minister of state for Food and Civil Supplies be pleased to staee :—

(*a*) the details of the allotment of foodgrains from 1st January 1968 to the end of November 1968 (Districtwise datails may be furnished ;

(*b*) the basis on which these allotments were made ;

(*c*) whether there was any discrimination between District to District in these allotments ;

(*d*) if so, the reason for the same ?

Sri B. VITTALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) Please see statements 'A' to 'D' appended.

(*b*) The requirements of the areas as per scales prescribed and the overall availability of stocks under Government's control,

(*c*) No.

(*d*) Does not arise.

(Sri B. Vittaldas Shetty)

STATEMENT "A"

Allotment of Foodgrains to the Districts from January to March 1968.

Sl. No.	Name of the District	Quantity allotted for January 1968				Quantity allotted for February 1968				Quantity allotted for March 1968			
		Rice	Wheat	Milo	Other food-grains	Milo	Rice	Wheat	Other food-grains	Rice	Wheat	Milo	Other food-grains
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Bangalore City ...	5,320	3,500	1,330	3,470	3,330	5,320	3,500	3,470	5,320	3,500	1,330	3,470
2	Bangalore District ...	315	115	335	300	335	315	115	300	315	115	335	300
3	Kolar ...	445	200	500	600	300	245	68	600	245	68	300	600
4	Non-Mining Area ...	—	—	—	—	200	200	132	—	200	132	200	—
5	K. G. M. U. ...	250	170	135	155	135	250	170	155	250	170	135	150
6	Tumkur ...	125	115	335	200	335	125	115	200	125	115	335	200
7	Chitradurga ...	100	65	235	200	235	100	65	200	100	65	235	200
8	Shimoga ...	200	65	200	100	300	200	65	100	200	65	200	1000
9	Mysore ...	325	180	505	200	535	325	180	200	325	180	535	200
10	Mandya ...	200	65	170	—	170	200	65	—	200	65	170	—
11	Hassan ...	125	65	335	100	335	125	65	100	125	65	335	105
12	Chickmagalur ...	100	65	135	100	135	100	65	100	100	65	125	100

13	Coorg ...	125	35	65	—	65	125	35	—	125	35	65	—
14	South Kanara ...	250	100	170	—	173	250	100	—	250	100	170	—
15	Belgaum ...	100	115	135	200	135	100	115	200	100	115	135	200
16	Dharwar ...	150	85	200	300	200	150	85	300	150	85	200	300
17	North Kanara ...	125	60	35	—	35	125	60	—	125	60	35	—
18	Bijapur ...	125	30	100	200	100	125	30	200	125	30	100	200
19	Gulbarga ...	125	30	65	100	65	125	30	100	125	30	65	100
20	Raichur ...	100	15	65	100	65	100	15	100	100	15	65	100
21	Bidar ...	75	15	65	100	65	75	15	100	75	15	65	100
22	Bellary ...	100	65	335	200	335	100	65	200	100	65	335	200

(SRI B. VITTALDAS SHETTY)

STATEMENT "B"

Allotment of Foodgrains to the District from April to June 1968.

Sl. No.	Name of the District	Quantity allotted for April 1968				Quantity allotted for May 1968				Quantity allotted for June 1968			
		Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains	Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains	Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Bangalore City ...	3,547	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470
2	Bangalore District ...	315	115	335	300	315	115	335	300	315	115	335	300
3	Kolar ...	245	68	300	600	245	68	300	600	245	68	300	600
4	Non-Mining area ...	135	132	200	...	135	132	200	...	135	132	200	...
5	K.G.M.U. ...	168	170	135	155	168	170	135	155	168	170	135	155
6	Tumkur ...	125	115	335	200	125	115	335	200	125	115	335	200
7	Chitradurga	100	65	235	200	100	65	235	200	100	65	235	200
8	Shimoga ...	200	65	200	100	200	65	200	100	200	65	200	100
9	Mysore ...	325	180	535	200	325	180	535	200	325	180	535	200
10	Mandya ...	200	65	170	...	200	65	170	...	200	65	170	...
11	Hassan ...	125	65	335	400	125	65	335	100	125	65	335	100
12	Chickmagalur ...	100	65	135	100	100	65	135	100	100	65	135	100

13	Coorg	...	125	35	65	...	125	35	65	...	125	35	65	...
14	South Kanara	...	250	100	170	...	250	100	170	...	250	100	170	...
15	Belgaum	...	100	115	135	200	100	115	135	200	100	115	135	200
16	Dharwar	...	150	85	200	300	150	85	200	300	150	85	200	300
17	North Kanara	...	125	60	35	...	125	60	35	...	125	60	35	...
18	Bijapur	...	125	30	100	200	125	30	100	200	125	30	100	200
19	Gulbarga	...	125	30	65	100	125	30	65	100	125	30	65	100
20	Raichur	...	100	15	65	100	100	15	65	100	100	15	65	200
21	Bidar	...	75	15	65	100	75	15	65	100	75	15	65	100
22	Bellary	...	100	65	335	200	100	65	335	200	100	65	335	200

STATEMENT "C"

Allotment of Foodgrains to the Districts From July to September 1968.

Sl. No.	Name of the District	Quantity allotted for July 1968				Quantity allotted for August 1968				Quantity allotted for September 1968			
		Rice	Wheat	Milo	Other food-grains	Rice	Wheat	Milo	Other food grains	Rice	Wheat	Milo	Other Food-grians
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Bangalore City ...	53,47	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470
2	Bangalore District ...	315	150	670	300	315	150	670	300	315	150	670	300
3	Kolar ...	245	68	600	600	245	68	600	600	245	100	600	600
4	Non Mining area ...	135	132	200	...	135	132	200	...	135	132	200	...
5	K. G. M. U. ...	168	170	135	155	168	170	135	155	168	170	135	155
6	Tumkur ...	125	115	670	200	125	115	670	200	125	150	670	200
7	Chitradurga ...	100	65	470	200	100	65	470	200	100	100	470	200
8	Shimoga ...	200	65	400	100	200	65	400	100	200	100	400	100
9	Mysore ...	325	180	1,070	200	325	180	1,070	200	325	200	1,070	200
10	Mandya ...	200	65	340	...	200	65	340	...	200	130	340	...
11	Hassan ...	125	65	670	100	125	65	670	100	125	100	770	100
12	Chickmagalur ...	100	65	270	100	100	65	270	100	100	100	270	100

13	Coorg	...	125	53	130	...	125	53	130	...	125	100	130	...
14	South Kanara	...	250	100	340	...	250	100	340	...	250	125	340	...
15	Belgaum	...	100	115	270	200	100	115	270	200	100	150	270	200
16	Dharwar	...	150	85	400	300	150	85	400	300	150	200	600	500
17	North Kanara	...	125	60	70	...	125	60	70	...	125	100	70	...
18	Bijapur	..	125	30	100	200	125	30	200	200	125	50	200	200
19	Gulbarga	...	125	30	65	100	125	30	130	100	125	50	130	250
20	Raichur	..	100	15	103	100	100	15	206	100	100	50	206	100
21	Bidar	...	75	15	130	100	75	15	130	100	75	50	130	100
22	Bellary	...	100	65	335	200	100	65	670	200	100	100	1,200	200

V-31 N69
N59-15-1-5
(3) 4857

(Sri B. Vittaldas Shetty)

STATEMENT "D"

Allotment of Foodgrains to the Districts from October to December 1968.

Sl. No.	Name of the District	Quantity allotted for October 1968				Quantity allotted for November 1958			
		Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains	Rice	Wheat	Milo	Other Food-grains
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Bangalore City ...	3,547	3,500	1,330	3,470	3,547	3,500	1,330	3,470
2	Bangalore District ..	315	150	670	300	315	150	335	300
3	Kolar ...	245	100	600	600	245	100	300	600
4	Non-Mining area ...	135	132	200	...	135	132	200	—
5	K. G. M. U. ...	168	170	135	155	168	170	135	155
6	Tumkur ...	125	150	670	200	125	150	335	200
7	Chitradurga ...	100	100	470	200	100	100	235	200
8	Shimoga ...	200	100	400	100	200	100	200	100
9	Mysore ...	325	200	1,070	200	325	200	535	200
10	Mandya ...	200	130	340	...	200	130	170	—
11	Hassan ..	125	100	770	100	125	100	335	100
12	Chickmagalur ...	100	100	270	100	100	100	135	100

ಶ್ರೀ ಟಿ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಆಯಾಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಟಾಕ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ಯಾವತ್ತೂ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಇರತಕ್ಕ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡದೆ, ಯಾವತ್ತೂ ಸಂಮೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷಪಾತವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಮಂಡ್ಯಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬದ್ಧಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಡಮೆ ಕೋಟ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಫುಡ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳ ಸಲಹೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಂಜೇಗೌಡ.—ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಭಾಗ ಕದ್ದುಮಾರಾಟ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳೆಷ್ಟು ? ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಗದಗ ಮತ್ತು ಧಾರ್ವಾಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಹಾರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಮತ್ತು ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್. ಈ ಎರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನುಳಿದೆಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ.

SRI G. CHANDRAKANTH.—The Statements of 'A', 'B' and 'C' reveal that there has been definite discrimination and only a minimum has been allotted to Bidar District. May I know why ?

SRI B. VITTALDAS SHETTY.—Taking into considera tion the population of the District and some other such considerations the Deputy Commissioner has recommended and the Government have allotted foodgrains accordingly.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮೂರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣವೋ ಅಥವಾ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣವೋ ? ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಇವುಗಳ ಪಾಪುಲೇಷನ್ ನೋಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಅನೇಕಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಇರುವುದು ? ಆ ಕಮಿಟಿಯ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ಸ್ ಏನು ? ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಐ ವಾಷ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆಯೇ ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಇಬ್ಬರೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲ ದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೇ ಅದರ ಚೇರ್‌ಮನ್. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮನ್ನಣೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಕೊಡಲು ಸ್ಟಾಕ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ತುಮಕೂರು ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಬಂದು ನೋಡಿ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಕಡಿಮೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ತುಮಕೂರು, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಸಲಹೆ ಮೇಲೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 'ಅ' ಯಿಂದ 'ಈ' ವರೆಗೆ ಇರುವ ತಃಖ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇತ್ತು ? ಕ್ವಾಂಟಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟು ಅಂತರವಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಕೇಳುವಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಕೇಳುವಷ್ಟೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಲೀ, ಫುಡ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಾಗಲೀ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ಟಾಕ್ ಪೊಜಿಷನ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟದೆಸೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I am sorry to say that some questions have lapsed. I have requested the Hon'ble Members a number of times not to put more supplementaries. But they are not co-operating with me. I request the hon'ble members to co-operate with the chair. Otherwise questions will lapse. Now question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Rural Water Supply Scheme

15. Sri R. NAGAN GOUDA (Hospet).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) whether they have received applications from the Panchayat Boards of:

(i) Naganahally ;
(ii) Ananthasayanagudi ; and
(iii) Malappanagudi of Hospet Taluk for protected water supply schemes for their villages ;

(*b*) whether the required estimates have been prepared for the scheme for each of the above Panchayat Boards ;

(*c*) if so, the amount of the estimate for each of the Panchayat Boards ;

(*d*) whether the above Panchayat Boards have deposited the required advance amount to take up the work and if so, how much amount is deposited by each one of them ;

(*e*) when the Government proposes to take up the Rural Water Supply Scheme for these Panchayat Boards ?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*)

Naganahally	...	Rs. 1,00,000
Ananthasayanagudi	...	Rs. 69,000
Malappanagudi	...	Rs. 1,24,100

(*d*) None of the Panchayats have deposited the required amount of 10 per cent in advance.

(*e*) This could be considered after the Panchayats deposit the required amount and in the light of the availability of funds.

Purchase of Sugar in open market

63. Sri I. SOMASEKHARAPPA (Hosanagar).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(*a*) whether the Government had purchased sugar in the open market during last year ;

(*b*) if so, the rate at which it was purchased ;

(*c*) the Numbor of tonnes of sugar purchased that is with the Government at present ?

SRI B. VITTALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) Yes, from the sugar months of December 1967 —January 1968, actual purchase commencing only from 1968.

(*b*) At Rs. 400 per quintal Ex-factory.

(*c*) Nil.

Closure of Departments of M. I. S. L.

205. SRI ABDUAL KHUDDUS ANWAR (Bhadravati).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) the number of departments closed down in Mysore Iron and Steel Limited, Bhadravathi Since 1962 ;

(*b*) whate happened to the staff working in those dapartments ?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries Information and Publicity).—

(*a*) Four.

(*b*) They were transferred to the newsteel plant, alloy and specia steel plant and some of the existing departments against vacancies.

Joint Farming Societies

220. SRI N. G. HALAPPA (Channagiri).—

Will the Minister for Development be pleased to state.—

(*a*) the amount of loan advanced to the Joint Farming Socities in the State till 31st July 1968;

(*b*) the amount due for recovery and the amount recovered so far ;

(*c*) how the loan was utilised in improving the Food position in the state ;

(*d*) whether the Government has taken any security from these societies for the loan advanced and whether the security taken is adequate ;

(SRI N. G. HALAPPA)

(*e*) whether the Government collected any foodgrains in the form of levy from such societies, if so, the quantites collected ;

(*f*) whether a good money of these societies are bogus societies ?

SRI P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

		Rs.	Ps.
(*a*) Total amount of loans advanced	...	44,19,550	00
(*b*) Amount due for recovery	...	9,72,097	13
Amount recovered so far	...	2,91,688	06
(*c*) Land improvement	...	12,62,693	00
Sinking of well	...	4,47,094	00
Pumpsets	...	3,26,189	00
Seeds and Fertilisers	...	5,04,226	00
Area cultivated	...	23,614	acres
Value of Food Production such as Ragi, Jowar, Paddy and Wheat; etc.	Rs.	26,78,250	

(*d*) Adequate security has been taken. Charges have been created on the floating assets of the societies and on the lands pooled.

(*e*) Number of societies	...	20
Kind and Quantity		
Jowar	...	105·00 Qtls.
Paddy	...	312·51 Qtls.
Wheat	...	500·00 Qtls.

(*f*) No.

Famine Relief Works

251. SRI H. PUTTADASA (Kanakapura).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) whether Famine Relief works would be continued in the State :—

(*b*) if so, the items of works contemplated to be continued ;

(*c*) whether the construction of new Minor tanks and restoration of old ones would be among the relief works to be continued ?

SRI H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) Generally no fresh works will be taken but funds permitting, works in progress will be brought to a safe stage with minimum outlay.

(*b*) and (*c*) Please see reply to clause (*a*).

(B) 4857

Toddy Shop in Holenarasipur Town Limit

272 Sri H. D. DEVE GOWDA (Holenarasipur).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be plased to state:—

(a) whether any representation has been received by the State Government to shift the present place of toddy shop from the Holenarasipur Town limits to avoid lot of nuisance to the public;

(b) whether the Government would take necessary steps to shift it away from the town limits?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) No.

(b) Does not arise in view of reply to (a) above.

Rural Water Supply Scheme

357 Smt. K. LEELAVATHI RAI (Buntwal).—

Will the Minister for Development be pleased to state:—

(a) the number of Rural Water Schemes already estimated and pending for implementation in Puttur and Buntwal Taluk in South Kanara District;

(b) if so, when it will be implemented and completed;

(c) of them, the number completed?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(a) Four schemes as mentioned below:

1	Buntwal	in Buntwal Taluk
2	Panemangalore	
3	Subramanya	in Puttur Taluk
4	Uppinangadi	

(b) Out of the four schemes mentioned above two schemes i.e. Buntwal and Subramanya are completed, Uppinangadi is nearing completion and Panemangalore is being taken up for execution.

(c) Two schemes i.e., Buntwal and Subramanya are completed.

Registration of Co-operative Societies

389 Sri G. CHANDRAKANTH (Bidar).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the number of Co-operative Societies registered so far in Bidar District during the year 1967;

(*b*) in how many of them audit has been conducted (up-to-date information may be furnished);

(*c*) how many of them are functioning and how many of them have become defunct ?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(*a*) 484.

(*b*) 448.

(*c*) (i) 23 under liquidation.
(ii) 61 Weak and dormant.

Permission to put held-over Question after Question Hour

Sri V. N. PATIL.—Sir, there is one held-over question on the agenda. I may be permitted to put that question.

Mr. SPEAKER.—The question hour is over and I cannot permit any question now. From tomorrow onwards the Hon'ble Members may co-operate with the Chair to see that all the questions are taken up. Let the Hon'ble Members consider to-day's position as a lesson for future and co-operate with the Chair.

Sri V. N. PATIL.—Kindly look at the agenda, Sir. It is a separate question which was held-over by the the Chair yesterday.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member may please resume his seat.

Sri M. S. KRISHNAN.—I have a point of order, Sir. You have just now said that since the time is over, all the remaining questions have lapsed. But the held-over question, that has been included in the list of business, cannot be treated as lapsed. It was held-over because of the lapse on the part of the treasury benches. I do not think that there is any right on your part to say that since the Qustion Hour is over, the held-over question also has lapsed. You have got to see that the question is permitted to-day or else you will be denying an opportunity to the member. It is a wrong procedure and is opposed to the rules of procedure.

Mr. SPEAKER.—I have heard the Hon'ble Mr. Krishnan. He says that the question was held over by the Chair. All questions are put for

replies and it is expected that all questions are replied provided members co-operate with the Chair and stick to the time. But when the Question Hour is over, I think even a question which has been held-over by the order of the Chair cannot be put for want of time and that held-over question also will be treated as unstarred question.

Government's responsibility to answer questions admitted by hon'ble Speaker.

MR. SPEAKER.—Now the hon'ble member Sri Nagappa may state his point of order.

SRI M. NAGAPPA.—Sir, my point of order is that as per the printed list of starred questions and answers the Hon'ble Speaker was pleased to allow the question of Mr. Krishnan on page 10, *i.e.*, Question No. 184 wherein clause (d) was also admitted by the Hon'ble Speaker. When once the Speaker has admitted a question, it becomes the prestige and the order of the Speaker. Every letter and the order of the Speaker has to be complied with by the Minister in letter and spirit. They cannot say that it would not be in public interest to disclose this information. If that is so, they should approach the Hon'ble Speaker and see that such question is not admitted. But when once a question is admitted by the Hon'ble Speaker it is the bounden duty of the Government to answer almost all questions that are admitted. So in support of my view I am quoting one ruling of the Andhra Pradesh Assembly which is as follows :—

> "112. Questions : When a question is allowed by the Speaker every portion of it has to be answered by the Government.
>
> On the 26th February 1960, question No. 1492 pertaining to the taking over of the Harijan hostels came before the House. In reply to clause (c) of the question it was stated 'it will not be in public interest to give the information and to place it on the Table of the House as it is an administrative affair.'
>
> Sri Pillalamarri Venkateswarulu raised a point of order whether such a reply based on the plea that it is an administrative affair was proper. The Speaker thereupon observed :
>
> 'When the Speaker has allowed a question every portion of it has to be answered by the Government. It is a question. The department could point out at that stage. When once the Speaker has decided to admit a question, nobody has a right to say that the admission is wrong and no answer will be given. So it should not be done by anybody. That I have to tell the Government also."

In view of this ruling, I would request the Hon'ble Speaker to revise his decision and ask the Government to answer clause (d) of Question No. 184 and place the documents, if any, received by them from the Central Government.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Member Mr. Nagappa. I shall go into the authority quoted by the hon. Member and give a considered ruling to-morrow.

Sri V. N. PATIL.—Sir, with regard to held-over question I want to say something.

Mr. SPEAKER. —Will the hon. Member please respect the decision of the Chair ? I have already ruled that when the Question Hour is over even the held-over question cannot be put.

Sri V. N. PATIL.—Sir, you are shielding the Government.

Mr. SPEAKER.—It is wrong to say that the Chair is shielding the Government. I am not shielding anybody.

Sri V. N. PATIL.—Sir, I want to know for whose fault I am being penalised ?

Mr. SPEAKER.—I think the hon. Member is most uncharitable in saying that the Chair is shielding the Government. There is nothing of the type. The member should not be so uncharitable about it. After all I have given a ruling that this question cannot be raised for want of time. The matter should not be raised again. I have already said it cannot be done. The hon. Member may please obey the Chair and resume his seat.

Sri V. N PATIL.—I want you to reconsider your decision, Sir. I do not know what purpose would be served if the right of the Members are curtailed. If by curtailing the rights of hon. Members, the prestige of the House is going to be enhanced I have no objection. But the right of the members should not be curtailed for the sake of somebody. I strongly protest against the great injustice done in not permitting me to put the held-over question and I stage a walk-out.

(*Sri V. N. Patil withdrew*).

Sri M. S. KRISHNAN.—On a point of order, Sir. You just now said that a starred question can be converted into unstarred question. That is the Ruling of the Chair and I cannot question your ruling. At the same time, I would like to point out to you, Sir ; here is a position wherein a question was admitted by you as starred question, then it was also put on the list as starred question in the name of Sri V. N. Patil. The hon. Member also was permitted to put the question and yesterday he asked the question.

Mr. SPEAKER.—Everybody knows it.

Sri M. S. KRISHNAN.—When the question is asked, the Hon'ble Minister stated that he wants time to answer the supplementaries. In fairness to the hon. Member the concerned question should be permitted to be put the next day. It cannot lapse by virtue of lack of time. It cannot be converted into unstarred question. In the Rules of Procedure, I cannot find any rule which authorises the Speaker to convert a starred question into unstarred after all those stages are over.

(SRI M. S. KRISHNAN)

My humble suggestion is that the ruling may kindly be reconsidered and an opportunity given to the hon. Member although I cannot question your ruling.

SRI S. BANGARAPPA.—If you can bear with me for one minute. ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ತಾವು ನಾಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ದಿನ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಈಗ ತಾವು ಸಮಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರಿ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ನಾವುಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ನಾಳೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ತಾವು ಈಗ ಕೊಟ್ಟ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

MR. SPEAKER.—Nothing is added by the hon. Members who spoke just now and from what was said by Mr. Krishnan, I think the Chair's ruling was not properly appreciated. When a number of questions are put down for oral answers as starred questions for want of time, some questions are not answered. Some questions do remain and they go on record as unstarred questions in the sense that the questions and replies furnished will be printed in the proceedings of the House for that day. I never attempted to convert a starred question into unstarred question. It is only a matter of procedure that questions not actually taken up on any particular day will be printed along with answers in the day's proceedings. I said nothing more than that. Now there are 20 questions put down. I want to raise that number to 30 if the hon. Members co-operate. But with the best of co-operation available, if some questions cannot be taken up on the floor of the House for want of time, such questions and answers will be printed in the day's proceedings. The held over question of Sri V. N. Patil will be treated in the same manner. It should have been answered along with other questions. It was unfortunate that it was not reached. It does not mean that I am attempting to shield the Government and I am deliberately denying the opportunity to the Member. The hon. Member should be fair to the Chair.

With this, I think all this controversy is set at rest. I will take up the next item.

SRI S. BANGARAPPA.—I am afraid we are creating a very bad precedent.

Motion of No-Confidence in the Council of Ministers—Grant of leave to move.

MR. SPEAKER.—Yesterday three hon. Members, Sri H. M. Channabasappa and others have given notice of a no-confidence motion.

I shall take up the other motions later. I shall now call upon any one of the hon. Members who have given notice of the no-confidence motion, to ask for leave of the House to move the motion.

SRI S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—I seek the leave of this House to move the motion of no-confidence against the Council of Ministers.

MR. SPEAKER.—The question is: I request hon. Members who are in favour of leave being granted to the motion to rise in their seats.

AN HON. MEMBER.—Two members on the Congress side are standing.

(Counting was taken)

MR. SPEAKER.—I am not concerned with it. Since more than 30 members have stood up, leave is granted to the hon. Member Sri Sivappa to move his motion.

I allot Tuesday for the consideration of this motion. So it will be taken up on Tuesday.

Notice of adjournment Motion *re*: Hunger Strike in Gadag Town.

SRI K. H. PATIL.—I have given notice under Rule 50. Yesterday it was not received in the hands of the Secretary, well in time. Today I would like to impress upon the Chair and request that consent may be given to me to move the adjournment motion because it is very serious matter wherein the Municipal Administrator......

1-30 P.M.

MR. SPEAKER.—The hon. Member Sri K. H. Patil has given notice of an adjournment motion. I have not made up my mind whether to give consent or not to give consent. Before considering the question of consent, I would request Sri Patil to explain why permission should be given to him to make the motion. While doing so, he should not go into the merits of the motion. I want him to enlighten me only on the following three aspects and nothing more:

Firstly, whether the question of hunger-strike can be an occasion for moving an adjournment motion. Secondly, from the wording of his notice, it appears that there are certain justiciable rights; certain parties are claiming rights in a particular place and others are asserting their right of public way. Sri Patil should tell the House whether the House could be a forum for considering this matter when it falls within the jurisdiction of the civil courts and when it relates to civil rights. Thirdly, when the House is debating the Governor's Address, whether it is not open to the Member to raise this point also during the course of his speech.

Hon. Member may give answers to these three points briefly.

SRI H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—Let us know what this Motion is. It is not a matter between the hon. Member and the Chair. First let us know what the motion is. Otherwise, it can be disposed of in the Speaker's Chamber. Now that the matter is before the House, let us know what the motion is.

MR. SPEAKER.—The hon. Member Sri Siddaveerappa is calling upon me to read the notice of motion. According to the Rules of Procedure, the notice need not be read until and unless the motion is admitted. Yesterday I disposed of in my Chambers a notice of motion given by Sri Channabasappa and Sri Nagappa and communicated my decision to them. But what happened subsequently was, that the same matter again cropped up in the House and we lost practically one hour on it. Since it is the intention of the Members to be heard before consent is given or withheld, I am giving an opportunity to Sri K. H. Patil to answer the points raised by me.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—In that case, we are only spectators to a thing which we do not know.

MR. SPEAKER.—I shall read the motion provided this is not quoted as a precedent and provided that this does not mean that I have given consent to the motion. Sri Patil may please read his motion.

SRI K. H. PATIL.—I have not got a copy of it with me.

MR. SPEAKER.—Then I shall read it myself. It runs as follows:

> "This Assembly do stand adjourned to consider the grave situation which has arisen at Gadag on account of the hunger strike in protest against the illegal, un-authorised and intentional acts of the Municipal Officer in permitting Sri Manvi, A. S., to construct a wall causing obstruction to the public road used for more than 60 years and thus created a situation whereby the owners in the area are suffering for want of road to their residential places."

As I said earlier, three points arise. (1) Whether hunger-strike can be an occasion for an adjournment motion; (2) Whether civil rights between parties can be a matter for adjournment motion; and (3) whether there is not enough opportunity for the hon'ble Member to deal with the matter during the course of the debate on the Governor's Address.

SRI H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna).—I have a Point of Order. Yesterday I drew the attention of the hon'ble Chair to a fact and said that there is precedent accepted not only in this House but all over India and elsewhere also that whenever important matters are brought to the notice of the Chair on an adjournment motion, before the Chair takes a decision, there will be a discussion on at least three points, namely, whether it is a matter of urgent public importance as to adjourn the house, whether it is important and what are the points for the

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

admissibility of the motion. The Members should be heard beforehand on these points. Then it is also in practice that the Chief Minister or other Minister on behalf of the Government, will also express the views on the admissibility. You were pleased to give a ruling yesterday, disallowing the adjournment motions of both myself and Sri Nagappa in spite of the fact that we appealed to you that we may be heard on the admissibility only and not on its merits. And to-day you are permitting a Member to apprise you on the admissibility of the motion. If the matter was between you and the Member, it could be disposed of in your Chambers. When it is being-talked over in the Assembly, the Members are seized of it. Therefore, this is not a matter between the Member and the Chair. When the matter has come up before the House and when we are seized of it, we have a right to speak over it. Now that you have allowed a Member to express himself on the admissibility of his motion, I have a right to express myself on the desirability or admissibility of my adjournment motion, which was ruled out yesterday. Therefore before giving a ruling on my motion, I and the Members should have been heard on the admissibility. Hence I may be given an opportunity to speak on my motion.

MR. SPEAKER.—The hon'ble Member Sri H. M. Channabasappa has raised a very interesting point of order. He has brought several points in his point of order. It must be first pointed out that the right to move an adjournment motion is subject to certain restrictions and consent could be given for making a motion only when it satisfies all the conditions imposed by the Rules. Hon'ble Sri Channabasappa has insisted upon the revival of his notice of motion disposed of yesterday in spite of the fact that I considered the whole matter very carefully and dealt with the notices of Sri Channabasappa and Sri Nagappa within the ambit of the rules governing the accord of my consent. Very precious time of the House was spent on the matter yesterday. Under Rule 50 of the Rules of Procedure, there could be a discussion on an Adjournment Motion only when consent is given and the matter has been held to be in order by the Speaker and the House has given leave. Otherwise, an opportunity is given to the members to explain the admissibility for the sake of convenience and not as a matter of right. In that spirit, I just gave an opportunity to Sri Patil to clarify certain points. On this ground, hon'ble Member Sri Channabasappa says that he should also be heard on a matter which was disposed of yesterday itself.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I want to make a personal explanation.

MR. SPEAKER.—I am on my legs and in the midst of my ruling A member of Sri Channabasappa's stature and experience should have more patience and should not function in this way and interrupt the Chair.

I was just stating that the hon'ble Member Sri Channabasappa was making out in his point of order, that since an opportunity was being given to Sri K. H. Patil, a similar opportunity should have been given to him and urging that he should be again permitted to agitate the matter which concluded yesterday. That cannot be done since the matter was already disposed of yesterday. The point he has raised is whether a full-dress hearing was given yesterday to his notice of adjournment motion. But unless the Chair gives consent under rule 50, the motion cannot come before the House. Of course, I wanted the hon'ble Member to come to my Chamber and discuss the matter; unfortunately, he could not be contacted. I am functioning in a most democratic manner. I had given opportunity to place his case before me.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The hon'ble Speaker mis-interpreted me.

Mr. SPEAKER.—Wrongly interpreted; mis-interpreted is not a goodword.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Very well Sir; I accept it. The Chair was pleased to say that I wanted an opportunity to express myself on the admissibility or otherwise of my adjournment motion which was ruled out yesterday. That was not correct. It was a point of order that I raised that it is not in order to call upon the member to express an opinion on the admissibility or otherwise now, when a similar point was ruled out yesterday without giving such opportunity.

Mr. SPEAKER.—Probably the confusion was due to the way in which the matter was put by Sri Channabasappa. The point of order is—when opportunity was not given to him, why it should be given in the case of Sri K. H. Patil. It is a question of discretion. In fact, I could have disposed of this matter in my Chambers. Since it was not desposed of, it does not prevent the Chair to give an opportunity to the member to know why consent should not be withheld by the Chair.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—I rise to a point of order under rule 54. Yesterday ruling was given disallowing the adjournment motions of Sri Channabasappa and Sri M. Nagappa. But the way in which it is being allowed today to be explained by Sri Patil shows that the motion has been admitted and it has been taken up. My submission is that he should not be allowed to do so.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—Sir, I want to substantiate what the member just now said. Sir, I remember, on the last occasion when this Assembly had met, a similar question concering these rules came up for discussion and then you were pleased to withhold consent and there was lot of discussion as to the manner in which consent was withheld and whether the mover should be given an opportunity to put forth his case. Yesterday, when a similar motion was brought even before it was explained, it was disallowed. Adopting two different procedures on two occasions would not be correct. I respectfully submit, that the House will be benefited if the Speaker would give a final interpretation about

(SRI D. DEVARAJ URS)

these rules whether, whenever an adjournment motion is moved, the Speaker will always give an opportunity to the mover to explain why the adjournment motion should be allowed.

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—Sir, the same opportunity was denied to Sri Channabasappa yesterday. If Sri Patil is allowed to explain his motion now, the same opportunity must be given to Sri Channabasappa also now. Otherwise, it would be a very bad precedent.

Mr. SPEAKER.—Sri D. B. Kalmankar has raised a point of order stating that the procedure set out in rule 54 should be followed. His contention is, the moment a matter is permitted to be raised here, the provisions of rule 54 should come into operation. I think he is far from correct. In the beginning itself I have made it clear that I have not made up my mind to give or not to give my consent. I am still thinking. Before coming to a decision I wanted to give an opportunity to Sri K. H. Patil to give some clarifications on certain points. That I have done now. Therefore the point that the matter is before the House, is not sustainable.

The hon'ble member Sri D. Devaraj Urs has raised a very important point about the procedure to be adopted. He stated that yesterday one procedure was adopted and today another procedure is being adopted, and therefore in order to clear the point, it would be better to have some uniformity. I might take the House into confidence and say why some changes occurred. Yesterday, even though I decided the matter in my chamber after full consideration, members thought that they should be heard in one way or the other and as hon'ble members know a valuable time of one hour was lost. If a matter is decided in the chamber, hon'ble members take their own time and want some explanation and all that. So, I thought of giving some opportunity to the member and decide the point. But, there is much force in what Sri D. Devaraj Urs has said. Hereafter I shall take decision in my chamber and before taking decision I shall request the member who has given notice, to meet me in my chamber and not to open the issue in the House. Today since I have already called upon Sri Patil to have his say, I do not want to deny that opportunity. But this should not be taken as a precedent. I think the matter is properly explained and I shall follow the procedure indicated by me today.

† Sri K. H. PATIL.—Sir, I do not take much time of the House because I have already been accused of spending a few minutes over the point of order.

The point for consideration is, there was a road.......

Mr. SPEAKER.—The point is whether hunger strike is proper subject for raising an adjournment motion.

SRI K. H. PATIL.—The hunger strike is the cause for this. There is one Manvi Brothers who was permitted to construct a wall obstructing the road in Gadag. Mr. Joshi cancelled the licence saying that the road is there and it should not be obstructed. Afterwards another person has been appointed as Commissioner. The Commissioner has no authority to revoke the said order. But he permitted Manvi Brothers to construct the wall and it has caused great hardship and inconvenience to the hut owners there. The hut owners went to the court and the court said that it is the municipality and Manvi Brothers who have done it and therefore, they were not in a position to give relief in a court of law. So, the only remedy is to approach the Government. Even the Minister for Public Works when he visited the place saw the wall and he was convinced and he assured the people that the matter will be set right in two or three days. Thereafter the people also submitted a copy of the petition to the Minister for Municipal Administration. No other remedy is left to them. They could take recourse either to break the wall into pieces or to register their legitimate protest by undertaking hunger strike. So, hunger strike was the only remedy left to them. Now, hunger strike is not the only situation that we have to consider. There is a precarious condition prevailing in Gadag. If peaceful atmosphere is not restored there, it may lead to non-violent action. There is no justice available to the poor hut owners of Gadag.

Secondly, the Minister has assured that justice will be done and he would look into the documents. I am raising this not to make any statement just for the sake of publicity in the press. I am really interested in seeing that justice is done, that too when a democrâtic institution is taken away by the Government and an administrator is appointed.

MR. SPEAKER.—The hon'ble member may please point out the position of law—whether this House is competent to go into the dispute of civil rights ?

SRI K. H. PATIL.—This House can impress upon the Government and give direction to the Government by way of a resolution. My submission is, the hon'ble Minister should assure the House or the House should discuss and ultimately pass a resolution because it is not merely construction of a wall.

MR. SPEAKER.—I shall ask the Minister to make a statement.

SRI K. H. PATIL.—There is corruption, nepotism and life is in danger for the hut dwellers because the road is completely blocked. I do not think there is any other matter more urgent than this.

Lastly I wish to make myself clear to the House that it is my fault that I was not there in the room when I was asked to approach the Speaker in the Chamber.

SRI B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—I beg to submit that the dispute pertains to right of passage betwee

(SRI B. M. PATIL)

private parties, the private parties being Manvi Brothers, Sri K. H. Patil and the persons who have now gone on hunger strike and also one Mr. Reddy.

2-00 P.M.

Sir, it is reported that this is a dispute between private parties. Some years back, on a private land, some houses were constructed by those who have now gone on hunger strike. There was a passage by the side of Sri Manvi's residence. But the Cotton Processing Co-operative Society blocked this passage some years back. So a dispute arose in the month of July 1968. Mr. Wali, the In-charge Administrator passed an order permitting Sri Manvi to construct a compound wall on the lands. Later Mr. Joshi, Administrator, issued a stay order. It was pending at this stage for some time. Later on, after verifying the fact, the In-charge Administrator (the Municipal Commissioner) vacated the stay order. By then, the Manvis had completed the construction of the compound wall. The passage was 14 feet wide and was being used by the hunger strikers till November. Now, one Mr. Bhooma Reddi has filed a suit in the Munsiff Magistrate's Court, Gadag and obtained a stay order from the court. The passage belongs to Mr. Reddi. Therefore, the hunger strikers requested the Municipality to make that 14 feet wide passage open to their movement. At present the matter is *sub-judice*. As per Rule 52 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, the right to move an adjournment motion is subject to the following restrictions among others, namely :—

1. It should be a definite matter of urgent public importance ;
2. It should be a specific matter of recent occurrence ;
3. The motion shall not deal with any matter which is under adjudication by a court of law having jurisdiction in any part of India.

From the above it will be seen that none of the factors necessary for moving this adjournment motion exists.

SRI K. H. PATIL.—Since the Hon'ble Minister has brought in my name, it may give an impression to the House that because Sri K. H. Patil is interested he might have brought this adjournment motion. I therefore challenge him to prove whether K. H. Patil has directly or indirectly anything to do with this road at all? The Hon'ble Minister might have learnt from the Public Works Minister who has personally visited the spot. I have no property at all within 5 miles from this place. What the Hon'ble Minister has stated is contrary to the facts and is far from truth. Not only that, but the Hon'ble Minister went to the length of saying that the matter is *sub judice*. The matter in dispute is quite different from the matter I have raised and perhaps the Hon'ble Minister has not understood it. Here, the

Municipal officers wanted to persuade Sri Bhooma Reddy to give that right of passage. In fact, he promised to give that for 15 to 20 days. Later on, these people wanted to use it permanently. That is why he went to the Municipality and got a stay order. I would request the Hon'ble Minister Sri B. M. Patil who has just entered the Ministry to understand the problem properly. If my hon'ble Friend has got the guts, I challenge him to prove that I am personally interested. If he cannot prove, let him withdraw the words that he has used which give an impression as if K. H. Patil has got a dispute. I have no dispute. My dispute is with the Council of Ministers for running the administration in a false and illegal manner and in a manner which does not befit democracy.

Sri K. H. SRINIVAS (Sagar).—I rise to a point of order, Sir. The hon'ble Member Sri K. H. Patil has used the expression 'guts' with reference to the Hon'ble Minister. I do not think it befits the decorum of the House. I think such an expression should not be allowed.

Mr. SPEAKER.—'Guts' means courage and I do not think there is anything wrong about it. The hon'ble Member has, however, used the word 'false which is objectionable, because it attributes motive.

Sri K. H. PATIL.—The report which he read is absolutely far from truth.

Mr. SPEAKER.—I have very carefully heard the hon'ble Member Sri K. H. Patil on his adjournment motion and I also heard the Hon'ble Minister Sri B. M. Patil as regards the points involved. The point is whether a hunger strike can be a fit matter to form the basis of an adjournment motion. According to Sri K. H. Patil hunger strike is resorted to in support of civil rights. The other point is whether any dispute regarding rights between private individuals can also be a basis for an adjournment motion. On both these points I am sorry I cannot agree with the opinion expressed by the hon'ble Member Sri K. H. Patil. In this connection, my predecessor, the late Sri Baliga, has given a ruling on 24th March 1964 on this point. It is as follows :—

> "Hunger strike is not a ground for giving notice of any adjournment motion or any other motion. Simply because a person is on hunger strike it does not mean that it becomes important so far as the business of the House is concerned.'

The hon'ble Member will realise that if the hunger strike is made a basis for an adjournment motion, it would not be possible for the Hon'ble House to transact any business at all. Hunger strikes have become so frequent nowadays that probably this House won't have any time to discuss normal business at all.

As regards the civil rights involved in this matter, the jurisdiction to decide civil rights is that of the courts of law and this Hon'ble House has no means to go into legal rights, record evidence and decide such matters. The matter falls within the jurisdiction of civil courts

(MR. SPEAKER)

and the judiciary and not of the legislature. We may carry on any amount of discussion here but Sri K. H. Patil will realise that still we are not going to decide whether a person who is putting a wall across a road is entitled to do it or not. That cannot be decided in this House.

Thus I hold that this is not a subject which can constitute the basis for an adjournment motion. I therefore withhold my consent under Rule 50 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Assembly. If the hon'ble member Sri K. H. Patil has got anything to say, he can raise the matter in the course of the debate on the Governor's Address.

Notice of privilege Motion *re*: News item in a Newspaper.

SRI M. NAGAPPA.—I have sent notice of a privilege motion regarding a news item published in the Deccan Herald dated 16th January 1969 in colum 1 of page 7.

MR. SPEAKER.—I have gone through the notice. The point raised by the hon'ble member is correct. The concerned reporter has tendered apology to me. In view of that, the matter may be dropped.

SRI M. NAGAPPA.—Yes.

Seating Arangement for members in the House.

SRI D. B. KALMANKAR.—Under Rule 312 I have given notice of a motion to be raised here.

SRI M. NAGAPPA.—I have also given notice of a motion under rule 312 regarding some of the members crossing the floor and sitting on that side and how those seats have been allotted to them. That is a matter for consideration by the House.

MR. SPEAKER.—I shall look into that matter. I shall invite the hon'ble member to my chamber and discuss it with him also.

SRI M. NAGAPPA.—I wanted to raise it on the floor of the House because it would not come as a point of order.

MR. SPEAKER.—I shall go through the records and hear the member tomorrow.

MOTION OF THANKS TO THE GOVERNORS' ADDRESS.

(Debate continued)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ಕೆಲವಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ

ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವರದಿ ಇದ್ದಂತೆ ಇದೆ. ಇವರು ಕೇವಲ ಫಿಗರ್ ಹೆಡ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿದಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವರದಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ಗಹನವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಭಾಷಣ ನೋಡಿದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಇವೊತ್ತು ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರ ವಿಚಾರ ಭಾರಿ ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕಾವೇರಿ ಜಲಾಶಯದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭವಾನಿ, ಅಮರಾವತಿ, ಪುಲ್ಲಂಬಾಡಿ, ಶಾಲಿಯೋತೋಪ್ಪು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ, ಇನ್ ಗ್ರಾಸ್ ವಯಲೇಷನ್ ಆಫ್ 1924 ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಕಾರ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಅಪ್ರೂವಲ್ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಡರು ಕಾಪಿಯನ್ನು ಫಾರ್ಮಲ್ ಆಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂದು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದವರು ಹೊಗೆನಕಲ್ ಇರಿಗೇಷನ್-ಕಮ್-ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಕಪಿನಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಮಲತಾಯಿಯ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಮದ್ರಾಸಿನೊಡನೆ ಸೇರಿ ವೈರಿಗಳಂತೆ ಸಂಚು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನೂ ಮದ್ರಾಸಿನವರೊಡನೆ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಕಾಲವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಆಲೋಚಿಸಲಿ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಲ್ಟಿಮೇಟಂ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ 1924 ರಲ್ಲಿ ಆದ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿರುವ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೇನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಈ 1924 ರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಅದರ ನೈಜವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಲ್ಲ. ಈ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಸತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಕೇಳುವುದೂ ಅಪ್ರಕೃತ ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪಕೃತ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ಇರುವ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಅರ್‌ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ಗೇನೋ ಒಪ್ಪಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಜಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಡ್ವೋಕೇಟು ಜನರಲ್‌ರವರು ನೀರಾವರಿ ಕಾನೂನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಎಂಜನೀಯರುಗಳು ಮೀಡಿಯೋಕರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಕುಳಿತರೆ ಕೇಸ್ ಹಾಳಾಗುವುದು ಖಚಿತ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರನ್ನು ನಂಬಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಆಗಲಿ, ಕಾವೇರಿ ಬೇಸನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ to guide, lead and advise the Government ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು 6-7 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಒಂದು State Board of Irrigation and Power Development ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಮೇಜರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್‌ನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಲೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ. ಅವರು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಬಿಗಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅನೇಕ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಬೇರೆ ಕಾತುರವಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಜಂಜಾಟ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟೇಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಪವರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ರೀಫ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಸ್ಟೇಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಪವರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಬ್ರೀಫ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅಂತಹವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ನೀರು, ಕಾವೇರಿ ನದಿನೀರು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೇಸು ಹಾಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಇನ್ನು ಹೊಗೆನ್‌ಕಲ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೇಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಭದ್ರಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಅದೂ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತರೆ ಅದು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ಅದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವೇ ಈ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಕಾಯುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸ್ Statement ವಿಚಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ Child's Play ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಭಾಷಣ ಅಚ್ಚು ಆಗಿ ಒಂದು ಹೆಸರು ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. What is the legal sanction he has behind in addressing these letters to members? ಲಂಚ ನಿರ್ಮೂಲ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಕಳ್ಳನೇ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥವನು ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈವೊತ್ತು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ 24 ಛಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಆದಂಥ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಅದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಯಿತೋ, ಏನು ಆಯಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ದೂರು ಇರುವಾಗ, ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕೇಳುವುದೆಂದರೆ ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡುತನದ ವಿಷಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.— Members may please avoid defamatory statements. Nothing is lost by expressing their views in a dignified manner.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಅಂದು ಮಾಡಿದಂತಹ 24 ಅಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಾಪುರ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದು ಅಪಾದನೆಯಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ತಾರಾಪುರ ಮಾಡಿರಬಹುದಾದ ಒಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಗಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಕ್ಕೆ ಈಗ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಅರಿಬಿಟ್ರೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ 57 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ 30 ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರು. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ರಾಜಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅವ್ಯವಹಾರದ ಮೇಲೆ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರಬೇಕಾದರೆ, ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆಯಿರಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದಾಗಲಿ ಕೇಳುವುದಾಗಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ಇನ್ನು ಮಂಗಳೂರು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ನೀರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ನೀರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಕೋಡ್ ರೂಲ್ಸ್ ಮೀರಿ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆತುರ ಇತ್ತು ? ಕೂಸು ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನವೇ ಕುಲಾವಿ ಹೊಲಿಸಿದರು ಎನ್ನುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಕೋಡ್ ರೂಲ್ಸಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾರೆ. This is gross violation to the code of P.W.D. Rules. ಇದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು 1968ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಓದಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದುದು: ಅದು ಹೀಗಿದೆ.—

> " 1968 ಡಿಸೆಂಬರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ವಾಟರು ಸಪ್ಲೈ ಕೊಡಬೇಕು ಇದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿವರು ....ಡಿಸೆಂಬರು 1968ರ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಒಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಫರ್ಟಿಲೈಸರು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ...."

ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಆಗಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಅದೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ವಾಟರು ಸಪ್ಲೈಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 182 ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೇನೋ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮದುವೆಗೆ ಗಂಡೇ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಮದುವೆ ಹೇಗೆತಾನೇ ಆಗುತ್ತೆ ? ನಾನು ಕೇಳಿದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ "ಎಸ್" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದಿರಿ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದಿರುವಾಗ ಆತುರವಾಗಿ ಟೆಂಡರ್ ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟರಿ ? ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಬರೀ ಮಕ್ಕಳಾಟದಂತೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರೀಸ್ ಬಿಲ್ ಎಂದು ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೇ ಒಂದು ಎಂಡಾರ್ಸ್‌ಮೆಂಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನ ಬಲ ಹಾಗೂ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಕಾನೂನಿನ ಬಲವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಏನೇನು ದುರುಪಯೋಗಗಳಾಗಿವೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಮಕ್ಕಳ ಆಟದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದೇನು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ? ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಬಿಲ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಅದನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಪ್ರೆಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೊದಲು ಇದು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಇದರ ಪ್ರೆಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಿಂಡಿಕೇಟು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜು ಆಗಿ ಅವರೇ ಸೀಲು ಮಾಡಿ ಲಾಕ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು ಹರಾಜಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿಯವರು ಕೈಹಾಕಿ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೆಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೋಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ತಜ್ಞರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀ ಮಹಮದ್ ಅಲಿಯವರು ಏಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಯಾರ ಅಪ್ಪನ ದುಡ್ಡು? ಅದು ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಹೀಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳುವವರು, ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲವೇ? ರಾಜ್ಯದ ಬಡ ಜನರು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಮುಂತಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯವರು ಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿಯವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಫೈಲು ನೋಡಿದರೆ, ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಛೇರ್ಮನ್ನರು, ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಮುಂತಾದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಪೀನಿಯನ್ ನೋಡಬೇಕು, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಟ್ರ್ಯಾನ್‌ಸ್ಯಾಕ್‌ಷನ್ ನಡೆದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಭಂಧಪಟ್ಟ file ಅನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ.

2-30 P.M.

ಇನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ನವೆಂಬರ್ 30ನೆಯ ತಾರೀಖು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಮಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಡಿ.ಸಿ. ಸ್ಯಾಂಕ್‌ಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ. ಆದರೆ ಸ್ಯಾಂಕ್‌ಷನ್ ಆಗುವುದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲ, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗುವುದು ನಿಧಾನ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಿಲ್ಲು ಕೊಡಬೇಕು. ನವೆಂಬರ್ 28ಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು, 30ನೆಯ ತಾರೀಖು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂತು, ಅದು ಬಂದಮೇಲೆ ಡಿ.ಸಿ. ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವಾಸ್ತವಿಕ. ಜೂಜಾಡುವುದು ಅಧರ್ಮ. ಆದರಲ್ಲೂ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪಣವಾಗಿ ಒಡ್ಡಿ ಜೂಜಾಡುವುದು ಅಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮ. ಹೀಗೆ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಅಧರ್ಮ. ಬಿಲ್ಲು ಕೊಡುವ ಧರ್ಮದ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಾಳುವೆ ನಡೆಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†SRI M. Y. GHORPADE (Sandur).—Mr. Speaker Sir, by and large, the Governor's address might be fairly described as a catalogue of Departmental performances and programmes. One cannot help wishing that there should have been greater and more precise enunciation of policies and strategy on important matters in the Governor's address. One can only hope that the Hon'ble Ministers in the reply will try to put more teeth into the policies pointed out therein.

Sir, the Address begins by mentioning of the Panchayat Raj and takes justifiable satisfaction on the successful and peaceful conduct of Panchayat elections. I wish to add here that more elections are not sufficient. The sooner the Government takes the major step to set up the three-tier system of Panchayat Raj, which we have talked of so often on the basis of Kondajji Bassppa Report, the better it is. Mention is also made about the Land Revenue being given to Panchayats. It is my view that what is important is not merely handing over the Land Revenue but the manner in which it is handed over to the Panchayat Raj bodies. I am of the view that if it is

handed over on the basis of collection, the minor Panchayats may get more than what they require. Most of them will not be able to sustain the minimum establishment. Therefore I have always urged on this occasion that the land revenue should be used firstly to ensure the minimum establishment to serve the Panchayat Raj bodies and then thereafter, the remainder should be distributed on per capita basis. The criteria for the distribution of State grants to Panchayat Institutions should be the same as those under Central loans to States. The Central Government grants are given to the States not only on the basis of collection but also on the basis of population.

Mention is also made about the implementation of Land Reforms. I have been urging almost every year that land records should be kept in each Panchayat so that the poor cultivator will be benefited. I do not know why such a simple thing has not been done. They will maintain the secracy of the land records. It is an unfortunate thing that some of the provisions of the Land reforms have not been implemented. The question of fixing of fair rent has not been properly implemented because there are oral leases. The Government should be careful in tackling this problem of oral leases and see how best it could be solved, otherwise there will be no salvation for the poor. The Government want to print the bound Receipt Pattas which are in the nature of pass books containing the relevant information of the holding and also any encumbrances on the land. I think it is a progressive idea. This system has already been successful in Madras. This should be done immediately.

It has also been mentioned that the question of abolition of several other inams in the State is engaging the attention of the Government. I do not understand the great delay in implementing the programme. This inam system is coming in the way of cultivator to get loans from the Co-operatives. The Government has not clearly stated what is the difficulty in getting the inams abolished and if there is no difficulty at what time the process is completed. I urge upon the Government to take drastic measures to ensure the recovery of Co-operative loans. The Government say that they are going to take positive steps to recover these loans. But so far effective steps have not been taken. Effective steps should be taken to recover the loan amount and the funds may be made available for agricultural development. As a matter of fact, in this field, it is not the paucity of funds but our institutional incapacity to use these funds that are placed by the Banks. Therefore, I would urge upon the Government to come out with a clear programme to use these funds. One of the reasons why Japan has progressed agriculturally is, the word 'default' is not known to the people there. Whatever they borrow they repay. But this is not happening in our country and there has to be a break through in this matter and I wish the Government to see their way in this respect.

So far as planning is concerned, I think by now it is fairly well-known that the resources inside are not more than 250 crores; assuming that we get 225 crores from the Centre, we cannot talk of a plan of

(Sri M. Y. Ghorpade)

the order of 400 to 450 crores. Therefore in order to maintain the tempo we have to think of a plan within our resources. My view in this regard is that we should think of terms of having a core plan for Mysore State wherein atleast essential activities of each department could be safeguarded within that core plan for which we have resources available. If fortunately more resources become available then nothing prevants from spending on other things. But if we proceed with the more assumption of getting resources from the Centre, then certain essential activities may not have any money at all. Further, it is also not known Sir, when the quantum of Central assistance will be made known. The quantum of assistance would enable us to determine the size of the Mysore State Plan and also the plans of various other States. It is well-known that the repayment of loan and interest by our State during the Fourth Five year plan is of the order of 200 crores and therefore one has to be realistic and one cannot expect much of the contribution from our internal reosurces. Our Finance Minister has been urging upon the Central Government to reduce the burden of loans by spreading the period of repayment over a long period. But the Centre argues that if the period of repayment of loans by the States to the Centre is spread over a long period, the Centre would have no resources left to give financial assistance to the States. I think that this sort of argument is based on the assumption that what is available only is to be distributed by the Centre to the States and this fixed quantum cannot be changed. It has to be re-examined. There is no reason why the Centre should incur an expenditure up to 8,000 and States only up to 6,000. There is also no reason why a bigger expenditure should not take place in the States and why it should not be 7,000 and 7,000 by the Centre and the States instead of 8,000 and 6,000 that is fixed now. I feel Sir, that unless something of this order is done we will not be able to maintain the level of our planning—even at a reasonable level. I wish to suggest, on this occasion, that irrigation and power which are essential activities of developmental planning should receive due consideration. When I speak of a specific type of plan for the State, I mean that it should not only be a plan of more expenditure but also should indicate how the moneys could be recovered from the beneficiaries within a particular period. The interest rate may not be high, and the period of repayment could be long. It should be the strategy of the plan to make the beneficiary pay part of the amount spent on them. Otherwise whatever we spend automatically gets bogged-down. Sir, the Planning Commission has pointed out that there has been a loss of 75 crores of rupees on irrigation projects. It cannot be said to be a loss. After all, the money spent on irrigation project and power results in the increase of national income.

In the Governor's Address it has been stated that even for completing the existing irrigation projects the money required is 200 crores

approximately. As against that money to be spent in the year 1969-70 is only 10 crores. In other words, at this rate it will take 20 years to complete the irrigation projects which are on hand. Obviously Sir, this quantum of expenditure was no fault of the Government or the Finance, Minister. But it is a clear indication that unless we are able to spend at least about 40 crores of rupees a year we will not be able to make any significant progress in irrigation.

Similarly we have power. But we are not distributing power as rapidly as we should. It has been stated in the Governor's Address that as custodians of abundant power, it becomes our duty to help others in need of electricity. But I say, as custodian of power, it is our primary duty to help people in our own State first. Therefore, I would say that one requires at least 20 crores per annum for power. If you take 40 crores for irrigation and 20 crores for power that itself come to 60 crores of rupees of expenditure during the fourth five year plan period. Therefore, I feel that this matter should be dicussed at the highest level and even at the Zonal level. I feel that Southern States should try to arrive at certain understanding as to the rate at which power should be made available. I feel all the States in the Southern Zone should be alive to this fact and take a decision in a concerted manner to fix a rate at which this power should be supplied. I will go to the extent of saying that if it is difficult to arrive at an agreed rate, then the Centre could be given power to raise taxes on behalf of the State Governments. So far as major irrigation projects are concerned I have no hesitation to say this. Then as far as power is concerned I feel much more could be done if we spend 20 crores per annum. At least this much has to be spent in order to complete the electrification in next few years.

I am surprised that no mention is made in the Governor's Address about the underground water resources. It is my view that underground water resources would enable the percentage to go even up to 35 per cent. Therefore I feel that top priority should be given for progressive utilisation of underground water resources.

Now Sir, I would like to say a word about the Pay Commission. The Pay Commission has made all types of recommendations and it is very difficult to relate the recommendations to the terms of reference. It is a very general admixture of recommendations. Hardly anything has been left out. They have said for instance regarding Octroi (para 272):

> "if octroi is abolished a portion of the sales-tax collected within the limits of the local bodies might be made over to them."

In other words, they do not envisage any raising of octroi - to make up for loss of resources. I think it is very difficult for the Government to accept that recommendation. Government has not yet indicated its mind and I wonder whether they would like to take into consideration

(SRI M. Y. GHORPADE)

the KESKAR Committee recommendation which envisages a municipal surcharge on sales tax to make up for loss of revenue through octroi. However, it can be straightaway said that the idea of increasing property tax to make up for octroi is completely not feasible though it has been mentioned by some people.

The Pay Commission has also said in paragraph 275 that the principles governing the payment of grant-in-aid to the Bangalore Corporation for certain purposes may be liberalised. I would like to draw the attention of the Hon'ble Member Sri Shamanna to this sentence. I think Sri Shamanna should concentrate on this sentence and see what he can make of it. In that paragraph, the Tukol Commission has said that 25 per cent of the D.A., 50 per cent of the expenditure on widening of roads and a reasonable portion of health cess should be given to the Bangalore Corporation. That is what Sri Shamanna and other Members of the Bangalore City should try and see that instead of going on repeating or playing the out-played gramophone record of reducing the water rates in Bangalore, in spite of the Government having made substantial concessions for the benefit of the citizens of Bangalore. Since Sri Shamanna has made certain remarks yesterday on this, I feel that I should briefly try to answer at least some of them.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—He has only complimented you!

SRI M. Y. GHORPADE.—I would also compliment him for the trouble he has taken to argue this point. However, he has also made certain remarks which I should like to reply to. I am sure that Sri Shamanna agrees that nobody has said that free allowance recommended is insufficient. I would say in this context that this expression *free allowance* though it is customary to use it, is a misnomer, because it is really not free. After all the tax-payers in Bangalore pay for it through the property tax. Sri Shamanna always talks about the property tax having been raised. I expect him to know that the property tax was never raised as such. As a matter of fact, what happened was that four different items of tax were consolidated into property tax, but the incidence of taxation was never raised. The general tax, water tax, sanitary cess and lighting tax which were 5, 6, 2 and 2 respectively—all these were merged and called property tax, at 15 per cent. It was really a merger of four different taxes.

SRI T. R. SHAMANNA.—Health cess and education cess has been increased from 7 lakhs to 21 lakhs.

SRI M. Y. GHORPADE.—That is a different matter. That is because the property tax is 15 per cent and health cess is calculated on that. But property tax as such did not go up.

Now this flat rate of 25,000 litres which Government has announced —I hope it is realised that it corrects a very serious anomaly that was existing previously. The anomaly was that there was no flat rate—the

man with a higher rental value used to pay less than the man with lower rental would pay for the same quantity of water. For example, for a consumption of 30,000 litres, a man with rental value of Rs. 1,000 or less used to pay Rs. 5·20, whereas for the same quantity of water, a man with rental value above Rs. 5,000 used to pay Rs. 1·80. Therefore, this anomaly has been corrected. And so far as the excess water rates are concerned, I must point out here that the first two slabs are below the average cost of water. If you calculate—and it has been said in the report very clearly that the average cost of water works out to something like 33 paise per 1,000 litres. The cost of non-domestic charges works out to 50 paise per thousand litres, it has been possible to work out the cost for domestic consumption at 22 paise per thousand litres and therefore the slabs of 25,000 and 30,000 litres are really well below the average cost of water. Sri Shamanna should know that this is well below what he himself had recommended as Chairman of the Standing Committee on Taxation of the Corporation in 1962 and which was approved by the Corporation in 1963.

Sri M. S. KRISHNAN.—He was a Congressman at that time.

Sri M. Y. GHORPADE.—But it is good to know these things correctly.

At that time, what was recommended by the Corporation and this committee was a minimum free allowance of 13,000 litres and the excess water consumption slabs were 30, 36 and 44 as against 25, 30 and 40 as now recommended. This I said only to keep the record straight.

He has also mentioned that Government should have taken into account so many other things and allow for 28 per cent wastage. My only submission is, if we had tried to base the cost of water not on present conditions but on future possibilities, then the much-needed relief to the people of Bangalore could not have been given at all. And therefore, when people try to say that so many other things that could happen in the future should have been taken into account in fixing the rate, one gets the impression that perhaps they may be interested in keeping the issue alive rather than settling it to the satisfaction of the people of the City. This is my defence. It is always open to the Members to argue on so many points which are likely to arise in the future.

So far as retrospective effect is concerned, I would make it clear that the Estimate Committee did not consider it part of its function or duty to make any recommendations on that point because it thought that the date from which the report should come into force is purely an administrative decision which should be left to the Government and that the Estimates Committee's job was merely to calculate the water rate on a proper scientific basis and try to take decisions on behalf of the Government. That is why the Estimates Committee has not made any recommendation on that point.

(SRI M. Y. GHORPADE)

So much for water. I will take only five minutes to refer to certain other aspects of the recommendations of the Tukol Commission. I would like to say that this Tukol Commission has made many recommendations which are not strictly related to the terms of reference. For instance, there is a chapter on Community Development organization and Panchayathi Raj in this Report. Now the Commission has made all sorts of recommendations such as designation and duties of different Officers, whether elections to Panchayath bodies should be direct or indirect and who should write confidential reports. I feel that these recommendations are really very vague and not relevant to the central terms of reference to the Tukol Commission. They have also made several sundry recommendations regarding finances. On a cursory reading of some paragraphs relating to the finacial implications, I feel that the recommendations are not strictly based on principles of sound finance. Therefore, it is very difficult for Members either on this side or the other side of the House to discuss this Report in a fruitful manner unless the Government itself comes up with tentative proposals as to what they proposed to do. Then I think the discussion on the Commission's Report will be more fruitful than at this stage - because of the very nature of the Commission's Report.

3-00 P.M.

My time is up. But still I would like to lay special emphasis on drinking water wells in villages. In the Governor's Address, it has been stated that 3,288 villages including hamlets are without wells in our State. I feel, Sir, that the Government should take a categorical decision and announce to the House that all these 3,288 villages will be provided with drinking water wells before the completion of 1969, which happens to be Gandhi Centenary Year. This will be within the financial capacity of the Government because, after all, it will not cost more than Rs. 50 lakhs to a crore at the most, even taking that each well costs Rs. 2 to 3 thousand. When we could spend Rs. 7 crores for famine relief, a sum of Rs. 50 lakhs or one crore could be provided for providing drinking water wells to all these villages so that by the end of 1969 there will not to be a single village without a drinking water well. This is within the capacity of the Government and they should make a categorical statement to that effect because that will be a very symbolic gesture and it will create the right atmosphere for the people of the State to celebrate Gandhi Centenary Year in a proper fashion.

Then lastly, regarding Social Welfare, Scheduled Castes and Scheduled Tribes and other weaker sections of population, I think, what has been stated in the Address is very vague. The Address states, "Several schemes for their economic improvement including employment oppportunities under Government and other Government sponsored agencies are under active consideration." I would like

to know what those schemes are. I think there is a general feeling not only in our State but in many other States that for these Scheduled Castes, Scheduled Tribes and the weaker sections of population, not much is being done in sufficient seriousness for their social and economic uplift. We are in the beginning of the year 1969 which has a special significance and Government should come forward with comprehensive and detailed schemes and explain to this House what exactly they mean by saying that several schemes for their economic improvement are "under active consideration." It is a matter which should be given top priority by all Members of this House. I have Special interest in such detailed and comprehensive programmes for improving the conditions of these Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other weaker sections so that everybody could participate with enthusiasm in the Gandhi Centenary Year.

One or two minor points which I would like to mention is with regard to counterfeit currency in circulation. It is a very alarming thing not only to Government but to the people at large, although it is mentioned that the Police have succeeded in unearthing the sources of counterfeit currency in circulation. It was the impression of the people that only the Reserve Bank of India had the right to create money. But money is being created by other sources also. This is a very serious matter and the Government has rightly emphasised that we should all co-operate with the Government in seeing that such a thing does not raise its head.

Regarding the airport, I want to say a word. If an airport is being planned at Hassan and Bijapur, I have no grudge. Since I happen to come from Bellary I am tempted to point out to the authorities that there is at least that much of justification for Bellary, especially because of the historical importance of Hampi and Thungabhadra Project.

Now regarding the Cauvery Project, it is stated that work on thefirst stage of the scheme for the supply of Cauvery water to Bangalore City has commenced. It is encouraging that the Government has stated that the first stage of this Project has commenced. We all know that Rs. 4 crores have been spent and another Rs. 18 crores have to be spent in order to complete this Project. Now that this is not part of our Plan, we want to know from the Minister wherefrom they will find money for completing it. It will be good if the Government could indicate very clearly what efforts are being made to get this extra sum of Rs. 18 crores necessary to complete the first stage of Cauvery Project, which is an absolute must for the existence of Bangalore; because as it is the per capita availability is 9 gallons. Even after the Project is completed, the additional supply will be 30 million gallons. So the per capita domestic consumption will not go up to 14 gallons as compared to 30 to 40 gallons in other States. Therefore, I suggest that immediate discussion should begin with the Central Government and other inter national agencies to determine the finances for the early completion of this Cauvery Project.

Thank you, Sir.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೀಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ಈ ಕಡೆ ಕೂತಿರುವವರು ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆ ಕೂತಿರುವವರು ಸೇರಿ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ವರದಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹಾಗೂ ಇದೊಂದು ಬರಡು ಭಾಷಣ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ನಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಭಾಷಣ ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬಲ್ಲೆ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜವಾದದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ತರುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಜನತೆಗೂ, ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೂ, ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಆದುವು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಹೋಗಿರುವ ಅನೇಕ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜನಗಳಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಾಂತರ ಏನು ವಚನಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ನಾನು ಈ ಸಾರಿಯೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ.

[MR. CHAIRMAN (SRI B. P. KADAM) in the Chair]

ಇದರಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ವಿಚಾರ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ವರ್ಗ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಪಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು. 22 ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಅವರು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಬಡವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ, ಆ ಬಡ ವರ್ಗದ ಜನರು ಇಂದು ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಬಡವರು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ, ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರು ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ, ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ, ಜನ ಜಮೀನು ಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಲಾಗಾಯಿತು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಕೊರತೆ ಇದೆ ? ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಇಂದು ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ವಿಲೆವಾರಿಯಾಗದೆ ಧೂಳು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಮಾಡದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡದೆ, ಇವತ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳು ಹಾಗೇ ಬಿದ್ದಿವೆ, ಜಮೀನುಗಳು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತೂ ಕೂಡ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಬಾಕ್ರಾನಂಗಾಲ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಆಪಾದನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಶಹಬಾಸ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ನಾವು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬಡವರ ವರ್ಗ, ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಕ್ಸಲ್‌ಬಾರಿ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಖೂನಿನಡೆದರೆ, ಅದನ್ನು ಖಂಡನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಅನ್ನ ಕೊಡಿ, ಬೇಸಾಯ

ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಕೊಡದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಬಡವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರ ಈ ಪಾಪ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಜೀವ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಡವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಇದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಇವತ್ತು ಆ ಬಡವರ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಶಹಾಬಾಸ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಾರೆ.

ಇನ್ನು ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಹಸಿಲ್ದಾರರವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಬಡವರು ಯಾರ್ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಜಾತಿ, ಮತ ಭೇಧ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡದೆ ಹಂಚಬೇಕು. ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಜಮೀನನ್ನು ಹಂಚಿಕೆಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಡವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ಒಂದು ಸಲಹಾ ರೂಪವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದ ಹಗರಣ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಅವರ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಂದ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಇಚ್ಛೆ ಆಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಲಮಟ್ಟಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಲು ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ 1½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಡೆ ಸರಿಯಾದ ಮಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಡಿಲೇಮಾಡಿದರು. ನಾರಾಯಣಪುರದ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಅರ್ಜೆಂಟಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಡಿಲೇ ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಮನ್ನೂ ಕೂಡಲೇ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ತಡಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರು ಒಂದು ಕಾಸ್‌ವೇ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಡೆ ದಂಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆ ದಂಡೆಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ 60–70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬರೀಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಾಸ್‌ವೇ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವಾಹ ಬಂದರೆ ಆ ಕಾಸ್‌ವೇ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕಾಸ್‌ವೇಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ 60–70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಸ್‌ವೇಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಟೆಂಡರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯಣಪುರ ಮತ್ತು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾವೇ ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಒಂದು ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಅವರು ಆರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. 160 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಟವರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು 210–215 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಕಡೆ ಖರೀದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಮಾಡುವಾಗ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಸಾಮೀಲಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಯ ಲೋಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳುವುದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಬಡವರು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಲಂಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ಲಂಚಗೂಳಿತನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಂಟಿಕರಪ್ಷನ್ ಇಲಾಖೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸೆಲ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಲಂಚನಿಂತಿದೆ, ಲಂಚವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾರೆಂಟಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಟಿಕರಪ್ಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಎಂದರೆ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಪೋಲೀಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಅವರನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ?

Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—No Ministers are taking care to note down points. Some of them are looking into the files. At the cost of public money we are doing some work here. They have to do work with all seriousness.

Mr. CHAIRMAN.—Two or three ministers are there.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೂಡ ಅದನ್ನೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುಸು ಗುಸು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಸದನದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೋ ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ರಿಪೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಒಬ್ಬರು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. 3 ಮಂದಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಷ್ಟರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ.

Mr. CHAIRMAN.—I have to repeat the same thing. There are some Ministers present. The Hon'ble member may continue.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೇವಲ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಲಂಚ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಂಚ ಕೇಳುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬದಲು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೇ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಅವರಿಗೇ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡೋಣ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯೋಣ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಲಂಚವೆನ್ನುವುದು ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಹಂಪಿ ಶಿವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರದಿರುವವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಕನ್ನಡ ಬಾರದಿರುವವರು ಮೂರು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಜನ ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರವೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ

ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರು ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಹೋದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು. ತಾವು ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ತಾವು ಆ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN.—It is totally irrelevant; I do not require any preaching from any side. I call upon the next member Sri Sanikop.

(Both Sri Bangarappa and Sri Sanikop were simultaneously addressing)

Let Sri Bangarappa kindly resume his seat. I will explain the position. When it was already 10 minutes I told the hon'ble Member that he might take 3 minutes more. Then he said he would take 5 minutes. Still I kept quiet. Then he took another 10 minutes and when I called upon him to conclude he requested me for one minute more but I gave him two minutes. I have been so lenient; what else can I do? Let the hon'ble member understand my position.

(Still both the hon'ble Members were speaking simultaneously)

Sri AZEEZ SAIT (Narasimharaja).—Sir, rightly or wrongly instead of 10 minutes the hon'ble Member Sri Bangarappa has taken 22 minutes. Please allow him a minute or two to conclude his speech and avoid all this confusion.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble Member Sri Bangarappa will conclude his speech in a minute.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕಿತ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಗವರ್ನರರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಅವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Mr. CHAIRMAN.—He is not reading. He is only referring to his Notes.

Sri AZEEZ SAIT.—He is reading.

Mr. CHAIRMAN.—Let the hon'ble member use more sober language and not violent language. Let us watch the Hon'ble member, see whether he his reading or speaking and then come to a decision.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ.—ನಾನು ಓದುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಪಾಯಿಂಟುಗಳನ್ನು........

Sri AZEEZ SAIT.—Allow me to go there and sit and watch.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ.—ನಾನು ಓದುತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble member is at liberty to do so.

Sri D. B. KALMANKAR.—On a point of order, The hon'ble Member is reading..

Mr. CHAIRMAN.—No, he is only referring to his Notes.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕಿತ್ತೂರು)—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗವರ್ನರ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆ ಅಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಬಲ್ಲ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಬಲ್ಲ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಇಂತಹ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಅವು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದರಿಂದ ಬರುವ ಬಹು ಭಾಗ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಯಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಬರುವ ದುಡ್ಡು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಸರಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೇ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ 25-10-1966ರಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು 4-10-1967ರಲ್ಲಿ ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 1967ನೇ ಡಿಸೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವೂ ಕೂಡ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಪಾಸು ಮಾಡಿದೆವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್‌ರವರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೂ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವೂ ಆದುದು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮಹಜನ್‌ರವರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಡಳಿತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ತವಾದದು. ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಗಲು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎನ್ನುವ ನಾಮಕರಣ ಬೇಗನೆ ಆಗಬೇಕು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ನಾಮಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಜನತೆಯೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಂತೆ ಒಂದು ಠರಾವು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಪೊಂಗಲ್ ದಿನದಿಂದ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮದ್ರಾಸಿನವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 'ತಮಿಳು ನಾಡು' ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರೂ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟು ಆಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ರಸ್ತೆಗಳ ಬಾವಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗದೆ ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನರ ದುಡ್ಡು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಪವ್ಯಯವಾಗಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಈಗೇನೂ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ಇಷ್ಟು ಕಾಳು ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಾದವು. ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ ಹಿಂಗಾರು ಪೀಕು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂವ್ ಭಾಗಗಳಾದ ಗೋಕಾಕ, ಬೈಲಹೊಂಗಲದ ವಣ್ಣೂರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಾಗದ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜನರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೈ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಠರಾವು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದುದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಬರಗಾಲದ ಪರಿಹಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಹಾಗೂ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೇದು ಆಗ್ರೊ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಈಚೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ರೈತಾಪಿ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಭಾವದ ಕಷ್ಟವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಯಿಲ್ ಇಂಜನ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಲಭದರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಈಚೆಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಬ್ಬರ್ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರುವ ತೋಟಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಖಾನಾಪೂರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಬ್ಬರ್ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಪೂರೈಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕುತ್ತದೆ. ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು 3–4 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬಹುದು. ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋಲಾರ ಇವರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಭತ್ತ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಲೆವಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಜನರು ಲೆವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. $1 - 1\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಜಾರದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಿತ್ತೂರು ಭಾಗ ಮತ್ತು ಖಾನಾಪುರದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಣೆವಾರಿಯಂತೆ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು 4 ಆಣೆ 6 ಆಣೆ ಬೆಳೆ ಇದ್ದಂಥ ಕಡೆ ನಿಜವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ)

ಬರಗಾಲ ಇದ್ದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಲೆವಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಫಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಲೆವಿಯನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ 1 ಎಕರೆಯಿಂದ 5 ಎಕರೆಯವರೆಗೆ 1 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು, 5 ಎಕರೆಯಿಂದ 10 ಎಕರೆ ಇರುವವರಿಗೆ 2 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು, 11 ಎಕರೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ 3 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ತನ್ನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 20 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಭತ್ತ ಕೂಡ ಬೆಳೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ 50 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೆವಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಅತನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ಅತನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅತನ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದನ್ನು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಲೆವಿ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದೆ, ಜನರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಆಗಬಾರದು. ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ. ಧಾರಣಿಗಳೇನು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರ ಲಂಚದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಗಡಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದಲೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಃ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಆಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ 133 ಹೊಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿ 20 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಧದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಅದಲ್ಲದೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಘಟಪ್ರಭಾ ಬಲದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ 2 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ಎಡದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 1 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ 1-2 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಇದೆ. 8 ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋವಾಟ್‌ಗಳಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನರು ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿದರೆ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ನೀವು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಷ್ಟು ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 1,500 ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು 4,000 ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ನಾವು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡಚಣೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಅಡಚಣೆ ಇದೆ. ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಈವೊತ್ತು 20 ಸಾವಿರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಪೂರೈಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವರ್ಷ 250 ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೂಡ ಪೂರೈಸಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿನವರಗೆ ಆದರೂ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂದೂಡಿದರೆ ನಮ್ಮ

ಯೋಜನೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಲಾಭ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಒಂದು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಗಳ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂಥ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂಥ ಧ್ಯೇಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಇವೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರರ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಇವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಧೋರಣೆಗಳು, ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ, ಧ್ಯೇಯೋಧೋರಣೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ಒಂದು ನೀತಿ, ಒಂದು ಧ್ಯೇಯ, ಒಂದು ರೂಪು ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಯಾವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಆಡಳಿತದ ಬಲ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ, ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನೀತಿ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ, ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿ ಬರೀ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಅವರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

4-00 P. M.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುವಂಥ ಧೋರಣೆ ಏನೆಂದರೆ, ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುರಿ ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮತವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೋಗತಕ್ಕ ದಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ, ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಮತಾವಾದದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿವೆ. ಆಹಾರದ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಏಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಸ್ಪೂಟ್ನಿಕ್ ಆದರೂ ಮೇಲೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಕೆಳಗೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆ ಬೆಲೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ, ಅಕ್ಕಿ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಗೆ 1-80, 2 ರೂಪಾಯಿ, ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕಿ ಅವು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಗೌರಿಬಿದನೂರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ವಿಷಯ ತಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಬಂದಿವೆ. ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ತಯಾರಾಗುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸಕ್ಕರೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು ! ಇದರ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ? ನಾವೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಅಡ್ವಾನ್ಸಾಗಿ ಪಡೆದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡು ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕಡಮೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ರೈತನಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ, ಬಳಕೆದಾರರಿಗೂ ತೊಂದರೆ. ರೈತನಿಗೇನೋ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೆಲೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬರಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿದರೆ ಆವಾಗ ಯಾವ ಬೆಲೆಗೆ ಈಗ ಹೊರಗಡೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಜತ್ತಿಯವರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಷಾಮೀಲು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಗೆ ಬಳಕೆದಾರನಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

> "Although the food situation In the State is not satisfactory in all respects, at present, there is no cause for alarm or anxiety."

ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಶಕ್ತಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಂದರು. ಅದು ಬಂದನಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಡವರು ಇನ್ನೂ ಬಡವರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ನಗರಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರುಪಾದಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು, ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ

ಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ದಿಟ್ಟತನದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.

ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಸೂದೆ ಬರೀ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ಕಾನೂನು ಕೂಡ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಂದ ಈ ಯೋಚನೆ ಬಂತು, ಯಾರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು ? ಇದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಈ ದಿವಸ ಡೆಲಿಬರೇಟಿವ್ ಬಾಡಿ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಬಾಡಿ ಅಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈಗ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ, ಯಾರು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಚೇರ್‌ಮನ್, ವೈಸ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ! ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮಾತ್ರ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಒಂದು ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ :

> "The Study team considers it unnecessary to organise the tenants into formal articulate groups through legislative action. It is however, of the view that in many areas Panchayat Raj bodies today are dominated by landed interests, money lenders and higher castes. These bodies could not be expected to safeguard the interests of the rural tenantry comprising mainly the weaker sections of the community. Before the Panchayat Raj Institutions were entrusted with even advisory functions in the matter of implementation of land reforms effective and adequate representation of the weaker sections of the community on these bodies had to be ensured."

ಇದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಕೇಳಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಂ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪದ ಸುಮಾರು 18 ಸಲ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಿಜಾಂಶವಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದವರೇನೋ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಹೊರಗಿನವರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುವುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಆದರೆ ಸರಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೇಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೆಂಕೋ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸದೆ ಬಿರ್ಲಾರವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಶ್ರೀ ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಎನ್ ಜಿ ಇ ಎಫ್ ನಲ್ಲೂ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಂ ಎಸ್ ಕೆ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಾಜಾ ಮಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಿನರ್ವ ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿರುವಾಗ ಅವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಟೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ, ಗೋರಿಬಿದನೂರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಕೊಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರಾಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಆದರೂ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಭಾಗದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಫ್ರೂಟ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಒಬ್ಬರು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲಿಕ್ಕರ್ ಮುಂತಾದ್ದು ತಯಾರಿಸಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹರು ಎಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ? ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚುನಾವಣೆ ಫಂಡಿಗೆ ಪಡೆದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪೆನಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್ ಜಿ ಇ ಎಫ್ ನಲ್ಲೂ ಲಾಭ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಆಶೋತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕಾ, ವೆಸ್ಟ್ ಜರ್ಮನಿ ಕಡೆ ನೋಡುವರೇ ಹೊರತು ಸಮತಾವಾದದ ಮಾತನಾಡುವವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಇರುವವರು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಿರ್ಲಾರವರನ್ನು ಕೇಳುವುದೇಕೆ? ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಸಮತಾವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ವೇಜ್ ಬೋರ್ಡಿನ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರದವರಮೇಲೇಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ? ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ವೇಜ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಸಿಫಾರಸು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ? ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. 15 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡದೆ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಇಲ್ಲ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಡದಿರುವ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸಿನವರಿಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು, ಈ ಇಲಾಖೆ ಅವರಿಗೆ ತಲೆನೋವಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ನೌಕರರು 8—10 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 20 ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸಗಾರರದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಮಾಲೀಕರ ತಪ್ಪಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚುನಾವಣಾ ಫಂಡಿಗೆ ಪ್ರೆಸ್‌ನವರು ಹಣ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಲು ಯಾರೂ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 3 ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರಿಂದ ತಂದರೆ, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವುದು. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಜನ. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಫಂಡಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಗಮನವಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನೀರಿನ ದರ ಕಡಮೆಯಾದದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇದು ಜನರ ಒತ್ತಾಯ

ದಿಂದ ಆಯಿತು ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ವಿಷಯ. ನೀರಿನ ದರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಷ್ಟೆ: ಇದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆ ರೀತಿ ಏಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವದರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದು ಆಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ರಿಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟೀವ್ ಆಗಿ 1963 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ 1965 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಅಂಶ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತೂ ನೀರಿನ ದರ ಕಡಿಮೆಯಾದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು, ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದಕ್ಕೆ ಅವರು ಶ್ಲಾಘನೀಯರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ (ದೇವನಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ಧ್ಯೇಯ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ/ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಈ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕೇವಲ ಓಟಿಗಾಗಿ ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮಂಡಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವಾರು ತಿಂಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ; ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ನಡೆಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಏನೇ ಕಾರಣ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಕಡೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮಂಡಲಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಂದವು ಮತ್ತು ಮುಗಿದೂ ಹೋದವು, ಇದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೇವಲ ಆಳುವ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮೈಸೂರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಗಡಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ದಿವಂಗತ ಮಹಾಜನ್‌ರವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ಒಂದು ತೀರ್ಪು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆಗಳು ನೂರಾರು ಆಗಬಹುದು, ಇದನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಸರ್ವಾನುಮತದ ನಿರ್ಣಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಣಯವಲ್ಲ. ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ಗಡೀ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ)

ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾಜನ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಒತ್ತಿ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರದೇ ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಹ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ನೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮಹಾಜನ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗಡಿ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಉದ್ಭವವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಂತ್ಕ 2 ಕೋಟಿ ಜನರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಏನಿದೆ ಅದು ತಳಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಇರತಕ್ಕ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನೊಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ ಅದು ಬರೀ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಉಳಿಯದೇ ಜನತೆಗೆ ನಿಲುಕುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ 7-8 ವರ್ಷಗಳು ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿವೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಗತಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರೈತ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದುರಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಳೆಬಾರದಿದ್ದರೇನು ಮಾಡಬೇಕು ! ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಆ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ರಾಜ್ಯದ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ನದೀ ಬಯಲುಗಳಿಲ್ಲವೋ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನಾನಾ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P. M.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉಪಕಾರವನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿ ತತ್ವ ಒಂದು ಆದೇಶ ಹಾಗೂ ಗುರಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಗಳ ಗುರಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ; ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ದೊರೆಯದಂತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕ ಇರಬಹುದು. ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಇರಬಹುದು ; ಆದರೆ ನಾವು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಜನಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ನಾವೀದಿವಸ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಘಗಳು ಡಿಫಾಲ್ಟರಾಗಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಲೋಪದೋಷಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕೀಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ

ವಾಗಿದೆ. ಅಂಥಾ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದವರು ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೇ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಲಿ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಲಿ ಅಂಥವರನ್ನು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ದಂಡಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪೋಲಾಗತಕ್ಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಆ ದುರುಪಯೋಗವಾದ ಹಣ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮಗೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಇರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದೇನೂ ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಾರದು. ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದವರಾಗಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆ ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೇನು ಹಿತವೋ ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಧಿಟ್ಟತನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಬಳಸಲು, ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈವರೆಗೆ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಈಗ ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ ಹಾಗೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಾವಿನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸಮಾಜದವರೂ ಮತ್ತು ನಾವು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ನಾವು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲೇಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತಲೆದೋರಿರತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಎಕನಾಮಿಕ್ ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ನಾವು ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ವಿತ್ತೀಯ ಆಯೋಗದವರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲೆತು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಅದರಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರೂ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಗಾರರೂ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗತಕ್ಕವರು ಬಡ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್‌ಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ವಜನತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವಂತ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ದೇಶದ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನೆ ಇಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಲಿ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ, ಪೋಲೀಸ್, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೀಗೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಷ್ಟು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ಗೌಡ)

ಪ್ರಗತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಏನು ನಾನಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಬರಲಿ ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಾಗಲೀ ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜನತೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಅರ್ಜಿ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಜನತೆಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಬಹಳ ತ್ವರಿತದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ವಹಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದು ಲಂಚಕೋರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಳದರ್ಜೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರ್‌ವರೆಗೂ ಇದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ, ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲೀ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೇ ಆಗಲೀ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಲಂಚದ ವಿಷಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವ ವಿಷಯ. ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ, ಪ್ರೊಬೇಷನರುಗಳಾಗಿ, ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರುಗಳಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಅವರು ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ, ಲಂಚರುಷುವತ್ತಿನಿಂದ, ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಜನತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಸಿಗಬೇಕು. ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಏನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಜನತೆಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಈ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಗತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜನತೆ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನ ನಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಇಂದು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಥವಾ ಒಂದು ಪಾತ್ರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಈ ಒಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಇಂದು ದೇಶದ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಜನರಿಗೆ ಅರಿವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸರಿಯಾದ ಧೋರಣೆ ಏನು ಮತ್ತು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದು 21-22 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ

ಯನ್ನು ನೀಗಲು ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲಿ, ಎಷ್ಟು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರೈತರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಲೆವಿ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರು ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ದಂಗೆ ಏಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡದೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ರೈತರಿಂದ ಲೆವಿ ವಸೂಲುಮಾಡುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ, ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಲ್ಲಿ ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವವರು ಒಂದು ಒಮ್ಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ, ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಬತ್ತದ ಮೇಲೆ ಲೆವಿ ಕಾನೂನನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ಲೆವಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಈ ಧಾನ್ಯದ ಕ್ರಯದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಧಾನ್ಯದ ಕ್ರಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಧಾರಣೆಗೆ ಅರ್ಧ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮೂಲಕ ಬರತಕ್ಕ ಲೆವಿ ಕ್ರಯದ ಎರಡು ಪಾಲು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತ ತಾನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರ್ಧ ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಥವಾ ಒತ್ತಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಹೈಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಪನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಲೆವಿ ಕಾನೂನು ಸಂಬಂಧವಾಗಿ 2–3ಸಾರಿ ತೀರ್ಪು ಬಂದಿದೆ. ಇತ್ತಕಡೆ ಬಂದಂಥ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿಯ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ರೈತರಿಂದ ಲೆವಿ ಕಾನೂನು ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆದಂಥ ಬತ್ತವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದೆ. ಬತ್ತ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಫ್ರೀ ವಸೂಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಬತ್ತದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂಥ ಹುಕುಂ ಕೊಡುವ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ, ಕಾನೂನಿಗೆ ಅಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಪಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮುರಿದುಹಾಕಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಹುದು. ರೈತರು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿಯಾರು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಭೂ ಮಸೂದೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಈಗ ಬರಬಾರದು ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದರೂ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರಬೇಕು. ಯಾರು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೋ, ಯಾರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲಾರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರೂ ಕೂಡ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಭೂಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟು ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 1949ನೇ ಇಸವಿಯ ವರೆಗೆ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನ ಅಶನಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಯಾರಿಗೂ ಪಾಲು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. 1949ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಅಳಿಯಸಂತಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಬಂತು. ಅದರ ನಂತರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಸದಸ್ಯನೂ ಕೂಡ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖಾಂತರ ತನ್ನ ಪಾಲನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಸೂದೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾನೂನಿನ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಆ ಕಾನೂನಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಕೇಸಾಗಲೀ, ತೀರ್ಮಾನವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಯಾಯಾಸ್

(ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ)

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾಲ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬೇಡುವವನಿಗೂ ಕೂಡ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸ್ಮಾಲ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಫೇರ್ ರೆಂಟ್‌ಗೆ ಬರುವಾಗ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಕ್ರಾಪ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫೇರ್ ರೆಂಟ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಂಟು. ಈ ಅಧಿಕಾರ ತಾಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ 8 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ 8 ನಮೂನೆಯ ಬೆಳೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಡೆಫಿನಿಶನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಂತಹ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ; ಅಡಿಕೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ನಮೂನೆಯ ಕೇಸಿನ ಸ್ಥಳವಿದ್ದರೆ, ಎರಡು ಮೂರು ನಮೂನೆಯ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ರಿಸಮ್‌ಶನ್ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರೇ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಭೂಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೇಲೆ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ಥಳದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಧಾರಣ 100 ರಲ್ಲಿ 90 ಮಂದಿಯುದ್ದು ರಿಸಂಶನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಷ್ಯದ ಮಾದರಿಯು, ಚೈನಾದ ಮಾದರಿಯ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರೂ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರೂ ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕ್ಲಾಸಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೊದಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಹಳ್ಳಿಯು ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಅನೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಲಂಚನಿರ್ಮೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಲಂಚಕೋರತನ ನಡೆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಮೇಲಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇದರ ಭಯದಿಂದ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಇಂಥ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಲೋಪ ದೋಷದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಪಣಂಬೂರು ಬಂದರು, ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೇ, ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮಾಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ (ಲಿಂಗಸುಗೂರ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಾನಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದಂತಹ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿರುವ, ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

5-00 P. M.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಹೋದ ವರ್ಷ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಮಾತನಾಡುವ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ನಿಜವಾದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಓಡಿಬರುವಂತಹ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ರಾಜಧಾನಿಯ ಕಡೆ ನೋಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ತರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 80 ರಷ್ಟು ಜನ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬೇಸಾಯವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯಾಗಿ, ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ (Agro Industries Corporation) ಮೂಲಕ, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್, ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಲಭ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೂಕ್ತ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ಸಹ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿ ಯಾವ ಭಾಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ಭಾಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಇದೆಯೇ ವಿನಾ ಅನಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಲಕ್ಷ ತಾಳಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರ ಜಲಾಶಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಂತೆ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತೂ ಸಹ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ–ವ್ಯವಸಾಯದ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದ್ದಷ್ಟು ಅಭಿರುಚಿ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಆದರ ಅಭಿರುಚಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನೀರಿನ ವಿವಾದವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ)

ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾವು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ತೃಪ್ತಿ ಪಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಸುಮಾರು 50-60 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೈದರಾಬಾದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೇ ಕಮಲದಿನ್ನಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 22 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲೇ ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬಿಜಾಪುರ ರಾಯಚೂರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜೀವನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆ ಭಾಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಆ ಜನರನ್ನು ಅಲಕ್ಷ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣಪೂರ್ ಭಾಗದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಅವು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಕ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರನ್ನು ಕರೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಭಾಗದ ರೈತರಿಗೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಪೂರೈಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅತೃಪ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿರತಕ್ಕ ಟೆಂಡರುಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಟೆಂಡರುಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 25-30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅವರಿಂದ ಅಸಂತೋಷವಲ್ಲ, ಅತೃಪ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಬಹುದು. ರಿಸೋರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೂ 30-40 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 4-5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿತಾಯವಾಗಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ 5 ಅಥವ 10 ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎರಡು ಮೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಉಳಿದ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಉಳಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಾ ವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಒಂದು ಮಂಡಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಯದೆ ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ, ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಸುಮಾರು 5-10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಲಾಟರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಲಾಟರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 3–4 ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿದರೆ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಗಣಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಈ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೌಕರಿ ಸಿಗದೆ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೌಕರಿ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು 10—15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ promotion (ಬಡ್ತಿ) ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 2 ಸಾವಿರ ಜನರು ಗಣಿಯ ಒಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಣಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತೊಂದರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 36 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಹಟ್ಟಿಗಣಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 1967ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಯೆ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಆ ವಚನವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಲ್ಲ. ಹಟ್ಟಿಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಸ್ಮೊಪಾಲಿಟನ್ ಸಿಟಿಯಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Mr. Speaker, Sir, while opposing the motion of thanks, I want to make some observations. It has been said that the elections to the Taluk Boards were conducted in a very orderly and peaceful manner, but my experience in my taluk has been otherwise. I found that the whole Government machinery was subverted and the whole authority was utilized by the party in power and I can say without contradiction that all corrupt practices were used in the recent Taluk Board elections with the result that the very important canon of democracy that people should have freedom to vote for the persons of their choice, was not made available to them and consequently the opposition suffered reverses. When I see this thing on the one hand and the actions of the Naxalites on the other, I feel that the party in power had not been sincere to democratic conventions. I think they have misused their power; they have misused funds and even drought relief works were utilized for the purpose of winning elections. This is

(SRI D. B. KALMANKAR)

not the last election in democracy. We have to fight many more elections. But the way in which things were conducted and the way in which Deputy Commissioners and others were instructed to see that Congress candidates win the elections go to show that the party in power is going on totalitarian lines and they have no regard for democratic values of life. That is the great danger that we are faced with. I could have understood if they had won the elections by fair and peaceful means, but the fact that so many writ petitions have been filed goes to show that all was not well and if the party in power take pride that they have won the Taluk Boards elections it is vain glory and it is not correct.

Then I would refer to the scarcity conditions that are still prevailing in 3 districts of Hyderabad Karnatak. Due to *Chikka* disease rabi crops have failed and there are no hopes of saving the crops. The ryots are, therefore, in great anxiety. I would, therefore, request Government to continue the scarcity works in those 3 districts. I would also request Government to give up levy procurement of jowar and also to suspend collection of takkavi loans and land revenue because the condition in those 3 districts is very bad and the ryots are in great difficulty.

Then I would speak on co-operation. It is also admitted in the Governor's Address that out of Rs. 25 crores spent on co-operation very little is spent on the needs of the vulnerable sections of society, about Rs. One crore or so. I think the very concept of co-operation is suffering. The co-operative movement is mainly meant to help those who cannot help themselves, the small land owners, the small consumers and those who cannot afford to run their own business. It is they who are meant to be benefited by co-operation. But, today, we find that such vulnerable sections of the society are neglected and it is only those who do not need the help from the co-operative societies are benefited. Regarding this, the other day, even the Hon'ble Minister of State for Food said that the co-operative movement is suffering and there is lot of corruption and it is not doing good to the society. But, the Deputy Minister for Co-operation Sri B. L. Gowda said that it is doing good work. I agree with the Hon'ble Minister for Food Sri Shetty that it is not doing any good work. We find, everywhere, that it has become a grazing ground for the politicians, particularly the people from the Party in power.

No mention has been made in the Governor's Address about the Upper Krishna Project. As a matter of fact, the Government is well aware that irrespective of political considerations, all the Members of the Legislative Assembly from these three districts of Hyderabad-Karnatak had submitted a memorandum at the time of the last Budget Session, that at least Rs. 20 crores must be earmarked for the Upper Krishna Project. As it is well known, Gulbarga, Bijapur, Bidar and Raichur

are such districts where famine overtakes every three years. There is no other major project to cater to the needs of these districts, to bring up the economic standard of the people and to bring up the industrial and other developments in that region. It is the only project, which, if undertaken and completed, will help in changing the whole structure and the economic conditions of the people of that area. Moreover, we are told that it is going to be executed in two stages and it involves more than Rs. 150 crores. But, if only a meagre amount of one crore of rupees per year is being given for that Project, then, I think, it will take a century to complete it. If the Government is very serious about it, as the Chief Minister has been repeatedly saying when he visits Gulbarga that they will see that the Upper Krishna Project is completed early, I would request the Government that in all earnestness it must be given top priority in view of the backwardness of the districts. Then only, I think, there is some justice in his statement.

No mention has been made in the Address regarding the demand for a University for Hyderabad-Karnatak. The Hon'ble Chief Minister, very recently had said at Gulbarga that he would see that one University for Hyderabad-Karnatak area is established. I request the Government to consider this aspect to see that the educational standards are improved and more educational opportunities are given to that region to which they are entitled.

Regarding Irrigation Schemes, major, medium and minor, I really fail to understand how the Government has been spending money uneconomically on the various schemes. Out of Rs. 318 crores that were earmarked to be spent in the last three Five Year Plans, I find that only Rs. 95 crores are spent on this. So many projects are taken up, but none of them have been productive, as a result of which only 11 lakhs of acres have been irrigated. I should say that it is due to lack of proper priorities being given to different projects. Money to the tune of Rs. 95 crores that has been spent on these projects, which are yet to be completed, is going to waste. But, the money that is being spent on minor irrigation, which will give immediate results is meagre. That shows that there is lack of proper planning and proper utilisation of funds. Very few projects could have been taken up and completed, so that different parts of the State could have been benefited. Instead of that, there has been concentration in some parts to the detriment of some other parts. Those areas which are famine sticken and backward could have been given priority and works could have been taken up accordingly. In this respect, I should say there is failure on the part of the Government.

In Gulbarga Division, the M.S.R.T.C Bus Depot is working in a miserable manner. There are so many accidents and in one of the accidents I was also caught about one and half months back. When I made enquiries, I was told that no tools are provided, no spares are provided and there are no Mechanics and Helpers, and nobody is there to shoulder the responsibility. There is no supervision by the Divisional

(SRI D. B. KALMANKAR)

Controller. I have been repeatedly writing about these things, but to no result. The safety of the passengers is in great danger, and if such state of affairs continue, how could such undertakings of the Government receive co-operation from the public? There is every likelihood that people will criticise against such undertakings. This also requires to be improved.

With regard to land reforms, it is said that about 5 lakhs of acres have been given so far to tenants. If 'land to the tiller' is a principle, which we have to accept in order that our production is increased and social justice is done to tenants and to those who are entitled to lands, the intermediaries should be abolished. I therefore request the Government to bring in some more radical reforms so that the land may be utilised by those who really need it.

With these observations, I thank the Chair.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ (ಮಂಗಳೂರು 2).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ಖಡಾ ಖಂಡಿತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಎಂದು ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಏಕ ಸದಸ್ಯರ ಆಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಂಡರುಗಳ ಮಾತಿಗೆ ಮಣಿದು ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಈ ಆಯೋಗದವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗದವರು ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಮಾಡಿದರು. ಯಾವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರು ಈ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರೇ ಈ ದಿನ ತಿರಸ್ಕಾರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಮಹರ್ಷಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮೇನಕೆಯು ಬಂದು ನಾನಾ ರೀತಿಯ ವಯ್ಯಾರದಿಂದ ಗೆಜ್ಜೆ ಕುಣಿತದಿಂದ ಅವನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದಳು. ಕಡೆಗೆ ಮೇನಕೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಿಲನ ಆಗಿ ಈ ಒಂದು ಮಗು ಜನನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮೇನಕೆ ಆ ಮಗುವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದು ನನ್ನದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರು ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಆಯೋಗವು ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಐತೀರ್ಪೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಕೇರಳದ ಗಡಿಯ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅವರು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಎಂತಲೂ, ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೇರಳ ಎಂತಲೂ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂತಲೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ

ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ನ್ನು ಪೊಂಗಲ್ ದಿವಸಂದು ತಮಿಳ್‌ನಾಡು ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಕನ್ನಡದೇಶದವರಾದ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗಬೇಕು. ಈಗ ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 2 ಕೋಟಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಜನರು ಮಾತನಾಡುವಂಥ ಸರಳ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು ಉಂಟು ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಸುತ್ತೋಲೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದೊಳಗಾದರೂ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

5-30 P.M.

ಇನ್ನು ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ್ಲೂ ಸಹ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಆಗುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲಿಂ ಐಕಮತ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರು 20—30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 90 ಭಾಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತ ವರ್ಗದ ಜನ ಕೂಲಿ ವರ್ಗದ ಜನ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ, ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡುವಾಗ 50ರಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ರೈತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಂತರು 20-30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಗ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮಾಡುವಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆದು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಲಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ತಿಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಂಡು, ಅವರು 3 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಂಡು ತಿಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲೆವಿ ವಿಷಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೆವಿ ಇರಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್.—ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿ ತೆಗೆದರೆ, ಅಕ್ಕಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರೇ ಲೆವಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾ ಪದ್ಧತಿ ತಪ್ಪಬೇಕು. ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂಥ ರೇಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ)

ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಲೆವಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ದೂರುಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಗಳು ಮರುಪಾವತಿಯಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಗುವಂಥಾದ್ದು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಯುವಜನರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕು. ರೈತನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಫೀಸಿಗೆ 4–5 ಸಾರಿ ಸುತ್ತಿದರೂ, ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಅವನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ನಾವು ಏನು ಕೊಡುತ್ತೇವೋ, ಎಂದರೆ, ಹಸುಗಳಾಗಲಿ, ಕೋಳಿಯಾಗಲೀ ಹಣವಾಗಲಿ, ಸಾಲವಾಗಲಿ ಅವೆಲ್ಲವೂ ರೈತನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂ ಮಸೂದೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹಾಗಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇ ಬೇರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರದ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. ಈ ಸಲ 115 ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ಮೀನು ಬಂಗಾರವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಕೋಲಾರದ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೆ, 150 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಆಳ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂಗಾರದಂಥ ಮೀನನ್ನು ತಂದು ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನದಿಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲ, ಕಂಬಗಳಿಲ್ಲ, ತಂತಿಗಳಿಲ್ಲ, ಬಂದಾಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಕೂಡ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಣಾಗಿ, ನೇರಳಕಟ್ಟೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲ, ಅದು ಸಿಕ್ಕದೆ ತಡವಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ, ಬಹಳ ಕಡೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಆಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದವರು ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Next Mr. Jayaprakash Narayan has to speak but the Hon'ble Member is absent. Then, Mr. P. B. Nandihali.

†Sri P. B. NANDIHALI (Uchagaon).—Mr. Hon'ble Speakar Sir, I wish to express a few remarks on the Address of the Governor, which is a dry report and nothing but a propaganda of the Congress Government.

Sir, in the beginning of the address itself the Governor has agreed honestly that the most important event of the Congress Party Government is the elections to the Taluk Board. He has agreed that the election is the only business before this Government and the Ruling Party. It is a well-known fact and my experience in my own taluka in Belgaum is that the Ruling Party has actually murdered democracy during elections. They are only after these elections with the intention of making profit in the political game. They divide the constituencies in Belgaum, only for the convenience of the Ruling Party. The Marathi voters are scattered in minorities in the Kannada constituencies so that they may win the elections. In this way they have looted the democratic rights of the people in my constituency. This is unjust, undemocratic which is a shame to them. After the elections to the Taluk Development Boards they began to quarrel among themselves like thieves quarreling for the share of the property or the amount they have looted. Ultimately democracy succeeded and in the Taluk Development Board there, the Marata President came into power.

Secondly the Governor referred to the boundary disputes between the States of Maharashtra and Mysore. He has stated that the Mahajan Commission's Report should be treated as an award. I am very sorry to note this, because when this Commission was appointed it was clearly stated that this Commission is appointed to make recommendations. It is not at all an award. This Commission's report we have repeatedly stated is one sided, prejudicial, and without any principle and so we have repeatedly rejected it. It is not at all democratic to have one man Commission to solve the problem of lakhs of people. But the appointment of this Commission is based on dictatorship. There is Congress party ruling in Mysore State, there is Congress party ruling in Maharashtra State and there is Congress party ruling at the Centre, but they have no principle or solution to solve this kind of problem. Sir, hisis a failure on the part of the Congress party and it means that the

(SRI P. B. NANDIHALI)

Government is not going by democratic ways. Therefore, I once again request—having tomorrow's picture before me, the picture of 17th January which is a Martyrs' day in all the border areas and which would be celebrated and again the Marathi people would be taking oath remembering the pledge of the martyrs—that the Marati parts must be merged in the Maharashtra State only. It is their birth right, they do not claim any Kannadiga or any Kannada village, but at the same time if at all you want democracy to survive the Congress Government and the Congress party must find some democratic principle and solution to solve this problem.

Thirdly Sir, about the Gandhi Centenary year, I am of opinion that most of the Congress leaders have no right to participate in these celebrations in the name of Gandhiji. If at all they want to celebrate, at least the Ministers should leave their palace-like bungalows and stay at least for one year in cottages and small places. They must know what is simplicity. They must live in the midst of *dongalis*, Then only they will come to know the difficulties of *dongalis*. Otherwise, they cannot understand. So, I earnestly appeal to the leaders and all the Members of the Assembly including myself should adopt simple ways of life and avoid scandalous waste of money on useless ceremonies. In Belgaum, only a cement pillar is there, though lakhs of rupees have been supposed to have been spent on it. A social worker-not from the opposition party, but he is *pucca* Congressman, a *sarvodayavadi* who has sacrificed his life previously for the country, such a person by name *Ramakrishna Prabhu* came forward and gave notice to the Deputy Commissioner that if the names of Sri Nijalingappa and Sri Morarji are not wiped out, tar is going to be smeared on those names on 30th January. He has declared satyagraha on 30th January as a *sarvodaya karya krama*. He has requested that the name of Gandhiji should be carved on that pillar and not these names. This is definitely shameful to any person if we consider it seriously, having a picture of *Mahatma-Gandhi* before us.

Fourthly, about land reforms; before the attainment of freedom, the Congress Party had declared its policy that the tiller will be the owner of the land. What has the Government done in these 20 years? Is tiller the owner today? Land Reforms Act has dragged all the tillers and cultivators and all the tenants into the threshold of the court and police-stations. They are harassed beyond measure. Thousands of peasants are coming to the court. It is sheer waste of energy and waste of time. Peasants who have sacrificed for centuries for the uplift of the nation by supplying food to the millions, they are now facing so many difficulties. The Government has not solved any problem and so this Government has no right to speak in the name of the farmers. Today the farmer is obliged to stand before the police and before clerks in offices. On the contrary when a black-marketeer, goes to an office he is respected. But this person, who is working day and night for the

progress of the country, is not even given a seat when he goes to an office. I request all the Ministers and the leaders to see that the common people are respected. Such a man has no food, and no clothing. Today he is lying, crying and dying on the roads and fields !

Mr. SPEAKER.—The hon. member's time is over.

Sri P. B. NANDIHALI.—I will finish in one or two minutes, Sir.

So, the Government has not taken into consideration any of these problems—the problem of unemployment or the problem of poverty. As a result of the policy followed by this Government today, the rich has become richer and the poor, poorer, This inquality must be stopped immediately. Otherwise, the same Government, same party, *viz.*, the Congress party which has thrown off the yoke of the British, the same Congress party is sowing the seeds of revolution which cannot be avoided. So I earnestly request the Government to do the needful.

About food supplies, Sir. I have to say that in my taluka, namely Belgaum and Khanapur taluka also, it is a well-known fact that in 1967-68 crops failed for want of rains. The former Food Minister Mr. Jatti told me on the floor of this very House that levy will not be compulsory. While collecting levy, it was promised on the floor of the House that due consideration will be shown in cases of hardship. The officers also promised. But I am sorry to bring to the notice of this House that there are so many levy cases in my taluka and so many farmers are dragged to the court. On the 13th January, all the social workers and represen. tatives of the people, as they had no alternative, they obsetved hunger strike in Belgaaum and the Deputy Commissioner told them that he had already recommended that the cases should be withdrawn. Now the Government has rejected that proposal. I request the Chief Minister once again and I request the Food Minister once again to withdraw the cases and do justice to the peasants in my taluka.

About education, Government has......

Mr. SPEAKER.—Time is over.

Sri P. B. NANDIHALI.—With these words, I thank the Chair for having permitted me to speak and I close.

Mr. SPEAKER.—The first speaker tomorrow will be Mr. Veerappa Gowda.

The House will now rise and meet tomorrow at 12 Noon.

The Hour adjourned at Six of the Clock to meet again at Tweevl of the Clock on Friday 17th January 1969.

WD 11824—GPB—600—3-2-1969

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday 17th January 1969

The House met in the Assembly Chambers, Vidhana Soudha, Bangalore at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (Sri S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Repairs to Rest House at Kankumbi Village

10. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) the amount spent by the P. W. D. for repairs of Rest House, newly purchased at Khankumbi village in Khanapur Taluk;

(*b*) whether the repairs work commensurate with the amount spent has been carried out;

(*c*) the amount spent for the repairs work of Jamboti-Kankumbi Road in Khanapur Taluk in 1967 and 1968?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Rs. 14,302.

(*b*) Yes.

(*c*) Rs. 3,901 during 1966-67 and Rs. 14,302 in 1967-68.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know, Sir, at what cost the building was purchased and what is the amount spent towards repair work and who is the contractor that carried out the work ?

†Sri K. LAKKAPPA.—The building formerly belonged to Government of India and it was purchased by our Government at a nominal cost of Rs. 4,500. After taking it over to the Public Works Department, we wanted to effect some improvements and two estimates were prepared, one for Rs. 11,900 and another Rs. 9,350, in all Rs. 21,250. Out of this amount, we have already spent Rs. 14,302. Immediate repairs have been attended to and only the compound work, well work and minor repairs will have to be done and they will be done shortly.

---

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know the amount sanctioned for repairs work of Jamboti-Kankumbi Road in 1967-68 ?

Sri K. LAKKAPPA.—It is mentioned in the answer. For the entire length of this road the estimated cost would be about 13.40 lakhs rupees. We have taken up a particular length to the Public Works Department and getting it repaired. We are not able to spend the entire amount in one or two years and therefor we will do it on a phased programme.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.–ಪ್ರಶ್ನೆ 25 ಮತ್ತು 28. ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶ್ನೆ 37.

Construction of Bridge near Jaldurg Island

37. Sri K. SANGAN GOWDA (Lingsugur).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether any survey has been conducted in connection with the construction of a bridge across the branch of river Krishna near Jaldurg Island to connect the said Island with the rest of Lingsugur Taluk;

(*b*) if so, the estimated cost of the same;

(*c*) when the work of the said bridge is expected to be commenced ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) No.

(*b*) and (*c*) Does not arise in view of reply to clause (*a*) above.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—1917 ರಿಂದ ನಾವು ಆ ಜಲದುರ್ಗ ಐಲೆಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡುಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಐದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕ್ರೈಮುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳು ಒಂದೂ ಡಿಟೆಕ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನಾನುಕೂಲ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಲಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಬ್‌ಮರ್ಜ್ ಬ್ರಿಡ್ಜನ್ನು ಹಾಕಲು 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ 5 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಂಡಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸರಕಾರದವರಿಗೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ 5 ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಹೆಚ್ಚೋ ? ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಲು ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿಜ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾನುಕೂಲವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸತ್ಯ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

Sri RAJA PID NAIK.—Is it not a fact that the village of Jaladurga, being an island, is cut off from the rest of the taluk and also Sholapur taluk for nearly 7 to 8 months during the floods and if so, what action the Government propose to take ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರು ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಅಂದಾಜು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಕಾಯಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಈಗಲೇ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಂದಾರ್.—ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೊಯಿನಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಬಂದಾಗ ಸುಮಾರು 2 ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೊಯಿನಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಡೆದುಹೋಗಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಕೊಯಿನಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಡೆಯುವ ಭಯವಿಲ್ಲ, ಈಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಷಿಫ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಹಾಕುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಷಿಫ್ಟ್‌ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದ ಅಪಾಯವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ವರದಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಪಾಯ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕೊಯಿನಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದುವೇಳೆ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸಿದರೂ ಅದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾದಾಗ, ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Non-posting of Doctors at M.I.S.L. Hospital, Bhadravathi

48. Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi).—

Will the Minister for Health be pleased to State :—

(a) whether it is a fact that doctors are not posted to M. I. S. L. Hospital in Bhadravathi although vacancies are there since last 5 years ;

(SRI ABDUL KHUDDUS ANWAR)

(b) whether it is a fact that X-Ray Plant in the above Hospital is idle for want of a Doctor since last 4 years ;

(c) whether it is due to the shortage of doctors ;

(d) whether it is a fact that some local qualified doctors had applied for the post but the Director of Health Services turned down their request ?

Sri G. BASAVANNAPPA (Deputy Minister for Health).—

(a) No.

(b) No.

(c) Does not arise in view of the answer to (b).

(d) No.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—The hon'ble Deputy Minister for Health has seen during his visit that the x-ray plant is not working. Here in the answer it is said as "no" . Is it due to the ignorance of the doctors that the plant is not working ?

† Sri G. BASAVANNAPPA.—I have inspected the hospital and seen that the X-ray plant is functioning well. The officer in charge of the hospital is looking after the X-ray plant and very recently a doctor who is experienced in the handling of the machine and who is a retired person is appointed with the concurrence of the Government.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—In your recent visit you saw there was shortage of lady doctors. Here, in reply it is stated not so. Will the Government consider to post a doctor now ?

Sri G. BASAVANNAPPA.—There are two posts of lady doctors sanctioned and these poste are filled up. There are lady doctors working now.

Sri ABUDUL KHUDDUS ANWAR.—One doctor is working and the other doctor was retired two years back.

Sri G. BASAVANNAPPA.—There are two lady doctors working.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—No, there is only one doctor working.

Sri B. BASAVANNAPPA.—I will get it verified.

Mr. SPEAKER.—The complaint of the hon'ble member is that there is only one doctor. He may find out whether the information furnished by the Government is correct.

Next question.

Promotion of Agricultural Assistants

50. Sri B. P. KADAM (Karwar).—

Will the Minister for Agriculture be plased to state :—

(a) the total number of Agricultural Assistants who have been promoted as Field Assistants according to the seniority list of 1958 finalised in the year 1966 ;

(b) whether the benefits of difference of pay (including increments since 1-1-1957) have been granted to some of them ;

(c) if so, to how many ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(a) 65 [Agricultural Assistants of Grade III (Fieldmen) are promoted as Field Aasistants from the provisional list].

(b) Yes.

(c) 53.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know why the benefit of difference of pay was not granted to the remaining 12 persons ?

Sri B. RACHAIAH.—Some of the Field Assistants wanted to retain old scales of Bombay Government and they did not want to opt to the new pay scales. That is why these benefits could not be extended to them.

Destruction of Crops by Sub-Inspector of Police, Indi

55. Sri S. S. ARAKERI (Balloli).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether the Government is aware that the Sub-Inspector of Police, Indi town of Indi Taluk has destroyed the standing crops of Jowar and Wheat belonging to one Sri Shankarappa (Harijan) of Baragudi village during last week of Januaray, 1968 ;

(b) the name of truck and jeep with their register numbers used in destroying the said crops ;

(c) whether the said Sub-Inspector was aware of the injunction order issued by the Munsiff Court of Indi in favour of Shankarappa (Harijan) of Baragudi ;

(d) if so, is it not amounting to contempt of Court and what action has been taken by the Government against the Sub-Inspector of Police ;

(SRI S. S. ARAKERI)

(*e*) whether the Government is 'aware of the fact that the Sub-Inspector of Police who threatened to arrest Shri Malakappa Harijan of Lachayan of Indi Taluk and looted 22 bags of Jowar, six bags of Kushubi from the land of said survey number 59 of Malakappa (Harijan) during last week of February, 1968 ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No.

(*b*) Does not ariase.

(*c*) **No.**

(*d*) Does not arise.

(*e*) No.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ತಾವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅ, ಆ, ಇ, ಈ, ಉ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲದೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. (ಇ) ಯಲ್ಲಿ ಬಾರಾಗುಡಿಯ ಶಂಕರಪ್ಪನವರ ಪರವಾಗಿ ಇಂಡಿಯ ಮುನ್ಸೀಫ್ ನ್ಯಾಯಾಲಾಯದವರು ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದುದು ಸದರಿ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೂ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಆಗಿನ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಆರ್ ಎಂ ಪಾಟೀಲ್ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಅದು ಏನಾಯಿತು ಸ್ವಾಮಿ ? ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಎಸ್ ಅರಕೇರಿ.—ಹರಿಜನರಾದ ಶ್ರೀ ಮಾಲಕಪ್ಪನವರನ್ನು ಪೋಲೀಸು ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಬಂಧಿಸುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸಿ 22 ಚೀಲ ಜೋಳ, 6 ಚೀಲ ಕುಸುಬಿಯನ್ನೂ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಅದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಮಾತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಟೆನೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಲಾರ್ಡ್ ಜಗಳ. ಈ ಮಾಲಕಪ್ಪ ಎಂಬುವರು ಸಬ್ ಇನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು 1—3—68ಕ್ಕೆ ಎಸ್. ಪಿ. ಬಿಜಾಪುರ್, ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೀರಪ್ಪ ಎಂಬುವರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೀರಪ್ಪ ಎಂದರೆ ಟೆನೆಂಟ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಿವಿಲ್ ನೇಚರಿನವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಕರಾರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದುವುಗಳು. ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ನಾಶಮಾಡಿದ್ದು ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಆಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.— ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, 1-3-68 ರಲ್ಲಿ ಮಾಲಕಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ಬಿಜಾಪುರದ ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಪೀರಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ನನ್ನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಲೂಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅದು ಮಾಲಕಪ್ಪ ಮತ್ತು ಪೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಜಗಳ ನಡೆದಿದೆ. ಅದು ಟೆನೆನ್ಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಜಗಳ ನಡೆದಿದೆ. ನಾನು ಟೆನೆಂಟ್ ಎಂದು ಪೀರಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ನಾನು ಟೆನೆಂಟ್ ಎಂದು ಮಾಲಕಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಳಾಟಿ ರೆಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಪೀರಪ್ಪ ಟೆನೆಂಟ್ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ.

Pecrappa's name is there as a tenant in the Survey Book. The petition dose not contain any allegation in respect of the Sub-Inspector of having looted the property of Malakappa Harjan of Lachayan. ಇದು ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕೇಸು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಕಾಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಇದು.

Sri J. P. SARWESH.—The allegations made by the hon'ble Member are very serious and he has clearly made them against the Sub-Inspector. He has clearly alleged that the Sub-Inspector has instigated and participated in the destruction of the standing crop. Will the Hon'ble Chief Minister kindly institute an enquiry against the conduct of the Sub-Inspector ?

Sri VEERENDRA PATIL.—As I said, I received this report from the concerned officers. They have made it clear in their report that there was no such allegation made by Mr. Malakappa or anybody else against the Sub-Inspector. Now if the hon'ble Member says that they are making this allegation against the Sub-Inspector, I do not know what allegations we can take cognisance of.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಗಿದೆ. ಕೊಲೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ, ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ, ಕೊಲೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೊಲೆ ಆಗುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಅನೇಕ ಕೊಲೆಗಳು ಆಗಿವೆ, ಕೊಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಜಾತಿ, ಹೆಸರು, ಕುಲ, ಗೋತ್ರ ಯಾವುದೂ ನೋಡಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಲೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಲೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಳಗಳು ಆದಾಗ ಕೊಲೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಲಿಂಗಾಯಿತನಾಗಲೀ, ಒಕ್ಕಲಿಗನಾಗಲೀ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಹರಿಜನನಾಗಲಿ ಸಾಯಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಲೆಗಳಾಗುವುದನ್ನು ಜಾತಿವಾರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಲರ್ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯವರಿರಲಿ ಶೋಷಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಜಾತೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೋರ್ಟಿನ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಶ್ರೀ ಶಂಕರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಫಸಲನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್-ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ. ವೀರಪ್ಪ ಎನ್ನುವವರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಆಫ್ ರೈಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅವರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಕೋರ್ಟ್ ಮುಂದೆ ಕೇಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನೇನು ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Question No. 61. The hon'ble Member is not present. Next question No. 79.

Water supply from extended Uttara Nala in Kikkeri Hobli

79. **Sri M. K. BOMME GOWDA** (K. R. Pet).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state :—

when Government intend to supply water from the extended Uttara Nala in Kikkeri Hobli, K. R. Pet Taluk ?

Sri D. PARAMESWARAPAA (Deputy Minister for Minor Irrigation and Electricity) [On be half of SRI A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)].—

As early as possible.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಯೋಜನೆ ಯಾವಾಗ ಮಂಜೂರಾಯಿತು, ಯಾವಾಗ ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

†**Sri D. PARAMESWARAPPA.**—The work was sanctioned in 1963 ; it was commenced on 5-3-64 and completed on 20-5-67.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ನೀರನ್ನು ಈ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಿಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—This channel had to be extended by one mile. Moreover there were certain difficulties experienced. For instance, hard rock was met with and there were often slips of the soil in deep cutting. So, there was delay. But according to the latest information, water has been allowed up to 4/63 mile on 12th December 1968.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಹಾರ್ಡ್ ರಾಕ್ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬೇರೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದಮೇಲೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—It is not correct.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೆ 85 ಮತ್ತು 273 ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Hemavathi Project

85. Sri M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) the number of years within which Government intend to complete the construction of Hemavathi Project at Gorur in Hassan District ;

(b) whether Government have taken any measures to complete the Project by about 1974 ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) As early as possible depending upon the availability of funds.

(b) *Vide* reply to (a).

Hemavathi Project

273. Sri H. D. DEVEGOWDA (Holenarasipur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether the technical clearance is secured by the State Government from the Central Water and Power Commission for Hemavathi Project ;

(b) whether any objection was received from the Government of Madras in this behalf ;

(c) whether any meeting between the Chief Ministers and P.W.D. Ministers of both the States were held at Delhi in the month of August 1968 ;

(d) if so, the outcome of these meetings ;

(e) whether Government would proceed with the work even without the technical clearance and complete the same as per the target date ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Not yet.

(b) Not by State Government.

(c) Yes.

(d) It was generally agreed to accord clearance to the project early.

(e) Work is already taken up. Completion depends on availability of adequate finances.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೆಗೌಡ.—ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನಿಂದ ದುಡ್ಡು ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಪಡೆಯಲು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದನ್ನು ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇವರೊಡನೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೇಗಾದರೂ ನಾವು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೆಗೌಡ.—1974 ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಪುನಃ ಮದ್ರಾಸಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈಗ ಇರುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಡ್ಯಾಮ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರದ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದಾಗ ಈ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆವು. ಹಾಗೆ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬಂದಿವೆಯೆ ? ಇಲ್ಲವೇ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅಡಚಣೆಗಳಾಗಿವೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಗಳೂ ಆದವು. ಆಗ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರು ಪವರು ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದರ ಚರ್ಚೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್‌ರವರ ಛೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. ಅವರು ಆಗ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಬಂದ ನಂತರ ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಡೀಟೇಲ್ಡ್ ನೋಟು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ನೋಟನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ, ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಡೆಲಿಕೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರದವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರು ಪವರು ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಾ, ಇಲ್ಲವೇ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಲು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಇದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬರದೇ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ, ಅವು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ಯೋಜನೆಯಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಟೆಂಡರು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜನೀಯರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಟೋನ್ ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ನಡೆಸಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಬಡ್ಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರ ಡಿಟೇಲ್ಡ್ ಕಾಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ? ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರು ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರೂ ನಾವೂ ಒಪ್ಪುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರು ಡೀಟೇಲ್ಡ್ ಕಾಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Shall I take it that the Chief Minister of Mysore has not agreed to obtain technical clearance for Hemavathy project subject to the 1924-Agreement and the Rules of Regulations ?

Sri VEERENDRA PATIL.—We discussed there so many things and we made our point of view, or stand, clear to the representatives of the Madras Government and also the representatives of the C.W.P.C. and also the Union Minister and in the light of that, we said that they should accord technical clearance. We also said : "If you want to put any condition, it is for you to stipulate those conditions. When technical clearance is given by you, we shall consider whatever conditions you put and see whether those conditions are acceptable to us or not." We have not received the technical clearance and so, we do not know what are the conditions that they intend to put.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know the total estimate of this project and by what time this project will be completed.

Sri VEERENDRA PATIL.—The total estimates cost of this project is Rs. 16.30 crores. When this going to be completed will depend upon the availability of resources.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Have the Government been informed that the estimated quantity of water, namely 22 T.M.C.Ft. is not available at Gorur for the construction of the Hemavathy project and the fulfilment of its objectives ?

Sri VEERENDRA PATIL.—The Hon'ble member feels that 22 T.M.C.Ft. of water is not available at Gorur. If I accept that contention, then I will be accepting the position that although there is no water available, we have been building this Dam and so, the expenditure that is going to be incurred on this, is going to be infructuous. I cannot accept that suggestion.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Has the Irrigation Adviser to the Government of Mysore, at any time, advised the Government of Mysore in regard to the availability of dependable water on 75 per cent dependability at Gorur, that it is not more then 10 T.M.C.Ft. ?

Sri VEERENDRA PATIL.—These technical details were discussed in the in camera meeting that I had already twice and took the Members of this House, particularly the members representing the Cauvery basin area, into confidence. We had a detailed discussion and the Hon'ble Member knows what is the technical opinion with regard to the availa bility of water at Gorur and he is holding the opinion which is not in conformity with the opinion that is formed by the Engineers. Instead of getting into controversy, I thought, it would be better to constitute a small Committee which could sit with the Engineers who have prepared that Report and find out to what extent the technical data that has been made available are correct. They have agreed and I am going to constitute that Committee very shortly.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕನ್‌ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಜವಲ್ಲವೇ ? ಹಾಗೂ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ನಾವು ಕಾನೂನು ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರನ್ನು ಕನ್‌ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಬ್ಜೆಕ್ಷನಬಲ್ ಅಲ್ಲವೇ ? ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ನಿಲುವ ಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.— ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಹಣ ಒದಗುವುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಹಣ ಒದಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮೊದಲನೇ ಹಂತ ಮುಗಿದಕೂಡಲೇ ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು-ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಂದರಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದಾಗ ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಮರೆಯಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವ ಮುಂದೆ ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು

ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕಮಿಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದುವರೆಗೂ ನಾನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರು ದೊರಕಬಹುದೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನೀರು ದೊರಕಿದರೂ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಮೊದಲನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವೇ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದು ಪ್ರಿಮೆಚೂರ್ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—A complex of uncertainty is shown to this Project as well as all other River Valley projects of this State by the Central Government. Do Government give an ultimatum to the Centre to clear all the differences about these things?

Sri VEERENDRA PATIL.—I don't think any ultimatum is necessary. But, in whatever terms we can impress and pressurise the Government of India, we have been doing our best, and at the same time I have told this House that simply because technical clearance is not there, we are not keeping quiet. We are going ahead with the project.

Sri D. B. KALMANKAR.—Will the Government assure that before the expiry of the Agreement of 1924, at all costs, this project is completed, Sir?

Sri VEERENDRA PATIL.—My reply itself is quite clear. Much depends upon the availability of resources. I have told the Members that we have got the organisational capacity, the only difficulty is we are short of funds. This problem was also discussed in the in-camera meeting held twice, and I am happy to say the hon'ble members, particularly the members belonging to the Opposition Party, have assured that if a small Committee is constituted they will go into the question of mobilising the resources not only for projects coming under the Cauvery basin, but also for projects coming under the Krishna basin. I am going to constitute that Committee shortly.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅನುಮತಿ ದೊರಕಲಿ ಅಥವ ದೊರಕ ದಿರಲಿ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವೂ ನೀವೂ ಸೇರಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, my question was very specific. Is it or is it not on record that the Irrigation Adviser to the Government of Mysore has advised that unless the rules of regulation are revised the quantity of water available on 75 per cent dependability at Gorur, is not more than 10 T.M.C. ft? I want a specific answer.

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not know what the Irrigation Adviser has said in his report. It may be a lengthy report. The copy of that Report is not before me. I have not gone through that Report. Now, it is very difficult for me to say 'yes' or 'no'.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to know from the Government whether it is possible to construct a reservoir within the rules of regulation contemplated within the 1924 Agreement ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, that is why I said that these are all complicated questions on technical problems. We had an opportunity of discussing all these problems. It is not advisable to discuss this problem openly, that too in the House. We have discussed this in an in camera meeting. So, I don't think there is any point in stressing the same point.

Mr. SPEAKER.—Next Question.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I have one more very important supplementary., I may be permitted to ask.

Mr. SPEAKER.—I have already called the next Question, and therefore, it is not possible to permit another supplementary.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Shall I take it that it will be a Ruling in all cases that under no circumstances when the Chair has called the next question, it would not allow any more supplementaries ?

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Let us record it and watch the proceedings ?

Ravathanahally Lift Irrigation Project

128. Sri H. B. JWALANAIAH (Hassan).—

Will the Minister of State for Minor Irrigatian be pleased to state :—

(*a*) the present position of Ravathanahally Lift Irrigation Project in Hassan Taluk ;

(*b*) the total amount estimated for the Project ;

(*c*) the total area to be cultivated ;

(*d*) the probable period required for the completion of the above project ?

Sri D. PARAMESHWARAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)].—

(*a*) The estimate is technically sanctioned. Tenders are received from firms for supply of pumps and pipes.

(*b*) Rs. 2.80 lakhs.

(*c*) 1,032 acres of Semi-dry crops with provision for raising 2 crops in an extent of 640 acres.

(*d*) About one year.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ರಾವತನ ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ 1,672 ಎಕರೆ ಜಮಾನು ಅಬಾದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಜಮೀನೆಷ್ಟು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯವರ ಜಮೀನೆಷ್ಟು ಇದೆ ?

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟು ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದು 1032 ಎಕರೆ. 640 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ. The Total extent is not 1672 acres as the Hon'ble member presumes.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಜಮಾನೆಷ್ಟು ? ಖಾಸಗಿಯವರ ಜಮೀನೆಷ್ಟು ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—That information is not available.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಗೋರೂರು ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕ ಶೆಟ್ಟರ ಹಳ್ಳಿ, ತಡಸನಹಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ 30 ಅಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಬಾದು ಅಗುವುದರಿಂದ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಈ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—The work has been put to tender. The tenders are being finalised. This is only a fresh proposal and this can be investigated by the concerned Department.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಇದು ಹೊಸ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಅಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು 30 ಅಡಿ ಎತ್ತರಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಜಮಾನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವವರಿಗೆ ಜಮಾನು ಕೊಡಲು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—That will be examined.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—What is the Head level of the project and what is the horse power suggested and what is the total money for the project calculated to irrigate 1032 acres.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Notice Sir.

Director of Medical Service's visit to Hospitals in Raichur District

139. Sri SADASHIVAPPA PATIL (Deodurg).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

the number of times the Director of Medical Services visited Health Units and Civil Hospitals in the years 1966-67 and 1967-68 in Raichur District ?

A.—Sri G. BASAVANNAPPA (Deputy Minister for Health).—

Once during 1966-67 and once in 1967-68.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—66-67 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ, 67-68 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ಬಾರಿ, ಎಲ್ಲ ಬಾರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—66—67 ರಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ರವರು 15-1-67 ರಿಂದ 19-1-67 ರ ವರೆಗೂ 5 ದಿವಸದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 67-68 ರಲ್ಲಿ 19-6-68 ರಿಂದ 21-6-68 ರ ವರೆಗೆ ಸಿಂಧನೂರು, ಮಾನ್ವಿ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—67-68 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ರಾಯಚೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರು ರಾಯಚೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅನುಭವ ಕಂಡುಹಿಡಿದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಿದರು ? ಏಕೆಂದರೆ ರಾಯಚೂರು ಸಿವಿಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಸಿಲಿಂಡರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಪ್ಲಾಂಟ್ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮುಖಾಂತರವೇ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರು ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ಸ್ ಏನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ಕಿವಿಗೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕಾದರೂ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೇನಾದರೂ ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri C. CHANDRAKANTH.—Has it come to the notice of the Government that there are complaints against the Director of Medical Services with respect of his rude behaviour to the Legislators and that he does not go on tours ?

Sri G. BASAVANNAPPA.—There are no definite rules that he has to undertake tour. In any case, if there is any urgent need, he will undertake tour.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗತಾನೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಂತೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊಕ್ತೇಸರರಿಗೆ ಇತರೇ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೊಕ್ತೇಸರರಿಗಿದ್ದಂತೆ ಟೂರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಟೂರ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊಕ್ತೇಸರರೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಇವರೇ ಕರೆದಿದ್ದು ಆ ಸಮಿತಿಯು ಮೀಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದರ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಇವರು ಬಾರದೆ ಆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ (ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಹೆಲ್ತ್ ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 10 ದಿವಸ ಟೂರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಟೂರ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲವಿದೆ ಎಂದಾಗ ಅವರು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಟೂರ್ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಎರಡಾವರ್ತಿ ಟೂರ್ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವರು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(Some Hon'ble Members were standing)

MR. SPEAKER.—When the Minister is yet to finish his reply, the Hon'ble mambers should not stand and disturb. Is it fair to do like that ? Let him finish his reply and then only the supplementaries will be permitted.

HON. MEMBER.—Hon. Minister has furnished his reply.

MR. SPEAKER.—Has the hon'ble Minister finished his reply.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—Yes, Sir.

SRI M. NAGAPPA.—I have brought to the notice of Hon'ble Minister that a meeting of the Board of Visitors was called for and the Board was to be addressed by the Director of Medical Services. All the members of the Board went to the Hospital and there were no body. Neither the District Surgeon was there not the Director or Medical Services was there. It was learnt that he had cancelled the meeting and went away. This is the state of affairs. What is the action you are going to take against this individual for these attitude ?

SRI Y. RAMAKRISHNA.—I well enquir into the matter and take action.

1-00 P.M.

SRI D. B. KALMANKAR.—May I know any suitable instructions have been issued to the Director to see the patients and take first hand information regarding the affairs prevailing in the hospitals ?

SRI Y. RAMAKRISHNA.—Instructions have been issued.

SRI B. P. GANGADHAR.—Is the Government aware that this particular Director has two types of tours, one official tour and another unoffical tour. May I know the circumstances under which he undertakes unofficial tours using the official conveyance etc., during that particular period ?

MR. SPEAKER.—The supplementary is disallowed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಅಗೌರವ ವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ್ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಗೌರವವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಯಾವ ರೀತಿ ಅಗೌರವವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವರದಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದೇನಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದು ದೂರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಮನೆ ಮಾತಾಗಿದೆ.*****

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

***** Matter not recorded as ordered by the Chair.

Mr. SPEAKER.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಭಾಷಣವನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಡಿ. The question is regarding the visit of the Director to Raichur District. If the Hon'ble Members have any grievances regarding the working of the Medical Directorate that could be discussed during the debate on the Governor's Address. But during question hour such matters should not be raised.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, was there any occasion wherein the Deputy Minister for Health reported to the Minister for Health regarding the non-compliance of the request made by him to the Director ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—There was no such occasion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ದಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಅವರು ಮೆಂಬರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ರೀತಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಅವರು ಭಾರತದ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಗಿರಿಯವರಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ..............

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 10 ದಿವಸ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮ ಇದೆ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಏನೂ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ, ಎಂದು. ಅಂದರೆ, ಇವರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಎರಡು ಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಮೊದಲು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್. (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಬಹುಶಃ ಇದು ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಜೆಟ್ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಬಿಹೇವಿಯರ್ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೂ ಅಥವಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೂ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ರೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏನೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಆರ್ಡರನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೂ ಕೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲಪ್ ಆಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಗ್ಗಣಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಆವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—I am sorry you are pleading your inability. Put me there, you will see how I will act. On the floor of the House you have been pleading your inability. (* * * *)

(Interruption from Opposition Benches)

Mr. SPEAKER.—If members behave like this, I will have to say: Question hour is over.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Question hour may be over. But the Chief Minister's statement is not over.

Mr. SPEAKER.—If the Hon. member Sri Siddaveerappa wants that the Chief Minister should complete his statement, I have no objection, provided Members listen to him without interruptions.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Perhaps the Hon'ble Member Sri Gangadhar is feeling so intensely about it. May be that he is not able to control his feelings. After all human beings are not made alike. You have to bear with it to some extent.

(at this stage the Hon'ble Minister Sri G. B. Shankar Rao said: Ho! Ho!)

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Not Ho! Ho! You should not behave like that. You are a responsible Minister behaving in the most irresponsible manner. You should not behave like that.

Sri K. H. PATIL.—I raise a privilege motion here Sir.

Sri VATAL NAGARAJ.—On a point of order Sir. ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಾವು ಕೇಳಬೇಕು. ತಮಗೆ ಬಲಕಿವಿ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ, ಎಡಕಿವಿ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏನು ತಾವು ಹೇಳುವುದು !

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಚಾವಡಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು 'ಓಹೋ' ಎಂದು. ****

Sri K. H. PATIL.—I am raising a point of order.

(ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು).

Mr. SPEAKER.—In the confusion that was there, I did not hear what the Hon'ble Minister said. I am appealing to all the members. To maintain a peaceful atmost here. Let everybody be heard.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಅಪಾಲಜಿ ಕೇಳಬೇಕು.

Sri VEERENDRA PATIL.—If I am allowed to continue and complete my statement, I will proceed.

Mr. SPEAKER.—I am making one request. If the Hon'ble Chief Minister wants to complete his statement, I have no objection provided there is no interruption. If this sort of confusion were to prevail, what is the use? Does it conduse to the decorum and dignity of the House?

**** Matter not recorded as ordered by the Chair.

Sri K. H. PATIL.—If the Chief Minister is permitted to complete his statement, then I will lose the opportunity of raising my privilege motion.

(*Interruptions from Opposition Benches*)

Mr. SPEAKER.—If Hon. members proceed in this manner, I shall have to adjourn the House. The House will now adjourn and meet after half-an-hour.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY
(but not taken up)
I. P. Sets

25. Sri T. K. GANGI REDDY (Chintamani).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the total number of applications for sanction of I.P. sets received by the Central Land Development Bank from all the Primary Land Development Banks in the State ;

(*b*) Out of them the number of applications sanctioned (Districtwise details may please be furnished) ?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(*a*) and (*b*) 1615 and 1030 respectively.

Districtwise details :

Name of the District		*Applications received*	*Applications sanctioned*
Bangalore	...	139	111
Chitradurga	...	41	28
Kolar	...	537	117
Shimoga	...	35	29
Tumkur	...	170	153
Chikkamagalur	...	37	30
Coorg	...	4	...
Hassan	...	24	19
Mandya	...	36	21
Mysore	...	137	116
South Kanara	...	15	15
Belgaum	...	96	91
Bijapur	...	86	80
Dharwar	...	48	32
North Kanara	...	...	...
Bellary	...	32	30
Bidar	...	76	66
Gulbarga	...	23	13
Raichur	...	79	79
Total	...	1,615	1,030

Harassment by Procurement Officers

28. SRI G. M. MANJUNATHAYA (Somwarpet).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(*a*) the number of complaints received by the authorities of Coorg District complaining about harassment by procurement officers in implementing the provisions of (1) the Essential Commodities Act 1955, (2) Mysore Paddy Procurement (Levy) Order, 1966, (3) The Mysore Foodgrains (Declaration of Stocks) Order, 1967 and (4) The Mysore Foodgrains (Requisition of Stocks) Order, 1967 ;

(*b*) the number of them disposed of so far ;

(*c*) the number of these complaints proved to be true and the number of those rejected as not being correct ;

(*d*) the number of prosecutions ended in convictions and the number of them that are still pending trials ;

(*e*) the authority to permit raid and sanction prosecutions ;

(*f*) the number of raids conducted so far ?

SRI B. VITTALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) Ten.

(*b*) Nine.

(*c*) None has been found to be true.

(*d*) 7 cases have been launched against growers/Others for offences committed under the several Food Control orders. 6 of them are pending in Courts and one is pending enquiry in with the police.

(*e*) Raids are being conducted according to the power delegated under the various Food Control Orders.

(*f*) One.

Bore Well Drilling Machines

61. SRI I. SOMASEKHARAPPA (Hosanagar).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(*a*) the total number of Bore Well Drilling Machines in Agricultural Department ;

(*b*) the number of Bore Wells drilled by the Agriculture Department in the State for the last three years (Yearwise figures may be furnished) ;

(*c*) whether the Agriculture Department has the trained personnel for digging bore wells ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(a) 60.

(b)

Year	*No. of Bore Wells sunk*
1965-66	26
1966-67	77
1967-68	97

(c) Yes.

District Food Advisory Committees

165. Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(a) whether the Government has defined the exact duties, responsibilities and powers of the members of the District Food Advisory Committees constituted during 1967 ;

(b) if not, whether Government intend to define the same in clear terms ;

(c) whether the Government has received any representation from a member of this House, suggesting to better the working of the District and Taluk Food Advisory Committees ;

(d) if so, the action if any, taken in the matter ?

Sri B. VITTALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(a) The functions of the Committee are of an advisory nature.

(b) No.

(c) Yes.

(d) The Deputy Commissioners of Districts have been directed to see that the meetings are convened every month regularly.

Cottage and small Scale Wool Industries

195. Sri M. BASAVARAJU (K. R. Nagar).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(a) the extent and nature of help and assistance given to Wool Industries (both Cottage and small scale) by Government during the last 3 years (yearwise details may kindly be given) ;

(*b*) the improvement achieved in the wool industry during the last 3 years as result of this aid ;

(*c*) the quantity of wool raw and finished products produced during the last 3 years (yearswise figures may be given) ;

(*d*) whether old traditional looms and carding machines and equipment are used in the Industry ;

(*e*) the measures the Government proposes to taken to introduce up to date and modern carding and weaving machines and technique in the Industry ?

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

	1965-66	*1966-67*	*1967-68*
(*a*) (i) Grants towards establishment of marketing Depots by the Mysore State Woollen Handloom Weavers' Co-operative Society.	1,012	...	...
(ii) Grants to the Mysore State Woolen Handloom Weavers' Co-operative Society, towards award of Prizes to Wool Weavers' Co-operative Societies to serve as an incentive for production and marketing.	...	...	1,000
(iii) Grants to the Mysore State Woollen Handloom Weavers' Co-operative Society towards publicity and propaganda for Woollen handloom products.	1,731	1,493	1,134
(iv) Loans to the Primary Weavers' Co-operative Societies for construction of Housing Colonies for Woollen Handloom Weavers.	20,000	15,000	12,500
(v) Stipend and T.A. towards training of Wool Weavers.	...	...	2,547
	22,743	16,493	17,181

(*b*) The Woollen Apex Society has organised sales depots at Chickmagalur, Sagar, Sirsi, Belgaum, Veerajpet, Mercara and Pandrapur (Maharashtra State) which have turnover of Rs. 4 lakhs.

(SRI A. P. APPANNA)

On account of the assistance given under the scheme of 'Award of Prizes' and 'Publicity and Propaganda' there has been general improvement in the working of the societies and production of quality goods.

One Housing Colony comprising of 50 houses at Medlori was constructed for the weaver members of the Wool Development Co-operative Association Ranebennur, and the houses were occupied by Weaver members during this period.

Another Housing Colony consisting of 34 houses for the weaver members of the Woollen Weavers' Co-operative Society at Baragur, Sira Taluk, Tumkur District was taken up and is nearing completion.

Ten Woollen Weavers were trained at the Government Wool Spinning Centre, Kolar in the use of improved appliances and introduction of modern designs.

(c) The statistics regarding production of raw wool are not readily available in the Department. The statistical information have to be collected from the Department of Animal Husbandary and furnished.

The value of finished woollen products produced in the Co-operative Sector during the last three years are as follows :—

		Rs.
1965-66	...	17,85,658
1966-67	...	15,42,588
1967-68	...	18,16,943

(d) The old traditional looms, *viz.*, Throw shuttle looms are being gradually replaced by fly shuttle looms. Similarly the outmoded methods of carding are no longer-adopted. Carding machines are supplied to the Weavers' Co-operative Societies.

(e) In the Draft Fourth Plan, it is proposed to supply improved looms and appliances, etc., at a cost of Rs. 8 lakhs for handloom weavers including woollen handloom weavers.

Milk procured in Bangalore Dairy

241. SRI T. R. SHAMANNA (Fort).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandary and Dairy Development be pleased to state :—

(a) the quantity of milk procured by the Bangalore Dairy during 1967-68;

(b) the quantity sold in that year;

(c) the quantity of butter (i) produced (ii) sold (iii) Burnt in the year 1967-68?

A.—Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).--

(a) 1,06,54,579 litres.

(b) 88,15,002,50 litres.

(c) (i) 2,60,446 Kgs. of Butter was produced.

(ii) 22,533 Kgs. of Butter was sold and

(iii) No butter was burnt during the year 1967-68.

Major and Medium Irrigation Project

274. Sri H. D. DEVEGOWDA (Holenarasipur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

the Major and Medium Irrigation Projects under execution in each zone (information is requested in the following *pro forma* in respect of each zone) separately.—

	Major Irrigaion/Medium Irrigation Projects	
	SOUTH ZONE	NORTH ZONE
(1) The projects under execution		
(2) The cost of each project ...		
(3) The tendered portions and the cost of the tendered portion.		
(4) Amount allocated to each project.		
(5) The amount spent on each project so far ?		

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

Vide Statement appended.

(SRI VEERENDRA PATIL)

STATEMENT

NORTH ZONE

Sl. No.	Name of Project	Estimated cost in lakhs	Tendered portions and cost of the tendered portions in lakhs		Amount allocated during 1968–69 in lakhs.	Amount spent on the project so far in lakhs.
		Rs.			Rs.	Rs.
1	Ghataprabha Project Stage I.	692.50	Work is practically completed		2.00	565.40
2	Ghataprabha Project Stage II.	3,949.00	Hidkal Dam Rs. 1,536–67		250.00	1,154.83
3	Malaprabha Project	2,000.00	(a) Dam (b) Tunnel (c) Approach to Tunnel (d) Main Canal and distributaries.	Rs. 116.50 Rs. 345.00 Rs. 73.51 Rs. 166.76	170.00	583.00
4	Upper Krishna Project Stage I.	7,500.00	Tenders have been called for recently		50.00	267.01
5	Hatikoni Project	80.00	Dam and Masonry works	Rs. 27.22	5.00	65.92
6	Dharma Project	132.94	Work is practically completed		1.00	114.68
7	Chandrampalli Project	99.84	Dam and wasteweir	Rs. 80.62	15.00	43.32
8	Chitwadgi Project	36.02	Dam and wasteweir	Rs. 31.98	10.00	16.31

SOUTH ZONE

Sl. No.	Name of Project	Estimated cost in lakhs	Tendered portions and cost of tendered portions in lakhs	Amount allocated during 1968–69 in lakhs.	Amount spent so far on the project in lakhs.
		Rs.		Rs.	Rs.
1	Tungabhadra Left Bank Canal ...	4,463.00	Distributories, water courses let out to a number of agencies.	120–00	3,208–61
2	Tungabhadra Right Bank Canal ...	240.00	do	8.00	169.56
3	Bhadra Reservoir Project ...	3,500.00	do	60.00	2,858.56
4	Kabini Reservoir Project ...	2,480.00	Dam works—Rs. 491.76	60.00	347.56
5	Tungabhadra High Level Canal Stage–I...	502.00	Same as (1) above	40.00	383.57
6	Harangi Reservoir Project ...	1,100.00	Works not yet let out	15.00	8.55
7	Hemavathi Reservoir Project ...	1,630.00	Dam works Rs. 490–98	40.00	44.54
8	Tungabhadra High Level Canal Stage-II...	300.00	Distributary works are to be taken up.	15.00	4.49
9	Hagaribommanahalli Project ...	267.00	Dam works Rs. 71.79	20.00	136.12
10	Jambadahalla Project ...	120.00	Dam works Rs. 44.68	20.00	85.34
11	Suvarnavathy ...	187.00	Dam works Rs. 122.47	15.00	48.14

Milk procured in Bangalore Dairy

432. SRI K. H. RANGANATH (Mudigere).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development be pleased to state :—

(a) the total quantity of milk procured by the Bangalore Dairy Project daily and the price paid;

(b) the total number of booths that are opened in City for the sale of milk;

(c) the total quantity of milk sold during the last one year and profit or loss that accrued to the Dairy Project;

(d) the average quantity of milk unsold daily during last one year and total quantity of such unsold milk;

(e) what has happened to the milk unsold;

(f) the daily working capacity of butter and milk plant installed in Bangalore Dairy Project and the total quantity of milk that is converted as butter and ghee daily;

(g) the total quantity of butter and ghee that is in stock at present and since, when that stock is being accumulated and whether is any facility available in the Dairy to preserve the same safely if so, the capacity of the same;

(h) the total quantity of butter and ghee sold and amount got by the sale during the last one year ?

SRI G. B. SHAKAR RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandy and Dairy Development).—

(a) On an average 29,191 liters per day was procured during 1967-68. The average price was Rs. 30,876.

(b) 197.

(c) 88,15,002.5 litres.
Net loss : 40,09,587—62.

(d) On an average 11,500 litres per day.
41,36,192 litres (total).

(e) Unsold milk was converted into Butter and casein.

		Per day
(f)	Capacity of milk plant ...	75,000 litres.
	Capacity of butter plant ...	2,400 Kg.
	Capacity of Ghee Boiler ...	2,600 Kg.
	The total quantity of milk converted as butter and ghee daily during the year on an average ...	11,500 litres.

(*g*) *Stock of*

1. Butter—Nil at present.
2. Ghee—251 tons (as on 31-8-1968).
   Butter accumulated since Nov. 1967.
   Yes—Capacity for storage is not sufficient.

(*h*)

Year 1967-68	*Butter Kgs.*	*Amount realised*
1-4-1967 to 1-3-1968	22,533	2,10,547-00
	Ghee	
1-4-1967 to 1-3-1968	8,342	94,827-50

Bangalore Dairy Project

433. SRI K. H. RANGANATH (Mudigere).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development be pleased to state.—

(*a*) the total amount of loss sustained by the Bangalore Dairy during the months of November, December 1967 and January, February 1968 and the reason for the same ;

(*b*) the total number of Vehicle owned by the Banglore Dairy Project for supply of milk to booths and for procuring milk to the Dairy;

(*c*) of them, how many vehicles are in a running condition and how many have been stopped and since when ;

(*d*) whether Bangalore Dairy has hired vehicles from Private Transport operators and if so, from whom and the monthly hire charges paid for various months during the last one year (Monthwise break up to be furnished) ?

SRI G. B. SHANKARA RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—

(*a*)

November 1967	...	Rs. 2,19,175-94
December 1967	...	Rs. 5,74,369-37
January 1968	...	Rs. 14,38,756-47
February 1968	...	Rs. 6,13,957-32

Due to higher purchase rate of milk and separation of milk.

(*b*) 32.

(*c*) (1) 27.

(SRI G. B. SHANKARA RAO)

(2) 5—Two vehicles off road with effect from 24-3-1968.
One Vehicle off road from 18-5-1968.
One Vehicle off road from 17-3-1968.
One Vehicle off road from 18-4-1967.

(*d*) Yes. Messrs. Keni Transport No. 117/1, V Cross, Kalasipalyam, Bangalore-2.
Hire charges paid from 3-12-1967 to 25-3-1967 Rs. 23,357-98.
From 26-12-1967 to 24-1-1968—Rs. 45,116-86
From 25-1-1968 to 21-2-1968—Rs. 52,100-36
From 22-2-1968 to 30-3-1968—Rs. 86,203-60

Loss due to burning of Butter

434. SRI K. H. RANGANATH (Mudigere).—

Will the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandary and Dairy Development be pleased to state:—

(*a*) the total quantity of butter that was burnt by the Bangalore Dairy Project during the month of July 1968 ;

(*b*) total amount of loss due to burning the same ?

SRI G. B. SHANKARA RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—

(*a*) 11,756 K.G.

(*b*) Rs. 82,292.

The House adjourned at Twenty Minutes past One of the Clock and re-assembled at Five Minutes past Two of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair].

Point of order *re*: opening of question hour after it is disclosed as over

SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Sir,......

SRI B. P. GANGADHAR (Tumkur).—I rise to a point of order. Only today you were pleased to give a ruling when the hon'ble member Sri Channabasappa wanted to put a supplementary. You said: "When

once I say that the question hour is over, it is over and I do not allow any more questions to be put." Then you asked the hon'ble member to resume his seat and called upon the next member to speak. You may verify this from the proceedings of the House. The proceedings will definitely disclose that you declared that the Question Hour is over. When once you declared that the Question Hour is over, as per the agenda there are other subjects to be taken up. So I request you that the other subjects as per the agenda have to be taken up now the Question Hour which is declared over by you, cannot be re-opened.

MR. SPEAKER.—Under the proviso to sub-rule (2) of rule 311 a point of order can be raised only when a particular point arises, but if an hon'ble member wants to raise a point of order during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another, it can be allowed only if it relates to maintenance of order in, or arrangement of business before the Assembly. If the hon'ble member wanted to suggest any remedy in respect of maintenance of order, I could have understood it, but, unfortunately, he has not suggested anything of the kind. The second point is about arrangement of business before the Assembly. If he wanted to suggest anything regarding arrangement of business before the Assembly, I could have understood that. He has not done that either. So I do not think there is any substance in the point of order.

The Chief Minister may continue the statement which he began to make. He has to finish it. A senior member of this House Sri Siddaveerappa with the concurrence and backing of a large number of members also made a request to the Chief Minister to complete his statement. So I permitted it. His statement is not yet finished. Now I cannot prevent the Chief Minister from completing it. Therefore, there is no substance in point of order raised by the hon'ble member. I request the Chief Minister to complete his statement.

SRI B. P. GANGADHAR.—Before you call upon the Chief Minister, I have to make one submission.

MR. SPEAKER.—I have ruled out the point of order raised by the member. He should now resume his seat.

SRI B. P. GANGADHAR.—I am raising a fresh point of order.

MR. SPEAKER.—No point of order can be raised during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another unless something has happened. Nothing has happened now and so the member cannot raise any point of order.

SRI B. P. GANGADHAR.—You did not give a finding to that effect. You only stated that the 'Question Hour is over'. In the ruling that you gave just now you have not referred to it and made the position clear.

MR. SPEAKER.—I have said there is no point of order. That is my ruling. Is the member atissfied ?

Sri B. P. GANGADHAR.—You put a question to me, "Is the member satisfied" A member can be satisfied only if there is an order which is acceptable. A member cannot be satisfied by an order which merely says "there is no point of order".

Mr. SPEAKER.—The point of order raised by the hon'ble member Sri Gangadhar has no force in it and I disallow it.

Statement by the Chief Minister *re*: complaints against the Director of Medical Services, etc.

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಅವರ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಇವರು ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೆಲವು ದೂರುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಆಭಾಸ ಹರಡಿದೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತೆ. ಇದಲ್ಲ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂರದೆ ಅವರು ನೀವು ಸರಕಾರ ಬಿಡಿ, ನಾವು ಬಂದು ಕೂರುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಯಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೀ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೀ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟುಮೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ ಆ ಸ್ಟೇಟುಮೆಂಟನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಸ್ಟೇಟುಮೆಂಟು ಮುಗಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಎಂದರೆ ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ನಾನು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ 2-3 ನಿಮಿಷಗಳು ಕೂಡ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲದ ಗಲಾಟೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟುಮೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟುಮೆಂಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಅವರು ಸಹಾಯಕವಾಗಿಯೇ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ಓಹೋ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಒಂದು ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. 'ಓಹೋ' ಎನ್ನುವ ಪದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯೋ ಇಲ್ಲ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯೋ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 'ಓಹೋ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಯೋಚಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಆ ಶಬ್ದ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಲೆಬಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಂತಹ ಒಂದು ಘಟನೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಗಲಾಟೆ ಗದ್ದಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ವಿಷಾದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ಓಹೋ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಇತರರು ಎದ್ದು ಮಾತಾಡಿದುದು ಕೇಳಿಬಂತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಲು ನಾಲಾ

ಯಕ್ಕಾದವರು ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಕತ್ತು ಹಿಡಿದು ನೂಕಬೇಕು, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ರಿಕಾರ್ಡು ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ರಿಕಾರ್ಡು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಈಗ ರಿಕಾರ್ಡಿಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ಆ ರೀತಿ 'ಓಹೋ' ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೋವಾಗಿರಬಹುದು ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಅತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕತ್ತು ಹಿಡಿದು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ದೂಡಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೋವಾಗಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೇ ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಆ ಮಾತು ಯಾವಾಗ ಹೇಳಿದರು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದಮೇಲೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರ್ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರ್ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಅವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕತ್ತು ಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ದೂಡಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಇದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಇದೆ, ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅವೇಶ ಬರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಅವೇಶ ಹೆಚ್ಚುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಅವೇಶ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ, ಭಂಗ ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಮಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯ ನೇತಾ ಜನರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಬಹುಶಃ ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದುವರಿದು ನಾನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳು ಒಂದು ರೂಲ್ಸಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅವೊತ್ತು ಏನಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೂರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಅದರಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಏನು ಇದೆ ಎಂದು ಹೆಲ್ತ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ 10-15 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಿಸಿಯಾದ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಯಿತು. ಏನಾದರೂ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಚಾರ್ಜು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರು ದೂರುಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವೂ ಯಾವ ದೂರುಗಳೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ, ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಅವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಶ್ಚನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಬೇಕು, ಖಚಿತವಾಗಿ ಇಂಥ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಎಂದು ಬರಲಾರದೆ ಹೋದರೆ, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಅದವರು ಕರಪ್ಟ್ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Simply because there are some allegation against somebody, he cannot be dismissed or suspended. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ದೂರು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಅಲಿಗೇಷನ್ಸ್ ಅಥವಾ ದೂರುಗಳು ಬರಲಾರದೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರೊಸೀಜರ ಪ್ರಕಾರ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏಕೆ ಬಂತು ಎಂದರೆ ನಾವು ಬಹಳ ಹೇಡಿಗಳಿದ್ದೇವೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಇಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆಲವು ಜನ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ತಳಹದಿ ಇಲ್ಲ, ಅಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಇವೊತ್ತು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದೂರುಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಾನು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಬಹುಶಃ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಯಾವ ದೂರುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ವೇಗ್ ಆಗಿ ಅಲಿಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಬಹುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಬಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೊ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಡಿ. ಇ. ಓ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ದೂರು ಕೊಡುವಾಗ ನಮಗೂ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಅವಮಾನ್ಯದೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೈಲಿ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಎಂದು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಡಿ. ಇ. ಓ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವೆಲ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಫಾರ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಎಂದು ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಿಂಥ ಜನರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಲಿಸ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ವಾಮಿ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತುಮಕೂರು ಡಿ. ಇ. ಓ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I uphold the point of order of Sri Ramanna. My consent is not given to make a statement. Therefore, the hon. member Sri Gangadhar is not permitted to make a statement. Unless there is a motion, I do not permit any discussion. There is ample opportunity to make a statement on the Governor's Address. He can have his opportunity when he Speaks on the Governor's address.

Sri B. P. GANGADHAR.—As an anology I have referred this Sir My liberty cannot be curtailed merely because somebody has raised a point of order. No action has been taken on the Officer because he is related to a Minister. A letter has been written in this connection. But no action has been taken except passing on the letter. If that is the case what is the use of writing a letter to the Minister ?

Mr. SPEAKER.—There should be no speech. The member is not allowed to speak.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ಕಾಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ವಿಚಾರವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರಾದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ, ಗೌರವ ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡಲು ಸಹ ನಾವು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಶಾಖ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಅವರದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ದಪ್ಪ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಪದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಳತೆಮಾಡುವ ಕೋಲು ಈ ಸಭೆ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪವೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಕೋಪ, ಶಾಖ ಏರಿತು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಚಿವರು ಒಂದು ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದಾಗ, ಅವರು 'ಓಹೋ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ. ಅವರದ್ದು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು, ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವುದು ನಮಗೆ ಸೇರಿದ ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾನೇನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಮೇಲುಪಂಕ್ತಿ ಹಾಕಬೇಕು.

2-30 P.M.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಆಡಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸಭೆಯ ವಾತಾವರಣ ಕಲಕಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ತಾವು ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿದಿರಿ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು, ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೂ ಇದೆ, ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಘನತೆ, ಗೌರವವನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಇತ್ತ ಕಡೆಯಾಗಲಿ, ಅತ್ತ ಕಡೆಯಾಗಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೆಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪುನಃ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದ್ಧತಿನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತೋರಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಸಚಿವರು, ನಾಲಾಯಕ್ಕು, ಖುರ್ಚಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ದಬ್ಬಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೋ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Has the Hon'ble Minister to say anything in this regard ? I want to know whether it is a fact that he said 'Oho' and if so, what was the idea in saying that.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್ (ಪಶುವೈದ್ಯ ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಹೈನು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆಗಳ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರು ಎನ್ನುವುದು ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಸುಮಾರು 12 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಸಭೆಗಾಗಲೀ, ಯಾವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲಿ ಆ ರೀತಿ ಅಗೌರವ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲ 12 ವರ್ಷದಿಂದ ಇದ್ದವರು ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯ ವಾತಾವರಣ ಬಹಳ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ· ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನೋ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಅದರ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಭಾವನೆ ಆಯಿತು, ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರ ವರ್ತನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇರಲಿಲ್ಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಟುವಾಗಿ ಏನೇನೋ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀಪ್ಪನವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಹೋದದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಭೆಗೆ ಅಗೌರವ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲಿ ನನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಭಾವಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಅವರು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು. ಈ ಸಭೆಗೆ ನನಗಿಂತಲೂ ಅವರು ಬಹಳ ಹಿರಿಯರು ಹಾಗು ನನಗಿರುವ ಎರಡರಷ್ಟು ವಯಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಆಗಿದೆ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಅಗೌರವ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗಿದ್ದರೆ, ದಯಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಕೂಡದು, ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶಾದಪಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri K. H. PATIL.—Sir, I raise to a point of order. My point of order is whether a member of this House can accuse another member of the House saying that he is holding vakalat on behalf of the other member.

Mr. SPEAKER.—I have heard the Hon'ble Member Mr. Patil I reserve my ruling. I will give a ruling next day.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ವಿಶಾದಪಡಬೇಕಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಗಂಗಾಧರ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಎದ್ದು ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್‌ರವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮರೆತು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವಂತೆ 'ಓಹೋಹೋ' ಎಂದು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು, ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ, ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ವಿಶಾದವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ).—ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ನನ್ನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಹೆಲ್ತ್‌ರವರು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಎಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

Statement by Chief Minister *re*: Holding of Parliament Session in Bangalore

Mr. SPEAKER.—Next, Mr. Channabasappa.

†SRI H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna).—Mr. Speaker Sir, I am not on my legs to make any comments on what happened in the House. I am on my legs, with your permission, to seek information on a very important issue in which not only the people of Mysore but the people of South India and whole of India are interested and it is this.

Sir, you are aware that for some time back there has been a move that for various good reasons the Parliament session should be held atleast once in a year in South India. The Government of India also constituted a Committee of Parliament Members to assess the values of such a move and the members of the committee went round all the South Indian States to ascertain the views of the respective Governments and the people of respective States and assessed the values of that move. They also came to Mysore and I take it that they had elaborate discussions with important members of the Assembly and also they collected the public opinion in the matter. It is quite a long time since they went to Delhi after ascertaining the views of the people of Kerala Mysore, Andhra Pradesh and Madras. I do not want to go into the merits of the question. Suffice it to say that from all point of view, it is necessary that the Parliament session should be held once at least in one of the places in South India and it is needless to say that Bangalore is an ideally suited place for that purpose. For quite a long time, nothing is heard on that subject. We are anxious to know from the Government of Mysore what exactly is the action taken by them and the views expressed by them and what action they propose to take in order to see that that move materialised and a session of Parliament is held at once in South India particularly in Bangalore. I seek information through you Sir, from the Government of Mysore.

† SRI VEERENDRA PATIL.—Mr. Speaker, as stated just now by the Hon'ble Member Sri H. M. Channabasappa, it is a fact that there is a proposal before the Grovement of India to have one session of the Parliament somewhere in the South. In fact, I am told that this was a proposal made by almost all the leaders and important Members of Parliament. Almost all the Leaders are also in favour of holding one session of Parliament in the South. When we came to know that a committee was constituted consisting of Parliament Members to go into this question in greater detail and also visit the States of Mysore, Kerala, Madras and Andhra Pradesh, I had discussion with some of my friends and also I had a discussion with the leader of the Opposition. After I consulted all the concerned Members, I constituted a high level committee with the leader of the Opposition as a Member of that committee and one or two Members of this House also. I am very happy to say Sir, that the Members of this Committee are one in welcoming suc a move and we have decided to welcome this proposal of having session of Parliament in the South. The committee constituted by the Parliament came to Mysore State and we had detailed discussion with them. First they had discussion at the officers level and then they

(SRI VEERENDRA PATIL)

inspected Vidhana Soudha and so many other buildings and other places in order to satisfy themselves about the availability of accommodation for holding Parliament session here in Bangalore City and later on they had discussion with us also. During the course of the discussion I, on behalf of the Government and all the members of the Committee, assured the members of that committee that so far as this proposal is concerned we here in Mysore State wholeheartedly welcomed this suggestion and I said we are here to provide the necessary facilities for holding the session of Parliament in the South. Even today, I repeat the same thing that so far as this proposal is concerned, whether they want to hold it or not, it is for them to take a decision. But if they take a final decision, we are here and I want to assure the members of that committee and also through this House, the Government of India, that we are prepared to provide all necessay facilities to the Parliament or the Government of India, for holding a session of Parliament in the South.

More than the question of expenditure, we have to look at this matter from another angle. As I said just now, whether it is advisable, whether it is feasible, whether it is necessary to hold the Session of Parliament in the South, it is entirely for the Parliament and the Government of India to decide. I do not want to say anything What I say from here is that if they take a decision to hold a session of Parliament in the South, I am here on behalf of the people of Mysore State and on behalf of the Government to provide all necessary facilities to Parliament to hold their session in the South.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is one thing to welcome the holding of a session in the South. I am very happy that you agree when they take a decision, to hold the session in the south. I want to know whether the Government of Mysore has made a declaration that we are prepared to give all facilities to hold the session in Bangalore in Mysore State ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I said that if they want to hold a session in the South, Bangalore is an ideal place which can provide all facilities and I have gone to the extent of saying that I do not think that any other State or City can offer so many facilities as Bangalore City, for a session of Parliament to be held in the South, I have made it quite clear to them. In fact, I wanted that they should take a decision as early as possible. I am quite confident that when they take a decision, that decision will go in favour of Mysore State and Bangalore City.

I only wanted to add one point. This is not a matter of expenditure only, but one of emotional integration. Because we find of late there is a climate and a tendency to think in terms of north and south. When there is a tendency to think in terms of north and South, it is necessary that in the interest of emotional integration of the country, to have a

session of the Parliament in the South. After all, it is my personal opinion which I am expressing. With this back-ground if they take a decision, then the question of expenditure should not come in the way. This is what I wanted to emphasise on this occasion. Whatever may be the expenditure we want to assure the Government of India and also the team of Parliament that we are here to provide all necessary facilities. It is for them to take a decision. When they take a decision to hold the session in Bangalore, we wholeheartedly welcome and we are here to provide all necessary facilities.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—who will meet that expenditure ?

Sri VEERENDRA PATIL.—After all, this question of expenditure is a matter of detail. We can sit across the table and thrash it out and come to a conclusion. We need not go into this question at this stage.

Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—Let it not be a strain on the State Exchequer.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—The Chief Minister was pleased to say that because of emotional integration, there is a possibility of holding a session of Parliament in the South and preferably in Bangalore, and the question of finance or expenditure need not come in the way. I should like to know from him whether it is the Government's view or his personal view.

M. S. KRISHNAN (Melleswaram).—The Hon'ble Chief Minister was pleased to say that because of emotional integration this session should be held here. We are not aware as to what would be the expenditure in this respect. Though he said that this is a matter of detail, if the expenditure is such as would be a very big strain on the State of Mysore, then one has to straight away think whether it is worth while having emotional integration when we have to bear a financial burden that would accrue by virtue of a session of Parliament in Bangalore. We would like to know from you what would the probable expenditure before the question of emotional integration is raised.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಲೆನೋವು ತರುವುದು ಬೇಡ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜನರಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಾರ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭಾರ ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ನಾನು ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಆಗಕೂಡದು. ಒಂದು ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ (ನಗು) ಅದರ ಕಷ್ಟ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಗುವುದು ಬೇಡ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. 10–20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವಾಗ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಅರ್ಧ, ನೀವು ಅರ್ಧ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಅವರ ಮಾತಿಗೇ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ)

ಅಂದರೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಯಾವ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನವೂ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರೋಣ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ನೀವು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ದೇಶವಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—It is quite necessary to have a session of Parliament in the South to serve the cause of national emotional integration. So far as the problem of cost of eggs going up consequent upon it, is concerned, we can have a poultry farm of the greatest magnitude right in the vicinity and that problem is solved in its entirety.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪಂಜಾಬು ವಿತರ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಅಂದರೆ ದೆಹಲಿ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವಿದೆಯೆಂದು. ಅಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿನ ಭವಿಷ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಖರ್ಚನ್ನು ಅವರಿಂದಲೇ ವಹಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಉಪಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದೇನೂ ಅಪಕಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಷ್ಟು ತೋರಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಂದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವಾಗ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತಕ್ಕ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡಬೋರೇಗೌಡ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿದಂಥ ಹಾಗೂ ರೈತರ ಮೂಲಕ ಬಂದಂಥ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇನೂ ಬಡತನವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹಣದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೋಟಲುಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಹಾಕಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಅವರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ತರಿಸಿ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗಬಾರದು.

Sri D. DEVARAJ URS.—I wish to know whether there will be a regular discussion on this topic, so that we may also participate.

Mr. SPEAKER.—No. Just as I allowed hon. member for a minute, I am allowing others also only a minute. There will be no debate.

Sri D. DEVARAJ URS.—If there is a motion, there can be a debate.

Mr. SPEAKER.—There is no motion. Just as the member expressed himself for a minute, the others also should do likewise within a minute. Please remember that there is not going to be a discussion. Mr. Arakeri may please be brief.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇಲ್ಲಿ ಆಗುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸುಮಾರು 8 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಂಸತ್ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. 1952ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಹು ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳ ಉತ್ತಮ ಹವಾ ಇದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವತ್ತು ಉತ್ತರದವರ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದವರಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ 2–3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಭವನವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಲಿ. ಅದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಂಸತ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—I wish to speak.......

Mr. SPEAKER.—Mr. V. N. Patil, must excuse me. Sri H. M. Channabasappa, being the member who originally moved the matter, will have one minute and Sri Aziz Sait, another minute to speak.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 4–5 ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಕೆಲವರು ಅದು ಆಗಬೇಕೆಂತಲೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅದು ಬೇಡವೆಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಸೌತ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅದು ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಎಮೋಷನಲ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಷನ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದು ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗೌರವವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಚರ್ಚೆ ವಿಷಯ ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಿದೆ. ತಾವು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನೂ ಕರೆದು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಇತರ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಮತ್ತೊಂದುಸಾರಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Mr. Speaker, Sir, I think it is premature and it is also unnecessary to go into the question of cost because it is the duty and function of the Central Government to meet the cost and expenditure of holding a session of the Parliament. If they prefer to hold a session of Parliament in the South for the purpose of creating a good climate in country and achieving emotional integration and various other good aspects of holding this session, it is needless to think that they will come and ask us to bear the cost of the expenditure.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

For instance, Sir, it is within your knowledge and the knowledge of the Members of the House that Parliament is even held in Simla and the Government of India is meeting the cost and at no time has it asked the Government of Himachal Pradesh to meet the cost.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—After independence, nowhere the Session of the Parliament is held.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—It is premature to go into the question of cost of holding the Session of the Parliament. Another point raised by Sri Channaiah is that the cost of eggs will again go high.

3-00 P.M.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸೆಶನ್ಸ್ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು. ಅನೇಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಕ್ಕೂಟತನ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸೆಶನ್ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹವ ಎಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆದರೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಹೊರಗಡೆ ಆದರೆ, ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಾಧಕ ಕೂಡ ಇದೆ, ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಧಕವೂ ಇದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವೂ ಇದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಾನುಕೂಲವೂ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಟೇಟಸ್ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ರೈಲ್ವೆ, ವಿಮಾನ, ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ, ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಅವರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಜನರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಕೆಲವರು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ಯುವಕರು ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಅರಮನೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಕೂಡ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ನೀವು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇದೆ. ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ವಿರೋಧ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಅಲ್ಲಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಅದು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.—Now it appears the Hon'ble Members are showing interest in this proposition. I think the purpose would be better served if a formal motion is moved in the House. It is better that this controversy is closed now.

SRI D. DEVARAJ URS.—I wanted to know from the Chief Minister whether it is his personal view or the Government's view.

MR. SPEAKER.—That can be known in other ways.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಏನು ವಿಚಾರ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ

ಆ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದರೆ ಆಮೇಲೆ ಏನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬರುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—When I have asked the Chief Minister to give the Government view, he has given the Government's view. It is surprising to ask whether it is Government's view or his personal view.

Sri VEERENDRA PATIL.—I want to know what is that personal view and Government view ? I could not follow what the Hon'ble Member is asking.

Mr. SPEAKER.—His question is whether your idea of welcoming the holding of the session here is the view of the Government of Mysore.

Sri VEERENDRA PATIL.—If that is the question, I must say that if the Government of India and the Parliament take a decision to hold the session in this city. I welcome it and that is the decision of the Government.

(MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Now laying of Papers.

Papers laid on the Table

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue) I lay :

(i) Notification No. RDF 51 TRM 65, dated 1st February 1968. Suspension of Land Revenue for the Revenue years 65–66, 66–67 and 67–68 in certain villages of Athani Taluk, Belgaum District, Haveri Taluk, Dharwar District, Muddebihal and Sindagi Taluks of Bijapur District and Chickmagalur Taluk of Chickmagalur District ;

(ii) Notification No. RDF 31 TRM 65–I–II–III–and IV dated 18th September 1968 ;

Suspension of Land Revenue in certain villages of Muddebihal Taluk of Bijapur District ;

(iii) Notification No. A2 RAT PR 75 C 1283/67–68, dated 4th April 1968 ;

Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1967–68 in certain villages of Mandya and Maddur Taluks of Mandya District ;

(iv) Notification No. A2 RAT PR 139 C 8/67–68, dated 20th April 1968 ;

Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1967–68 in certain villages of Malavalli Taluk, Mandya District ;

(SRI H. V. KOUJALGI)

(v) Notification No. A2 RAT PR 19-C934/68-69, dated 21st May 1968;
Suspension of Land Revenue for the Revenue year 67-68 in certain villages of Pandavapura Taluk, Mandya District;

(vi) Notification No. RDN 6 TRM 67-II, dated 9th December 1968;
Suspension of Land Revenue in certain villages of Indi Taluk, Bijapur District.

(vii) Notification No. RDF 23 TRM 65-III-V, dated 18th September 1968;
Suspension of Land Revenue in certain villages of Sindgi Taluk, Bijapur District;
Under Section 194 (2) of the Mysore Land Revenue Act, 1964.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Notifications are laid.

SRI B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—I beg to lay:

Notification No. HMA I MLR 69, dated 7th January 1969 regarding amendment of Section 25 of the Act; Under Section 32 of the Mysore Cattle Trespass Act 1966.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Notification is laid.

Committee on Private Members' Bills and Resolutions—Seventh Report

MR. DEPUTY SPEAKER.—I present the Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions.

SRI V. N. PATIL (Humnabad).—I move:

"That this Assembly agrees with the Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolutions".

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That this Assembly agrees with the Seventh Report of the Committee on Private Members' Bills and Resolution".

The motion was adopted.

The report is adopted.

Motion of Thanks to the Governor's Address

(Debate continued).—

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಸ್ವಾಮಿ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೀಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಡಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಭಾಷಣ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು, ಈ ವರ್ಷ ಮುಂದೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಸುಮಾರು 44 ಪುಟ ಇದೆ. ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಒಂದು ಅಂಶದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಘಟನೆಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು, ಮಂಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ತಾವೇ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಗಳಿಗೆ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಘಟನೆಯಾಗಿತ್ತು " ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ 1968 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆದದ್ದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅದನ್ನು ಅವರು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—9 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—9 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಘಟನೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ನಾನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಿಜ ಅವರು ಭಾಗ ವಹಿಸಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅವರ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ದಿವಸ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ವಿನೋಬಾಜಿಯವರು ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ, ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪಾರ್ಟಿಲೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕು, ಪಕ್ಷಾತೀತವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕು ಎಂದು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿರುವುದದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ದೇಶದ ದುರ್ದೈವ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷಾತೀತವಾದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಉಮೇದುವಾರರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಭಾಗ ಅಭಾವ ಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದೆ. ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ. ಯಾವುದೋ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೈ ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಇವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವೋಟು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಮೇದುವಾರರನ್ನು ಹಾಕಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ತಾವು ಕೆಂಪು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ರಿಟ್‌ಪಿಟಿಷನ್‌ಗಳು ಹೋಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು. ಇವರು ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರೀತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೌಂಟರ್‌ಫೈಲ್ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಓಟು ನೀಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮಸಿಯ ಗುರುತು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕು. ಇಂಥವರು ಜಾತಿ ವಾದವನ್ನು ಎತ್ತಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ)

ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇವರ ಚೆಂಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ರುಂಡಾರುಂಡವಾಗುವಂಥ ಜಾತಿ ದ್ವೇಶವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುರ್ದೈವ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೋ. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರು ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ರಿಜರ್ವ್ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾನನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಗೂ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ಹೋ. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರು ಜನಗಳಿಂದ ವೋಟನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ 'ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರು ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ವೋಟು ಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿರಿ. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರು ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದಾಗ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೊಳಹಾಳ್ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚಳುವಳಿ ಆಯಿತು. ಆಗ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮಹದೇವ್ ದೇಸಾಯ್ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೋ. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳನ್ನು ವೋಟು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಣ್ಣಯ್ಯ, ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂದು ಅವರ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಇವರಂತೆ ಬಾಕಿಯವರು. ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲ ನನ್ನ ಲಿಂಗ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ವೋಟು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇವರು, ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನ ಮಟ್ಟ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನನ್ನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೋ. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರ ಶಕ್ತಿ, ಮಟ್ಟ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನವರು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿದ್ದರು. ಇವೊತ್ತು ಇವರು ಜಾತಿಯೆಂಬ ವಿಷ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಯ ದ್ವೇಷವನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಲೆ ಮೇಲಿರುವ ಮೂರು ಗುಂಡುಗಳ ಹಾಗೆ ಜಾತಿ, ದುಡ್ಡು ಮತ್ತು ಹೆಂಡ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಚಗಾವಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಹುಶಃ ಅನೇಕ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್‌ಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದಿವೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್ ಒಬ್ಬರು ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದವರು. ಇವರ ಮುತ್ತಜ್ಜನವರ ಹೆಸರು ಸರ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಶೆಟ್ಟರು ಎಂಬುದಾಗಿ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯವರಿಂದ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಿತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರು ಚುನಾವಣೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಗೌಡರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನಾನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಲಾದರೂ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಮ್ಮೆಪಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ

ದಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಐದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿತು, ಅದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿಠಲ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟರು ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಖಾತೆಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕೇರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಈ ಕೇರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಹಂಚದೆ ಪುಡಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಓಟನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದರು, ಅವರು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಅನ್ನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನೀವೇನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು. ಆಗ ನಾವು ಈ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವ ಅನ್ನ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಜನರಿಗೆ ವಿವರಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು 1942ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ)—

"Lastly, the A.I.C.C. wished to make it clear to all concerned that by carrying on mass struggle it has no intention of gaining power for the Congress. The Power when it comes will belong to the whole people of India."

ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮೀರಜ್ ಚೌಧರಿ ಎಂಬುವರು ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.—

"In recent decades the common people of India has seen paupers acquiring immense fortunes by going into politics. They would not just believe that politics is not a more efficient and less laborious and risky means of making money than even the black market."

ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು 1948ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅವರು ಇಹಲೋಕಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಅವರ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ :—

"The Congress has gained the trust of the people on account of its many sacrifices and penances. But if at this moment it were to let the people down by becoming their servant and arrogate to itself a position of master, I venture to prophesy on the strength of my experience of long years that though I may be alive or not a revolution will sweep over the country and that the people will pick-out the white-capped ones individually and finish them and that a third power will stand to gain by this."

ಇದು ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ 1969ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಜಯಂತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸಹ ತಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನೀವು 89 ಜನ ಇದ್ದವರು 80 ಜನರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೊಂಡು ಸಂಖ್ಯಾಬಲದಿಂದ ನೀವು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾಭಾರತದ 18 ಪರ್ವಗಳಲ್ಲಿ 16 ನೆಯದು ಮೌಸಲ ಪರ್ವ. ಈ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾದವರು ನಾಶವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ 16ನೇ ಪರ್ವದ ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಪಾಂಡವರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 36 ವರ್ಷಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾದವರು ಸುಖವಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಯಾದವರು ಕೃಷ್ಣನ ಮಗನಾದ ಶಂಭನಿಗೆ ಸೀರೆಯನ್ನುಡಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ "ಇವಳಿಗೆ ಯಾವ ಮಗು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಋಷಿಗಳು ಮೌಸಲ ಎಂಬ ಮಗು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಕುಲ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ದಿನ ಮೌಸಲ ಎಂಬ ಒನಕೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ)

ಹುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣ ಯಾದವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಎಸೆದರು. ಆ ಪುಡಿ ಸಮುದ್ರದ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಜೊಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಯಾದವರು ಕ್ರೀಡೆಯಾಡಲು ಆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಕ್ರೀಡೆಯಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಜಗಳ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಜೊಂಡನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಯಾದವರಿಗಾದ ಗತಿಯೇ ನಿಮಗೂ ಆಗಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ನಿಮಗೆ ಶಾಪ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಾವು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಮಂದಮತಿಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಲಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಲಿ, ಯಾವ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಬರಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅವರು ತಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಈ ರಾಜ್ಯ ಕೇವಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಈ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ತಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾರ್ಟಿಲೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕು. ಬರೀ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಐದು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಜನರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ನೀವೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವವರು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನುರಿತವರು. ಇವರು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಒಳ್ಳೆಯ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ಬರಿದಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದಿದ್ದನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭಾ ಎನ್ನುವ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ತರಿಸಿ ಓದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ (ಹಣಕಾಸು, ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಬಂದಿತ್ತು. ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ :

"ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದವರು ಕೆಲವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಮ್ಮವರ ಹಿತ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಧಿಕಾರ ವಿಲ್ಲದ ಕೆಲವರು ಜನರ ಅತೃಪ್ತಿ ಅಸಹನೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆದರ್ಶವಿಲ್ಲದ ಒಣ ಘೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಅರಾಜಕತೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಮುಖಂಡರಿಂದ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಮುಖಂಡರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಆ ಗುಣಗಳೇ ಮಾಯವಾಗಿರುವಾಗ ಜನರು ಅವರಿಂದಕಲಿಯುವುದಾದರೂ ಏನಿದೆ"

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಪರವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಯಾವ ಗುಂಪಿಗೂ ಸೇರಿದವರಲ್ಲ. ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಈವೊತ್ತು ನಾವು ಸುಖವಾಗಿ ಇರಬಹುದು ನಾಳೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಇದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಯಾವತ್ತೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ಎನ್ನುವವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪರಿಚಯ' ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪುಟ 87 ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲೇನಿದೆ ಚಾರ್ವಾಕ ತತ್ವ ಎಂದು ಇದೆ. ಅದು ಒಂದು ಚಾರ್ವಾಕ ದರ್ಶನ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ತತ್ವ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಸಾಲ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ತಿನ್ನಬೇಕು ಬೊಜ್ಜು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಉಂಡದ್ದೇ ಬಂತು ನಾಳೆ ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಮುಂದಿನ ಭಾವಿ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತರಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಪಾಲಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಫಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಆಯಾರಾಂ, ಗಯಾರಾಂ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಯಾರಾಂ ಯಾರೋ ಗಯಾರಾಂ ಯಾರೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಗೊಳ್ಳುವ ಆಯಾರಾಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಲ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ, ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೋ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಕಾಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬೇಡ. ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಯಾರಾಂ ಗಳು ಬರುವ ಕಾಲವೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ 1967 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 520 ಜನ ಇದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ 308 ಜನ ಮೆಜಾರಿಟಿ ವೋಟನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೋಟುಗಳೂ ಪೋಲಾಗಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ 3,486 ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ 1,825 ಜನ ಮೈನಾರಿಟಿ ವೋಟಿನಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವೋ ಏನೋ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಿ. ಎಂ. ಕೆ. ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಇವೆ ಕೆಲವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಿಮಗೆ ಜೀವದಾನ ದೊರತಿದೆ. ಇದು ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲ. 1929 ರಿಂದ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇದೆ ಅದರಂತೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಎಂಟು ಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಈ ಎಂಟು ಜನರೂ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ತರುಣ ರಾಗಿರುವವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಎಂದರೆ ಕ್ಯಾಲಂನ್ಯೆಸಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಕ್ಯಾಂಡಲೈಸಿಂಗ್ ಎನ್ನುವಂತೆ ನೀವು ಇದನ್ನು ಯಾವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕರೆಯಿರಿ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು: ಎಲ್ಲರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳೂ ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ. ಇದರಂತೆ 1947ರಿಂದ ಯಾರು ಯಾರು ಅಧಿಕಾರ ದಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬರಲಿ ಅವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಇದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಕುಳಿತು ಏನೇನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, ಅದು ಜನರ ಮುಂದೆ ಬರಲಿ ಅದನ್ನು ರುಜುವಾತು ಮಾಡಲಿ. ಆಗ ಅಂತಹುದೇನಾದರೂ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಲಿ. ಇದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ವಿಚಾರ ಇದನ್ನು ಜನ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಅವರೇನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಮತ್ತು 76 ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿ. ಜನ ಇದನ್ನು ನಾಳೆ ನೋಡಲಿ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಮತ್ತು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯೋಗ್ಯರೂ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ನರೂ ಆಗಿರುವವರು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ! ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಯಾರ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜು ಇದೆಯೋ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಇರಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು ಇರಲಿ, ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ)

ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಗ್ರಹಣ ಹಿಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಗ್ರಹಣ ಹಿಡಿದು ಅದು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಈಗ ಗ್ರಹಣಗ್ರಸ್ತರಾಗಿರುವ ಜನರನ್ನು ಗ್ರಹಣಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಹಿಡಿದಿರುವ ಗ್ರಹಣ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಒಬ್ಬರು ಗೌರವಯುತವಾದ ಮುಖಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ಶ್ರೀ ಅಂಡ್ರೂವ್ಸ್ ಅಲಿವರ್ ಎನ್ನುವವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ, ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

> "Politics is the most hazardous of all professions. There is not another in which a man can hope to do so much good to his fellow creature; neither is there any in which he may so easily lose his own soul, nor is there another in which veracity is so difficult. Danger is the inseparable companion of office. With all the temptations and degradations that beset it, politics is still the noblest career that any man can choose."

ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಇದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನೀವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತಯಾರಾಗಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಒಂದು ಐಸೋಲೇಟೆಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಗದವರು ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಬೇಕಾದವರು ಇರಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಬದ್ಧರಾಗಿರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇದೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಡಕು ಬಂದರೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತದವರು ಮಾಡು ತ್ತಿರುವ ರೂಲ್ಸುಗಳೇ ಕಾರಣಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಬಹು ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೆಲೆ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂತಹವರಾಗಿರಬೇಕು. ನಾನು ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಈಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅನ್ನ ಬೆಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಅಗಳು ಅನ್ನವನ್ನು ಹಿಸುಕಿ ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಾರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡವರಾದ 8—10 ಜನಕ್ಕೆ ಬರೆ ಎಳೆದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಲಂಚ ರುಷು ವತ್ತು ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ 100 ಪರ್ಸೆಂಟು ಪ್ರೂಫ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ, ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದ ಬಡತನವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೋಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಜನವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತುಕೋಳ್ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಲಹೆ

ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ 77 ಪರ್ಸೆಂಟು ಪ್ರಜೆಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇನ್ನು ಉಳಿದ 23 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಎಂದರೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಜೆಗಳೇ? ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ತರಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಏನಾದರೂ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಸಮಗ್ರ ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭಾಗದ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. 2 ಮತ್ತು 3 ನೇ ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಗಿದರೂ ಇನ್ನೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಜನರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಕಾನ್‌ವೊಕೇಷನ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ, ಅನ್ನದ ಅಭಾವ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ವೊಕೇಷನ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಪಾಸ್ ಆದವರಿಗೆ ಪಾಸ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅಲ್ಲಿ ಈತರಹ ಕಾನ್‌ವೊಕೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್, ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ. ಡಿಗ್ರಿ ಕೊಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕರೆದು ಡಿಗ್ರಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತರಹ ದುಬಾರಿಯಾದ ಘಟಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳತಕ್ಕಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಎದುರುಗಡೆ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಪಕ್ಷಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ 'ಆಯಾರಾಂ'ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಟೈಂ ಲಿಮಿಟ್ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ. ಯಾರಾದರೂ ಬರುವುದಿದ್ದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡಿ. ಆಮೇಲೆ 'ಗಯಾರಾಂ' ಕಾಲವು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾದ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಡಿಕ್ಟೇಟರ್‌ಷಿಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗ ವಿಪರೀತವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದುದು. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ ಇದನ್ನು ಸಮಾನತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಸಣ್ಣವನಾಗಲಿ, ದೊಡ್ಡವನಾಗಲಿ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯವನೋ, ಅವನನ್ನು ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟರೆ ಅವನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ನಿಮಗೆ ಓಟು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಇಂಥ ಕಡೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಇಂಥಾ ಕಡೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಸಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಅವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. 1950 ರಿಂದ 1957 ರವರೆಗೂ ಇಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವನೇ ಆಗಲಿ, ಅವನನ್ನು ಅವನ ಸ್ವಂತ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಆಗ ಆಡಳಿತ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ಕೂಲ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಓಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು 7 ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಹಸ್ತಾಕ್ಷರದಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸವಯ್ಯ ಸೋಗಿ (ವಿದ್ಯಾ ಶಾಖೆಯ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಫೀಸಿನಿಂದಲೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಫೀಸಿನಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಜವಾಬು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೋ ಜವಾಬು ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಗದ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಿಂಟು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಮುಗಿಯಿತಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಈ ಕಥೆ 19 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಅವನು ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದಾನೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

Non-Official Business

Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969.

(Leave to Introduced)

MR. SPEAKER.—Now, we will take up. Non-Official Business. The Private Members' Bill will be introduced by Sri Jwalanaiah.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ತಿದ್ದುಪಡಿಯು) ವಿಧೇಯಕ, 1969 —ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The question is :

"That leave be granted to Sri H. B. Jwalanaiah to introduce the Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969.

The motion was adopted.

Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969.

(Introduction)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ತಿದ್ದುಪಡಿಯು) ವಿಧೇಯಕ, 1969 — ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1969 is introduced.

Non-official Resolution *re*: change of name of Mysore State as "Kannada Nadu"

(Debate Continued)

MR. SPEAKER.—Further discussion on the motion moved by Sri L. Srikantaiah on 10th September 1968 on the question of changing the resent name of the Mysore State as 'Kannada Nadu'.

† ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಈಗ ಅವಶ್ಯಕವೇ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಂಶಯ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ವರದಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವೋ, ನಿಜವಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರೇ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದೆ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವನ್ನು ಆ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರೋ ಎನ್ನುವ ಅಂಶ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುನ್ನ ಅಥವಾ ಈ ಒಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ಅದರ ತೂಕ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯವೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಒಂದು ವಿರಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಓದುವವರು ಬರೆಯುವ ಪತ್ರಗಳ ಮುಖೇನ ನಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ವಾಚಕರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮನದಟ್ಟಾಗಿವೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಯಾವುದು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಪುಲವಾಗಿ ವಾಚಕರ ಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಪಾದಕೀಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ಅನೇಕರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದು, ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ವಾಚಕರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಪರವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ 'ಕನ್ನಡ ನಾಡು' ಎಂದು ಇರುವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ವಾಚಕರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದುವುದರ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಅದೂ ಹಾಗಿರಲಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ವಾಚಕರು ಬರೆದಿರುವ ಪತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದೇ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಒಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಆ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಆ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಕರೆಯುವ ಹೆಸರಿನಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಆ ಭಾಗದ ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೇ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಹೋದ ಬಾರಿ ನಾನು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಉಳ್ಳತಕ್ಕ ಜನರು ತಮಿಳರು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ದೇಶವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಎಂದು ಅವರು ಕರೆದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ಅನುಮತಿ ದೊರೆತು ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ಏನಿದೆ, ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಾದರೆ ಈ ಚಳುವಳಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಈಗ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ. ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಒಂದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ, ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದಲೇ ನಾನೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರು ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂಬತಕ್ಕ ಯಾವ ಶಬ್ದದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದೇ ಶಬ್ದದ ಮೂಲಕ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎನ್ನುವ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಓದಿ ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಬಂದೆ. ಈಗ ಈ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕ್ರಾಂತಿಯೊಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ)

ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಆ ಜನರ ಹೆಸರಿನಿಂದಾಗಲೀ ಕರೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕನ್ನಡ ನಾಡೇ' ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ಹೆಸರು ಎಂದು ಪುನಃ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

4-00 P.M.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಹೆಸರಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕು, ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಡಬೇಕು ಎಂದು ವಾದ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವಾದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡುವಹಾಗೆ ಕೆಲವರು 3-4 ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಯೆ ಮುಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಕೆಲವರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರೂ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, 'ನ' ಮತ್ತು 'ಣ' ಎಂಬ ಎರಡಕ್ಷರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯುದ್ಧ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯುದ್ಧ ನಡೆದರೂ ಯಾರೂ ಗೆದ್ದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಈ ಗಲಾಟೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರೊವಿನ್‌ಷಿಯಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಸಹ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ., ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಿ., ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಹ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವಾಗ ನಾವೇಕೆ ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು ? ಅದು ಬಹಳ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವರಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ವಾದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಿಷ್ಟೇ: ಕೆಲವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ನಡೆದಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ಭಾಗದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಜನರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹೈದರಾಬಾದು ರಾಜ್ಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭವಾದಾಗ, ಭಾರತವು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಾ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಭಜನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿಯಾದಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಾದುವು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯು ಒಂದು ಹೆಸರಿನ್ನಿಟ್ಟಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೈಸೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ಆದಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ನಡೆದಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರುವಾಗ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದರೇ ಹೊರತು ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಂಬಂಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಖಿಲಭಾರತದ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುವು. ಈ ಒಂದು ರೂಢಿಯಿಂದ ಅಖಿಲಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಾಗ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಪಕ್ಷದ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ

ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ನಾನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಾಗಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂತೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಮೂಲ ಶಬ್ದವಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಈ ಮೂಲಶಬ್ದ ಕರ್ಣಾಟಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಿಟಲ್ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಅಥಾರಿಟಿ. ಅದನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬುದು ಮೂಲ ಶಬ್ದ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಪಿರಿಯಪಟ್ಟಣ).—ಒಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಸನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮೈಸೂರನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಅಥವಾ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರತಿಫಲವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಜನರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಇದ್ದರೆ ಅನಾನುಕೂಲವೇನು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯೇನು ? ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ ಲಂಚ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದೇ ? ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೇ ? ಕನ್ನಡನಾಡು, ಕರ್ಣಾಟಕ, ಮೈಸೂರು ಎಂಬ 3 ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಜನರು ಸತ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಲಂಚಗುಳಿತನ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವುದು, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇದು. ನಾವು ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಓಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜನಜೀವನ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸುಖವಾಗುವುದಾದರೆ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಅನ್ನುವುದು ಇದ್ದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಅಂತ ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಕಾವೇರಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಆಗಿ ಧನಧಾನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಒದಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಆ ರೀತಿ ಆಗುವುದಾದರೆ ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಯಾವುದು ಬೇಕಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಡೆದಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ನಮಗೆ ತಾವು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್ (ತುಮಕೂರು). —ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಗಂಗಾಧರ ಅಂತ ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಅಂತ ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಏನೋ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಲ್ಲು, ಬಂಡೆ ಅಂತ ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ? ಮಣ್ಣು ಮರ ಅಂತ ಏಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ ! ಬಹುಶಃ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅವರು ಅಷ್ಟು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಆದಷ್ಟು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಪುನರ್‌ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಈ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಗಹನವಾದದ್ದು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್)

ವೇಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು, ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎರ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ವಾಕ್‌ಸರಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ನಾನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಆಗುವುದು ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಎಲ್ಲ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತು, ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಈ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಒದಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ವಾದದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶ ಇದೆ. ಜನ ಯಾವುದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಮತ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಕೇವಲ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಭ್ರಾಂತಿಪಡದೆ ಯಾವ ಹೆಸರೇ ಇರಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಸುಖ ಒದಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನೆರವೇರುತ್ತವೆ ಅದನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ನಮಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹಣ ಒಂದೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಾವು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕಳೆಯುತ್ತೇವೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಅಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಬಹುಶಃ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಇವೆ. ಆ ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಇಡುವುದು—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ—ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ ನೋಡಿ, ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಶುಭದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಭ್ರಾಂತಿಯಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮುನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ಹೆಸರು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೀಗ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆಇದ್ದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಜನರು ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋದಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಒಂದುಕಡೆ ಸೇರಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಹಂಬಲ ವಿದ್ಯಾವಂತವರ್ಗದಲ್ಲೂ, ಪ್ರಾಜ್ಞರಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕವಿಪುಂಗವರಲ್ಲೂ—ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲೂ ಸದಾ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲೂ—ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲೂ ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಆ ಒಂದುಗೂಡತಕ್ಕ ಸುದಿನ ಎಂದು ಬಂದೀತು ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಒಂದುಗೂಡುವರು ಎಂಬ ಸುದಿನವನ್ನೇ ಅವರು ಹಾರೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ನಿಂತಿತ್ತು. 1947ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆವೋ ಆ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ದೊರೆಯದಿದ್ದ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನುಂಡುಮಾಡಿತು. ನಾನಾಗಲೇ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಸೂಕ್ತ ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅವರು ಹಿಂದಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಹರಿದು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಇದು ಆ ದಿವಸ ಆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ಕುತಂತ್ರ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಇಂಥದೇ ಕುತಂತ್ರವನ್ನು ಆ ಬೆಂಗಾಲ್ ಪಾರ್ಟಿಷನ್ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಅವರು ಹೇಗೆ ಆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲೆ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಚಳವಳಿಯಾಗಲೀ ದಂಗೆಯಾಗಲಿ ಈ ಕನ್ನಡಿಗರ ವಿಭಜನೆಯಾದಾಗ ಇಲ್ಲ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ದಂಗೆ ಏಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಮೈಸೂರು ಒಂದು ಪ್ರಿನ್ಸಲಿ ಸ್ಟೇಟಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಕೌಲು ಕರಾರುಗಳು ಆದವು. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು

ಒಂದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗೇ ಉಳಿದು ಬಂದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಮದ್ರಾಸ್, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜಮನೆತನದವರೂ ಕೂಡ ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವರ ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನದ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾಪತ್ರಯ ಬರಬಹುದು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಸಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹರಿದು ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಜನರೊಡನೆ ಬೆರೆಸಿದ್ದರೋ ಅಂಥಾ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಒಂದುಗೂಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಹಂಬಲವನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಕೂಡಲೇ ದೇಶವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಭಾಷಾವಾರು ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಭಜನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಈ ಒಂದು ವಿಭಜನೆಯ ವಿಚಾರ 1922 ರಿಂದಲೂ ಹೊಗೆಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನಸು ನೆನಸಾದದ್ದು ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಬಂದ ನಂತರವೇ. ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಒಂದು ಬಾಷಾ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಯಾಯ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾದಾಗ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವುದನ್ನು ಅವರವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ಬಿಟ್ಟರು. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದಾರೋ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿಂದಲೇ ಕರೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಆಗ ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನವರೂ ಕೂಡ ಆ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಯಾವುದಿದೆಯೋ ಆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿಂದಲೇ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರ ಏನೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಒಂದು ಛತ್ರಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಮೈಸೂರಿನವರು ಆ ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಯವರ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಆಗ ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಈ ಮೈಸೂರಿನ ಹೆಸರು ಮೈಸೂರಾಗೇ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಅದನ್ನೇ ಮೈಸೂರಿನವರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯವರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ಆ ಒಂದು ರಾಜೀ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಹೇಗೋ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಹೆಸರು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಒಂದಂಶವೇನೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ರಾಜೀಸೂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನು ಅಡ್ಡಿಬರುತ್ತದೆಯೇ ಅನ್ನುವುದು, ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಏನು ಅಲ್ಲಲ್ಲೆ ಒಂದು ಚಳವಳಿ, ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಏಳುತ್ತಿದೆ, ಅದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಿದ್ದಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನಿದೆ, ನಮಗೆ ಯಾವ ಹೆಸರಾದರೇನು ನಮಗೆ ಫಲಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇರಲಿ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಥದ್ದೇ ಒಂದು ಹೆಸರಿರಬೇಕು ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಂಬಲವೇ. ನಮಗೆ ನಾನಾ ಹಂಬಲಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರಿನ ಹಂಬಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಕನಸನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಜನಕ್ಕೆ ಅದು ಈ ದಿವಸ ನೆನಸಾಗಿದೆ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ, ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ, ಲಂಚನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಆ ಭ್ರಾಂತಿಯ ಜೊತೆಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ)

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಆ ಒಂದು ಹೆಸರಿಗಾಗಿ ಮಾರು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂಬ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕೂಡ......

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—He is mentioning my name at every stage. Therfore, a word of explanation is necessary. I have not yet spoken. I am going to speak and express my opinion. He is taking for garnted that I said something and goes on misinterpreting my views. I have only requested him to tell us in what manner any one of these names is going to influence these items. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ ?

4–30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರು ಇಡ ಬೇಕೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಕವಾದಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಇತ್ತು, ಆದುದರಿಂದ ಆ ಶಿರೋನಾಮೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಎಂದು ಕೆಲವರ ವಾದ. ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲಿ ಮಾತ ನಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಸರು ಹಿಂದೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ 'ಎರಮೈನಾಡು' ಎಂಬು ದಾಗಿ ಇತ್ತೇ ಹೊರತು, ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೊರೆ ಯುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕುಂತಳರಾಜ್ಯ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸ ರಿತ್ತು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕರ್ಣಾಟ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಶಬ್ದದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕರು, ಣಾಟ, ಕರ್ಣಾಟ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಕರ್ಣಾಟ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇತ್ತು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಈಗ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಆಗಿನ ಅರಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇತ್ತೋ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ ಬಹುಶಃ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವೂ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ಪುರಾಣಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ಇದ್ದನೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಈ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೊ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಕರ್ಣಾಟ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೊಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಂಬುದಾಗಿ ಕೆಲವರ ವಾದ. ಕೆಲವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅಂದರೆ ಈ ಶಬ್ದ ಕ್ರಮೇಣ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಬ್ದ ಎಂದು. ಆದರೆ ಮೂಲಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದವಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣಾಟಕನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನಿದ್ದ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕದಂಬನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನೂ ಇದ್ದ. ಅಂಥ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸನೂ ಇದ್ದ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು. ಆಗ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇತ್ತು ಎಂಬ ವಾದವಿದೆ. ಮಹಿಷಾಸುರನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನೂ ಸಹ ಇದ್ದ. ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಬಿಡಬೇಕೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಪರವಾಗಿ ಬಹಳ ವಾದಮಾಡುವವರು ಈ ಹೆಸರು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಬಂದದು. ಬಹುಶಃ ಇದು ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆ ಯಾದಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇತರ

ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗದವರು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆಗ ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಿಕ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏಷ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಏಷಿಯಾಟಿಕ್ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ಣಾಟ ಎನ್ನುವುದು ಕರ್ಣಾಟಿಕ್ ಆಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಿಕ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಎಂದೂ ಆಯಿತು. ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋನವರೂ ಸಹ ಬ್ರಾಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕರ್ಣಾಟಿಕ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏಷಿಯನ್, ಕರ್ಣಾಟಿಯನ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಿವಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಇಂಪಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಿಕ್ ಎಂದು ಆಯಿತು. ಅಂದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಿಕ್ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ಣಾಟಿಕ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸೇರಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖಂಡರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರೂ ಭಾರತದಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಮುಖಂಡರುಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲೀಡರ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡೀಕರ್ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೈ[illegible]ಊರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಂಗಲರಾಯ ರೆಡ್ಡಿಯವರೂ, ಶ್ರೀ ದಾಸಪ್ಪನವರೂ, ಮತ್ತು ಇತರ ಚೋಟಾ ಲೀಡರ್ಸ್ ಮೈಸೂರು ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಅಲಹಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿ ಹತ್ತಿರ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದ ರಿಂದ, ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪೇಪರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಮದ್ರಾಸ್, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡು ವವರು ವಿಪುಲ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ವಿರೋಧಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸಿರುವುದು ವೈಯಾಪಿಾಡಿಯಾ ಆಗಿದೆ. ಅವರ ಸೆಂಟಿಮೆಂಟ್, ನಿಮ್ಮ ಸೆಂಟಿಮೆಂಟ್ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಯಿಸುವುದೂ ಬೇಡ. ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ. ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವ ಮಾತು ಅಂದರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಆದಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುವುದು. ಇದಕ್ಕೇಕೆ ನಾಚಿಕೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಇದು ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತು. ಮೈಸೂರಿನವರೂ ಅವರ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕರ್ಣಾಟಕವಾದಿಗಳೂ ಸಹ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ಕರ್ಣಾಟಕವಾದಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೇನೆಂದರೆ ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಾಗ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು, ಎಂದು. ಅವರು ವಿತರ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ರಿಪೋರ್ಟನಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ಕಮಿಶನ್ ಬರುವಾಗ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ಬ್ರಾಡ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ಕಮಿಶನ್ ಏನು ಮಾಡಿದರೆಂದರೆ, ತಮಿಳು ನಾಡು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ—ಅಂದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಆ ಶಬ್ದವನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದೇ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟರೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದರ ಆಧಾರದಮೇಲೂ ಇಡಲಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಾದವೇನೆಂದರೆ—ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಈ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಜನರೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರು ವವರು ಏನೂ ಶ್ರಮಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು, ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಒಂದುಗೂಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕವಾದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಂಬಲವಿತ್ತೋ, ಅಷ್ಟೇ ಹಂಬಲ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲೂ ಇತ್ತು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ)

ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಒಂದುಗೂಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಛಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ಇತ್ತು. ನಮಗೆ ಛಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಇರಬೇಕೆಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಒಂದು ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ವಾದವಾಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಥ ಜನರನ್ನು ಯಾರು ಕೂಡ ಕರ್ಣಾಟಕರು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕರು ಎಂದರೆ ಅದು ಒಂದು ಜಾತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಳೆಯ ಕರ್ಣಾಟಕರು, ಹೊಸ ಕರ್ಣಾಟಕರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಜಾತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುವವರನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಕರ್ಣಾಟಕರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕರ್ಣಾಟಕರು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿದಂತಹ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ? ಅವರು ಏಕೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು? ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿನ ರಾಜರು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಕನ್ನಡಿಗರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಾದ—ಹಿಂದೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ವರದಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಚಾತುರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕವಾದ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಈ ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಆಗ ಚರ್ಚೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ನಡೆದು ಒಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಬ್ಬರು ನೋಯಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಈಗಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಹೆಸರೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಈ ಸಭೆಯು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂತು, ಆದರೆ ಈಗ ಆ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಒತ್ತಿಟ್ಟು, ಒಂದು ದೇಶದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಪುನರ್ ನಾಮಕರಣವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಒಂದು ಹೊಸ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಬಂದಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು 'ಕನ್ನಡ ನಾಡು' ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಶಬ್ದ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಶಬ್ದ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಮರೆಯಬಾರದು—ಯಾರಿಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದು ಆಗಲೇಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ಪಡುತ್ತಾರೋ, ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಅನೇಕರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರುವವರು ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವವರು, ಇಬ್ಬರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ, ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅದು ನೋವು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೂ ಬೇಡ. ಉಭಯತ್ರರೂ ಒಂದು ರಾಜ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ರಾಜ ಸೂತ್ರ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು, ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ನಡೆ, ಕನ್ನಡ ನುಡಿ, ಕನ್ನಡ ಭೂಮಿ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡವೆಂಬ ಮೂಲ ಶಬ್ದವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಇದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಉಭಯತ್ರರಲ್ಲೂ ನೋವು ಉಂಟಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತ ಶಬ್ದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಹೆಸರನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Leave of Absence to Sri B. T. Murnal

MR. SPEAKER.—I call upon Sri Gurreddy to speak. But before he begins his speech, I have to put before the Hon'ble House one formal matter. I have received a letter from Sri B. T. Murnal, Member, Legislative Assembly, dated 15th January 1969 requesting under rule 188 for leave of absence from attending the current sittings of the Assembly due to his private work.

Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri B. T. Murnal to remain absent from attending the current sittings of the Assembly ?

HON. MEMBERS.—Yes.

MR. SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

Non-official Resolution *re* : change of name of Mysore State as "Kannada Nadu"

(*Debate continued*)

SRI B. P. GANGADHAR.—Sir, I want to move an amendment to the Resolution.

MR. SPEAKER.—The hon. Member may move it.

SRI B. P. GANGADHAR.—Sir, I beg to move:

"In line 4, for the words 'Kannada Nadu' substitute the word 'Karnataka'."

MR. SPEAKER.—Amendment moved :

"In line 4, for the words 'Kannada Nadu' substitute the word 'Karnataka'."

The members participating in this debate may proceed on the basis that the resolution along with the amendment is before the House for discussion.

SRI T. R. SHAMANNA. (Bangalore-Fort).—Sir, I have got an objection. The amendment moved completely changes the original resolution. Any amendment that is moved must not contradict the original resolution. This amendment contradicts the original resolution. I therefore object to the moving of this amendment and request that the amendment may be ruled out of order.

MR. SPEAKER.—The point raised by the hon. Member Sri Shamanna is in the nature of a point of order. He says that the amendment should not be allowed. Now, it has been moved and so the objection is rather too late in the day. The amendment only seeks to substitute one word for another. So, there is no contradiction. The hon. Member Sri Shamanna can have his say and persuade the House not to accept the amendment.

Sri T. R. SHAMANNA.—I may be permitted to send another amendment.

Mr. SPEAKER.—I have no objection; he may do so.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, a wrong thing cannot be made right by acceptance. The amendment seeks to change the purpose of the main resolution; it has the effect of reversing the original resolution. Under the rule itself this is not permissible. Simply because it is permitted to be moved, it cannot have the effect of correcting the rule itself. Therefore, I beg to submit that the matter may be looked into by the Chair and a considered ruling given tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I do not accept this proposition. I shall, however, bear in mind what the hon. Member has said. In the meanwhile, let the House proceed on the basis that the amendment is before the House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎರ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಅದರಂತೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಸುಮಾರು 1½–2 ತಾಸುಗಳಿಂದ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮೈಸೂರನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆರೀತಿ ಹೇಳಿರುವಾಗ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಬಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಆಸೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಅವರು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಈಗ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದು ನಮಗೆ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಇದು ಯಾವ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ರಾಜಮನೆತನದವರು. ಅವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಹಳೆ ಕನ್ನಡದ ಲಿಪಿಯನ್ನ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗ ಅದು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಏನು ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರು ಕೂಡ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರಾಗಿದ್ದರು ವಿಜಯನಗರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕರ್ನಾ ಕ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದವರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಕೇವಲ ಎಮೋಷನಲ್ ಆಗಿ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಮೈಜ್ ಫಾರ್ಮ್ಯುಲ ತಂದೊಡ್ಡಿದ್ದಿರಿ. ಕೆಲವು ಜನ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಶ್ರೀಮಾನ್

ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಫಾರ್ಮ್ಯುಲವನ್ನು ತಂದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಆಶೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಷ್ಟೆ.

5–00 P.M.

ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಒಂದುಗೂಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ 10-12 ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯು ಮೊತ್ತ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಒಂದು ಮೊತ್ತ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಷಾದಕರ. ಈ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿರುವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ, ಹೆಸರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಹೆಸರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಧರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೇನೂ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಜ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ದೇಶ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ತೃಪ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿನ ತೃಪ್ತಿ ಸಮಾಧಾನವೇ ಬೇರೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ತೃಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಒಳಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರೆದರೆ ಜನತೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೆ, ನಮ್ಮ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೇರಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ತಮಿಳು ನಾಡು ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮಿಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೇರಾವ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಅದು ಅಖಂಡ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಜನತೆಯ ಪ್ರೇಮದ ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ "ತಮಿಳುನಾಡು" ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬುದು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದನಂತರ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಂಥ ರಾಜ್ಯ ಇದು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ತಮಿಳು ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಬೇರೆ. ಯಾವ ಇತಿಹಾಸ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದರೂ ಸಹ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಯಾವ ಕಡೆಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ತಮಿಳು ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಸಹ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಸಾಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಲಘುವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾಣೆಯು ಸಮುವಾಗಿ ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸರಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭ, ಸರಿಯಾದ ಸಮಯ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೆ ಇದೇ ಹೆಸರನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಹೆಸರನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವುಗಳು ತಮ್ಮ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಈಗಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಕೂಡ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಕವಿಗಳಾದ ಡಾ|| ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಸಹ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರುಗಳು ಸಹ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ)

ಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ವಿಷಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಏನು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ಇದೇ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಏನು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಿನ ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಖಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಬೇಸರಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾವನೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಮೈಸ್‌ಗೆ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1956ರಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಆಗ ಇದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗಿನ ನಾಯಕರು ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗಿನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. 1956ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡು ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ: ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾಯಿತು. ಆ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಜನರು ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾಯಿತು. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಅಥವಾ ಒಂದು ಊರಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಎಲ್ಲರ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದಿಂದ ಬರುವ ಹೆಸರೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು. ಇದು ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಹೆಸರಿಗೆ ಯಾರ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು ಇನ್ನು ಮುಂದೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Hon'ble Member does not seem to have understood what exactly I have said. He should not misinterpret and mislead the House. I take strong objection for his misleading the House. He can refer to me only after I speak and take a definite stand. What I said was: "you tell us what are the benefits by calling this State as 'Karnataka', what are the material benefits by calling it 'Knnada nadu', what are the difficulties if we have 'Mysore'?"

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಇದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತೆ.

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಇಷ್ಟೇ: ಸುಖ ಸಂತೃಪ್ತಿಗಳು ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ ಮಾನಸಿಕ ಸಂತೋಷವಿದೆ, ಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕೂಡ ಮಹತ್ವದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೇಮದ ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನಿದೆ ಎಂದು ಬೇಕಾಗದ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದಿಲ್ಲ "ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ" ಎಂದು ಕರೆದಾಕ್ಷಣವೇ ಜನರೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ ಸಮೃದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 70 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಇದ್ದವು ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕೂಡ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೆಸರನ್ನೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂದು ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಹೊರ ದೇಶಗಳವರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ 'ಮೈಸೂರು' ಎಂದಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಜನ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ಆಗುವಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಂದು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿರುವವರು ಹಳೆಯ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಭೇದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತರುವುದು ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಬಹು ಭಾಗಗಳು ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದುದು ಇಂದು ಒಂದಾಗಿ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರಾಂತದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಇಂತಹ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಬಂದು ಒಂದುಗೂಡಿರುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದವರು ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರದವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಆ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಏನು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ಇತಿಹಾಸ ಪರಂಪರೆಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ಅಂತಹ ಪರಂಪರೆಗಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇಂತಹ ಹೆಸರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರು, ಕರ್ಣಾಟಕ, ಕನ್ನಡನಾಡು ಹೀಗೆ ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವರು ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದೂ ಕೆಲವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಕರೆಯಬೇಕು, ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಕನ್ನಡ ನಾಡು" ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ನನ್ನು ಹೀಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬೆರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಎಲ್ಲೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ನಾಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಾಡುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡದೇ ಇರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಆಡುವಂಥ ಜನ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭಾಷೆ ಆಡುವ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಲ್ಪ ಭಾಷಾಕಾರರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ)

ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡನಾಡು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೋ, ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಒಂದುಗೂಡಿ ಕನ್ನಡನಾಡು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುವ ಜನ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಕೆಳಗೆ ಬರಬೇಕು, ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿಗೆ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಬೇಕು, ಅದೂ ಕೂಡ "ಕರ್ನಾಟಕ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತೇ ಹೊರತು ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇರಾವ ಹೆಸರಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ 2-3 ಲಕ್ಷ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಾವು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಃ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಜನ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದರಂತೆ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೂ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದರೆ ಕೆಲವು ಜನರ ಭಾವನೆ ಬೇರೆಯಾಗಬಹುದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಃ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದು ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ. ಇಂದು ಏನಾಗಿದೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಂಥವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬಂದಂಥವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾತು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಾಗ ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬಂದಂಥವರು ಈ ಪ್ರಾಂತ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಯಿತು, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯದೆ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಆ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಯಾರಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು, ಆ ಭಾವನೆ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾದಂಥ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ತಂದಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಂಥ ನಿರ್ಣಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಶಬ್ದ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎನ್ನುವಂಥದ್ದು ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—As per rules, the members participating in the debate should not take more than 15 minutes. It is better to regulate time, so that it may be possible to give opportunity to all the hon'ble Members who want to participate in the Debate. If all the members want to participate, I think, only 10 minutes will have to be given to each member

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sometimes it may not be possible to confine ourselves within 10 minutes. The mover has taken some hours. Some members are very eager to participate and they may exceed the time limit of 10 minutes. Even if the time limit of 15 minutes is given, it may not be possible for them to express their views within that time.

Mr. SPEAKER.—But the rule says only 15 minutes. It would not be difficult for parliamentarians of stature of the Hon'ble Member to finish within 10 or 15 minutes.

Sri D. DEVARAJ URS.—The Speaker may show some latitude wherever there is need for it.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Has the suggestion of Mr. Devarj Urs been agreed to ? I believe the powers of the Speaker are not limited. Since there are a good number of people to participate in the debate, some latitude might be shown.

Mr. SPEAKER.—The Committee on Private Members' Bills and Resolutions has allotted only 3 hours for this. But anyway it is up to the House to decide. Is it the pleasure of the House to allot more time for this resolution.

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—More time is allotted for this resolution. But 15 minutes time limit is there.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಷಯ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾರಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಸೂಚನೆಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಂಥ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರ ಭಾಷಣವನ್ನು 15 ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ನಮ್ರ ಸೂಚನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಮಂಡಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರು, ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುವವರು, ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ವಾದವನ್ನು ಹೂಡುವವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಗಂಟೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಾಧುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆಫ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಭಾರಿ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, reiterating my arguments I would like to submit that the Chair has got the discretion to extend the time. Sir, as this is a very important matter, the members might like to influence through their speeches either this side or that side. Also as Sri Hutchamasti Gowda puts it, it may take the course of a decision in

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

this matter during this session. Under these circumstances it should not be taken lightly either by the Chair or by any other member. This matter is of vital importance and has been agitating the minds of the millions of the people of the State. Hence I request that the hon'ble Chair to exercise its special powers and see that sufficient time is given to as many members as possible. Hence, I appeal to you Sir, that this should not be hastened through.

Mr. SPEAKER.—As far as I am concerned, I consider every matter as very important. Secondly, though I have got the discretion to extend the time limit there should be some valid reasons for that. The hon'ble Members Sri Channabasappa and Sri Hutchamasti Gowda suggested that this is a very important matter and time should be extended. Though I have the power, it should not be an unlimited power. At the same time the hon'ble Members should see that the time at the disposal of the House is limited. Therefore limitation must always be there. We cannot avoid it. One of the greatest politicians has said that if he is asked to speak for five minutes he would require a week's time for preparation but if he is asked to speak for hours he can speak without any preparation.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That may be possible for men of your experience.

Mr. SPEAKER.—I know all the hon'ble Members are able to speak, except myself. Next speaker will be Sri Shamanna.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದನ್ನು ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ವಿಚಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಾವು ಈಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಎಲೆಕ್ಟೊರೇಟ್ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ವಾದ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕರ್ಣಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಡಲು ಜನಗಳು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿರತಕ್ಕದು, ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಅಥವಾ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಗಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಿತ್ತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾದವನ್ನು ಹೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಮೈಸೂರುದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ನೌಕರರು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕವಾಯಿತು ಎಂದು. ಈಗ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಸ್ಥಾನ

ಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೊಂದುಕೊಂಡು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಗೋಳು ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ (ಮುಧೋಳ್).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ವಾಮಿ. ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಇರುವುದೇ ಬೇರೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೋ, ಅಯೋಗ್ಯವೋ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I am just watching. Let me see whether he comes to the subject proper.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ-ಗ್ರಾಮಾಂತರ).—1972ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗುವತನಕ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತಲ್ಲವೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದೇ ತಪ್ಪಾದರೆ ಅವರು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿರುವುದೂ ತಪ್ಪಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಎರಡೂ ತಪ್ಪು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The question before the House is whether there should be a change in the name of the State as Kannada Nadu or as Karnatak.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮೈಸೂರಿಗೆ 5 ಭಾಗಗಳು ಸೇರದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಹೆಸರಿನ ಗೊಂದಲವುಂಟಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ತಮಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ದೇಶದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಗವರ್ನರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೆಸರಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡೆವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಒಂಟೆಯು ತನ್ನ ಮೂಗನ್ನು ತೂರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ತನ್ನ ಇಡೀ ದೇಹವನ್ನು ತೂರಿಸಿದಂತೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಸೇರುವಾಗ ಹೇಗಾದರೂ ಸೇರಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಸೇರಿ ನಂತರ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಅನುಕೂಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಹೊಸ ಮೈಸೂರಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರು ನಿರ್ವೀರ್ಯರಾಗಿ ನಪುಂಸಕರಾದರು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಏನೇನಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರು ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಮೈಸೂರನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೋ, ಯಾರು ಯಾರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೋ ಅವರನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಕೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ನಾನೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಶ್ರೀ ಚನ್ನಯ್ಯನವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ದೊಡ್ಡವರು.

Mr. SPEAKER.—The question before the House is whether it should be Karnataka or Kannada Nadu.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಶ್ರೀ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member may avoid personal references.

Sri D. DEVARAJ URS.—In this particular context why should the Chair restrict, Sir? We may have to refer to various people who have played some notable part in the formation of the State. If some names are mentioned, I do not think there can be any objection.

Mr. SPEAKER.—Reference to personalities might create unnecessary bitterness and embarrassment and it does not conduce to the dignity or decorum of the House. The debate should proceed on grounds of principles and public policies, not with reference to any names.

Sri D. DEVARAJ URS.—I would like to subuit to the Hon'ble Chair. The Speaker has the right to conduct the debate in a manner which would fit in with the Rules of Procedure. But so far as mentioning of names are concerned, there are some names of leaders who have been in one way or the other connected with in re-organisation of State and I do not think we are doing any injustice or speaking in a tone derogatory to these persons, if we merely refer to their names.

Mr. SPEAKER.—I can understand names being mentioned in a general way. But here reference was made to the hon. Member Sri Channiah and that was of a personal nature. I do not know to what extent it was correct. It is said attempts are made to suppress him. I think it is very bad reference. Some members may say it is not a fact. Such references are undesirable. If Sri Channiah himself wants to express, I have no objection. In the interest of dignity and decorum of the House and of the Members, Hon. Members may avoid personal references. Members who are present on the floor of the House, can argue their case very well. Hon. Member may speak about principles, policies and history—everything. But to say that a particular person is coming to power or he is suppressed will not contribute to dignity of the House. Such references may be avoided.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—References will be made because at the the time of unification of the different parts of Karnataka, so many discussions have taken places, so many people have in different capacities held out assurances. Many of them are public leaders and their utterances will have to be quoted. The context will have to be stated. It is not easy to dissociate ourselves from the men who count in these matters. Therefore it may be desirable not to mention names and make personal references, but certain necessary references will have to be made and it cannot be ruled out.

Mr. SPEAKER.—Probably the hon. Members have not understood me or probably I have not expressed myself in clear terms. My idia is hon. members may refer to opinions expressed from time to time, or refer

to the understanding or undertaking given at the time of formation of the new State of Mysore. But to say that an attempt is made to suppress a person and a particular person will suffer—such references are unfair. These are too personal. I have no objection if the hon. Member make reference to opinion and promises made from time to time by individuals. Let it not be said that because a new State has been formed, so and so lost his popularity and some others are coming to power. That becomes a matter which is likely to lead to many troubles here. Besides it is irrelevant. I can understand the views and opinions expressed by Sri H. M. Channabasappa and Sri Devaraj Urs. But references of a personal nature should be avoided.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಬೆಳೆಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I regret that Rules will not permit mentioning of names. Any State or Nation is greater than personalities. The fate of a nation or State does not depend upon one man or two. it is a collective personality. Supposing some persons speak about the hon. Member A and some others want to speak about the hon. Member B, then it will become a sort of conflict of persons and personalites and the debate will degenerate. The Rules as I understand them, do not permit this. Therefore I said references to promises by anybody may be referred to. But references to personalities and personal affairs should not be referred to. That should be taken as my ruling.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದ ಹೋರಾಟದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅಪಕ್ವತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವನ್ನು ಹೇಳಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಹೋರಾಟದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಈ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Hon. Member Sri Huchmasthy Gowda probably has not understood me properly : I said, I have no objection to the citing of opinions of others. Pandit Jawaharlal himself has stated several times that he is a humble servant of the nation and the nation is greater than himself or all things put together, irrespective of the greatness and stature of the persons constituting it. I have already stated that there is no objection to quote the views of persons who were associated with the movement and who were against it. But nobody should dwell on the personal aspect of their lives and say that a certain event would diminish or save the greatness of a particular individual. A Member could say that so and so made a promise at a particular time, expressed a particular opinion, and participated in a movement. Such references of impersonal nature will be permitted. Personal references should be avoided.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ವಿಷಯದಬಗ್ಗೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಲೀಡರ್ಸ್ ಏನೇನು ಮಾಡಿದರು ಯಾವ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವ ಇತ್ತು, ಈಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದರು ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವಂತಹ ಕಹಿ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—That is exactly what I have stated. Personal references should be avoided but opinions of personages may be quoted.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದೇನೂ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ಆದಾಗ............

Sri L. SRIKANTAIAH.—I rise on a point of order. I draw attention of the Chair to sub-rule (2) of Rule 281. Now the Chair has ordered that the amendment to the Resolution could also be discussed. I would like to point out that according to the rule quoted by me, no amendment shall be moved which has merely the effect of a negative vote. So the amendment is not in order and it cannot be discussed even if it is contended that permission has been accorded and the matter is already under discussion; we cannot overcome the provisions of the rule laid down by this House. When an illegal act has been done, the law of estoppel does not stop operating. The amendment should be ruled out.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri Srikantaiah has raised a point of order under Rule 281(2) that the Amendment is of a negative type, that it should not have been allowed and even if it is allowed, a wrong act cannot become a right act. If I have understood him properly, that is what he said. Sub-rule (2) of Rule 281 reads thus :

> "An amendment shall not be moved which has merely the effect of a negative vote."

As I interpreted, the whole amendment is not of a negative type.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—When I raised a point of order some time ago, the Chair was pleased to observe that it is not admissible under the Rules. You were pleased to say that you would give a ruling on it tomorrow. But now you are giving a ruling on the same objection raised by another Member.

Mr. SPEAKER.—Even before the hon. member raised, this point some other hon. Member had raised that objection earlier and I have stated that it is not an amendment of a negative nature. When somebody raised an objection, it was perfectly within my right to give a ruling and I gave a ruling. When hon. Member Sri Channabasappa raised his objection, I replied that I shall bear in mind his objection and consider whether I should revise my earlier ruling. In the meanwhile, Sri Srikantaiah raised a point of order.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The point of order raised by me and the point of order raised by Sri Srikantiah are the same. The Amendment annuls the Resolution; it takes away the very essence of the Resolution; it has got the effect of a negative vote. Therefore, it

cannot be admitted. But you state that it has already been admitted. I state a wrong thing cannot become a right thing by mere admission. Moreover, you were pleased to observe that you would give a ruling tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I might have stated like that but that does not prevent me from giving a ruling to-day.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Chair is all-powerful. It can do anything it wants. But I want you to keep up your own words.

Mr. SPEAKER.—If the hon. member has anything more to say in respect of his point that the amendment has the effect of a negative vote he may state that within a short time how it has the effect of negative vote.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sri Srikantaiah's Resolution is like this:

> " That this Assembly is of opinion that a recommendation be made to the Government of India to take necessary steps to change the present name of the Mysore State as 'Kannada Nadu'."

The Amendment seeks to replace the words "Kannada Nadu" in the Resolution by the word 'Karnataka". Therefore, the very purpose of the Resolution. namely, that this State should be called " Kannada Nadu" is defeated. If this amendment is to be accepted as in order, it has the effect of a negative nature, reversing the principle of the Resolution. Since the effect of the amendment is to negative the Resolution, it is not in order and, therefore a well-considered ruling has to be given. The ruling given at present has far-reaching consequences.

Sri L. SRIKANTIAH.—One word more Sir. Hon. Member Sri B. P. Gangadhar has, in his amendment, to my Resolution proposed the substitution of the word " Karnataka " for the words " Kannada Nadu ". He can as well bring a substantive motion that the State be named " Karnataka ". Or, in the alternative, he is at liberty to oppose the entire Resolution. Instead of adopting any of these two courses, what he has done is, he has brought an amendment seeking to substitute the word " Karnataka " for " Kannada Nadu " in the Resolution. That is the pith and substance of the entire argument here. Now a substantive resolution is a positive one. By admitting this, the very substantive motion before the House, is going to be debated. That cannot be done by means of an amendment. My learned friend Sri B. P. Gangadhar is at liberty to bring in an independent resolution. If he bring it, nobody can prevent him. Let him have the ballot. If the Chair now were to say that it has already been moved and we can do nothing about it, it would mean that a wrong cannot be set right. No ruling can override the rules. I submit the amendment proposed to be moved offends primarily rule 284 and should be ruled out of order.

6-00 P.M.

Sri N. A. CHANNE GOWDA (Pandavapura).—Sir, it is already 6 O' Clock and the House is sitting from 12 NOON, without a break.

MR. SPEAKER.—I extend the time by about 10 minutes. I will hear Sri Krishnan and I will give my ruling on Monday.

Sri M. S. KRISHNAN.—I shall read rule 281 (2):

> "An amendment shall not be moved which has merely the effect of a negative vote."

We have to very clearly read the words "effect of a negative vote." To the resolution moved if I have included the words "this shall not be done" or "this must not be done", then it has the effect of a negative vote. The amendment brought forward by Sri B. P. Gangadhar and Sri T. R. Shamanna are quite different. There is no such thing as "shall not be done." Sri B. P. Gangadhar suggests that for the word "Kannada Nadu" the word "Karnataka" shall be substituted and Sri Shamanna suggests that for the word "Kannadanadu" the word "Mysore" shall be substituted. So, it cannot be considered as being negative. On the other hand it is an improvement over the resolution brought forward by Sri Srikantaiah. In the circumstances I wish to state that it has not got a negative force but it is an improvement over the resolution.

The second submission is, rule 284 says:

> "The Speaker may put amendments in such order as he may think fit:
>
> Provided that the Speaker may refuse to put an amendment which in his opinion is frivolous."

The Speaker in his wisdom has deliberated over the point and he has found that the amendments of both Sri B. P. Gangadhar and Sri Shamanna are not frivolous. He has also allowed them to move the amendment. It would not be correct on the part of the learned Professor to say that it is not in order. When they have already moved the motion, I think it is too late to say that they should not have moved the motion. I request you to overrule the objections raised by Sri Srikantaiah.

Sri T. R. SHAMANNA.—Immediately after the amendment was just read I raised objection and you said the question had to be considered deeply and a correct decision has to be taken.

MR. SPEAKER.—I have heard the hon. members. I shall give my ruling on this point on the next non-official day. On that day after the ruling is given Sri Shamanna will speak for the unexpired portion of the time allotted to him, *i.e.*, 5 minutes.

Now, the House will adjourn and meet on Monday, the 20th January 1969 at 12 NOON.

The House adjourned at Six Minutes past Six of the Clock to meet again at Twelve Noon on Monday, the 20th January 1969.

WD 11852—GPB—600—14-2-1969

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, 20th January 1969.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

MR. SPEAKER.—Question No. 5 Sri A. Ramachandra has written to me that he will not be coming and he has authorised Sri S. S. Arakere to put the question.

SRI RAMAKRISHNA HEGDE.—May I submit that there are three other similar questions and they may all be taken together ?

MR. SPEAKER.—Yes. Question Nos. 5, 145, 173 and 237 may be put together.

Pay Commission's Report

5. SRI S. S. ARAKERE (Ballolli) [On behalf of SRI A. RAMACHANDRA (Sulya)].—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state:—

(a) when the Pay Commission would submit the report relating to pay scales of Government servants ;

(b) if the report is received, the action they have taken ;

(c) when the Scales of pay, recommended by the Pay Commission to Government servants would be implemented ?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) The report was received by Governmeat in the month of December.

(b) Action will be taken.

(c) At the appropriate time.

Pay Commission's Report

145. SRI N. A. CHANNEGOWDA (Pandavapura).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(a) the time they take to consider the Report of Tukol Pay Commission;

(b) the extra amount they had to provide if they agree and implement the report of the Tukol Pay Commission *in toto*;

(c) whether it has come to their notice that it is impossible to cut down the cost of living without controlling the prices;

(d) the steps they have taken so far in respect of controlling the prices and with what results;

(e) the stand they have taken to freeze the prices, wages and profit and the steps they have taken in this behalf?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) The State Government is considering the Report of the Tukol Pay Commission.

(b) The annual expenditure may be about Rs. 20 crores if the report of the Commission is agreed and implemented *in toto*.

(c) Yes.

(d) This is the problem of the whole country and Central Government has to take action about the same.

(e) As stated above the State Government aloae cannot take any action.

Pay Commission's Report

173. Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(a) whether Government has accepted the proposals of Tukol Pay Commission *in toto* ?

(b) if so, when it would be implemented ;

(c) the total annual outlay involved in implementing the same ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(a) Government is examining the various proposals of the Tukol Pay Commission.

(b) A decision thereon will be taken as early a possible.

(c) if all the recommendations are accepted, the cost may be about Rs. 20 crores per annum.

Pay Commission's Report

237. Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(a) whether the Commission has given a report and if so, when that report will be released for publication ;

(b) the minimum aggregate salary of a Government employee of the State recommended by the Commission ;

(c) the number of categories of Government servants that are now in existence and the number of categories the Commission had recommended and the scales of pay for both the old and the new categories ;

(d) the number and kinds of allowance, such as Medical and House Rent allowance that are recommended by the Commission, and the amount recommended for each category under each head ;

(e) the Central rate of D A. and the State rates now in existence and what will be the extra amount on this head only, if the Central rate is sanctioned ;

(f) the total number of Government employees of all categories in the State and their percentage to the total population of the State and the percentage of the total revenues of the State spent on this category ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) The Commission has given its report on 2nd December 1968 and copies of summary of recommendations of the Commission have been placed on the Table of the House.*

(*b*) Rs. 60 p.m. exclusive of the dearness allowance which is Rs. 65 (Rs. 59 in cash and balance in deposit), City Compensatory Allowance-*cum*-House Rent Allowance in certain places (ranging from Rs. 2 to Rs. 10).

(*c*) Number of scales of pay of Government servants now in existence is 108, while the Commission has suggested 27 scales. Details are available in the report placed on the Table of the House.*

(*d*) The number and kinds of allowances such as, Medical and House Rent allowance that are recommended by the Commission and the amount recommended for each category under each head are furnished in Annexure I, appended.

(*e*) The Central rate of D. A. and the State rates now in existence are furnished in Annexure II, appended. If Central rates are given, additional extra cost would be Rs. 2.50 to Rs. 2·75 crores per annum.

(*f*) About 2.4 lakhs employees are working under Government. This works out to a little less than 1 per cent of the total population of the State. Estimated expenditure is about 38.8 per cent of the total revenue of the State estimate for 1968-69. If Pay Commission recommendations are included, it will be about 48 per cent.

ANNEXURE I

CITY COMPENSATORY ALLOWANCE

I. Bangalore City

Basic Pay Range :	*Rate of allowance*
1. Below Rs. 250 p.m.	5 per cent of Basic Pay subject to a minimum of Rs. 5 and a maximum of Rs. 12 p.m.
2. Rs. 250 to Rs. 500 p.m.	4 per cent of basic pay subject to a minimum of Rs. 12 and maximum of Rs. 20 p.m. (with marginal adjustments).

*Copy placed in the Mysore Legislative Library vide No.......

II. Mysore, K.G.F., Mangalore, Belgaum and Hubli--Dharwar

Basic Pay Range :	*Rate of Allowance*
Below Rs. 500 p.m.	3 per cent of basic pay subject to a minimum of Rs. 4 p. m. (with marginal adjustments).

HOUSE RENT ALLOWANCE

I. Bangalore City

Basic Pay Range :	*Rate of allowance* :
1. Those drawing basic pay not exceeding Rs. 200 p.m.	7½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 7.50 and a maximum of Rs. 12–50 p.m.
2. Those drawing basic pay of Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 400 p.m.	6 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 12.50 p.m. and a maximum of Rs. 20 p.m.
3. Those drawing basic pay of Rs. 401 or more but not exceeding Rs. 500 p.m.	4½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 20 p.m. and a maximum of Rs. 22.50 p.m.

II. Places with population of 1 lakh and above

Basic Pay Range :	*Rate of allowance* :
1. Those drawing a basic pay not exceeding Rs. 200 p.m.	5 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 5 and a maximum of Rs. 7.50 p.m.
2. Those drawing a basic pay of Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 400 p.m.	4 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 8.00 p.m. and a maximum of Rs. 12.50 p.m.
3. Those drawing a basic pay of Rs. 401 or more but not exceeding Rs. 500 p.m.	3 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 12.50 p.m. and a maximum of Rs. 15 p.m.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

III. Places with a population of 25,000 and above

Basic Pay Range:	*Rate of allowance:*
1. Those drawing a basic pay of not exceeding Rs. 200 p.m.	2½ per cent of pay subject to a minimum of Rs. 3 and a maximum of Rs. 5 p.m.
2. Those drawing a basic pay of Rs. 201 or more but not exceeding Rs. 500 p.m.	2 per cent of pay subject to a minimum of Rs. 5 and a maximum of Rs. 10 p.m.

(with marginal adjustments under II, II and III)

Medical Allowance for minor ailments :

Rs. 5 p.m. to Class IV employees and Rs. 8 p.m. to all Class III employees.

ANNEXURE II

Central rate of D.A. and the State rates now in existence.

Pay Range		Rate of D.A. Central Government	Rate of D.A. State Government
Rs.		Rs.	Rs.
70–109	...	71 up to 90	65 (59)
		90–109	80 (75)
110–149	...	98	91 (84)
150–209	...	122	114 (106)
210–399	...	146	137 (128)
400–449	...	160	150 (140)
450–499	...	164-450 and above	Marginal adjustment.
500–542	Difference between 663 and pay	469 or above	120 (120)
543–1,000	...	120	
Above 1,000	...	100	100 (100)

(Figures in brackets indicate payment of D.A. in cash)

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know what is the total expenditure on administration and what would be the increase if the recommendations of the Pay Commission were to be implemented ?

† Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The present expenditure on administration is given in the budget papers. It is about 30 or 31 per cent of the total revenue.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ? ಆ ರೀತಿ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಪಡೆದಂಥ ನೌಕರರಿಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know what the Government means by saying that at the appropriate time the recommendations of the Pay Commission would be implemented ? Could there be any definite time so that the persons who are watching the proceedings will have some solace ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The Recommendations of the Pay Commission have very wide implications. The recommendation is both in respect of administrative matters as well as financial implications. Therefore the recommendation has to be studied thoroughly before any or whole of the report is to be accepted. The Government is processing this report through various departments. In the meanwhile the Government is also keen to know the views of the members of this House about the recommendations made by the Commission. Therefore that report is to be discussed here.

Mr. SPEAKER.—There is a proposal. A number of members have approached me for allotting one or two days for discussing that report. So, if the hon'ble members feel that we can allot one or two days for discussing the report, then all the matters can be thrashed out in the House. I request hon'ble members to restrict their supplementaries to one or two, since the matter is coming up before the House in the current sittings when all the matters can be fully discussed.

Sri B. P. GANGADHAR.—In view of the magnitude of the work —four volumes have been given—it may require some time for us to study. As scheduled the Assembly will come to an end by the end of this month and only a week is left. I think it may not be possible for all of us to go through all the volumes and come prepared for a discussion. So can it not be taken at the next sitting of the Assembly ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I am very glad that my friend Sri B. P. Gangadhar has indirectly appreciated the difficulties of the Government.

---

† Indicates that the speeches or remarks have not been revised by the member concerned.

Mr. SPEAKER.—I wish to make one point clear. Four hon'ble Members have put questions. I shall in the first instance allow each to put two supplementaries and then I shall call upon others to put supplementaries.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಷ್ಟು ನೌಕರರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೌಕರರಲ್ಲದ ಇತರ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ವರದಿಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಏನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಪೇ ಕಮಿಶನ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಒಟ್ಟು ಇದು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನೌಕರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಕೂಡಲೇ ಸುಮಾರು 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು 20 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಪೇ ಕಮಿಶನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅವರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರದ್ದೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know whether it is a fact that the Pay Commission has exceeded its limits as far as the terms of reference are concerned ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—No, Sir, I do not think so.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know whether it is a fact that the Pay Commission was expected to submit its report before the end of May 1968 ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—That is true. Time had been extended more than once in view of the magnitude of the work and that was also found necessary.

Mr. SPEAKER.—I shall permit two supplementaries to be put by Members who have put the question and thereafter I will give opportunities to others.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I request the Hon. Minister in order to have an intelligent appraisal of the whole problem which is stupendous enough to prepare a hand—out from your Department of Finance, taking out various recommendations starting from the Committees that have been constituted from time to time including the A. G. Ramachandra Rao Committee, so that the members may find out by way of comparison and contrast, as to what are all the changes that have been brought about in this report ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—If the hon'ble Members want, I can get such a hand-out prepared. So far as the summary of this report is concerned it has been printed and circulated to hon'ble Members. But it will take some time to prepare a hand-out because we have to collect materials from various volumes.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನಿನವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ 15 ರಿಂದ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಭಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಈ ಭಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಾವು ತಿಳಿಸಿರುವಿರಾ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವರೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತಭೇಧವಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಅಥವಾ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ವಿರೋಧಿಸಿವೆ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಖಂಡತುಂಡವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊನ್ನೆ 5ನೇ ವಿತ್ತೀಯ ಆಯೋಗದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವೇ ರೀತಿ ಇದಕ್ಕೂ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಆ ರೀತಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಭರಿಸಲೇಬೇಕಾದಂತಹ ಒಂದು ಖರ್ಚು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 100 ಕ್ಕೆ 50ರಷ್ಟು 60 ರಷ್ಟು, 70 ರಷ್ಟು ಆಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಅವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಟ್ ಟೈಮ್ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟೆನ್‌ಟೆಟೀವ್ ಆಗಿ ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಇನ್ ಟೋಟೋ ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಬ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಟೀವ್ ಮೋಷನನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯೇನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲ.

Smt.. WINNIFRED F. FERNANDES.—With reference to answer (*c*) of Question No. 237, you have not given proper answer regarding the number of categories of Government servants that are now in existence and the number of categories the Commission had recommended and the scales of pay for both in the old and the new categories. Has it come to your knowledge that Veterinary Assistant Surgeons and Stockmen will not agree to the Commissiom's recommendations ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It is very difficult to say which of the categories of Government will agree or feel satisfied and which categories will not feel satisfied.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೇತನ ಆಯೋಗ ವರದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ 4 ವಾಲ್ಯೂಮ್‌ಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಿಂಥಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸದೆ ನಾವು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ 4 ವಾಲ್ಯೂಂಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಅದು ವೇಸ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರ ದವರ ಖಚಿತವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಯಾವರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಬೇಕಾದ್ದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುಮೆಗೆ ಬಂದರೆ ಇದು ಚರ್ಚೆ ಯಾಗಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ತಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀ ಕಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಖರ್ಚನ್ನು, ಖರ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ಅವರು ಇದನ್ನು ಅಭಿನಂದಿ ಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ ಅವರು ಅತೃಪ್ತರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ 15ರಿಂದ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. 1-3-1968ರಿಂದ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವುದನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಸಹ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಹಿಡಿದಿರುವುದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಹೆಗಡೆ.—ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಅದು ಬಂದಾಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಪೇಕೋಲ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ 15ರಿಂದ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಹೇಳುವಂತಹ ಅಂದಾಜು ಸರ್ಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ನೌಕರರಿಗೂ, ಸೆಮಿ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಇನ್ಸ್‌ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನೌಕರರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಕೊಡಲು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಅಮಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದಕಾರಣ ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾದ ವಿವಾದ ಮಾಡಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದು ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಅಥವಾ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನಂತರ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವಂಥ ಯಾವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಅವರು ಈ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೇನಾ ದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಆಶೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚುವೇತನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೇ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಪೇ ಕಮೀಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಗಳ ಸಲಹೆ ಕೇಳಲು ಈ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೈರ್ಯದ ನೀತಿಯಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಆರೋಪಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗಲೇ ಆಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟಿಭತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರೆ, ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಂಖಾಂತರವಾಗಲಿ, ಚರ್ಚೆ ಮುಖಾಂತರವಾಗಲೀ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿತ್ತು, ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಒಂದು ಆಯೋಗವೇ ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಇಂತಹ ಆಯೋಗ ನೇಮಿಸುವಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಇಂತಹ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಆಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಷಣ್ಮುಗಂ.—ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಿ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರಿಂದ ಬಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಒಂದು ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದುದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 15 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಂತೆ ಸುಮಾರು 20 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ನಿಲುವೇನು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಎಕ್ಸೈಜು ಬಾಬಿನಿಂದ ಹಾಗೂ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿನಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಗನ ಗೌಡ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಸುಮಾರು 15-20 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಆಡಳಿತದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನೌಕರರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸ್ಟಾಂಪು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಶೇಕಡಾ 45 ರಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರಬಹುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

SRI V. N. PATIL.—Just now the Hon. Finance Minister wanted to have suggestions from the House. Was the Government so much unprepared before the appointment of the Commission as to what

(SRI V. N. PATIL)

resources it has to tap to implement the recommendations ? Or is it that the Hon. Finance Minister is not revealing his mind to the House ? I want to know the policy of the Government in this matter from the Hon. Finance Minister.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—When we appointed the Commission we could not anticipate what the total expenditure would be if the recommendations are to be accepted. Further there is new development every time even in regard to the financial position and, therefore, I seek the views of the hon. members.

Sri V. N. PATIL.—We want your views.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I will give my views after the hon. members express their views.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಈ ರೀತಿ ಸಂಬಳ ಹಾಗೂ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹಣದುಬ್ಬರ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳೂ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ! ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸೂಚನೆ ಬಹಳ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು ಆದರೆ ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ.

12-30 P.M.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Has the Commission made any recommendation for reducing the size of the Cabinet in order to save money ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—No, Sir. In the first place it was not in the terms of reference of the Commission and in the second place the members of the Cabinet are not Government servants.

Licences for staging Dramas

53. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the procedure for obtaining licences for the staging of Dramas at Taluk and District places ;

(*b*) whether it has come to their notice that the present procedure for obtaining licences for staging, booking, etc., are very much complicated and troublesome ;

(*c*) whether there is any proposal to simplify the present cumbersome procedure, as has been done by the Government of Maharashtra ;

(*d*) whether it is a fact that about 70 to 80 complimentary free passes have to be issued to the concerned officials for obtaining all the required licences and permission ?

Sri MANIK RAO PATIL (Deputy Minister for Home).—[on behalf of Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(*a*) The procedure for obtaining Licences for staging of dramas is the same as obtained in various regions of the State prior to the enforcement of the Mysore Police Act, 1963.

(*b*) No.

(*c*) Does not arise in view of reply to clause (*b*).

(*d*) No.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know how many licences are to be obtained and how many officers are to be approached for getting a permit or licence for staging a drama or any other cultural programme, and the difference between the procedure adopted by the State of Maharashtra and the State of Mysore ?

†Sri MANIKRAO PATIL.—In Bombay-Karnatak area a person who wants to stage a drama, has to obtain three licences, one for booking, one for premises and another for exhibition.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know what procedure is followed for granting permits or licences for staging dramas in aid of educational or religious institutions ?

Sri MANIKRAO PATIL.—There is no different procedure for that; the procedure is the same which is applicable to all types of dramas.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know how many officers are to be approached for staging a drama ?

Sri MANIKRAO PATIL.—If three licences are to be obtained, three different officers are to be approached.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಅವರು ಲೈಸನ್ಸ್ ಪಡೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri MANIKRAO PATIL.—No such instances have come to the notice of the Government.

Sri BAPU GOWDA.—Is it not a fact that villagers, when they want to stage a drama or Nataka have to approach the Deputy Commissioner. To avoid harassment to the villagers, is it not better that these licences are continued to be given by the Tahsildars ?

Sri MANIKRAO PATIL.—No complaints have been received by the Government.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಪೋಲೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಟಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಛಾರ್ಜು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಡ್ರಾಮಾಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಟಿಕೆಟ್ ಛಾರ್ಜು ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಡ್ರಾಮಾಗಳಿಗೂ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಛಾರ್ಜು ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಡ್ರಾಮಾಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri MANIKRAO PATIL.—Sir, it will be considered when we bring in new uniform rules for the entire State.

Sri K. H. PATIL.—There is no provision either in the Act or Rules that the Police should insist on persons to take licenses. Yet, in villages, the Police authorities are insisting on persons to take licences for staging of dramas. What action Government propose to take to stop such things ?

Sri MANIKRAO PATIL.—So far, no such complaints have been received by the Government.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಮಾಸ್ತರ್ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದೂಷಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ನಿರ್ಬಂಧ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇಗ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

Sri MANIKRAO PATIL.—Sir, it is not true. In fact, after the enforcement of Mysore Police Act, the procedure to be adopted is as per section 31 of the Mysore Police Act. There is no such intention with the Government.

Sri THIRUMALADEVARAYA.—Is it not a fact that there are different procedures in different areas ?

Sri MANIKRAO PATIL.—At present, in different areas different procedures are adopted. But, shortly, we are bringing in uniform rules. In the City of Bangalore, the Commissioner of Police will be empowered to grant licences and in the Districts, the District Magistrates.

Sri N. B. SIRDESAI.—I want to know whether the answer given to (*a*) is correct and whether free passes are not being issued ?

Sri MANIKRAO PATIL.—It is 100 per cent correct.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Has it not come to the notice of the Government that when a drama is staged half the theatre will be full of police people ?

Sri MANIKRAO PATIL.—It is not true, Sir.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ.—ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಆಟವನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಹರಕೆ ಆಟ ಎಂದು ಅದರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥದಕ್ಕೂ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಬೇಕೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

Sri MANIKRAO PATIL.—Licences are required where the question of security of the people arises. But, for small gathering for social purposes, no such licences are required.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಗೋಸ್ಕರ ಆಡುವ ಬಯಲು ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಟಿಕೆಟ್ ಹಾಕಿ ಆಡುವವರು ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri MANIKRAO PATIL.—Sir, I have already pointed out that we are bringing in new rules, and probably it will contain all such provisions.

Lift Irrigation Project

81. Sri M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether there was a proposal before Government to start a Lift Irrigation Project in the lands situated near K. R. Sagar Water bed ;

(*b*) if so, the reasons for the delay in starting the project ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [on behalf of Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(*a*) Yes.

(*b*) The plans and estimates are yet to be finalised.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ನೀರಾವರಿ ಏತಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

†Sri D. PARAMESWARAPPA.—In this case, plans and estimates are yet to be finalised. What happened was, in 1959, the Government constituted a Team called the Visvesvarayya Canal Team to go into the question of various amenities to be provided to the rehabilitated people and to suggest some measures to prevent Malaria in that area. That Team suggested certain Lift Irrigation schemes and those schemes in which the plans and estimates were got up, were sent to the Chief Engineer (General). The Chief Engineer (General), made some observations with regard to those estimates and they were again sent back to the Executive Engineer, K.R.S. Division, to attend to those observations. Later on, those estimates were sent to the Executive Engineer, Investigation Division, to recast the estimates according to the present standards prescribed by the Chief Engineer (General). Now, the estimates are being recast by the Executive Engineer, investigation Division, and they are yet to be finalised.

Mr. SPEAKER.—I want to bring to the notice of the Hon'ble Ministers that the reply to be given should not be long. It should be brief.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರದಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸವೇನು ? ಆ ವರದಿಯ ಕಾಪಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—About 19 Lift Irrigation schemes have been proposed now and they are yet to be finalised. These schemes will be taken up when funds are made available.

Supply of Electricity

108. Sri RATNAKUMAR KATTEMAR (Mudabidri).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

the number of villages provided with electricity in Moodabidri Firka and Moolky Firka during the years 1966 to 1968 ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

Moodabidri Firka	...	4
Moolky Firka	...	4

ಶ್ರೀ ರತನ್‌ಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೇಮಾರ್.—ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಫಿರ್ಕ ಮತ್ತು ಮೂಲ್ಕಿ ಫಿರ್ಕಾಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನೊದಗಿಸಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಹೆಸರುಗಳೇನು ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—In Moodibdri Firka and Moolky Firka the following villages have been electrified :

Moodbidri Firka	*Moolky Firka*
(1) Meroor.	(1) Balkunge.
(2) Thenke Mijar.	(2) Kevathar.
(3) Middodi.	(3) Karvire.
(4) Padumarnad	(4) Athikaribettu.

ಶ್ರೀ ರತನ್‌ಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೇಮಾರ್.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನಡಾಕ್ಕೆ ಎಂ.ಎಸ್.ಇ.ಬಿ.ನವರು ಕಳಿಸುವ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲಪುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ಬಂಟವಾಳ ಮತ್ತು ಪುತ್ತೂರಿಗೆ —ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವದಂತಿ ಇರುವುದು ನಿಜವೇ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—The question is specific about the number of villages that have been electrified in Moodbidri and Moolky Firkas. Nothing is mentioned about materials. If the hon'ble Member asks a separate question, I will answer.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ.—ನಮ್ಮ ಎದುರು ಕಡೆ ಇರುವ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಬಂಟವಾಳ ಮತ್ತು ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವ ಅಂದಾಜಿನಂತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ.

Smt. K. LEELAVATHI RAI.—Will the Minister be pleased to state how many villages are not yet electrified in Puttur Firka ?

Mr. SPEAKER.—The question is irrelevant.

Electrification of Villages

123. **Sri H. B. JWALANAIAH** (Hassan).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

the total number of villages electrified in Hassan District ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

292.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—292 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ? ಮತ್ತು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಿಂದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಕೆಗಳು ಬಂದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಾಮಗ್ರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತಹುದು ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರು ಅಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ವರ್ಕ್‌ಔಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ 2 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

† **Sri D. PARAMESWARAPPA.**—The total number of villages in Hassan District are about 2,527 out of which we have already electrified 305 villages up to the end of December. Generally the Board incurs loss if electricity is supplied only for electrification. If requests for pumpsets are forthcoming, estimates will be prepared ; otherwise mere rural electrification will result in loss.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗೂ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಸ್‌ಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಪರ್ಕ ಬರುತ್ತದೆ. ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಿಂದ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ಎರಡ ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಶತಮಾನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—I do not think all the 2,527 villages are ready to take power. There are some very small villages consisting of 10 to 15 houses in Hassan Taluk. Such villages may not be willing to take electricity.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 292 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—In Hassan Taluk about 46 villages have been electrified so far. In Channarayapatna Taluk 36 villages have been electrified. In Arkalgud Taluk 58 villages have been electrified. In Arasikere Taluk about 48 villages have been electrified. In Sakleshpur Taluk 38 villages have been electrified. In Belur Taluk 25 villages have been electrified. In Holenarsipur Taluk 16 villages have been electrified. In Alur Taluk, 21 villages have been electrified.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್.—ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದಂಥ ಈ ರೇಟನ್ನು 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಏರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ಕರಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೇಟನ್ನು ಮತ್ತೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—If the villages are outside the project programme, 18 per cent is prescribed.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I believe there are nearly 3,000 villages in Hassan District. So far, hardly 200 and odd have been electrified. I want to know whether there is any programme in this behalf, and which if so, how many years it would take to electrify all the villages in that District ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—My friend knows that it is physically impossible to electrify all the villages in the State. I can very well appreciate the anxiety of the members to see that all the villages in Mysore State are electrified as early as possible, particularly in view of the fact that Mysore has got plenty of power now. But the difficulty is on rural electrification the outlay is rather very heavy and compared to the outlay the return to the Electricity Board is very little. So the Electricity Board authorities have been complaining to the Government that they are losing very heavily and incurring heavy losses on this rural electrification programme. We have been trying our best to electrify as many villages as possible. But we are giving priorities to the servicing of I.P. sets and at the same time we want to see more and more villages are electrified. We have a programme to electrify 3,000 and odd villages during Fourth Plan period. It all depends upon the finances that are going to be made available to the Electricity Board. We have been in correspondence with the Life Insurance Corporation of India also and we feel that the Government of India should come to our aid in a larger measure in this respect.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, in view of the fact that the Hon. Chief Minister is showing his anxiety to see that every village in the State is electrified as early as possible, will the Government think the feasibility of giving current to every village at least within the Fourth Plan period, irrespective of the amount required for each village ? We are already having excess of electric power; and also when we are supplying electricity to our neighbouring States so generously, I want to know, why that generosity should not be extended to our own villages ?

Sri VEERENDRA PATIL.—As I have explained just now that out of 27,000 villages in the State, we have been able to electrify about 7,000 villages so far, and we have a programme to electrify another 3,000 and odd villages during the Fourth Plan period. It is obvious from these figures that nearly 16 to 17 thousand villages will be left over for electrification during the future five year plan periods. It is difficult to say that all the villages will be electrified in the Fourth Plan period.

Sri K. H. RANGANATH.—Sir, just now the Hon. Chief Minister was pleased to say that top-priority would be given to the servicing of I. P. Sets. Is it not a fact that the Government has issued a circular preventing the supply of electricity in Hiriyur taluk, with the result the Vani Vilas atchkatdars are not getting water there ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I have received a similar representation that for the wells that have been dug up in the Vani Vilas command area servicing has not been given by the Electricity Board. I must tell this House what is happening in the Vani Vilas command area. Hon. Member coming from that District may also know that a number of people have installed pumpsets and they are lifting water from the canal, with the result the people of the command area are not getting any water at all. We took coercive steps to prohibit installation of their pumpsets and we asked them not to lift water. But they remove it during day time and instal the pumpsets during night times and lift water with the result, the atchkat people are suffering heavily. When we asked the Electricity Board they say that so far as supply of power is concerned, there is an agreement between the Electricity Board and the consumers and hence they cannot do anything in the matter. In view of this position we have said, that in future in whatever command area it may be, they must take the consent of the Government because such a situation should not arise again. This situation has arisen in Vani Vilas atchkat area. In this connection, I am going to have discussions with our officers and authorities of the Electricity Board and take a decision.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—3 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತೀಕರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತೀಕರಣ ಸ್ಪೀಡ್ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಟಾರ್ಜೆಟ್ ನಿಗದಿಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಮ್ಮ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರ ನೀತಿ ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತೀಕರಣದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆಯೋ, ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎರಡನೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರೈಯಾರಿಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದು ಪೂರ್ತಿಮಾಡುವುದು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, is the Hon'ble Chief Minister aware that in Madras by the end of the Third Five Year Plan, all the villages were electrified and if so, did they get any financial assistance from the Central Government to complete that scheme ? If so, why should not the Mysore Government insist upon the Central Government to provide us with the necessary funds for that purpose ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, it is very difficult for me to accept the statement made by the hon. Member that in Madras State all the villages were electrified by the end of Third Five years plan period. So far as my knowledge goes, they have been able to electrify about 75 per cent of their villages in the State and another 25 per cent they have yet to electrify. But it is also a fact that in the matter of rural electrification they are marching ahead and I think to-day they top the

(SRI VEERENDRA PATIL)

list in the Country. The reason for this is that there was no dearth of electricity or power in that area. So far as our State is concerned, from 1954–55 onwards up to 1964 or so, we were short of electricity power even for our existing factories and we were telling our farmers to make use of night power, day power, one-day off and so on. When there was shortage of power in our State, during that period we could not do much to take up this rural electrification programme.

Sri B. B. SAYANAK.—Sir, may I know how many villages in Hassan District have asked for the supply of electricity ?

Sri VEERENDRA PATIL.—That is a matter of detail. Let the hon. Member put a separate question for that.

Sri D. B. KALMANKAR.—In view of the fact that the three districts of erstwhile Hyderabad State are very backward in the matter of rural electrification, whether a special programme would be chalked-out by the Government for these three districts ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I have already replied just now. Wherever we have not been able to supply electricity and give service to pumpsets, preference would be given to those areas in Fourth Plan period, without ignoring or allowing other areas to suffer.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಕೇವಲ 7 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ, 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ 27 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನು 10–15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಒದಗಿಸಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈಗಲೇ ಮಾಡಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕಷ್ಟವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ತಕ್ಕ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪವರ್‌ಗೆ ಏನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪವರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾರೆವು ಎಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಧನಂಜಯ.—ತಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ಸ್‌ಗೆ, ವೈರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳಿದ್ದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಡಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡವಾಗಿರಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—The question hour is over.

Members' request to answer all questions including in the list

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Sir the previous question on I.P. sets could have been restricted and other questions should have been taken. At least I request you to treat my question as held-over question to be taken up tomorrow.

(Sri K. P. Nadgouda also rose)

Mr. SPEAKER.—I sympathise with the hon. Members. But I am sorry. I cannot help. Time is over.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಹೀಗೆಯೇ ಆಯ್ತು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಆಯ್ತು. 20 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲ ಕೇವಲ 10–15 ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವರು 20 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, 20ನ್ನೂ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಆಗದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು 15ಕ್ಕೆ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಜನರ ಕೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು 20 ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ, 20ಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ (ಮುಧೋಳ).—ನಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರುವಾಗ ತಾವು ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 25 ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇನು ? 25 ರೂಪಾಯಿ ಸೈನ್ ಹಾಕಿ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದಲೂ ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗದೆ ನಾನು ಕೂರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಸರಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ತಾವು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಕ್ಕೆ 15–20 ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇವೊತ್ತು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ?

Mr. SPEAKER.—It is wrong on the part of Hon'ble Member to say that the Chair has wasted time. I want to tell the hon'ble Members that unless they co-operate by asking lesser number of supplementaries, it is impossible to finish all the questions.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ.—ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ (ಮೂಡಬಿದರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—We will consider this in a more calm atmosphere.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravati).—I request the Chair to kindly hold over this Question.

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—On a point of order, Sir. The Minister for Finance has stated a few minutes ago that he would answer this particular question after a few minutes. But now when the question actually was reached in the list, the Chair declares Question–hour is over. By that is the Chair not curtailing the right of the Minister to

(SRI M. S. KRISHNAN)

answer and the privilege of the Member to hear the answer? Can such curtailment of the right of the Minister and a Member on this side be done by the Hon'ble Speaker?

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಇವೊತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ? * * * *

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಪ್ರತಿದಿನವೂ 20 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ತಾವು 5-10 ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದೀರಿ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—I will carry out my responsibilities.

Sri S. SIVAPPA.—Please make an allotment of time for each question and subsequent supplementaries.

Sri SADASIVAPPA PATIL.—You please refer to the previous days' proceedings. Time has been extended by half-an-hour. Why is it being denied to-day? Please call for reports of other days.

Sri S. SIVAPPA.—Members are very much agitated.

Mr. SPEAKER.—What happened yesterday was that left over questions were called again before the Question Hour was over. The list was allowed to be completed and no further question was taken. Now the question hour is over. That is the difficulty. With reference to a particular day, there may be hundreds of questions for answers. The questions will therefore be selected by lots and priority fixed for them in that way. So the other questions are bound to lapse. But the questions and their answers will go on record.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—It is rather unfortunate that this situation has arisen right from the commencement of this Session. My only request to you is not only to look to the Members when questions are asked but also at the clock so that you could so apportion your time and see that as far as possible all the questions at least a substantial portion of them, are brought for oral answers. Sri Nadagouda is known to be one of the most silent Members in this House —silent in the sense that he is not vexatious like me. We have great respect for him. Let him be permitted to put his question, to easen the present situation.

Mr. SPEAKER.—What about others?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I implore that these two hon. Members Sri Nadagouda and Sri Sadasivappa Patil, may be permitted to put

**** Mater not recorded as ordered by the Chair.

their questions. Tomorrow please see that almost all the questions are taken up by cutting down supplementaries.

Mr. SPEAKER.—How can I make discrimination like that ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It is only a question of acceding to a request Nothing more Sir.

Mr. SPEAKER.—Supposing those two Members are permitted to put their questions now, will the others not press their questions ? If the Members give that undertaking, let me consider Sri Siddaveerappa's request.

Sri M. S. KRISHNAN.—I beg to differ from hon. member Sri Siddaveerappa. My question is as important as that of Sri Nadgouda because it pertains to beedi workers. Hon. Minister Sri K. Puttaswamy has to answer my question. He has furnished answer in the printed list in such a manner that the beedi workers will go to dogs. Let all the members be permitted to put their questions.

Mr. SPEAKER.—I shall take up these questions tomorrow.

Sri M. S. KRISHNAN.—What about my questions ?

Mr. SPEAKER.—All the questions that have remained unanswered will be taken up tomorrow.

Sri K. P. NADGOUDA.—I have a request that my question should be taken first tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I shall take these questions first tomorrow.

Sri M. NAGAPPA.—I have a point of order. According to the List, 20 questions are listed. So far we have exhausted only about 10 questions. Out of them, the Hon. Speaker, without any right or authority under the Rules of Procedure, has allowed questions 5, 145, 173 and 237 to be clubbed together although they are not in the serial order. When he exercised his discretion, it was assured to the House not directly but indirectly, that the Speaker will extend the Question Hour and put the questions passed over for answer. Questions 145 and 173 were prematurely put for answer long before they were due for answer. So questions printed subsequent to 132 and 137 were reached earlier than they were due, the hon. Speaker may exercise his discretion and extend today's Question Hour and see that all the questions in today's list are finished. The other questions not taken up today, should not be postponed to tomorrow. If these questions are deferred for tomorrow the same problem that arose today will again arise. If you hold out an assurance that the Question Hour will be extended tomorrow by half an-hour, then these questions may be taken up along with tomorrow's list. Otherwise they may be taken up today itself. My objection is that the Hon. Speaker has no discretion under the Rules to choose any question he wants and put it to the House. My stand is, they must be taken up in the order in which they are serially numbered.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri Nagappa has raised a point of order to the effect that three questions which were not in serial order were clubbed together and that procedure should not have been adopted. I hold that objection has no force. As question No. 5 was similar to question Nos. 145, 173 and 237, they were clubbed together. All these questions related to one and the same subject and I was p:fectly right in putting all of them together before the House; I do not see any irregularity in my action.

With regard to his presumption that the Question Hour would be extended, the Chair has already promised that all the left over questions of to-day will be taken up tomorrow and they will be placed first in tomorrow's agenda.

As to his third point about extension of time tomorrow, it may be considered tomorrow and not now. If possible, let us try to finish 30 to 40 questions within one hour. If that is not possible and extension of time is required, that will be considered tomorrow and not now.

AN HON. MEMBER.—I have a point of order.

Mr. SPEAKER.—There cannot be a point of order in between the interval of the disposal of one point and the commencement of the next item in the List of Business. Then a point of order can be raised only if relates to preserving order in the House or arrangement of business before the Assembly.

Business of the House

Sri D. B. KALMANKAR.—I raise a point of order. My point of order is, no confidence motion was permitted to be taken up on 21st January 1969. As per rule 153 it must be taken up either the next day or within three days thereafter. Today's agenda does not disclose that particular no-confidence motion is to be taken up today. My submission is that this no-confidence motion has to be taken up today. I want a ruling on that.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri D. B. Kalmankar has raised a point of order that the no-confidence motion should have been taken up today. I do not know why this objection was not raised when the announcement was made that the no-confidence motion would be discussed tomorrow, the 21st. This objection is too late in the day. There were two intervening holidays. According to principles accepted holidays are to be excluded for the purpose of counting. That way it is perfectly in order and there is no difficulty about it.

As regards the points raised by Sri M. S. Krishnan that since the Hon. Finance Minister was ready to answer the question and he should have been permitted, I must say that when questions are put for ora

answers, the Ministers are always ready. So, there was nothing extra-ordinary in the procedure followed when question was not taken up. When questions are not reached, the fact that the Minister wants to answer, cannot be an added reason to give precedence over other questions. There is no force in the point of order raised by Sri M. S. Krishnan. We shall proceed to the next item.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೋದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 10 ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅವಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಲ ಕಳಿಸಿರುವ 10 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಒಂದೂ ಪ್ರಿಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಬೇರೆ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Replies to a number of questions have been received. Government have got 15 days time to reply. If hon. member just points out the question regarding which he is making a complaint, I shall make an enquiry. Hon'ble Member may pass on the questions to which he wants answers.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್ (ತುಮಕೂರು).—ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ಡ್ರೈನೇಜ್ ಮತ್ತು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೌಕರ್ಯಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋದ ಸಲ ಮತ್ತು ಈ ಸಲ ಕಳಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರಕಾರಕ್ಕಿದೆಯೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಮೂಲಕವೇ ಹೋಗಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The hon. member may pass on the number of his questions. This will apply to all the other members. If any hon. member finds that there is any question which is not replied to, he may please pass it on to me. I shall try to expedite the matter.

Sri M. NAGAPPA.—I have sent a notice under rule 312 to raise a matter. It is not a point of order.

Mr. SPEAKER.—I have given direction to my office to send a reply. In the meanwhile hon'ble member may meet me.

Sri M. NAGAPPA.—The other day I and Sri D. B. Kalmankar came and discussed it with the Hon. Speaker.

Mr. SPEAKER.—I shall check up the matter and find out what has been done. We will take it at the end of the day.

Sri M. NAGAPPA.—I have requested you to allot some time to raise this matter on the floor of the House.

Mr. SPEAKER.—I shall give my ruling at 6 O'clock.

Sri M. NAGAPPA.—The question of ruling does not arise.

Mr. SPEAKER.—I shall just see. We shall take it up at 6 O'clock.

Sri M. NAGAPPA.—Thank you.

Privilege Motion *re*: Incorrect Replies by Deputy Minister for Health

SRI K. H. PATIL.—I have moved a privilege motion against Sri Basavannappa.

MR. SPEAKER.—Sri K. H. Patil has given notice of a privilege motion. I had requested him to come and meet me in my chambers. He had come and discussed it with me. I have pointed out to him that there is no breach of privilege. Accordingly I have disallowed it. His complaint was that yesterday while answering supplementaries to a question regarding the visit of the Director of Health Services to Raichur, the answers given by the Deputy Minister and the Health Minister, were different and that there was a breach of privilege. When there is some thing incorrect, that can be corrected. Unless there was deliberate intention to mislead the House, there cannot be any breach of Privilege. Since no such circumstances exist, I have disallowed his motion.

SRI K. H. PATIL.—Is it the Deputy Minister has misunderstood ?

MR. SPEAKER.—The Minister will explain. Yesterday the Deputy Minister for Health said, that the Director cannot undertake tour in excess of 10 days. The Minister for Health said it is the minimum time for purpose of touring.

1-30 P.M.

SRI M. NAGAPPA (Raichur).—The Deputy Minister has to explain because he has given incorrect information to the House. Whereas the hon. Minister has given correct information.

SRI Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).–Mr. Speaker, according to the circular issued by the Directorate, officers of the Directorate are to undertake tours for 10 days in a month.

SRI M. NAGAPPA.—The hon. Deputy Minister said that he cannot exceed 10 days in touring. On the contrary, the Hon. Minister for Health says that the minimum time is 10 days. Which is correct ?

SRI K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—The Hon. Health Minister has already corrected the Deputy Minister. I do not think there can be a point of privilege.

MR. SPEAKER.—That I have already said.

SRI K. H. PATIL (Hubli).—Just to maintain the dignity of the House, if my hon. friend is really courteous enough, if he has misunderstood the rules or if he is unaware of the rules, let him say on account his ignorance he has said so for which he regrets.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಟೂರ್ ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಮಯಾನುಸಾರ ಟೂರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಿನಿ

ಸ್ಟರ್‌ವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 10 ದಿವಸ ಟೂರ್ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೇ ? ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೇ !

Sri M. NAGAPPA.—The privilege motion was not against the Minister for Health, but it is against the Deputy Minister who has given a wrong information to the House. So, correction has to be made not by the Hon. Minister but by the Deputy Minister. The Deputy Minister must say that he was not aware of the particular rules and regulations and he was not knowing that information. The Hon. Deputy Minister must correct his statement.

Sri M. S. KRISHNAN.—The Deputy Minister has committed the mistake. It is he who has got to speak.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Probably they are afraid that the Deputy Minister might commit some other error. Therefore, the Minister hasgone to his rescue.

Mr. SPEAKER.—I have heard the Hon. Members. The Constitutional position is that any Minister on behalf of the Ministry can reply to questions.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You have to tell the Deputy Minister not to repeat it again. He must be careful whenever he speaks next time.

Mr. SPEAKER.—I think the Hon. Deputy Minister will bear this in mind.

Sri K. H. PATIL.—Is not the Deputy Minister competent to speak in the House ? Let him say that. Why should the Minister come to his rescue !

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಾಗಲೀ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಅದು ತಪ್ಪಾಯಿತು, ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir.........

Mr. SPEAKER.—Let the Hon. Minister finish. I shall hear the hon. Member afterwards.

Sri K. PUTTASWAMY.—I have risen on a point of order. I was trying to explain my point of order. The other day, a statement was made by the Hon. Deputy Minister for Health which was not correct. Immediately, the Hon. Minister for Health has corrected the statement. Therefore, there is no question of either privilege or even question of asking the Deputy Minister to explain. The Deputy

(SRI K. PUTTASWAMY)

Minister is not contending that what he has said, is correct. He is keeping quiet because he was corrected by the Hon. Minister for Health. Therefore no question of calling upon the Deputy Minister for Health to explain, would arise.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—That is not like that. Let us know the position correctly. It is nowhere stated in the rules that if after the Deputy Minister another Minister speaks, that amounts to correction. It is not so. Both the statements are there. Soon after the reply of the Deputy Minister, the Minister stood up and said that the Director has to tour for 10 days. Probably, if there was a little tact on the part of the Deputy Minister, he could have got up immediately and said that he stands corrected. Then the whole matter would have ended and all these things would not have arisen. The Minister did not say that he is correcting the answer of the Deputy Minister. Both the answers are there. Therefore, strictly and legally both the answers are there. It is for us to view which is correct and which is not correct. The whole thing would have been over if the Deputy Minister said that he stands corrected. If they allow these simple things to crop up, then many more things would come up.

SRI B. P. GANGADHAR.—He can say that he has made an incorrect statement and that he regrets for the same.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಭರ್ಮಸಾಗರ).—ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಫೈಲ್‌ಗಳನ್ನು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಸಮಾಚಾರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಮಾಹಿತಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಒಂದು ಅವರು ಹೇಳುವುದೇ ಒಂದು ಆಗಬಾರದು, ಇದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಏನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಬೆಲೆಯೂ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ತಪ್ಪು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ಇರಬೇಕು......

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ (ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗತಕ್ಕ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರವಾಗಲೀ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೂಲ್ಸ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತೇನೆ. In the present, case what I stated is that, if the Director of Health Services undertakes a tour, it must not exceed 10 days. There is a definite rule to that effect. That is what I stated in the Assembly.

Mr. SPEAKER.—So is it that what the hon'ble Deputy Minister stated is correct ?

Sri G. BASAVANNAPPA.—Yes, that is correct.

(Several hon'ble Members rose).

Mr. SPEAKER.—I must first give my ruling to the point of order raised by the Hon'ble Minister Sri Puttaswamy. We should utilize the time at our disposal in the house most fruitfully. As I stated earlier, the simple question that was raised by Sri K. H. Patil was whether there was any breach of privilege. The point was that when an answer was given by the Hon'ble Deputy Minister for Health the Minister for Health felt that it was a wrong answer, he therefore corrected the answer, and thus there were different answers. The position is that when an attempt is made by a representative of the Government to give a correct answer, the matter should normally end there unless incorrect answer was given deliberately to mislead the House. Unless there is evidence before me and before the House to show that there is a deliberate attempt to state falsehood, no breach of privilege can be raised and so my ruling is that there is no breach of privilege.

However, I connot now compel either the Hon'ble Deputy Minister or the Hon'ble Minister for Health to express regret. It is left to the individual Minister concerned to say or not to say that. So far as the notice about breach of privilege is concerned, I have given my ruling that there is no question of breach privilege in view of the fact that there is no material before me to say that there was a deliberate attempt to mislead the House. There the matter should end. There is much work before the House and I request the Hon'ble members to utilize the time at their disposal properly.

Sri K. H. PATIL.—I only want to make one appeal to the Chair. There are already two different statements and today there is another statement by the Hon'ble Deputy Minister for Health. If all these three statements are perused, I submit that there is a clear and *prima facie* case of breach of privilege and it is also clear that it is intentional. That is evident from the third statement of the Hon'ble Deputy Minister to-day. If it was not intentional and it was made by mistake, he would have said that 'I made a mistake and I stand corrected'. Then we would not have minded it. But now having made a wrong statement, he is trying to maintain it. In the interest of the maintenance of the dignity and decorum of the House it is essential that the Ministers should always come prepared with the correct information from the files and records and give correct answers on the floor of the House. In view of what has happened and the discussion that has taken place, the House may be allowed to take it up tomorrow.

Mr. SPEAKER.—I have already given my ruling on that. If the member wants to give another motion, he may do so.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಇದೆ. ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿರಿ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಏನಾಯಿತು ?

Mr. SPEAKER —I connot compel anybody to be persent in the House. I can only request that everybody should be present in the House.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—I rise to a point of order, Sir.

Mr. SPEAKER.—No point of order can be raised during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another unless it relates to maintenance of order in, or arrangement of business, before the Assembly. Does the point of order relate to maintenance of order or arrangement of business ?

Sri V. N. PATIL.—Definitely Sir. Now there are three statements.

Mr. SPEAKER.—The point of order can be only with respect to maintenance of order or arrangement of business. As regards maintenance of order, nothing has happened here to restore order. The question hour is over and we are going to the next item and so in between there connot be any point of order under rule 311.

Sri V. N. PATIL.—My point of order relates to a matter which was discussed just now.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble member may refer to the proviso to rule 311 (1). There cannot be any point of order now.

Sri V. N. PATIL.—I had already stood no up a point of order. Then you were pleased to ask me to wait. I obeyed you. Is obedience to the Chair a sin ? I am to be deprived of my opportunity to raise the point of order ? If I had persisted then itself in raising my point of order, I would have been allowed.

Mr. SPEAKER.—Is it the intention of the House to waste time on matters which are not relevant to the business before the House ?

Sri V. N. PATIL.—Please avoid using such words. We are not here to waste the time of the House. We are responsible members and we have a sense of value of time.

Now, two different answers are given. Previously, we thought that it was un-intentional. The Deputy Minister now says : 'I know my responsibility and with full knowledge of facts and figures, I have said so.' He said that the Director of Medical Services has to tour for ten days in a month. He says : "I need not stand myself corrected and what I have said is 100 per cent correct." A statement is therefore necessary from the Health Minister as to whether his statement is correct or the statement of the Deputy Minister is correct.

Mr. SPEAKER.—I have understood the hon. Member. It is very surprising that the hon. Member Sri V. N. Patil was inattentive when a similar question was raised by Sri K. H. Patil and the same was answered by the Chair. I had already given my Ruling stating that there is no breach of privilege. I cannot compel the hon. Minister or any Member to make a statement. It is for the hon. members to take such action as they please. I have already stated that. There is no Point of Order.

Notice of previlege motion *re*: tour programme of Sri K. Puttaswamy, Minister for Law, labour and Parliamentary Affairs

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ.

Mr. SPEAKER.—I have disallowed it. The hon. Member Sri Vatal Nagaraj had given notice of a privillege motion stating that the hon. Minister for Municipal Administration should have given copies of his programme not only to Sri Vatal Nagaraj but to others also. I have not given consent to his privilege motion.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೈನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

* * *

Mr. SPEAKER.—If the hon' Member raises the point at 6 O' Clock, I shall consider.

Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, Rule 179 of the Rules of Procedure says......

Mr. SPEAKER.—I have disallowed it.

Sri M. S. KRISHNAN.—I am not questioning the Chairs Ruling.

Mr. SPEAKER.—I am not permitting any discussion on that point.

Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, I request you to consider Rule 179, which says :

> "The right to raise a question of privilege shall be governed by the following conditions namely :-
>
> (i) not more than one question shall be raised at the same sitting ;
>
> (ii) the question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence ;
>
> (iii) the matter requires the intervention of the Assembly."

I have also seen the matter of privilege raised by Sri Vatal Nagaraj. I submit that it is a matter of recent occurrence. The hon. Minister Sri K. Puttaswamy tried to send a circular about his visit to a particular place in such a fashion that he invited the B.C.D.C. President. We have no objection to his inviting him. But, when he invites him in his official capacity, he should also invite other members of the area although they belong to opposition parties. This is a serious matter of privilege. The Hon'ble Minister Sri K. Puttaswamy has committed a breach by virtue of the fact that he has sent the circular only to the B.C.D.C. President. Is it not a matter that requires the intervention of the Assembly ? We request you to protect us from the political onslaughts of the Minister.

***Matter not recorded as ordered by the Chair.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಚೇಂಬರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು, ಇದನ್ನು ನಾವು ಡಿಸ್‌ಕಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

2-00 P.M.

Motion of leave to introduce:

(i) The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968; and

(ii) The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969 A.—Leave to Introduce.

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I beg leave of this House to introduce the (i) the Mysore Homoeopathic Practioners (Amendment) Bill, 1968; and (ii) the Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That leave be granted to the Health Minister to introduce. (i) The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968 and (ii) The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969.

The Motion was adopted.

(B) Introduction:

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I introduce the (i) The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968; and (ii) The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Practitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969.

Mr. SPEAKER.—The Mysore Homoeopathic Practitioners (Amendment) Bill, 1968 and the Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registration and Medical Proctitioners Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1969 are introduced.

(Sri Vatal Nagaraj stood up and began to speak).

Mr. SPEAKER.—The Hon. Member is not permitted to speak.

Sri B. P. GANGADHAR.—Why don't you hear him Sir.

Mr. SPEAKER.—No.

Sri R. DAYANANDASAGAR (Chamarajpet).—Two Ministers made contradictory statements. Does it not amount to a breach of privilege ?

Mr. SPEAKER.—There are some rules to be observed. The hon'ble Member feels something wrong in it. I do not say whether it is wrong or right now.

Sri R. DAYANANDASAGAR.—I am not questioning the Chair. But they are different statements.

Sri M. S. KRISHNAN.– The Hon'ble Speaker has to guide us.

Mr. SPEAKER.—I have already asked the hon. member to move a proper motion about that, Mr. Vatal Nagaraj had come to me and I have told him that there was no breach of privilage. He was convinced. Still if he wants to raise the question, he may do so at 6 O' clock to-day.

Leave of absence to Sri B. A. Bolasetty

Mr. SPEAKER.—I have received a letter from Sri B. A. Bolasetty, Member, Legislative Assembly, requesting for leave of absence from attending the current sittings of the House due to his inability.

Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri B. A. Bolasetti for remaining absent from the current sittings of the House ?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

Motion of thanks to the Governors' Address

(Debate Continued)

Mr. SPEAKER.—I want to know how much time the Government wants to take for reply ?

Sri S. V. AGNIHOTRI (Dharwar Rural).—About one hour.

Mr. SPEAKER.—The discussion may go up to 5 P.M. and the Government will begin reply at 5 P.M.

† **ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ** (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತ ರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ತಂದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಹತ್ವಪೂರಿತವಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಚಾಲೆಂಜನ್ನು ನಮ್ಮಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೋದ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಸಾರಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕಿಂತ ಈ ಸಾರಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರುಗಳು ಅನೇಕರು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಜನರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ರೈತರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇಂದು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನಡೆದು ಮುಗಿದಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಪರವಾಗಿ ಜನ ನಿಂತು ಆರಿಸಿಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರೇ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಹಿತೈಷಿಗಳೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸಹಜ.

ಇನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯಲು ಕಳೆದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆಯುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎಳೆಂಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಖಾಯಂ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ವಿನಃ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜನರು ತಿಳಿದೇ ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಇರುವಂತಹ ಕಡೆಯೂ ಅಂದರೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು, ರಸ್ತೆರಿಪೇರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಷಯ. ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಹಣಿ ಬರೆಯತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪಹಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಹೊಡೆದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಒರಿಜಿನಲ್ ರಿಕಾರ್ಡನ್ನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮುಂದೆ ಏನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೋ ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒರಿಜಿನಲ್ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬದಲಾಯಿಸಿದಂಥ ದಾಖಲೆಗಳು ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯದ ವಿಷಯ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಮಳೆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದು, ಮಳೆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈಚೆಗೆ ಈ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಫಾರೆಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಒಳ್ಳೆ ಮರಗಳನ್ನು ಸೌದೆ ಇದ್ದಲು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತೋರಿಸಿ, ಹಣ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಕಾಡು ಇಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಕೆರೆ ವಗೈರೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗುವ ಕಾಲ ಬಂತು. ಎಲ್ಲಿ ಮೈದಾನವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಯಲು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾಡು ಕಡಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವತ್ತು ಜಂಬದಹಳ್ಳದ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನೋಡಿ. 1962ಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಮಳೆ ಬಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಿದೆ ಆದರೆ ಈಗಿರುವ ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಕಿರುಕುಳವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಲಂಚಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿ ಮೇಲೆ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವು ಕಡೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಲೆವಿ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡವಾಗಬಹುದು. ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಬತ್ತವನ್ನು ರೈಸ್ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಡಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಲೆವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಿಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ವಾಪಸು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಅವರ ಸ್ವಂತ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕತಕ್ಕುದು ಸರಿಯಾದ್ದು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಇದೇ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಆಯಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇಡತಕ್ಕುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಮಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬಾಂಧವ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ವಿನಾ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಿಂದ್ಯವಾದ ಸರ್ಕಾರ, ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರ, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕವಡೆಯಷ್ಟು ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನದಲ್ಲಿರುವ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ)

ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ಜಲಾಶಯದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂದರೆ ಅಮರಾವತಿ, ಭವಾನಿ ನೊಯಿಲ್ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಣೆ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀರಲಾರದೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನುಪ ಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ದಿಂದಲೋ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಒದಗಿಸಿ ಇರುವ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ವಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರದವರು ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಹಣವನ್ನು ಸದುಪ ಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಮುಜರಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದುಪಯೋಗವಾಗದೆ ಇರುವ ಹಣವನ್ನು ಈ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯವು ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಣದ ಕೊರತೆಯೂ ನೀಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಸೌಲಭ್ಯ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಈಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಸ ಲೈನನ್ನೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನೂತನ ಸಿಟಿ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಟ್ಟಡದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ನಡೆದಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಸೌಕರ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾ ದಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಕೂಡ ಹೊಸ ದಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು-ಸೇಲಂ ಮತ್ತು ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ಲೈನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಲೈನು ಹಾಕಿ ದಂತಾಗಿರಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾರಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವರುಣಾನಾಲೆಯ ವಿಚಾರ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ವರುಣಾ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮಂಡ್ಯದ ರೈತರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು. ಸರಕಾರದವರು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ವರದಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಕೇಡರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವರುಣಾ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ರೀತಿ ವರದಿ ಬರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತವಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸಮತೂಲನವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಈ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಕೂಡ ಹೆಚುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ

ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಜನಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಂಜಾಬಿನ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಎರಡು ಕೋಟಿ 43 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಪಂತ್‌ನಗರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಡ್ಜೆಟ್ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಪಂಜಾಬ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆಗಾಗಿಯೇ 83 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು 43.51 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು 48.69 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಟುಕಲಾರದ ಗುರಿ ಎಂದು ಹೇಳದೇ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬಿಲ್‌ನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ; ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಡರ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆವದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೋಯರ್ಸಿವ್ ಮೆಥೆಡ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಲಾರದಂತಹ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಷಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಅಂತ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಷಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಮಾರವಾಡಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹಣ ತಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡದೆ ಇರಲಿ ಎಂದು. ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಫಸಲಿನ ಕಟಾವು ಆಗುತ್ತದೆ, ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲೇ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ತಾವು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ, ಈ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3288 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು ತೆಗೆದಿರುವ 5 ಬಾವಿಗಳ ಪೈಕಿ 4 ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು. 3288 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಸಾಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನನ್ನು ತಾನೆ ಈ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಊಹೆಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಇವರು ಶುದ್ಧನೀರಿನ ಬದಲು ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಂಡವನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವುಂಟಾಗಿದೆ, ಶಾಂತಿ ಕಲಕಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಊರಿಂದಾಚೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

ಇನ್ನು ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥಾ ಯಾವ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ)

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನೂ ತಾಳಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಲ್ಲಿ ವೀರತ್ವ ಆಗಲಿ ಶೂರತ್ವ ಆಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಈ ಹಿಂದೀ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆ ಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ (ಸಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸುಮಾರು ಹತ್ತೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು 174 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಪೈಕಿ ಈಗಾಗಲೇ 171 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ಸುಮಾರು 1,02,90,234 ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 68 ಲಕ್ಷದ 96 ಸಾವಿರದ 407 ಜನರು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ 97 ಸಾವಿರದ 307 ಮತಗಳು ಕುಲಗೆಟ್ಟಿವೆ. ಅಂದರೆ ಶೇ. 67ರಷ್ಟು ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. 3 ರಷ್ಟು ಮತಕುಲಗೆಟ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಾದ 171 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ 141 ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಗಳ ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ 20 ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ, 4 ಮಂಡಲಗಳ ಆಡಳಿತ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಇನ್ನೂ 4 ಮಂಡಲಗಳ ಆಡಳಿತ ಸಂಯುಕ್ತಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯ ಆಡಳಿತ ರೈತಸಂಘಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯ ಆಡಳಿತ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಅಷ್ಟು ಓಟುಗಳು ಬಂದು ಅಷ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡ ಲಗಳ ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಅವರ ವರ್ಚಸ್ಸಿನಿಂದಲ್ಲ, ಅವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಆ ಪಕ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಆ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅನಂತರ ಬರುತ್ತೇನೆ ಒಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ 3006 ಸ್ಥಾನಗಳ ಪೈಕಿ 2896 ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಹಾಗೆ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ 2027 ಸ್ಥಾನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 139 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಸಂಯುಕ್ತ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 50 ಸ್ಥಾನ ಗಳೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 39 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಜನಸಂಘಕ್ಕೆ 3 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 625 ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಮತ್ತು ರೈತ ಸಂಘಕ್ಕೆ 11 ಸ್ಥಾನಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಇನ್ನು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ 377 ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆ ಸ್ಸಿಗೆ 347 ದೊರೆತಿವೆ. ಪಕ್ಷೇತರರಿಗೆ 22 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಸ್ವತಂತ್ರಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಸ್ಥಾನಗಳು ದೊರೆ ತಿದ್ದು, ಇನ್ನು 27 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಂಡಲಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೇ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟು ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಆ ಜಯವು ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಹಣದ ವಿತರಣೆಯಿಂದ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಅಂಕೆಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಆಳಿಯಲ್ಲದೆ ರೈಲನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನಾನು ಬಿಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಇದರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಂಕೆಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾನೀಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಆರಿಸಿಬರತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭ ವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ; ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈಗಾಗಲೇ 4 ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದುಹೋಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಗಳಿಗೂ ಸುಮಾರು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಹಂಚಿದನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಗೂ ಅಂದಾಜು 3 ಲಕ್ಷ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಬುದ್ಧಮತದಾರರು ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ, ಬಾವಿ, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾದ್ದೀತು ? ಹೀಗೆ ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕಳಂಕವಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಮತದಾರರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನವೂ ಸಹಾ ಒಂದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದದ್ದು. ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ

ನಾಯಕರಿಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವಿದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವರು ಈ
ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತ
ವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದೇಶಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆ
ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಥ ಯಾವ ಅನುಮಾನಗಳೂ ಇಲ್ಲವಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿ
ದ್ದರೂ ಅವರು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ವಿದೇಶಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಉಳಿದು
ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತುಗಳ ರಚನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ
ಎರಡಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು
ಅಶೇಷ ಖಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಂದು ಇವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಡೀಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಆ ಬೆಳಗಾಮನ್ನು
ಕೈಬಿಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡ
ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಹಾಗೇ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಮಹಾಜನ್
ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭಾಗಗಳೇನಿದ್ದವು
ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ನಮ್ಮ
ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಆ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಿಲುವನ್ನು
ತಾಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಜನರ ಒಲುವೇನೊ ನಮ್ಮರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಲುವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಲೆ
ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲ
ರಲ್ಲೂ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಕಂಡಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಅವರು ಯಾವುದೇ ನೆಪದಿಂದಲಾಗಲಿ
ಹಿಂದೂಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹಿಂದೂಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ ಇದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಾವು
ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬಲ್ಲೆವು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ನಂಬಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಮೂಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಅಂಥ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹಿಂದೂಡಬೇಕು ? ಆ ಉಸ್ಮಾ
ನಿಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು
ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ ? ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗು
ತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅವಿಶ್ವಾಸ ಪಡದೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ
ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ. ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ
ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಒಲಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ
ಕನ್ನಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು
ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಟ್ಟಾ ಫಾರಮ್‌ಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಬುಕ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ
ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬೆಂದು ಬರುವುದು ತಪ್ಪಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.
ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ
ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ
ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಾದುದಲ್ಲ.
ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾವಣೆ
ಮಾಡಬೇಕು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಡಿ-ಸಿಲ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಮಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು
ಗಮನಿಸಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು—ಇಂತಹ ಅವಶ್ಯಕ
ವಾದಂಥ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಯೋಗ
ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ,
ಇನ್ನೊಂದು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ—ಇವುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್)

ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಸುಮಾರು 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ.
ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಫಾರ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಸೇಕಡ 20ರಷ್ಟು
ಖೋತಾ ನಿರೀಕ್ಷೆಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರಥಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಿದ್ದು,
ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದು 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು
ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಖೋತ ಮಾಡುವುದು, ಷಾಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು
ರಿನ್ಯೂಯಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಫೀಸ್ ವಸೂಲುಮಾಡುವುದು, ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು
ರ್‍ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡುವುದು—ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವೇತನ ಆಯೋಗ
ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹ ವರದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಒಂದು,
ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಎಲ್ಲೋ ಅಲ್ಲೊಂದು ಚೂರು,
ಇಲ್ಲೊಂದು ಚೂರು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ
ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಏನೊಂದು
ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ವೇತನ ಆಯೋಗದವರು ಇನ್ನೂ
ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ
ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವುದು—ಹೀಗೆ ನಾನಾ
ರೀತಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಅಂತಹವು
ಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು
ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ವೇತನ ಆಯೋಗದವರು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವನ್ನೂ ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ವೇತನ ಹೆಚ್ಚು
ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ
ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಆಡಳಿತ
ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಹತೋಟಿ ಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಹತೋಟಿ
ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್, ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್, ಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ರೂಲ್ಸ್,
ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ರಿಟ್ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು
ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಹೋಬಳಿ
ಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ರಿಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ
ಸಿಬ್ಬಂದಿಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಈ ದೇಶದ
ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಮೇಲೆ
ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅಂತಹ
ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡು
ವುದು ಬಹಳ ಸಾಹಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ರಿಟ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು
ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್ (ಬೇಲೂರ್).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಉಭಯ ಸದನಗಳಲ್ಲಿ
ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ
ವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್
ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಉನ್ನತವಾದ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.
ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ
ದುರ್ಘಟನೆಗಳು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು
ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 216 ಜನ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ
ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದರು. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ
ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಾನ
ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗಳಿಸಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಬಂದಿದೆ
ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಏನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು, ಅದನ್ನು
ಅವರು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ಸಡಿಲಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದಂತಹ

ಅಶಾಂತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡಿರಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಎಸಗಿದಂತಹ ಅಪರಾಧ ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಯಾರು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲರು ಅಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಳ್ಳು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಜೀಪ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂಬುದು ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅದರ ನಂತರ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿದ್ದಾರೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಗೋರ್ಪಡೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ತಳವೇ ಉಳಿಯಬಾರದು· ಬಹುಶಃ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತದ್ದು ಈ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಸುಭದ್ರತೆಗೋಸ್ಕರವೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ—ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಹ ಮಾತನ್ನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ''ಬೀಗ ಮುರಿದು ಕಳ್ಳತನ, ದನಗಳ ಕಳವು, ಮೊದಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಇಳಿ ಮುಖವಾಗಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಗಳ್ಳತನ, ಡಕಾಯಿತಿ, ದರೋಡೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದವು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಹೆದ್ದಾರಿ ದರೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಏಳು ಜನ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಬಂಧಿಸಿದ್ದಾರೆ'' ...ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪೋಲೀಸರ ದಕ್ಷತೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸರೇ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಬೀಗ ಮುರಿಯತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಇವರೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಗೂಂಡಾವೃತ್ತಿ ಏನಿದೆ, ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಾನು ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹರಿಜನ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆದಿ ದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲಪ್ಪ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಹರಿಜನ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕರಣ ಒಂದು ಇದೆ. ಈ ಕೊಲೆ 28–9–68ರಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಭಾವಿಯಾಗಿ ಅದೇ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಶನಿಗೆ ಅವನು ನನ್ನ ಕೊಲೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ, ಅವನ ಆ ದೂರಿನ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆತನ ಕೊಲೆಯಾದನಂತರ, ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮನನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಶನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ನಾನಾ ತರದ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಸೂಜಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದರು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಮತ್ತು ಅವನ ತಮ್ಮನೊಡನೆ, ನೀನೆ ಏಕೆ ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರ ಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹಿಂದೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಲಾಟೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಶನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅನೇಕ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಬಂದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳು ತ್ತಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇಂತಿಂಥ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ —''ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು, ಅನುಸೂಚಿತ ಆದಿಮಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸುಧಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಬರುವರು... ..''ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಯಾವ ತರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೇಸಿಗೆ ಎಂಥ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕೇಸ್ ಬೇರೆಯವರದಾಗಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ, ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲವೇ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ!

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್)

ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಗಾಂಧೀಜೀಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೇವರು ಒಳ್ಳೆಯಬುದ್ಧಿ ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ? ಈ 20 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕೊಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಗೂಂಡಾಗಿರಿ ಮಾಡುವುದು, ಹರಿಜನರ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಬತ್ತಲೆ ಮಾಡಿ, ಅವಮಾನ ಮಾಡಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವರು ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು, ಇಂಥ ಹೇಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ತೀರಾ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು ಮತ್ತು ದುಃಖಕರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಏಕೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಆ ಊರಿ ನಲ್ಲಿ 100 ಮನೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 80—90 ಮನೆಯವರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಯ ಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣರವರು ಒಂದು ಕಾಲಿಂಗ್ ಅಟೆನ್‌ಶನ್ ಕಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿರಪರಾಧಿ ಗಳಾದಂತಹ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

3-00 P.M.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಹಳೇಬೀಡಿಗೆ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲೆ ಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಆ ದೇವಾಲಯ ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾ ರೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಲೂರು ಹಳೇಬೀಡಿನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಊರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಹರಿಕಥೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹರಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ದಾಸರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒಬ್ಬ ದಾಸರಾಗಿ ಬಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗತಾನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹರಿಕಥೆಯೋಪಾದಿ ಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ದಾಸರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ 10-12 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಪೂರಿತವಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗೇ ನಮ್ಮದು ತಪ್ಪು ಏನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸ

ಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಆದದ್ದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ಬಹಳ ಜನ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯ ಸರ್ವ ನಾಶವಾಗುವಂಥಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಯಕ್ಷ ಪಶ್ನೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಆಳುವವರು ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಅಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಕಡೆ ಬರಬಹುದು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಂದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದ್ದರೆ ಈ ತರಹ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದರೆ ನಮಗೂ ಧಕ್ಕೆ ತಗಲಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಜನ ಹೇಗೆ ವೋಟು ಮಾಡಿದರು ? ಐಡೆಂಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾರ್ಕ್ ಇಲ್ಲ. ಜನ ಒಬೊಬ್ಬರು 10 ಸಾರಿ 12 ಸಾರಿ ವೋಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಫೀಸರುಗಳು ಬಹಳ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಪೇಪರುಗಳು ರಿಪ್ರಿಂಟ್ ಆದುವು. ಬಾಕ್ಸ್‌ಗಳು ಬದಲಾವಣೆ ಆಯ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಅವರ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾನ್‌ಸನ್‌ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇನ್ನು 5–6 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಸೆಟ್ಲ್ ಆಗುತ್ತಾರಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಯಾಷೂ ನಟ್ಸ್ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ತಾನೇ ಕಸಬಾ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿರುವ 100 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 25 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾಳೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ, ಈ ತರಹ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು ? ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಇಂಥವರಿಗೇ ವೋಟು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಜನತೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಧರ್ಮ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಅಮಾನುಷಕರವಾದ ಕೊಲೆ ಆಯಿತು. ಅದು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಗದ ಮತ್ತು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ತಪ್ಪಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈಚೆಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Commercialise ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಧರ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇಂಥಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪತ್ತೆಮಾಡದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅವಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿ ಮರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಮತ್ತು ಇನ್‌ಫ್ಲು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಯನ್ಸ್ ಇರತಕ್ಕವರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಟಿ.ಬಿ.ಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬಡವರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಆಫೀಸರನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಕೇಸು 24 ಘಂಟೆವಳಗೆ ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೆ, ಶುದ್ಧ ಅವಮಾನ. ಸರ್ಕಾರ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಮತ್ತು ಬಡ ಆಫೀಸರುಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

[Mr. CHAIRMAN (Sri B. P. KADAM) in the Chair]

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು paddy levy (ಭತ್ತದಲೆವಿ) ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಪಗಡಿ ಬಿಕ್ಷವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆಯೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಯಾವ ಊರು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದಸಾರಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹಾವು ಹೊಡೆದು ಹದ್ದಿಗೆ ಹಾಕಿದರು ಎಂಬಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್ ಕೊಡದೆ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನ ತಲೆ ಹೊಡೆದು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈತರೇನು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ, ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಅವರಿಗೇನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಡೀಸಲ್ ಎಣ್ಣೆ, ಟ್ರೈರ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೇಯೇ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನಾದರು ಸ್ಕೂಲ್ ಫೀಯನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಔಷಧವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ರೈತರೇನಾದರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದಮಾಡಲು ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಲಾಯರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ರೈತರನ್ನು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರ ತಲೆ ಹೊಡೆದು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಸಹ 154 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತವನ್ನು ಲೆವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ 7 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, 7 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಅರೆವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ರೈತರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕಿಸೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಂಜನಗೂಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಾಭದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಸುಖ ಸಂತೋಷಪಡುವುದು ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 195 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಜೋಳದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಬಹಳ ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಂಡತಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 3–4 ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾಶೀಲ್ದಾರರು ಡಿ. ಓ. ಮೇಲೆ ಡಿ. ಓ. ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ ಜಮವಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಬಿಳಿಯಾನೆಗಳಾಗಿವೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಾಮಧೇನುವಾಗಿದೆ, ಇಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನೇ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರೆದು ಕೊಡಿ, ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕಳಿಸಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೂ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರು ವಿಚಾರಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬಡ ತಾಲ್ಲೂಕ್. ಇರುವುದು 3–4 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ನಳೂರು ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ committed work. ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ 5.6 ಲಕ್ಷರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಮಂಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಈಗ ಇದ್ದಕಿದ್ದಂತೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೇ 400 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 500—600 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಹೇಳಿ ಹೇಗೋ ಮಂಗಳ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುವ ನಳೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಡೆ ನಿಗಾಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು individual interest ಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಹೆಗ್ಡೆಯವರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುವಕರ ಕಷ್ಟ ಏನೆಂಬುದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಯುವಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ಇವತ್ತು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟ್ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದರೆ ಏನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸ್ಪೀಚ್ ಅಂಡ್ ಹಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನವರು ಯಾರು ಬಂದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಸೀಟನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರು ಇವರಿಗೆ, ಇವರು ಅವರಿಗೆ ಬರೆದರೇ ಹೊರತು ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಸೀಟ್ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸೀಟ್ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಓದುಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಒಂದೂವರೇ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮ್ಮನೆ ನಾಲ್ಕು ಸೀಟ್‌ಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾದವು. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಒಂದು ಗಾದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಏನೆಂದರೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿ ಮುಂದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಇಡು ಎಂದು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದಿನದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ನಾವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್ (ಸಿರ್ಸಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಅಭಯವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏನು ಅವರು ಒಂದು ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಯಾವ ನೀತಿಗಳನ್ನೂ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸದೆ ಬರೀ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೂಲಕ ಓದಿಸಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡವರ ಕೂಲಿಕಾರರ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯಣಿ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಈಗ ತಾನೇ ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ತಂದು ಸಾಮಾನ್ಯನಾದ ಬಡ ರೈತನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸೇರಿದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಐವತ್ತು ಪೈಸೆ ಗೇಣಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಖಾಯಿದೆ ಇತ್ತು. ಇಂದು ಅಂದರೆ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಎಕರೆಗೆ 1 ಕ್ಕೆ 100 ರಿಂದ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಗೇಣಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರದವರು ಈಗ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗು ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್)

ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸೀವ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಡೈರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮಾಡದೇ ರೈತನಿಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ತಂದು ಇಲ್ಲದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ತತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಜಾಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮನವಿಗಳನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅನ್ಯಾಯಾಗಳೂ ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಬಡವನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಹೋಗಬಾರದು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಿರಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20-25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಡವರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಬಹು ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಆರ್ಡರಿನ ಪ್ರಕಾರ 1965ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಡ ರೈತರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಹೆಸರಿಗೇ ಖಾತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ರೀತಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಖಾತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ವೆ ನಂಬರು 268-ಎ ಇದು ಫಾರೆಸ್ಟು ಲ್ಯಾಂಡು. ಇಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ಬಹಳ ಬಡವರು. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕೂಡ ಅನ್ನ ಸಿಗದೇ ಇರುವಂತಹವರು. ಇಂತಹವರು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಳೆ ಗಿಡಗಳಿವೆ, ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿವೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರೋ ಪುಡಾರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಮೇಲೆ ''ಎವಿಕ್ಷನ್'' ಆರ್ಡರು ತಂದು ಇವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಶಿರಸಿ ತಹಶೀಲುದಾರರು ಇವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ದೂರು ಕೂಡ ಬರಿದಿದ್ದೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble Member would please note that this is an occasion only to discuss policies and that too, broad policies ; this is not an occasion to discuss minor details. Therefore, he may confine his remarks to broad policies only.

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN.—Sir, they have not taken any action to establish a socialistic society, which is a broad policy of this Government. ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಇಂದು ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೈ ಪವರು ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಜನ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅಂದರೆ

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂವ್ವತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮೀ, ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇತ್ತೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 6-12-1968 ಮತ್ತು 7-12-1968ರಂದು ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೊಲೆ ಹಾಗೂ ದರೋಡೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೇ ಎನ್ನುವುದು ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ದರೋಡೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ ಈ ಕೂಡಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸು ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಈ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ, ದರೋಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಲಂಚರುಷುವತ್ತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇವರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷರಾದ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಜನಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಲೆವಿ ಶೇಖರಣೆ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದೆ. ಲೆವಿ ವಸೂಲಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಶೇಖರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರುಮೆಂಟು ಆರ್ಡರಿನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಮಾಫಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಕಡಮೆ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವವರ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೊಂದನ್ನೂ ತಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೂ ದೊರೆತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಸರಕಾರ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಬಡವರಾಗಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಐದು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನಿನವರಿಗೆ ಲೆವಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಯವರ ಪೋಟೋ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಇದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮುಖಂಡರುಗಳ ಪೋಟೋಗಳು ಇವೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಏನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೇವಲ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳನ್ನು ಬಂಡವಾಳಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಉಳುವವನಿಗೆ ಭೂಮಿ, ದುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವರು ಅವರ ತತ್ವ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

3-30 P.M.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಸ್ಟಾರ್ಡ್ ಕೊಶ್ಚನ್ ಅದರಲ್ಲಿ 1, 2, 3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್)

ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಅವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ.	ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)		ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರೂಪಿತವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)
	ಯೋಜನೆಗಳು	ರೂಪಾಯಿ	ರೂಪಾಯಿ
1 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು, ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	4,799-00	
	2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	14,513-00	
	3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	25,000-00	
2 ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	137-890	ಇಲ್ಲ
	2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	304-686	100-925
	3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	339-000	46-13
ಖರ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.			
3 ಈ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	100-67	ಇಲ್ಲ
	2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	290-72	67-53
	3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	301-98	36-615
ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.			
	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	37-000	ಇಲ್ಲ
	2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	13-966	33-395
	3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	37-020	9-515

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಅಂಡ್ ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ 100 ಕ್ಕೆ 18 ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯನವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನೂ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 1938 ರಲ್ಲಿ 3 ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಫೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಈಗ 1968 ರಲ್ಲಿ 3 ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವೇನಿದೆ? ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ 100 ಕ್ಕೆ 18 ಭಾಗದಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಇಲ್ಲ. ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ''ರಿಸರ್ವ್'' ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ L.I.C. ನಿಂದ $3\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ $3\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್.ಐ.ಸಿ.ಯಿಂದ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಗೃಹ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ಒಂದು ಲೋಪವಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯನವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಈಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಇಬ್ಬರು ಸಚಿವರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರಿಗೆ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದು ಫೋರಂ ಮಾಡಿದರೋ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಶಾಸಕರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಒಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು "ಫೋರಂ" ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ನೀವು ಅರ್ಹರಾದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್‌ರವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇಬ್ಬರೂ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಂತೆ ಸಾಗಿಸಲು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಬಡವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 4–5 ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧನಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಆಹಾರದ ಅಭಾವದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮುಂದುವರಿದು ಈ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಮಲೆನಾಡು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಬತ್ತದ ಕಣಜ ಎನ್ನುವ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ. ಮಳೆ ಬಂದು ಬೆಳೆಯಾಗುವ ಕಡೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೇವಲ ಮಳೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಹವಾಮಾನಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಭೂಗುಣಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ವಾಟರ್ ಟೇಬಲ್ ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಮಳೆ ಬಂದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗ ಕೆಳಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಭೂಗುಣ ಅದು. ಅದು ಲ್ಯಾಟರೇಟ್ ಸಾಯಿಲ್ ಆಗಿದ್ದು ನೀರನ್ನು ಇಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳೂ ಇವೆ ಕಟ್ಟೆಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿ ಬಂದು ತುಂಬಿರುವುದರಿಂದ ನೀರು ನಿಲ್ಲತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ವಾಟರ್ ಟೇಬಲ್ ಕೆಳಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ಕೂಡ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೀರು ತರುವುದಕ್ಕೆ, ಇರಿಗೇಷನ್‌ವೆಲ್ಸ್ ತೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಡೀಪ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್, ಡೀಪ್ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್ ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್)

ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬತ್ತವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಚಾರ. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತೋ, ಆದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದುವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಅಭಾವ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಕಡಿಯುತ್ತ ಇರುವುದರಿಂದ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡುಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ರೈತನಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾಡು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮಿತ್ರರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಈ ಅನುಭವ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತ ಹೋದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಯಾವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವಂಥ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಹೊಸದಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳೂ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಜೀವನೋಪಾಯವೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್. ಎಸ್. ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ, ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಡೈವರ್ಸಿಫೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಮರಗೆಲಸ, ಚಮ್ಮಾರರ ಕೆಲಸ, ಕಮ್ಮಾರ ಕೆಲಸ ಹೀಗೆ ಡೈವರ್ಸಿಫೈ ಮಾಡಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಕರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮರಗೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಚಮ್ಮಾರ, ಒಬ್ಬ ಕಮ್ಮಾರ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ವಿಲೇಜ್ ಆರ್ಟಿಸಾನ್ಸ್ ಏನಿರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಜಿವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಬೇಸಿಕ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಾಕು. ಮುಂದೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕರಿಕ್ಯುಲಂ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಪಾಸಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೂ ಜಮೀನು ಇರುವವರಿಗೂ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣವುಂಟಾಗಿದೆ. ಅವರ ಭವಿಷ್ಯವೇನು ಎನ್ನುವುದು ನಿಗದಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಶಿಸ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಶಿಸ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು ! ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಲ್ಚರಲ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಮುಂತಾದ ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳೇನಿವೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಾರರು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕದು, ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ತಂದಿರುವ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಕಳೆದ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಧಾಟಿಯೇ ಈ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಡೋ ಕಿಸುಬಾಯಿದಾಸ ಎಂಬ ಗಾದೆಯು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಭಾಷಣ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರ ವಿಫಲತೆ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇನಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಷಣ ಕನ್ನಡಿ ಇದ್ದಹಾಗಿದೆ. ಹಳೇ ಹಾಡನ್ನೇ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳಹದಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಚುನಾವಣೆಯು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲೇನು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಮ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ನವೆಂಬರ್ 8ನೆಯ ತಾರೀಖೇ ಕೊನೆಯ ದಿವಸವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು 15ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಮುಧೋಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಇಡೀ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಸರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಗೊತ್ತಾದ ತಾರೀಖನ್ನು 8 ದಿವಸ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವುದು ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದ ತತ್ವವನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದಂತೆ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆದ ರೀತಿ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಡಾರಿಗಳು ಹಿಂದಿನ ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸಾರಾಯಿ, ಹೆಂಡ ಇರುವ ಬಾಟಲುಗಳು ಹೀಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮುಂದೆ ಉಮೇದುವಾರಿಕೆ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಾಗ ವಿರೋಧ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ ಭಯ ಹಚ್ಚಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಮೇದುವಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದ ನಾಂದಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೊರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೊಲೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪೋಲೀಸು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಜಾತೀಯತೆ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು. ಬಡವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದರ ನಾಶದ ಕಾಲ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನ ಮನುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಬಡವರಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಜಾತಿಯ ಗೊಂದಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ವೈಷಮ್ಯಭಾವನೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕು. Panchayathraj system is reviving the caste Rule which is symbol of Manu rule'' I warn the Government.

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10-11ನೆಯ ತಾರೀಖು ಇದರ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮತದಾರರನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 20 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದವರು ಇಂದು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸುಮಾರು 10-15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಯಾವ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಕೆರೆ ಕೆಲಸಗಳು 8-10 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆದು ಅರ್ಧ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಜಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರ ಕಾರಣ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಲೆಂದು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಆನಂತರ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು, ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆ ವಿಷಯ. ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಬೇಕು, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನರಿತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿ ಆದರಂತೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಲು ಅದನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ಮನೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೀನದಲಿತರನ್ನು ಕಡೆಗೆಣಿಸಿ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳಿಸುವ ನೆವದಿಂದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಈ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಂಡವಾಳವೇ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೇನು ಈ ಚಳಿವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ ಅದು ಈಡೇರುತ್ತಿಲ್ಲ.

4 P.M.

ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಉಪಜೀವನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ರೈತರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜನತಾಬಜಾರಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವಾಗ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 9 ಜನತಾಬಜಾರುಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್ ಬಜಾರುಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನತಾಬಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಷೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಸಹಕಾರ ಅಂಧೋಳನ ಏನಿದೆ ಇದು ಬಡವರನ್ನು, ದೀನದಲಿತರನ್ನು, ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ಕೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೈಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಆದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಲನ ಸತ್ತ ಆಂದೋಲನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಂದ ದೂರು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಲೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ನೀತಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಟೆಕ್ನೀಷಿಯನ್ಸ್ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪಾಸ್ ಆದವರು 12 ಲಕ್ಷ ಜನ ಇರಬಹುದು. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನವರಿಗೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ 127 ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು, ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡು, ಹದಿನೆಂಟು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಜನರು ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಸಂಖ್ಯೆ ಶೇಕಡ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಆಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿ ಆಗಿ ಅವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಬೀರಪ್ಪ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ 18 ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ನೇಮಕ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ಮಿಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ 1965 ರಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ನೌಕರರಿಗೆ 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೋನಸ್ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 1966ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ತಾವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಲೇ ಆಫ್ ಕೊಟ್ಟರೂ 22 ದಿನಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿರುವುವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂತ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು 5–6 ಸಾವಿರ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ತೋಟ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, 8 ತಾಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಆ ನೌಕರರ ಪಗಾರ ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ 45 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್‌ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರ ಮಿನಿಮಂ ಸಂಬಳವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10–15 ವರ್ಷದಿಂದ ಗಾರ್ಡನರ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಾಯಂ ಆಗಿ ನೌಕರಿಯಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಪಗಾರವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯ ಮಾತು ಎಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಪೇಪರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಅಡ್ವರ್ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ಪೇಪರುಗಳ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಕ್ರಿಯಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಮರೆಯಬಾರದು· ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಣ್ಣ ಪೇಪರುಗಳ ಪ್ರೆಸ್‌ಕಾನ್‌ಫರನ್ಸನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎನ್. ಜಿ. ಓ. ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅರ್ಧತಾಸು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಪಾರ್ಟಿ ವಿಪ್ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇಂಥಹ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ R.P.I. ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಹಿಂದುಳಿದವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಏನ್ರಿ ಅರಕೇರಿಯವರೇ ನಮ್ಮ ವಿಷಯ ಏನೂ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ಒಂದು ಅಪವಾದ ನನ್ನಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಚೀಫ್ ವಿಪ್ ರವರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಮುಂದಾದರೂ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Mr. Speaker, Sri, I rise to support the motion moved by my hon'ble friend Sri D. M. Siddiah, thanking His Excellency the Governor for his thought-provoking Address. As a student of history I am fond of taking instances from world history. Just to quote here and create a background in the world history, if you turn to pages of the history of Europe you can come across a personality, whose name is Hitler. Hitler was a Dictator and he was the head of Nazi-group-Nazism. The Nazis as is well established, were usurpers, schemers and anti-democratic people, whom the whole world shunned. They had no respect for the means; but the concentration was for the end. They were up to do anything. To achieve their end, they adopted any means. They ruled Germany by the gun, by the lathis, by the point of bayonet. There was a policeraj and military rule. If any one did not agree with them, he was persecuted, bullied, punished, burried hundred fathoms below the earth. They were highly communal. The key positions in that State were held by their own community men. Nobody ever had any opportunity of thinking, or dreaming of occupying positions of importance to serve their nation. Money was their God; departments like the P.W.D. and Industries, Excise, Finance and rest of them were held by them for control. Money makes many things; money can buy support; money can induce many things, petty jobs can be given, support may be gained, many may be bought over and Nazi rule can remain. If a person is incorruptible, if he does not take money, if he does not yield to the pressure of taking a position, he was suppressed, man-handled, bullied. These Nazis had no respect for their own orders. They had no respect for promises; they would make promises and break them; they would even make Government Orders and withdraw them. Such was the rule of the Nazis in Germany. Even the highest tribunal

in the administration, the Supreme Court there, for example, passed a stricture against them, they would not be honoured ; they were not caring for that ; they would not resign from their positions because the Nazi Government was an arbitrary Government. It was not a democratic government like that of ours. The people of Germany were disgusted with that Government, but they could not help ; they could not question. They whispered, murmured but they could not mutter ; they could not make a speech ; they could not criticise because of fear of life, because of the fear of losing bread. Thus Hitler ruled Germany. The people of Germany were worried ; so much feelings in the hearts were bursting but they could not help. Ultimately nature had to find a way. Germany was attacked by other nations and Hitler was involved in the Second World War. The people of Germany could not come to the aid of Hitler. Even his lieutenants, Goring and Goebels forsook him. He had no other way but to shoot himself and died, Ours is a democratic Government. Ours is rule by the people, for the people, of the people. Our Government being democratic has been doing many activities most democratically. I must congratulate our young, energetic and dynamic Chief Minister who is doing many acts making wonderful progress in the State. The thought-provoking Governor's Address is a document which contains many of the activities of our Government. Many more matters of public interest have not been touched in this important document, perhaps for want of time.

In agriculture quite a lot of developments have taken place. I must congratulate the Minister for Agriculture for evolving and organising high yielding programme. The area under this has increased to 4.16 lakhs of acres. Many more wonderful things have been done in this department. But, with all that we have been doing quite a lot for agriculture and food, our people in our State and our country are suffering for want of food. What can the poor government do? On the one hand the land refuses to grow more and on the other, the population is increasing heavily, in spite of the fact that our Hon'ble Health Minister has launched a very effective family planning progamme. In the department of Health and Family Planning the achievements are no less. Hospitals are wonderfully managed. On the other day I just went to Vani Vilas Hospital. I found a very few patients there. I asked a doctor nearby " madam what is the matter ? " Pat came the reply " this is the result of family planning", no more pregnancies and no more child birth". There was a social worker on my right side who whispered to me : " Sir, will you please come with me for a minute ?" As she was a social worker, I honoured her and I went with her to a number of nursing homes in the neighbourhood where the seats were full of pregnant women or new-born babies, the future citizens of this great State and country.

Sri M. NAGAPPA.—May I know what is the object of the hon'ble member ? Does he support the Chief Minister ?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—I am a Congressman. I have got to stand behind him and I stand behind him and I will always stand behind him.

Coming to Industries Department, our Mysore State has always been a model State, model in many ways, in the case of industries it is model-most. Even in the days when the Maharaja ruled this State, this was considered a model State so far as industries were concerned and now it is more progressing, more modern than before, because it is headed by an Hon. Minister who is himself an industrialist, who knows the many difficulties confronting the industrialists. He is there trying to solve all those difficulties and industralise the State. No less a person than our Hon. Chief Minister himself is the Chairman of our Industrial Development Council and you can imagine the great wonders that could be done in the field of industries. Only this House should have the patience to wait and see and also see what has happend already in this great department of Industries.

Sharavathy is producing electricity. Our industrial progress is so much that it has not made use of all the electricity that Sharavathy has produced. Perhaps mother Sharavathy has produced so much of electricity not considering the progress of the industries we are making, as a result of which the Electrcity Board is incurring heavy losses. This is a testimony to the fact how wonderfully our industries are progressing.

I do not know why the Governor made no mention about sericulture. The silk industry engages not less than 10 crores of people of the State in that industry. Perhaps the Government thought that this is too insignificant an industry to be thought of. The filatures have been making heavy losses which go to the tune of Rs. 30 lakhs and that is going on for ever and ever. There is a report of the ex-Deputy Minister for minimizing the basins to 500 and minimizing the losses to the least and that report, Sir, is kept in cold storage.

I come to the last point. I do not want to bore you with a long speech. There is a whisper going round in this house and elsewhere for the change of the name of this State. This, Sir, is a very serious matter. People have got to think very seriously. This is not a matter to be hustled. There are nearly 1½ crores of Kannadigas in old Mysore State watching with interest what this House is going to do in this matter. When reorganisation of States took place every one of the 3 crores of Kannadigas felt happy, felt honoured, felt extremely obliged because there came a time which would mark the integration of the entire Kannadigas who would come together. All the Kannadigas came together and the State was formed by name Greater Mysore. At that time great hopes were aroused and the Kannadigas felt that their future is going to be very bright, very great, very wonderful, etc. Reorganisation took place and Greater Mysore was formed. What happened to the fate of 1½ crores of Kannadigas of old Mysore State ? They were suppressed ; they were depressed ; they were buried ; they were put hundred fethoms down the earth. As a Kannadiga I feel proud of my language ;

I feel proud of my nation; I feel proud of Bhuvaneswari Kannada Matha. If a neighbouring Kannadiga were to kill my brother, were to kill my uncle, were to kill my sister, I get enraged ; I rise to the occasion and I would like to understand why such injustices should happen to them ? What is the fate of these 1½ crores of Kannadigas ? The leaders of old Mysore area have been eliminated one after the other successfully, calmly, quietly, destroyed, killed and tore asunder. Integration was thought of—integration of services, integration in the Ministry, integration and understanding between one Kannadiga and the other as a brother, as a friend and a family man, etc. Has it been done ? Sir, I ask you, has it been done ? I will quote an instance here. I take the instance of the formation of this Ministry. We have a Ministry of 29 people, which my Opposition friends would say is too much in size. Perhaps I may agree with them. But in the formation of this Ministry consisting of 29 people, we have 12 Lingayats, 8 Vokkaligas, 2 Harijans, 1 Kuruba, 1 Muslim, 1 Brahmin, 1 Maharashtrian, 1 Bedar and 1 Coorgi. The Lingayats in this State form 20 per cent of the population of the State and in the representation in the Ministry they have got a lion's share of 41 per cent. The Harijans and Vokkaligas have almost equal population as Lingayats, but Vokkaligas have a representation of only 20 per cent. That means 50 per cent less than that of Lingayats. The Harijans, poor people, have a representation of 5 per cent in the Cabinet. In the Services it is a horrible state of affairs. I cannot narrate it here. It is so very hopeless. Almost all the key positions are held by Lingayats and almost all people of old Mysore area have been deprived of their positions. This is what has happened after the formation of linguistic State. Here I recall a great statement of our President of the A.I.C.C. Sri S. Nijalingappa, who is also an hon. member of this House. Many a time he has stated that if linguistic States come in the way of the real integration of the nation's progress and the people's prosperity, then re-thinking on this subject is necessary and re-division of the States may be necessary. Such a time has now come and we have now got to re-thinking on the whole subject. There have been several acts of injustice and we cannot tolerate it any longer. Now I demand division of Mysore State into as Mysore State and Karnatak State if they want to call it by that name. I call upon such of those friends who think like me to joining hands and do justice to the people of the State and also to this great country.

4-30 P.M.

Sri AZIZ SAIT.—Are you going to resign from the Congress ?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Why should I resign from the Congress ? I am Congressman first and last and always.

So saying, Sir, I conclude by supporting the motion of thanks moved by my friend Sri S. M. Siddaiah.

Thank you very much.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ವರದಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾಲ್ಕನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆ, ಅದು ಈ ವರೆಗೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ಇವರು ಕಳೆದ 21 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಾಗ ನಾನು ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲಿ, ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರದಿಯು ಒಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಾಟಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರವಾದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಮನಗಂಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ 20 ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು, ಈ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾದ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ, ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ವಿಚಾರ. ಕಳೆದ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ಷಾಮಡಾಮರಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದಂತಹ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 80 ಪರ್ ಸೆಂಟ್ ಇವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ; ಮತ್ತು 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರು ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗೆ ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಿ, ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ನನ್ನ ಸದಸ್ಯತನಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಟಿ. ಎ. ಡಿ. ಎ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಡಜನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುಃಖಕರವಾದುದು ಮತ್ತು ವ್ಯಸನಕರವಾದುದು. ಚುನಾವಣೆಯು ಕೂಡ ಅದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ? ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ 8—10 ಓಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನೂ ಓಟು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಬೂತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ನಿಂತು ಓಟು ಮಾಡಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜನತೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕುಮಾಡುವುದಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಹೇಳಲಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು ? ಇವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲಿ, ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲಿ, ಅಥವ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ನೀಡಿಲ್ಲ.

ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ನದ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗಡೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 21 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಕೋಟಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ನೀವು ಏನೇನು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಜನತೆಯ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನು

ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ? ಒಂದು ಗುಂಟೆಯೂ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದ, ಒಂದು ಅಂಕಣ ಮನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ನೀವು ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ಲೆವಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಹಾರಧಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಂದ ಲೆವಿ ವಸೂಲುಮಾಡುವ ಏತ್ತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 77 ರೂಪಾಯಿ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಂದು ಅದನ್ನು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ 101 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಯಾವ ಧರ್ಮ? ರೈತರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಬಂದ ದವಸದಲ್ಲಿ 24 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋದ ಸಾರಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಲೆವಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 49 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 100 ಮೂಟೆ ಜೋಳವನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೂಲಿಯನ್ನೆ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೀರಿ! ತುಕೋಲ್ ವರದಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನೀಡಿದ್ದೀರಿ? ತುಕೋಲ್ ವರದಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ನೆರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ? ಇವರು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೋಸ್ಕರ ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 25 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 21 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಕಪಿಲಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅನ್ನು 1959ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಯೋಜನೆ 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗೆ ಇದುವರೆಗೆ $2\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನ ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಏಜೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖೀರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ.

ಆ ನಂತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂಡ್ಯಾದಲ್ಲಿಯರತಕ್ಕ ಅಸಿಟೇಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಮಂಡ್ಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಈಗ ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಅರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1959ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 20–25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕ್ರಷ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿಯವರು ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಾಂಡವಪುರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ 170 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಮಂಡ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಅಭ್ಯುದಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಆಡಳಿತದಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ)

ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಗ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ಹರಿಯತಕ್ಕ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್ಸು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ರೋಡು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಜಲ್ಲಿ ರೋಡು ಇದೆ. ಅದು ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ 3 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರ್ಡ್ಸ್ ಸ್ಯಾಂಚ್ಯುಯರಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಹತ್ತಾರುಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದು. ಕೆ. ಆರ್. ಸಾಗರ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೃಂದಾವನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ 300–400 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳವೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆ. ಆರ್. ಎಸ್. ಮೈಸೂರಿಗೆ 8 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಹೊರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಏನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ 400 ಮಂಚಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಾದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಸಣ್ಣಮ್ಮ ಎಂಬುವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಬೇಕೆಂದು 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ 5 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಕೇವಲ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೆರೆಯಬೇಕು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ದಿನಬಳಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಮೈನರ್ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ, ಸಾಯುವಂತಹ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಔಷಧ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದು-ಎರಡು—ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಥಿಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೋ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನೂ ಸಹ ಉಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿದಿವಸ ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಿರುಕುಳ, ಅಪಮಾನ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಕಳಂಕ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏಕೆ ಬಂತು ಈ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ,

"Village in India has not contributed to the prosperity of the country in the past. It has led to localization and communalism. Therefore, I am not in favour of this directive principle of the State policy."

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕುಲ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಜಾತಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಎಂಬುದು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಹರಿಜನರು ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

"The requisite facilities like drainage facilities, etc., have not been undertaken to this Harijan locality."

ಇವರ ಹಿತಸಾಧನೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಫೋಟೋಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡದ ಅಭಿಷೇಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನತದೃಷ್ಟರಾದ ಹರಿಜನರ ನಿತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, 15-20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತೋ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ರಕ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅಲ್ಲಿಯ ಹರಿಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಂಚನ್ನು ಮಾರಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸೀರೆಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸಿ ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನೂರು ಜನ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರಂಥವರು, ನೂರು ಜನ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಂತಹವರು ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಸಹ ಈ ಹರಿಜನರನ್ನು ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1957ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಾಗ, ಬಿದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದರೆ, ಸಪ್ತ ನರಕಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಮನುಷ್ಯರೇ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಸತ್ತ ದನಗಳನ್ನು ಹೊರಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ, ಬುದ್ಧಿ, ಅಪ್ಪಾ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು. ಇವರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚತುರ್ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಹ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ)

ಈಗ ನನಗೆ ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರೆಂದರೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಪಾರ್ಸಿಗಳು, ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನರು. ಇವರು ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರಿಗೆ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

> "Throughout the length and breadth of the Indian Union, no Brahmin leader is for scrapping probibition ; it is only the Shudra leaders who are bent upon scrapping prohibition."

ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಹರಿಜನರು ಸಾಯಬೇಕೆಂದು ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಇದನ್ನು ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡೋಣ.

5–00 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕಮಿಟಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎನ್ನುವ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಹೋಗಿ ಈ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು ನಾವೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮುಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎಂದು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಹಿಂದಿನ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೆ, ಹರಿಜನರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಈಗ ಹರಿಜನರು ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಲಿಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಅನೇಕರು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೆ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಸರಕಾರದ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಷೆಡ್ಯೂಲು ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಬೋವಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವರವರೂ ಕೂಡ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. Have you implemented the decisions ? Nothing has been done so far. Do you call this democracy ? The democratic principles are burried. The dream of Mahathmaji has not been fulfilled. ಆದರೂ ಸತ್ಯಾಂಶ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸತ್ಯವನ್ನು ಎಂದೂ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸಪ್ಪಣ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. That is why we want to have best men in our cabinet. We should have effective representatives in the Cabinet. They cannot be effective representatives because you don't want to be effective. In the light of the Constitution, weaker section of the Society should be effectively safeguared. ಇಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಇಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ರೈಟ್ ಆಫ್ ಡಿಫೆಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇವೊತ್ತು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಜನತೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ

ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಯುವಕರಾಗಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಅವರು ಒಂದು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಮಾಡಲಿ, ಹಿಂದೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಒಂದು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗ ಮಾದಿಗರ ಹರಳಯ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಧುವರಸನ ಮಗಳನ್ನು ತಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರೂ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಮಾಡಲಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ನಾವು ಒಂದು ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಶಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ವಿ. ಕೆ. ರಾಯರನ್ನು ಕರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಿ. ಆ ರೀತಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ರಾಜಕೀಯ ಇಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ತಂಜಾವೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 43 ಜನರನ್ನು ಸಜೀವವಾಗಿ ಸುಟ್ಟರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೇ ? ಹಾಗೆ ಇಂದು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೀಗ್ರೋಗಳು ಅವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತರಲು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬುದಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಜಾತೀಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಠ ಓದಿದ್ದೆವು ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಪುಸ್ಸಿಕ್ಯಾಟ್ ಎನ್ನುವ ಪಾಠ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕೇ ಬೆಕ್ಕೇ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ? ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದು ನಾನು ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಿಂದ ಇಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಬಂದೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಗಿದೆ ಇಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರಗಳು. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ತಾನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. Therefore the report is only a mechanical report. Nothing has been implemented. The economic conditions of the poorer sections of the people remains the same or even worse. Everywhere there is the domination of richer class. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇನೋ ಮೈನಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇರಬಹುದು. ಇದು ಬ್ರೇಕ್ ಆದರೆ ಖಂಡಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ತುರ್ತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ, ಜೈಹಿಂದ್.

†Sri G. AMARE GOWDA (Sindhnoor).—Mr. Deputy Speaker Sir, much has been spoken by the Hon'ble Members on both sides on the Governor's address. It can be called only as a report of the Government. The Governor's address contains nothing fresh, but only a catalogue of past events. His Excellancy the Governor has spoken much on the Taluk Board elections. The Members of the Ruling party on the other side have spoken much on that subject. Some of them contradicted the statements of their own party members. The question is whether there were democratic elections at all. There were none. Just on the eve of the elections, there was a boon in the name of scarcity relief works which played a very important part in giving majority to the Congress party in the Local Boards Elections and other elections. They have totally burried democracy. Democracy cannot survive in the hands of these people.

They have spoken much to implement the Land Reforms Act by the Panchayat Boards and Taluk Boards etc. All the key jobs are in the hands of rich people who are in Congress. All the loans granted

(SRI G. AMARE GOWDA)

to these Democratic Institutions go to these people. Can we expect the Land Reforms to be implemented by these people? We cannot. The Governor has clearly stated that the Government has determined to build a socialistic pattern of society. What kind of society they are going to build, I do not know. We have passed 25 years. They have done nothing. The father of the Nation Mahathmaji gave up his life thinking that these people will cherish his ideals. Have they done it? Casteism and favouritism are dominating everywhere. The aspiration of Mahathmaji that caste and creed should be rooted out is not yet fulfilled. It is becoming worse day by day. As long as exploitation exists and as long as economic ills exist, this connot be achieved. The poor people cannot get out of the clutches of the rich, and there connot be equality at all. When there is no equality there will not be domocracy at all. As long as illtereacy and unemoployment exist, the economic development will not be there. Have they attended to all these anomalies? No. Their programmes are all in paper. Nothing has been done in a perfect manner.

I take up agriculture Food Supplies and Co-operation. Agriculture requires the agriculturists to be contented. To keep them contented, they should be supplied with what they require. They require water supply whether it is natural or artificial, fertilizers good seeds, etc. Have they provided them with these facilities? They go on saying that agriculture needs mechanization. I want to know whether it has been actually mechanized. Even in regard to the sanctioning of loans, there is discrmination between the rich and the poor. An amount of Rs. 1.40 crores is advanced to the weaker section of the Society but whereas Rs. 25 crores have been advanced to the richer class. Is there any comparison? The richer class will have all the advantages of getting fertilizers, tractors and all that. This is just because all the Co-operatives are in their hands. Justice cannot be expected at the doors of the Co-operatives. When this is the position, the Government is boasting about the co-operative movement. As long as these improvements are not brought about, there will be no salvation at all to the poorer section of the people. There is blackmarketing in the Co-operative Societies and corruption is rampant. They have talked about levy system. We must consider what is the difference between the market rate and the levy price. If a ryot sells his produce in the open market, he gets only Rs. 70 to 80, whereas he gets only Rs. 55 from Government as levy price. Is there any justice? As long as agriculture is in a deteriorating condition, the economic condition of the agriculturists will not be solved. The poor man cannot get water to his land which is at the tail end. Many complaints have been lodged. But no action has been taken so far. No step has been taken to supply water to the tail end. But they demand pady and land revenue and all that. This is the Kind of justice being done to the agriculturists.

There is another aspect which I want to touch upon. The third Five year Plan was prepared at an estimated cost of Rs. 318.5 crores for major irrigation out of which only adout Rs. 25.65 crores have been spent. When that is the position, how can we expect the Government to complete the programme? As long as the major irrigation works are not completed, you cannot achieve your goal. On the other hand the Minor Irrigation schemes have not been tackled adequately. This is a very importent aspect in the development of agriculture. If the Minor irrigation works are taken up and executed properly and consciously, they may yield more results than mojor Irrigation. Mojor Irrigation works take long time as compared to the minor irrigation works.

Regarding establishment of industries, the Government always expects the capitalists to establish industries. Take for example Gangavathi Sugar Factory. A capitalist is being induced to take over sugar factory. There is another foctory at Kampli and another factory at Hospet. These foctories should be run in the interests of agriculturists who grow sugar cane sufficiently to feed these factories. If these factories are in the hands of capitalists, the agriculturists will have to suffer.

I have nothing to say regarding law and order. My friends on the opposition side have spoken. Day-time robberies and high-way robberies are on the increase. When a thief finds himself incapable of breaking a lock, finds it good to rob on the highway because he finds there no law and order. We can say in that respect he has made a progress. If there was strict law and order such a thing cannot exist.

More significant thing is, in the Governor's Address there is no reference to unemployment and corruption. In the previous years we found some reference about corruption and unemployment and how it has to be solved. Our universities are celebrating at high cost–Ceremonies for conferment of degrees. It is not known whether these are ceremonies for awarding degrees or ceremonies for unemployed persons. If they cannot solve unemployment problem, no progress can be made in any way.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

The whole Address of His Excellency the Governor is vague and unrealistic. For achieving a socialistic pattern of society, what is this Government going to do? So far as agriculturists are concerned, it is completely vague. What is the past failure and what action they are going to take in future, are not mentioned. The Address lacks all programmes and ideals and without mention of any policy, how can they be expected to achieve anything? It appears this Government is groping in the dark and can achieve nothing.

Regarding labour and employer relations, the only thing they have done is to introduce one more INTUC union sometimes to disrupt the relations between the employer and employees.

(SRI G. AMARE GOWDA)

On the whole the Governor's Address contains nothing but catalogue of past events.

I thank the Chair for giving me this opportunity.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಬಸಣ್ಣ (ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ಐದು ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ 11 ಪೈಸೆಯಂತೆ ವಿಧಿಸಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಡೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುವಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೂ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೈತರಿಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಿನಗಿ ಹಳ್ಳ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಚಿನ್ನಹಗರಿ ಬಳಿ ರಂಗಯ್ಯನ ಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 10–12 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಳಗಾಗಿ ಜಿನಗಿ ಹಳ್ಳದಿಂದ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಾಯ್ಕನ ಹಟ್ಟಿ ಹಿರೆಕೆರೆಗೆ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೆ ಆಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 33 ಹಳ್ಳಿಗಳ ರೈತರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಾಗೂ ಕೂಡ ಅವರು ಇದುವರೆಗೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ, ಅನಾನುಕೂಲ ಇದೆ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಥೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಹಣಿ ಕಾಪಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ರೈತ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವನು ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಹಣಿ ಕಾಪಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಂಚ ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವನು ವ್ಯವಸಾಯ

ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಲ್ಲ ! ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಅಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಕಿದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸುಮಾರು 50 ಎಕರೆ ಅಥವಾ 100 ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜಮೀನು ಇರುವವರಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ರೈತನು ಲೆವಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಲೆವಿ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ರೈತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತಿವೆ ! ರೈತನು ಕೊಡುವ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 80 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 50 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅದರ ಬದಲು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಏಕೆ ಲೆವಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ರೈತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಲೆವಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಜಾರ್ ದರ 80 ರೂಪಾಯಿ ಇರುವಾಗ 30 ರೂಪಾಯಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ರೈತ ಲೆವಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ರೈತನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ರೈತನಿಗೆ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ. ಹಾಗೆ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಬಜಾರು ದರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಇದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಕೈಗಾರಿಕೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಟೌನುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ 3 ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸವಿರುತ್ತದೆ, ಉಳಿದ 9 ತಿಂಗಳು ಹಳ್ಳಿಗರು ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯದುರ್ಗ–ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು–ಚಳ್ಳಕೆರೆ–ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲವಿರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾದರೂ ಜಮೀನು ಫಲವತ್ತಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧದ ಅನುಕೂಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಯದುರ್ಗ—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ರೈಲುಮಾರ್ಗದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಹಾಜನ್ ತೀರ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಲನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಜನರು 5 ಸೇರು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಮತಿ ಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10 ಮೈಲಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತ ತನ್ನ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಆಂಧ್ರದ ಬಾರ್ಡರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಸರಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವು ಸರಕಾರದ ಕೈಪಿಡಿಯಂತೆಯೂ, ಸರಕಾರದವರು ತಯಾರಿಸಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಹಿ ಹಾಕಿರುವಂತೆಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರವೂ ಅಡಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ನೋಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ, ನೀರಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಪಮಾನಕರವಾದ ವಿಷಯ ಇನ್ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಈ ಜನ ವೈಭವದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ; ನೀತಿವಂತರಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ಬಂದು 22 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಇಷ್ಟು ಕಾಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಹಾಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟ್ರನ್ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾಡಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ಕೇವಲ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಕಾಳಸಂತೆಕೋರರು, ಬಿಳಿ ಟೋಪಿಯವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಇದು ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕರು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ ಎಂಜಲು ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕರು ಮದುವೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಎಂಜಲು ಎಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುರಾಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗಬೇಕು. ಆದಾಗದಿದ್ದರೆ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು, 29 ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಹೆಸರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಪೂರ್ಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾರು ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನರ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನವರನ್ನು ಕೇಳಲು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಅವರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸರಕಾರದ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅನುಮಾನ ಮೂಡಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ.

ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಕೇವಲ ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಏಪ್ರಲ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರವೇ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಂದು ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮೈಸೂರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಏಪ್ರಲ್‌ನಿಂದ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಚಳುವಳಿ ನನ್ನದು. ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಂಟಕಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಈ ನಿಸ್ತೇಜಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ದಕ್ಷ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರತಕ್ಕಂತ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏಪ್ರಲ್‌ನಿಂದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ 12 ವರ್ಷವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಈ 12 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೇಲೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತನಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾನ್‌ವೆಂಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ತಂದೆಯನ್ನು ಡ್ಯಾಡಿ ಅಂತ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ತಾಯಿಯನ್ನು ಮಮ್ಮಿ ಅಂತ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ಮಮ್ಮಿ ಅಂತ ಆಗುತ್ತದೆ, ತಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ಡ್ಯಾಡಿ ಅಂತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉಂಟಾಗಿದೆ. (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು). ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಗೌರವ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಣಿಕರಾವ್ ಪಾಟೀಲರವರು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೋ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿಚಾರವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ವಿಷಯ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆ ಯಾವುದು ? ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾದ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅನ್ನುವವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಡಾರಿಗಳ ಕೃಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 7—8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಆತನಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಓಟು ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನನ್ನು ಕಿಡ್ನ್ಯಾಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಒಂದು ಪತ್ರ ಆತನಿಂದ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಸರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅನ್ನುವವರು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓಟು ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದದ್ದನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಒಳಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು ಹೋಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮೇಲ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಅವರು ಆ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಈ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೇನು ? ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಕಾಗದ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಖರೆ ಅಂತ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳಿ.

Sri M. NAGAPPA.—May I know under what rule the hon. member is asked not to refer to the letter ? Under rule 238 there are certain restrictions enumerated. Apart from that there is no rule which prohibits a member from referring to any other matter not enumerated in the rule.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

"ದಿನಾಂಕ 25—12—68ರಂದು ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆ (26—12—68) ರ ಮುಂಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಪೋಲೀಸು ಸ್ಟೇಷನ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನನ್ನನ್ನು ತಾರೀಖು 18—1—69 ರಂದು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಓಟು ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ನಾನು ತಾರೀಖು 18—1—69 ಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆ ಇದ್ದುದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಓಟು ಮಾಡದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವರೆಂದು ಹೆದರಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾರೀಖು 18—1—69 ರಂದು ಸದರಿ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ''.

ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ರಾತ್ರಿ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇದು ಒಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಸರ್ಕಾರವೇ! ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಇದು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಿ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಆತನನ್ನು ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈವತ್ತು ನಾನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದಾನೆಯಂತೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾಲ ಈಗ ಒದಗಿ ಜನತೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಜನತಾ ಬಜಾರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಜನತಾಬಜಾರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜನತಾ ಬಜಾರು ಮೋಸದ ಬಜಾರಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಇದು 100 ಗ್ರಾಂ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ 20 ಗ್ರಾಂ ಮೋಸ ಇದೆ. ಈ ಕರ್ಪೂರದ ಪೊಟ್ಟಣ 50 ಗ್ರಾಂ ಅಂತ ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ತೂಕ ಇರುವುದು 40 ಗ್ರಾಂ ಈ ರೀತಿ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜನತಾ ಬಜಾರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈ ಮಾರ್ಗ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ತಾವು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹ, ಮೈಸೂರು ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹ. ಈ ರೀತಿ ಜಾತೀಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇದು ತಾಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪವಿತ್ರವಾದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಜಾತಿಯಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸದೆ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇವತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳತಕ್ಕವರು ಕೇವಲ ಲಿಂಗಾಯಿತರೂ ಅಲ್ಲ, ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಜನತೆಯ ರಾಜ್ಯ. ಹರಿಜನರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಆ ಕಡೆ ಇದ್ದವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನಿ, ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಗಾಂಧಿವಾದವನ್ನು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಜಾತೀಯತೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇವತ್ತು ಇದು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸರ್ಕಾರವಾಗಬೇಕು, ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಬೇಕು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾವು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅವು ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಕುಲದ ಹೆಸರನ್ನು ಗೋತ್ರಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾತಿ ಒಂದೇ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಮಗೇನೂ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ತಮಗೆ ಒಂದು ಉಪಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ

ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಈ ಜಾತಿ ಕುಲ ಗೋತ್ರಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಎಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೇ ಶಿವಾಯಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಜನರಲ್ಲೂ ಈ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳ ಕೋಟಲೆಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಎಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಕ್ಷೇಮ ಉಂಟಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಅಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಲೆ ಓದಿದ ಪತ್ರವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಜರ್ಮಾಡಿ...

Sri AZIZ SAIT.—Sir, I overheard you telling the Secretary : "Let us examine whether it is genuine or not". That means you are doubting the *bona fides* of the hon'ble member.

Mr. SPEAKER.—I did not say that.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you.

Mr. SPEAKER.—Nobody said so. It is provided in the rules that whenever a document is referred to or read it must be produced. That is way I asked him to produce it.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you saying "Let us examine whether it is genuine or not". That means you have doubted the bona fides of the hon. member. You should not say like that.

Mr. SPEAKER.—I did not say.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you.

Mr. SPEAKER.—It is wrong to overhear.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್‌ಮಠ್ (ಮುಂಡರ್ಗಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನಾಗಲೇ ಓದಿದ ಕಾಗದವಿತ್ತಲ್ಲಾ ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಎಂಬಾತನು ಇಲ್ಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹೊರಗಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತನನ್ನು ಒಳಗಡೆಗೆ ಕರೆಸಿ ತಾವೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರ........

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್‌ಮಠ್.—ನಾವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನೋಡದೆ ಜನತೆಗೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರೇನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿತ್ತು ಏನಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡದೆ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಮೇಲೆ ನಾವೆಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಾನಾಗೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ತುಕ್ಕೋಳ್ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಈ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯು ದಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದು, ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಬಿತ್ತನೆಯ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, ದನಕರು ಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್‌ಮಠ್)

ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿಯ ನೌಕರದಾರರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೇ ಅಲ್ಲದೇ ರೈತಾಪಿ ಜನತೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳತೀರದಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಂತ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುರಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವು ಸರ್ಕಾರಿಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ಲಾಯಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟುಗಳಿಲ್ಲ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲ, ಫಾರಂ ಇಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಯಾವ ಒಂದೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇರುತ್ತೆ? ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದವರು ಪರಿಣತರಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಒಳ್ಳೆಯ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಸೂಕ್ತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

MR. SPEAKER.—Hon'ble Member may stop now and resume his speech on 22nd as it is 6 o'clock now.

SRI M. NAGAPPA.—I was promised to be allowed to move my motion.

MR. SPEAKER.—There are two motions for which I have promised to give time today. As it is getting 6 o'clock, I extend the time of today's sitting by 15 minutes to take up these two motions.

6-00 P.M.

Allotment of seats to defectors

SRI M. NAGAPPA.—Sir, a notice has been given by me under Rule 312 to bring certain matters which cannot be raised as a Point of Order on the Floor of the House, and it is this matter, I saw in the last Session that some of the Members who were just sitting on this Side of the House were found sitting on the other side of the House. The allotment of seats is the concern of the Hon. Speaker as per rule 4 of the Rules of Procedure, and there is also a convention that has been laid down by the several Parliaments and Legislatures, that if we take it as a defection, definitely the defector must necessarily not only inform to his Leader, but also he has to resign from his Party. After resigning, he can request the Hon. Speaker to allot him a seat on the other side. So far as I know, the Hon. Deputy Minister, when he crossed the Floor, he had not resigned his membership from the Party to which he originally belonged. It is also a rule of the Congress Party that a member cannot have membership of two political parties.

Therefore, they should not also accept the defectors unless they are satisfied that members have resigned from the Party to which they belonged previously. I do not want to discuss about the conduct and other things. The Hon. Speaker should be satisfied whether he has resigned his party, and if he is not a partyman, then the Leader of the Opposition should be satisfied that he has resigned. Supposing the speaker may say that he has not yet been recognised as the Leader of the Opposition, still I submit that for all purposes, he is taken as the Leader of the Oppsition. Therefore, such members, till they submit a letter to the Hon. Speaker that they have resigned from their particular party or to the Leader of the Opposition if they do not belong to any Party, the Hon. Speaker is not supposed to allot them a seat on the other Side. So far as I know none of these persons have tendered their resignation to the Opposition Party. Under the circumstances, I take strong objection regarding the allotment of seats on the other Side merely on the letter of some Congress leaders. I submit that this convention which has been laid down by the Speakers of various sister Assemblies as well as Parliament should be followed here also. In support of my argument, I quote a decision from the Chair of the Andhra Pradesh Assembly :

> "On the 17th February, 1959, the Speaker gave the following ruling with regard to the Members who intended to resign from their previous parties and from the Democratic Party :
>
> I want to know whether the hon. Members who want to join the new block (Democratic Party) have sent in their resignation to the Leaders of their respective parties, *i. e.*, those who belong to the Congress Legislature Party to the Leader of that Party and those belonging to the Nationalist Party to the Leader of that party because they were part and parcel of that particular party. Therefore, it is but necessary that they should send their resignations to their party leaders and I hope that they have already sent them.........
>
> It is not necessary that the concerned party leader should inform me that they have submitted their resignations. You may even submit your resignations through me, if you so desire.........while I am not interested in the mutual disputes I have to tell this because it is my duty to ask you to submit your resignations as required under the parliamentary conventions."

It is by convention that the first seat on the right side is allotted to the Chief Minister. But, the rule is silent about it. Seats are allotted to the Ruling Party on the right side and to the Opposition on the left side. The seats should be given according to the strength of the parties. This convention is there. But the conventions are not adopted in this House. Some fine morning some Member sitting on this Side will be sitting on the other side, and we do not know it. First of all, the Hon. Speaker must be satisfied that a member has resigned his Party ;

(SRI M. NAGAPPA)

otherwise such a member may be asked to come and resume his original seat till such time the Speaker is assured that he has tendered his resignation to his original Party.

Defection is very bad for democracy. We see some of the Members are even capped. This capping business is bad and I submit that this should be stopped. Even today I read an artical in a Paper that at least political parties must be so moraly bound that they should not allow a defector. Unless they do it, the situation prevailing in the country cannot be avoided. Therefore, please do not accept such defectors. They must resign and go and seek the verdict of the people from whom they are elected.

With these observations, I submit that this is a very bad and unhealthy situation that has been created. Therefore, well established conventions should be followed henceforth.

Sri D. B. KALMANKAR.—What the rule says is, reallotment of seats should be made.

Mr. SPEAKER.—The hon. member has already explained. Sri Nagappa has explained it thoroughly. Whenever an hon. Member of this House crosses the floor, it is incumbent on my part to inform the Leader of the Party or the group to which he belongs before he joins this party or that party.

Sri K. H. PATIL.—Each member represents one lakh people. Every member is responsible to his Constituency from which he is elected. For example, I am elected against a Congress candidature, the people of my constituency believe that I am here as an opposition member. The purpose for which a member is elected will be defeated if he crosses the floor. That is the point I want to bring to your notice.

Sri M. S. KRISHNAN.—The Congress party has made him to resign. He must seek re-election.

Mr. SPEAKER.—That is not the point before me.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಾಲೆ, ಕರಿಮಣಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The hon. member may pass on that paper to me.

Sri H. N NANJEGOUDA (Arkalgud).—It appears he may be made Chairman of the Janatha Bazaar.

Mr. SPEAKER.—I am not concerned with it. I am only concerned with seating arrangements.

Sri D. B. KALMANKAR.—Let us be permitted to have our say in the matter.

Mr. SPEAKER.—I am not concerned with defection. Therefore I cannot allow anybody to speak.

Sri D. B. KALMANKAR.—If every M.L.A. does like this, every one of us will be looked down by electorates.

Mr. SPEAKER.—I have not given my consent for this. So, let there be no more discussion over it. I call upon Sri Bommai to speak.

Sri M NAGAPPA.—Under what rule the Chair asks Mr. Bommai to speak ?

Mr. SPEAKER.—I have heard some members. Therefore, for the same reasons, he wants to be heard.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—He will be appointed as Chairman of the Janatha Bazaar, Hubli. It is not the business of the House to hear him. I cannot understand why the Chair is permitting him to speak.

Mr. SPEAKER.—The points raised by Sri Nanje Gowda has no force in it. Sri Nagappa has asked me whether seating arrangements have been made for Sri Bommai. That is the only thing that I have to look into. I am not concerned whether a member has left his party and joined the other party

Sri N. HUTCHMASTI GOWDA.—There are some persons to speak on that. They may please be allowed.

Mr. SPEAKER.—Sri Nagappa and Sri Kalmankar have sufficiently covered all the points. There should be no more discussion on this. This is not a matter to be decided by discussion. The Chair will make the necessary seating arrangement.

Sri M. S. KRISHNAN.—I rise to a point of order Sir. My point of order is that you were pleased to state that it is a matter of only seating and that is why Sri Bommai is called upon to speak. But it is not merely a matter of seating but a matter of cheating the public. If he is prepared to explain that also then you can permit him to speak.

Sri V. N. PATIL.—Sir Bommai is not the only member who should be made a target to explain. There are other members also who have changed their parties. I want to know under what provisions of the rules, the Chair is asking Sri Bommai to explain ?

Mr. SPEAKER.—I am not asking him to explain. I am just giving him an opportunity to express himself if he so desires.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Sir when you are giving Sri Bommai an opportunity, then I may also be given an opportunity to speak.

Sri K. H. RANGANATH.—Sir, by now we know that the hon. member has joined Congress and we have read about that in the news papers. He has been offered a cap and he is satisfied. He is also satisfied with the seating arrangement. Unnecessarily why should we sit to hear his views.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಕುಂದಗೋಳ್).—ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸೀಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri G. CHANDRAKANTH.—I rise to a point of order. May I know under what provisions of the rules, Sri Bommai is given an opportunity to speak. Sri Nagappa while speaking has not referred either to Sri Bommai or to any other member. Therefore Sri Bommai cannot explain his views.

Mr. SPEAKER.—I think the hon'ble member has heard Sri K. H. Patil and some other members. Sri Bommai wants to speak only with regard to the fact whether consent should be given to speak or not.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಪ್ಪನವರ ಮೋಷನ್ ನಲ್ಲಿ........

Sri S. SIVAPPA.—I want to know from the Chair whether any discussion will be allowed on this matter.

Mr. SPEAKER.—No.

Sri S. SIVPPA.—Then why are you calling upon Sri Bommai to speak ?

Sri K. PUTTASWAMY.—May I make a submission Sir. The hon. Member Mr. Nagappa having obtained your permission to raise his point stated his views. I suppose the Chair has taken all relevant factors in allotting the seats. Therefore I humbly submit that it is for the Chair to state its point of view to the hon. Member and there need not be any need for discussion. One other thing is that let not my friends on the Opposition side mistake me; if they had only taken up this point little earlier, it would have saved a lot of time. But still, now they have taken up, better late than never, it is for the Chair to express its re-actions.

Mr. SPEAKER.—I think it is not necessary for Sri Bommai to explain. When no reference has been made why does he want to involve himself unnecessarily ?

Sri S. R. BOMMAI.—I want to make an explanation only as to whether I have resigned from a particicular party and joined the other party. I will speek only on this point.

Sri M. S. KRISHNAN.—I rise to a point of order. Sir, you were pleased to permit Sri Bommai few minutes earlier to speak. Now whether you have got the power to withdraw that permission, I want to know.

Mr. SPEAKER.—I can request the hon. Member not to press his point.

Sri S. R. BOMMAI.—Sir, my point is that while speaking some hon. Member has mentioned my name. I want to defend myself and explain to this House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಎಂದರೆ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, as far as hon. Member Mr. Nagappa is concerned he has not made any reference to any member. But particularly hon. Member Mr. Krishnan not only made reference to Sri Bommai but also stated that he has cheated and he has to explain. I am very sorry that in this August House an hon. Member like Sri Krishnan should have stated like that.

(Several members rose to speak)

Mr. SPEAKER.—I shall give my ruling tomorrow.

6–30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೆನೋ ಆ ಪಕ್ಷವಾದ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಸಂಘಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸಕಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ನಾನೇ ಆಗಿರುವುದ ರಿಂದ ರಾಜೀನಾಮೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್‌ಗೆ ಅಲೋ ಮಾಡಿಲ್ಲ...

(Interruption from Opposition Benches)

Mr. SPEAKER.—I shall give a ruling. I have heard all the Members including Sri Bommai. I shall give my ruling tomorrow on this.

Meanwhile, I promised that I would give an opportunity to Sri Vatal Nagaraj this evening. Let him say what he wants to say within a couple of minutes. Members are evidently tired at the end of the day. It is probably necessary to extend the time. I extend the time by another five minutes.

Ruling re: Breach of Privilege committed by a Minister by Undertaking Tour in the Constituency of an Opposition Member.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನವೆಂಬರ್ 10ನೇ ತಾರೀಖು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆಗೆ ಆಗಿನ ಪುರಸಭಾ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳಾದ ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ., ಎಸ್.ಎಸ್.ಪಿ. ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂಬುದಾಗಿ. ವೈ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರು ಇವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿ, ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಟಾಂ ಟಾಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI M. S. KRISHNAN.—I want to draw your attention to the circular which you have issued. Probably you have seen that circular...

SRI K. PUTTASWAMY.—Sri Vatal Nagaraj stated that I had gone for an inspection along with Sri Y. Ramachandra. If he had come I would have been very happy. I had informed him that I am going there. But due to certain pre-occupation, he did not come. That is a matter of fact. As far as the question of privilege that the hon'ble Member is complaining of is concerned, may I humbly submit that the question of privilege does not arise for an action which the Minister takes outside the House, especially when the rights of the hon. Member are not interfered with. I have not interfered with the rights of the hon'ble Member and I therefore humbly submit that there is no question of breach of privilege.

MR. SPEAKER.—The ruling is already given on the motion of Sri Vatal Nagaraj. When I received his notice, I heard the hon'ble Member Sri Nagaraj in my chambers and after hearing him fully, and after giving him an opportunity to state his case here also, I came to the conclusion that no breach of privilege is involved. His complaint is that the Hon'ble Minister Sri K. Puttaswamy invited the President of the Bangalore District Congress Committee, Sri Y. Ramachandra to accompany him. Whom the Minister should invite and whom he should not invite, is a matter entirely left to the Hon'ble Minister. My only concern here is to see whether the rights of Sri Vatal Nagaraj were in any way interfered with in any manner. One of the tests of breach of privilege is, the conduct of the Minister complained of by the hon'ble Member should be such as to render him not to function effectively or participate in the business of the House in an effective manner on the floor of the House as a Member. Viewed by this standard, I find that the alleged conduct of the Hon'ble Minister Sri K. Puttaswamy has not interfered with the rights of Sri Vatal Nagaraj. Hence I came to the conclusion and that conclusion is already conveyed to him. I find that there is no breach of privilege involved in it.

The House will now rise and meet at 12 Noon tomorrow.

The Assembly adjourned at Forty Minutes past Six of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Tuesday, the 21st January 1969.

WO 11907 -GPB-600-24-2-69

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, 21st January 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (Sri S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Payment of withheld D.A.

132. Sri K. P. NADAGOUDA (Mudhol).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(*a*) whether Government propose to issue separate orders indicating the procedure to be followed for payment of increased (withheld) D.A. to the N.G.Os' of the State ;

(*b*) the opinion of the Accountant General in this respect ;

(*c*) whether there is any time limit to implement this procedure ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) Yes.

(*b*) The Accountant General has pointed out certain difficulties in accounting if the amounts are held in Government Accounts since thousands of accounts have to be maintained by the Offices.

(*c*) No.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಜನವರಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ.—ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂತಲೋ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅಭಾವವೆಂತಲೋ? ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಬುದ್ಧಿಮಟ್ಟ ಅಭಾವವೋ ಅಥವಾ ಹಣದ ಅಭಾವವೋ ?

† ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೆನಪು ಇದ್ದರೆ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ಘೋಷಿಸುವಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಎರಡು. ಮೊದಲನೆಯದು, ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದು, ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಪುನಃ ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಷನ್‌ಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಅವರದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದು. ಈಗ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ನಗದಾಗಿ ಕೊಡುವ ತೀರ್ಮಾನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಕೊನೆವರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಒಟ್ಟು ತಡೆಹಿಡಿದ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಕೆಲವು ಕಾಲದನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

Arrack and Toddy Vending Licence

137. Sri SADASHIVAPPA PATIL (Deodurg).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(*a*) whether the Supreme Court has set aside the order of Divisional Commissioner, Gulbarga cancelling the Arrack and Toddy vending licence given to a contractor and directed to Mysore Government to immediately restore the licence in his favour ;

(*b*) whether the Government in persuance of the direction of the Supreme Court has restored the licence in favour of the above contractor ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—(ಅ) ದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಯವರು ನೀಡಿದ್ದ ಆದೇಶವನ್ನು ಉಚ್ಚತಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪರವಾನೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಹೌದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಮೊದಲು ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಂದ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನರವರಿಗೆ 12,000 ಶಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ?

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member consernd

†ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಆಜ್ಞೆ ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಆದಾಗ ಒಂದು ಸಲ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಒಂದು ನೂರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಪುನಃ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಆಜ್ಞೆ ಆದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೊದಲಿನ ಸಲ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಏನು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟರು, ಡೈರೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಏನು ಕೊಟ್ಟರು, ಆ ದಿನ ಭಾನುವಾರ ಇದ್ದರೂ, ಕೂಡ ಒಂದು ದಿವಸದೊಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಈ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪು ಆದ ಬಳಿಕ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲು 8-10 ದಿವಸವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಅಷ್ಟು ದಿವಸ ಏಕೆ ತಗಲಿತು ?

Mr. SPEAKER.—The second part of the supplementary is not permitted.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದುದು ಡಿಸೆಂಬರ್ 5ನೇ ತಾರೀಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದರ ಕನ್‌ಫರ್ಮೇಟರಿ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಶನ್ ಬಂದದ್ದು 7ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ. 7ನೇ ತಾರೀಕು ಶನಿವಾರ ಮತ್ತು 3 ದಿವಸದ ಹಿಂದೆ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸಿಗೆ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ; ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಮಿಷನರ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ 8ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಭಾನುವಾರ ಕಮಿಷನರ್ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ದಿವಸ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಆರ್ಡರ್ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

Beedi and Cigar Premises Act

181. Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—

Will the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs be pleased to state :—

(a) whether the Government is aware that the Beedi and Cigar Premises Act passed by the Parliament has to be implemented by the State Government ;

(b) whether Government is aware that due to the non-implementation/non-enforcement of this Act governing conditions of salaries of the Beedi workers in our State and the implementation of the same in Kerala State some of the biggest Beedi managements have closed down their factories in Kerala and shifted to Mysore ;

(c) the action the Government intend to take to enforce the above Act ?

Mr. K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—

(a) No.

(b) No.

(c) The State Government have already taken a decision to repeal the State Act—The Mysore Beedi Industrial Premises (Regulation of Conditions of Work) Act 1964. After repealing the State Act, the Central Act will be brought into force.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಶಾಸನ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಾನು ಅದನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಕೇಂದ್ರದ ಶಾಸನವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಮೂರನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ?

SrI K. PUTTASWAMY.—There are almost similar.

Structural Plant of M. I. S. L.

209. Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi)-—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) the amount spent over the renovation of new structural plant in the Mysore Iron and Steel Ltd., Bhadravathi ;

(*b*) the type of machinery installed in this plant ;

(*c*) who fabricated the structural works of the new-steel plant ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(*a*) No renovation of this unit was done. The old structural shop was shifted to a new locality and it was expanded. The expenditure for the construction of the new structural shop was Rs. 25,92,000.

(*b*) The following type of machineries are installed :—

(1) Guillotine shearing and punching machines.
(2) Oxy-Acetylene gas cutting equipment.
(3) Metal Cutting cold saws.
(4) Radial drilling machines.
(5) Structural bending machine.
(6) Plate bending rolls.
(7) Spot welding machine.
(8) Arc welding sets.
(9) Air compressors and tools.
(10) E. O. T. Cranes.
(11) Power hammers and Air blower.

(c) The structural works for the new steel plant were fabricated in the structural shop of the Mysore Iron and Steel Limited.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—Supplementary to (a) are the machinery and plant working now ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Yes.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—What warranted the Government to give this contract to I. D. C. and Verghese Co.? Is it that other people were not capable of manufacturing these materials ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The capacity of the old structural plant was only 3000 tons per annum. We required a capacity of 13,356 tons of structural steel, but we were able to manufacture only 6000 tons in two years and so the rest had to be got done from an outside agency and so tenders were invited and the contract was given.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—What is the investment by I.D.C.?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—They are only Consultants and they are not investing anything.

Distruction of Standing Sugar Crops

224. Sri S. S. ARAKERI (Balloli).—

Will the Chief Minister be pleased to state.—

(a) the date when the standing sugarcane crops belonging to Harijans in S. Nos. I and 2 of Margol village of Chittapur Taluk in Gulbarga district was destroyed ;

(b) the reasons for not registering complaints against 32 persons who were involved in this offence ;

(c) the steps the Government propose to take against the Police Officer of Chittapur who did not register the case ;

(d) whether the Government has received any complaint from the complainant, if so, the action taken for the safety of the complainant and his property ?

Sri MANIKRAO PATIL (Deputy Minister for Home).—

(a) 1st November 1968 as alleged by the complainant.

(b) A complaint has been registered.

(c) There has been a little delay in registering the complaint and the Officer responsible for the same is being dealt with departmentally.

(d) Yes ; one P.C. was deputed to afford protection and to avert breach of peace.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಚಿತ್ತಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಗೋಳ್ ಗ್ರಾಮದ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗಳ ನಾಶದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೂರನ್ನು ದಾಖಲ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ 32 ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

† **Sri MANIK RAO PATIL.**—Almost all persons have been arrested and they have been released on bail.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಜಮೀನಿನ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

Sri MANIK RAO PATIL.—It is a dispute between the mortgagee and the mortgagor. It will be dealt with according to law and no question of compensation arises.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಅವರನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri MANIK RAO PATIL.—I have already replied it is a dispute between the mortgagee and mortgagor and no question of atrocity against Harijans comes here. If there are any specific instances before the hon. Member, he can pass on the same and Government has potential capacity to take drastic action against these people.

Holenarasipur Taluk Regulated Market Committee

268. **Sri H. D. DEVE GOWDA** (Holenarasipur).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the amount of loan, Managerial cost and grant given to Holenarasipur Taluk Regulated Market Committee, since its inception till today from the State Government ;

(*b*) the revenue and expenditure of Taluk Regulated Market Committee from its inception till today (Yearwis breakup may kindly be furnished) ;

(*c*) whether there is any proposal to close this Regulated Market as there is no scope for its development by sanctioning alternatively a Sub-Market for Holenarasipur ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) Rs. 5,000 as loan.

No managerial cost or grant has been sanctioned.

(*b*)	*Year*	*Receipts*	*Expenditure*
	1965-66	Rs. 5,250-00	Rs. 546-00
	1966-67	Rs. 2,918-44	Rs. 4,370-92
	1967-68	Rs. 4,270-97	Rs. 5,788-21
	1968-69*	Rs. 2,909-16	Rs. 4,324-21

* from 1-4-1968 to 30-11-1968.

(*c*) No.

There is scope for developing this market and necessary action is being taken.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—1965ರಿಂದ 1968ರವರೆಗೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಖರ್ಚನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. (ಇ) ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ ದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಈಗ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾ ರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆದಾಯ ಖರ್ಚು ಸರಿಸಮ ವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವು ದರಿಂದ ಈ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆ ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತ ದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ದಿನಬಳಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡ ಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡು ತ್ತೀರಾ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಈ ಕಾಯಿದೆ ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಯಾರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಭಾರ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

Drinking Water Wells in Villages

308. Sri M. MALLAPPA (Birur).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the number of villages in Chikmagalur District where there are no drinking water wells ;

(*b*) the action Government intends to take to provide adequate number of drinking water wells to these villages ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) 177 Asali Villages and 610 Hamlets.

(*b*) Government intend to provide one well to each village which has no drinking water facility. Similarly Government intend to provide a well to each hamlet having a population of 50 and more, which has no drinking water facility. Necessary funds have been provided for the purpose and the local officers have been instructed suitably.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 177 ಅಸಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮತ್ತು 610 ಕೊಪ್ಪಲುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಈ ವರ್ಷ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

Drinking Water Wells

318. Sri G. DUGGAPPA (Bharamasagar).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the number of villages in Chitradurga District, where there are no drinking water wells ;

(*b*) whether Government have made a Survey of these villages and formulated any scheme to provide drinking Water Wells to the Villages ;

(*c*) whether the Government intend to provide drinking Water Wells at least within the Gandhi Centenary Celebration period ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) 49 Hamlets.

(*b*) Yes.

(*c*) Yes.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 49 ಕೊಪ್ಪಲುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ !

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಹೋದ ವರ್ಷ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ವರ್ಷ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ; ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಅಸಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. 308ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 610 ಕೊಪ್ಪಲುಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಇವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 49 ಕೊಪ್ಪಲುಗಳಿಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Denial of Foreign Exchange and Passport Facilities

392. Sri G. CHANDRAKANTH (Bidar).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(a) whether passport and foreign exchange facilities were denied to the present Minister for Industries Sri Rajasekhara Murthi ;

(b) whether the Ex-Chief Minister and the present Minister for Industries had both applied for the passport and foreign exchange facilities at the same time and whether Government recommended for both of them ;

(c) if so, the reasons for according them to one and denying it to the other ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(a) No.

(b) The Minister for Industries had applied for passport. Government are not aware whether the Ex-Chief Minister had applied for passport or foreign exchange.

(c) Passport was issued to the Minister for Industries.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಚಂದ್ರಕಾಂತ್.—ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿಗಳಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ.

Acquisition of Land for Harijan Colony

31. Sri S. S. ARAKERI (Balloli).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) the year in which two acres of land in S. No. 484 of Wadi village in Chitapur taluk of Gulbarga district was acquired for Harijan Colony ;

(b) the date of handing over of the possession of 1½ acres of acquired land to Harijans ;

(c) the reasons for not handing over the remaining ½ acre of land ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) One acre was acquired during the year 1955, another one acre was acquired during the year 1959.

(b) One acre was handed over on 1-6-1955 and the remaining one acre was handed over on 27-2-1959.

(c) The entire extent of two acres acquired was handed over.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ.

Sanction of Advance Increment to Graduate Clerks

49. Sri B. P. KADAM (Karwar).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether the benefit of higher starting pay or advance increments is given to graduates seeking employment in II Division and to non-graduates II Division Clerks graduating while holding the II Division post in the High Schools run by Government from 1-9-1964 under Government Order No. FD 10 SRP (2) 61, dated the 9th October 1964 ;

(*b*) if so, whether the same benefit is extended to clerks under the same category in the schools run by private agencies ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI (Deputy Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) No.

Sri B. P. KADAM.—Is it not the policy of Government that the same treatment given to Government school teachers is extended also to teachers in private schools ?

† Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.—Government is seriously considering the matter. We have called for some details. We are at it.

Purchase of Tea by Large-Scale Society, Gurgunta

54. Sri K. SANGAN GOWDA (Lingsugur).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the quantity of Brooke Bond Tea purchased by the ex-Chairman of Large Scale Society of Gurgunta of Lingsugur Taluk from out of the Society Fund ;

(*b*) the profit the Society has earned by this transaction and the amount of the Society involved in this transaction ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) 960 Kgs. of Lipton Tea was purchased and not Brooke Bond Tea.

(*b*) Rs. 99.34 P. and Rs. 7,884.90 P. respectively.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟು ಹಾಗೂ ಲೆವಿಯನ್ನು ಇದೇ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

National Rural Water Supply Scheme

83. Sri M. K. BOMME GOWDA (K. R. Pet).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(a) the number of villages now taken up for investigation in K. R. Pet Taluk of Mandya District in connection with the National Rural Water Supply Scheme;

(b) the number of villages where investigation has been completed and where the Rural Water Supply Schemes have been sanctioned in K. R. Pet Taluk of Mandya District (names of the villages may be furnished);

(c) the number of villages for which the N.R.W.S. Schemes have been sanctioned but the work has not been executed ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(a) 7 (Seven).
(b) One (Agraharabachahally).
(c) None.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೆಗೌಡ.— ಏಳು ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವು ಯಾವುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಮಡವಿನಕೋಡಿ, ಸಂತೇಬಾಚಹಳ್ಳಿ, ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳು, ಹರಿಹರಪುರ, ಸಿದ್ಧನಘಟ್ಟ, ಮಾರಪ್ಪನ ಹಳ್ಳಿ, ಕಿಕ್ಕೇರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಈ ಸ್ಕೀಂ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇದರ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದರೂ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರನ್ನು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ವಜಾ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಈ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗಿ 15 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಇದರ ಬಡ್ಡಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊರುವವರು ಯಾರ ಮತ್ತು ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಪೆನಾಲ್ಟಿಗಳೂ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

Moodabidri Government Hospital

103. Sri RATNAKUMAR KATTEMAR (Moodabidri).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) whether the foundation stone for the extension of Moodabidri Government Hospital was laid by the late Sri B. V. Baliga, the then Labour Minister of Mysore Government;

(SRI RATNAKUMAR KATTEMAR)

(*b*) whether the Moodabidri Town Panchayat has deposited about Rs. 12,000 for the extension work of the Hospital ;

(*c*) whether the District Health Officer had recommended for the extension of the Hospital with 100 beds, maternity ward, X-ray operation theatre unit and other modern facilities;

(*d*) the final decision taken by the Government with regard to extension and when the same is expected to be completed ?

Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(*a*), (*b*) and (*c*) No.

(*d*) Does not arise.

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೆಮಾರ್.—ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಹೌದು ಆಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೇಮಾರ್.—ಇವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಎಕ್ಸಟೆನ್‌ಷನ್‌ಗಾಗಿ ಒಂದು ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಟೋನ್ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿನ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಸುಮಾರು 12 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಡಿಪಾಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮಗೆ ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಈಗಿನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಟೋನು ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೈಮರಿ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರಿಗಾಗಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಟೋನ್ ಹಾಕಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೇಮಾರ್.—ಪ್ರೈಮರಿ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಇದರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬೇಗನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಈಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 88 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ.

Farming Society in Mudhol Taluk

134. Sri K. P. NADAGOUDA (Mudhol).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) The number of Farming Societies existence in Mudhol Taluk ;

(*b*) the amount given by the State Government in the form of grant and loan to each such Society ;

(*c*) the number of share holders and acres of land given by such share holders to each such Society ;

(*d*) the number of such Societies working and how many of them are bogus ;

(*e*) the action Government proposes to take against such bogus Societies ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) 2 (Two).

(*b*) amount given as :—

Name of the Society	*Share Capital*	*Loan*	*Subsidy*
Halki Joint Farming Co-operative Society.	Rs. 2,000	Rs. 7,750	Rs. 2,450
Naganapur Harijan Joint Co-operative Society.	Rs. 2,000	Rs. 18,167	Rs. 3,533

(*c*) Halki Joint Farming Co-operative Society
21 share holders. 110-14 Acres.

Naganapura Joint Farming Co-operative Society
20 share holders. 68-19 Acres.

(*d*) The societies referred to in reply to clause (*b*) are working. None are bogus.

(*e*) Does not arise in view of reply at clause (*a*) above.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ.—ಇವೆರಡು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಚೇರ್ಮನ್‌ಗಳು ಯಾರು ? ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿದೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಹೋದ ಸಾಲಿನ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಇಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಚೇರ್ಮನ್‌ಗಳ ಹೆಸರು ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದರ ಮಾಹಿತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

Plantation and other Developmental Works in Raichur Forest Division

138. Sri SADASHIVAPPA PATIL (Deodrug).—

Will the Minister of State for Forests be pleased to state :—

(*a*) the total amount of expenditure barring the pay and allowances of watchmen and Jeep maintenance incurred for the past three years (*i.e.*, 1965-66, 1966-67 and 1967-68) in the Raichur Forest Division for plantation and other developmental works connected with forestry (yearwise figures may be furnished) :

(SRI SADASHIVAPPA PATIL)

(*b*) the total amount of expenditure incurred during the past three years as at (*a*) on the pay, allowances and T.A. of the Divisional Forest Officer, his staff, Forest Range Officers and other staff and watchmen and also on maintenance of Jeep;

(*c*) the number of acres of plantations that were actually raised during the past three years in the Raichur Forest Division;

(*d*) the total amount of revenue realised by the said Division in the past three years as at (*a*) (Yearwise figures may be furnished)?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Minister of State for Forests).—

(*a*) 1965-66	...	Rs.	1,94,224·15
1966-67	...	Rs.	1,71,993·54
1967-68	...	Rs.	1,31,748·70
	Total	Rs.	4,97,966·39
(*b*) 1965-66	...	Rs.	1,27,226·04
1966-67	...	Rs.	1,32,054·14
1967-68	...	Rs.	1,36,033·48
	Total	Rs.	3,95,313·66
(*c*) 2,886 Acres.			
(*d*) 1965-66	...	Rs.	93,724·83
1966-67	...	Rs.	49,412·58
1967-68	...	Rs.	1,40,759·51
	Total	Rs.	2,23,896.92

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅರಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ? ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

† ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇರುವುದು ಶೇಕಡಾ ಐದರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು 22 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಫಲ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಮರಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಟಿಂಬರಿನ ವರಮಾನ ಬರುವುದೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಬರುವಾಗ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಸುಮಾರು 22 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ದೇವದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 500, 600 ಎಕರೆ ಇರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ 50 ಸಸಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಹಂಚಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ದೇವದುರ್ಗದ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾದರೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಜುಲ್ಮಾನೆ, ದಂಡ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ, ರೈತರೂ ಎಲ್ಲರ ಬೆಂಬಲವೂ ಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಿರುಗಾಡಲು ಎಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ.

M.S.E.B. Sub-Division at Aland

169. Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether any representation has been made by the Member, Legislative Assembly of Aland to open Sub-Division of Mysore State Electricity Board at Aland in view of the increasing necessity of the same ;

(*b*) the action taken by Government in that behalf ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(*b*) An Electrical Section Office has been set up by the Mysore State Electricity Board at Aland on the basis of the present load growth of that place.

Sri D. B. KALMANKAR.—In view of the fact that there is growing need to start a sub-division in Aland, may I know whether the Government will consider converting the existing electrical section into a Sub-division ?

† Sri VEERENDRA PATIL.—If there is any need, the electricity Board is going to consider that and create a Sub-division. But, it is not for the Government to create a Sub-division ; this is a matter for the Electricity Board authorities to consider.

Sri D. B. KALMANKAR.—Is it not a fact that a good number of villages have been electrified in Aland Taluk and representation was made to the Electricity Board to have a sub-division office there and there was a recommendation to this effect by the Executive Engineer ?

Sri VEERENDRA PATIL.—It is a fact that a good number of villages in Aland Taluk have been electrified and a good number of I.P. sets have been serviced. But, this is not the only factor for establishing a Sub-division there. They have to take into consideration the length of the 11 KV and 33 KV transmission lines, etc. They will certainly take all these factors into consideration and if the load develops, certainly the Electricity Board authorities are going to have a sub-division there.

Mysore Sales International Ltd.

187. Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) the composition of the Mysore Sales International Ltd., and names of the Directorate ;

(*b*) the investment of the Government in the Mysore Sales International ;

(*c*) the date of starting the Mysore Sales International Ltd., and the purpose of starting the same ;

(*d*) the number of Sales Officers of this Company existing in the country ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries Information and Publicity).—

(*a*) The Mysore Sales International Limited, is a subsidiary private company of Mysore State Industrial Investment and Development Corporation Ltd., a State Government private company. The Board of Directors are :—

1.	Sri T. Shamanna	...	Chairman.
2.	Sri S. K. Tulshan	...	Director.
3.	Sri M. Shankaranarayana	...	Director.

(*b*) Nil.

(*c*) Trading activities commenced from November 1966. The object of the company is to carry on all kinds of agency business and in particular to act as the manufacturers, representatives, selling agents, distributors, local representative of all products manufactured by the Government of Mysore, etc.

(*d*) Six.

12-30 P.M.

Sri M. S. KRISHNAN.—You have stated that it is a subsidiary Private company of the Mysore State Industrial Investment and Development Corporation Ltd., May I know how much has been invested in this Industrial Development Corporation by the State and how much has been invested in the Mysore Sales International Ltd. ?

† Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—As sum of Rs. 8 lakhs has been invested by Mysore State Industrial Investment and Development Corporation Ltd., and the entire amount invested in all is Rs. 15 lakhs.

Sri M. S. KRISHNAN.—May I know the figures of profit and loss of the Company from the date of its commencement ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The Mysore Sales International Ltd.; has incurred loss as follows :

	Rs.
During 1966-67	2,16,236
During 1967-68	4,68,170
During 1968-69 (for 6 months)	1,49,162

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—May I know whether there is a separate unit for the sale of the products of Bhadravathi Iron and Steel Ltd.?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—There are separate units.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಏನು ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಬೂನು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಸೋಪು, ಇಂಥದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಏಜೆನ್ಸಿ ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In view of the Company's loss, is it not advisable to close it ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The Government is actively considering as to what to do with this Company.

Sri M. S. KRISHNAN.—Is it not advisable to hand over this concern to a Public Sector Undertaking in view of the fact that it has incurred loss under private management ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY. This question is under examination of the Government.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಾಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ಇತ್ತು, ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ? ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಹಾಸನದ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—We have received such objections and they are under examination.

Sri V. N. PATIL.—May I know whether it is the policy of the Government that such companies are being gifted away to Private Sector Undertaking in view of fact that it has been incurring loss ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—That is not the policy of the Government.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಂಡವಾಳ 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈವಾಗ ಬಂಡವಾಳವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—In view of losses incurred by the Company, will the Government please enquire into the reasons for the losses?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—I have already said that the entire question will be examined and the Government will take a decision shortly.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮಾಡಿದರಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—When we thought of starting this Institution, it was hoped that the goods manufactured in Government industrial undertakings could be sold through this Agency. But unfortunately, it is running under loss. That is why I have already replied that we are trying to minimise the loss now, and the entire question as to what to do with this Company is under examination.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ 6 ಬ್ರಾಂಚುಗಳಿವೆ. ಡೆಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕಲ್ಕತ್ತ, ಮದ್ರಾಸು, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡೆಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಕತ್ತ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದು ಬ್ರಾಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬಾಕಿ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಾಭವಿದೆ. ಓವರ್ ಆಲ್ ಪಿಕ್ಚರ್ ನೋಡಿದರೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಸೇಲ್ಸ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾದರೆ ನಷ್ಟ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಡಲಾಯಿತೋ ಅಥವಾ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ನಷ್ಟ ವಾಯಿತೋ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿ.—ಇದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲ, ಟ್ರೇಡ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್.

Construction of bus Stand at Chitgoppa

191. Sri V. N. PATIL (Humnabad).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(a) whether it has come to the notice of Government that no bus stand has been constructed at Chitgoppa in Humnabad Taluk ;

(b) whether Government has received any representation from the citizens and their representatives to construct a bus stand in this town which has population of 20,000 ;

(c) the reason for not constructing a bus stand so far at Chitgoppa which is an important place while villages with population of 3,000 situated at a distance of six miles from this place have bus stands which have been inaugurated by three Ministers ;

(*d*) if there are no specific reasons against constructing a bus stand when Government will construct a bus stand at the above-mentioned place which was a District Head Quarters for nearly 50 years past ?

Sri H. C. BORAIAH (Deputy Minister for Transport).—

(*a*) and (*b*) Yes.

(*c*) The construction of a bus stand at Chitgoppa could not be included in the budget for 1967–68 due to paucity of funds. The work could not be taken up during 1968–69 as it was found necessary to have a large size shelter.

(*d*) It has been included in the budget for 1969–70 and action will be taken to construct a bus stand very early.

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 'ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್' ಎಂದಿರುವುದನ್ನು "ಲಾರ್ಜ್ ಸ್ಪೇಸ್ ಬಸ್ ಷೆಲ್ಟರ್", ಎಂದು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri V. N. PATIL.—May I know the reason why a village with 3,000 population has got a bus stand and a District Headquarters with 20 thousand population has not been given a bus stand ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅದು ಅವತ್ತಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲು ಒಂದು ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಲಾರ್ಜ್ ಸ್ಪೇಸ್ ಬಸ್ ಷೆಲ್ಟರ್ ಸಾಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಲ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದಕ್ಕೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—100–85 ಅಳತೆಯ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

Recruitment Rules of M. I. S. L.

207. Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi).—

Will the Minster for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) whether they would place a copy of the recruitment rules followed in Mysore Iron and Steel Ltd. ;

(*b*) the number of persons employed through Employment Exchange and though direct recruitment during last 2 years ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(*a*) Yes. A copy of the recruitment rules is appended.

(*b*) Employed through Employment Exchange...432.
Employed through direct recruitment...23.

1	2	3	4
	II. Ministerial Posts.		
(a)	Stenographers Grade Rs. 110–10–210–15–240.	The vacancies are filled by inviting applications from Employment Exchange as well as from qualified Typists in the Company.	S.S.L.C. Senior Typewriting and Senior Shorthand.
(b)	Typists Grade Rs. 85–5–105–7–140.	All the vacances by Direct Recruitment.	S.S.L.C. and Senior Typewriting or S.S.L.C. Junior Typewriting and Junior Shorthand.
(c)	I Division Clerks. Grade Rs. 110–7–124–8–140–10–210–15-240.	66 2/3 per cent of the vacancies by Direct Recruitment.	Pass in a Degree Examination.
(d)	II Division Clerks. Grade Rs. 85–5–105–7–140.	All the vacancies by Direct Recruitment.	Pre-University Course. Preference will be given to those who have taken Book Keeping, Accountancy and other commercial subjects as electives in Pre-University Course.
	III. Daily Rated Posts. (converted monthly rate staff).		
(a)	VI Grade Rs. 62–2–75 (Production and Maintenance staff). Rs. 60-2-70 Service Depts. and outside factory.	All the vacancies by Direct Recruitment.	8th year primary. Preference will be given to the candidate who have passed Craftsman Training Course.

Method of inviting applications :—

The Employment Exchange will be requested to send names of candidates. In case suitable names of the candidates are not sent by the Employment Exchange, non-availability certificate is obtained from the Employment Exchange and the vacancy will be filled up after advertisement.

Selections :—

(*a*) Selection for the posts of Assistant Superintendent and Engineering Graduate Trainees is made by a committee consisting of Managing Director and Vice-Chairman and Senior Officers.

(*b*) Selection for other monthly rated posts is made by Staff Selection committee.

(*c*) Selection for Daily rated posts is made by Labour Recruitment Committee.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—All these years you were paying Rs. 350 to Engineering probationers and all of a sudden you have reduced it to Rs. 250 per month. May I know the reason for this ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—We wanted to reduce the expenditure of the Mysore Iron and Steel Ltd. That is why we have reduced it.

Sri ABDUL KUDDUS ANWAR.—In answer to (*b*) you have stated that 23 persons were recruited directly, and 432 persons through Employment Exchange. May I now whether the Foreign Technician has been recruited through Employment Exchange ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—No.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—May I know under what Rules is appointed ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—This is a special appointment. This Foreigner has got technical knowledge of steel. He has been appointed by the Company.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—When there are a number of technical people in the State as well as in the Country, what special knowledge has he got to be appointed ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—He is a technical expert particulary in the field of steel industry. That is why he is appointed.

Allotment of Scooters

219. Sri N. G. HALAPPA (Channagiri).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) the number of members of the Legislative Assembly who have applied for allotment of Scooters since March 1967 till 31st July 1968 ; and the date of applications ;

(*b*) the number of them to whom Scooters have been allotted and the date of such allotment of in each case ;

(*c*) the guiding principles in the matter of allotment of Scooters ?

Sri H. C. BORAIAH (Deputy Minister for Transport).—

(*a*) and (*b*) *Vide* statement appended.

(*c*) Need and urgency.

STATEMENT

Showing the Names of Members of Legislative Assembly who have applied for allotment of Scooters since March 1967 till 31-7-1968, the date of their application and the date of allotment of Scooters.

Sl. No.	Name and Address of the Members	Date of Application	Date of allotment of Scooters.
1	2	3	4
	Sriyuths/Smts.		
1	C. R. Range Gowda, M.L.A. Magadi. ...	27-3-1967	31-8-1967
2	B. Ganganna, M.L.A., Tumkur ...	18-5-1967	31-5-1967
3	Kalandar M. Dasankop, M.L.A., Dharwar.	30-3-1967	30-11-1967
4	M. H. Jayaprakash Narayan, M.L.A., Bangalore.	4-4-1967	29-2-1968
5	D. H. Yenka Naik, M.L.A., Bellary District.	12-4-1967	1-12-1967
6	S. D. Kothavale, M.L.A., Belgaum ...	15-4-1967	...
7	D. S. Gowda, M.L.A., Devanahalli, Bangalore District.	18-4-1967	...
8	D. Parameswarappa, M.L.A., Shimoga, Camp, Bangalore.	19-4-1967	31-5-1967
9	R. Peeranna, M.L.A., H. D. Kote, Mysore.	29-4-1967	31-5-1967
10	N. Lokayya Naik, M.L.A., Virajpet, Coorg.	do	...
11	Kondajji Basappa, M.L.A., Bangalore	do	31-5-1967
12	B. M. Sanikop, M.L.A., Kittur Itagi, Taluk, Khanapur.	10-5-1967	31-8-1967
13	N. M. Kotra Basaviah Sogi, M.L.A., Hadagali.	10-5-1967	29-2-1968
14	Nagappa, B.SC., M.L.A., Mandya ...	10-5-1967	3-6-1967
15	G. Madegowda, M.L.A., Mandya ...	1-5-1967	31-5-1967
16	K. G. Thimme Gowda, M.L.A. ...	10-5-1967	29-5-1968

(SRI H C. BORAIAH)

1	2	3	4
	Sriyuths/Smts.		
17	J. R. Halaswamy, B.A., M.L.A. ...	10-5-1967	29-2-1968
18	M. M. J. Sadyojath, M.L.A., Bellary District.	10-5-1967	...
19	Smt. Lalithabai Chandrasekhar, M.L.A, Gulbarga.	19-5-1967	31-8-1967
20	M. Banakar, M.L.A., Motebennur District, Dharwar.	22-6-1967	29-2-1968
21	M. R. Patil, M.L.A., Hubli ...	31-6-1967	31-8-1967
22	Manik Rao Patil, M.L.A., P.O. Thana, Kushnoor District, Bidar.	3-7-1967	1-12-1967
23	A. Nanjappa, M.L.A., No. 1, Muniswamappa Road, Lingaiah Palayam, Ulsoor, Bangalore-8.	11-7-1967	31-8-1967
24	Narasappa Venkappa, M.L.A., Gurmitkal, Yadgiri, Gulbarga District.	11-7-1967	...
25	Raja Pidnaik, M.L.A., Shorapur, Gulbarga District.	14-7-1967	...
26	Sri Bapu Gowda, M.L.A., Gulbarga District.	14-7-1967	29-2-1968
27	C. M. S. Sastry, M.L.A., Chickmagalur.	18-7-1967	...
28	N. L. Bellad, M.L.A., Ranibennur, Honnali Taluk, Dharwar District.	18-7-1967	...
29	Dr. C. M. Churchihalmath, M.L.A. (Constituency Mundargi) Camp, Bangalore.	21-7-1967	...
30	R. V. Doddamani, M.L.A., Ron Taluk, Ron Town, Dharwar District.	25-7-1967	3-6-1967
31	Chandrakant Gurupadappa, Bidar, M.L.A.	25-7-1967	1-12-1967
32	N. G. Halappa, M.L.A., Advocate, Durgigudi, Shimoga.	26-7-1967	31-8-1968
33	A. R. Panchagavi, M.L.A., Bangalore ...	31-7-1967	...
34	B. A. Bolashetti, M.L.A. ...	4-8-1967	29-2-1968
35	N. Chikkegowda, M.L.A., Hoskote ...	4-8-1967	30-11-1967

1	2	3	4
	Sriyuths/Smts.		
36	Dayananda S. Nadkarni, M. L. A., Ankola, N. Kanara.	8-8-1967	...
37	M. R. Pattanashetti., M.L.A, Guledgudd, District Bijapur.	14-8-1967	...
38	K. Leelavathi Rai, M.L.A., Bantval, South Kanara.	14-8-1967	...
39	T. S. Sivanna, M.L.A., Tumkur ...	14-8-1967	30-11-1967
40	Prabhu Rao Jagadale, M.L.A. ...	do	1-12-1967
41	H. V. Koujalgi, M.L.A., P.O. Bailhongal, Belgaum District.	do	31-8-1967
42	B. S. Patil, M.L.A., Bagewadi, Bijapur District.	do	31-8-1968
43	Solur Siddappa, M.L.A. ...	do	29-5-1968
44	M. K. Bomme Gowda, M.L.A., Krishnarajapet, Mandya.	2-9-1967	29-2-1968
45	L. S. Naik, M.L.A. ...	8-9-1967	do
46	Bola Raghurama Shetty, M.L.A. ...	do	31-8-1968
47	M. K. Surpur, M.L.A., Indi ...	23-9-1967	1-12-1967
48	B. P. Gangadhar, M.L.A. ...	23-9-1967	31-8-1968 (Vespa)
49	H. Siddaveerappa, M.L.A., Advocate, 124, Ground Floor, Bull Temple Road, Bangalore-19.	28-9-1967	1-12-1967
50	B. Doddabore Gowda, M.L.A. ...	17-11-1967	...
51	V. L. Patil, M.L.A., Raibag, District Belgaum.	31-1-1968	1-2-1968
52	G. Basvanappa, M.L.A. ...	do	29-2-1968
53	R. T. Murnal, B.A., LL.B., M.L.A., Bangalore.	14-2-1968	29-5-1968
54	G. Amare Gowda, M.L.A., Sidhanur Taluk, Raichur District.	30-3-1968	...
55	M. A. Amalorpavam, M.L.A., Bharathinagar Constituency, No. 58, Moore Road, Bangalore-5.	2-3-1968	...
56	V. N. Patil, M.L.A., Humnabad ...	2-3-1968	29-5-1968

(SRI H. C. BORAIAH)

1	2	3	4
	Sriyuths/Smts.		
57	S. M. Gureddi, M.L.A., Muddebihal (Constituency), Camp, Bangalore.	5-3-1968	29-5-1968
58	G. T. Govinda Reddy, M.L.A., I. D. Hally, Madhugiri Taluk, Tumkur District.	5-3-1968	31-8-1968
59	Allum Karibasappa, M.L.A., Camp Bangalore.	23-3-1968	29-5-1968
60	Hanji Shivanna, M.L.A., (Tarikere) Camp, Bangalore.	23-3-1968	...
61	Chickegowda Patil, M.L.A., Gubbi ...	30-3-1968	...
62	H. B. Jwalaniah, M.L.A., Bangalore ...	5-4-1968	...
63	Smt. Winnifred F. Fernandez, M.L.A. ...	5-4-1968	...
64	M. Basavaraju, M.L.A., Gandhnahalli, K. R. Nagar, Bangalore ...	5-4-1968	...
65	M. Doddanagouda, M.L.A., Siruguppa...	5-4-1968	...
66	G. N. Patil, M.L.A., Kakhandaki, Camp Bangalore.	5-4-1968	...
67	Kalyan Rao Mallappa, M.L.A., Gulbarga	17-4-1968	29-5-1968 (Vespa) 31-8-1968 (Lambretta)
68	H. N. Nanje Gowda, M.L.A., Camp, Bangalore.	17-4-1968	31-8-1968
69	B. Nanjappa, M.L.A., Hassan ...	[illegible]-11-1967	29-2-1968
70	V. L. Shivappa, Member, Legislative Assembly, Tiptur.	8-5-1968	...
71	S. K. Bangarappa, M.L.A., Shimoga ...	6-7-1968	...
72	V. Nagappa, M.L.A., Mine Owner and Exporter, Donappa Road, Bellary.	5-11-1968	...
73	T. V. Krishnappa, M.L.A., Thittamaranhalli, Channapatna	13-7-1968	...
74	N. S. Patil, M.L.A., Gulbarga ...	29-11-1967	29-2-1968
75	B. L. Gowda, M.L.A. ...	Nil	29-2-1968
76	M. N. Ramanna, M.L.A. ...	Nil	31-8-1968

Sri N. G. HALAPPA.—In the list appended, so far as serial Nos. 14 and 16 are concerned they have applied for allotment of scooters on 10th May 1967 and they were allotted scooters on 3rd June 1967 and 29th May 1967 respectively, whereas in case of Sl. No. 32 it took a year. May I know the reasons Sir ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—(ಸಿ) ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿನ್ನಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri N. G. HALAPPA.—May I know the need and urgency in case of Sl. Nos. 14, 15 and 16 and non-urgency in case of Sl. No. 32, Sir ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.

Sri J. P. SARVESH.—I applied for allotment of scooter nearly three times during the past 12 years while I am the member of this House. Up till now, I am not allotted a scooter. May I know the reasons for this ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಈಗ ತಮ್ಮದು ಏನಾದರೂ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸ್ಕೂಟರ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ವೆಸ್ಪಾ ಸ್ಕೂಟರ್ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಲ್ಯಾಂಬ್ರೆಟಾ ಕೊಡುವುದು, ಲ್ಯಾಂಬ್ರೆಟಾ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ವೆಸ್ಪಾ ಕೊಡುವುದು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣವೇನು ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು ಇತರರಿಗೆ ತಮಗೆ ಬೇಡದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಡೆಯವರು ಪರೀಕ್ಷಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಇದು ನಿಜವೇ !

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, 6 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ 3 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿರುವವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಈಗಾಗಲೇ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲಾಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾಗದೆ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ತಾ : 31-7-1968ರೊಳಗೆ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳಿಂದ 76 ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್‌ಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 52 ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ತಾ : 31-7-1968ರ ನಂತರ ಕೆಲವು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಟರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಯಾರು ಯಾರು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಫರ್ನಾಂಡೀಸರಿಗೂ ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅವರು ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ಸ್ಕೂಟರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

*Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—I have also not been allotted a Scooter.

ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಂದಾರ್.—ನಾನು ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಸ್ಕೂಟರಿಗೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಅವು ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—Sir, I would like to make a submission. This question relates to allotment of scooters to some of the hon. Members. There may be urgency and need for some hon. Members. I don't think there should be any difficulty to allot scooters for such of the hon. Members who are in need of it. I would very much like that these matters need not be discussed for any length of time on the floor of the House. Further looking at the list also, I do not think, Government have committed any act of partiality.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕೆಲವರಿಗೆ 3–4 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಕೂಟರ್‌ಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಕಲ್ಯಾಣರಾವ್ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಎಂಬುವವರಿಗೆ ಅವರು ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿದ 2–3 ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಎರಡು ಸ್ಕೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ತಿಮ್ಮಾಪುರಿ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಎನ್ನತಕ್ಕವರು ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿಯವರ ಅಳಿಯಂದಿರು, ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ನಾನೇನೂ ಇವಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕವನಲ್ಲ, ನಾನು ಹಾಕುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಕೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—On a point of order Sir. My point of order is that there can be only one matter for the supplementary question.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಟರುಗಳನ್ನು ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಸಭೆಗೆ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷಪಾತವೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ನಾವು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎರಡು ಸಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಎರಡು ಸಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

(ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು)

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಗಾಡಬೇಕೇ. ಏಕೆ ನನಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ?

---

* Inserted as ordered by the Chair on representation made by Smt. Winnifred F. Fernandes on 27-1-1969.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರಿಗೂ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ನಾವೂ ನಿಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

(Interruptions)

(Mr. Aziz Sait persisted in standing and speaking)

Mr. SPEAKER.—20 supplementaries have been permitted, and they are quite enough. It is not possible to permit any more supplementaries to be put. We have to finish a large number of questions. Now I call the next question, No. 277.

(Mr. Aziz Sait persisted in standing and speaking)

Mr. SPEAKER.—I am sorry. In view of the attitude taken by the hon. Member Mr. Aziz Sait, under rule 308, I ask Sri Aziz Sait, to withdraw from the House and remain absent during the remainder of the day's sitting.

(Mr. Aziz Sait continued to stand and persisted in speaking)

Mr. SPEAKER.—In view of the hon. Member's refusal to obey the Chair, under rule 309, I name him for suspension from the services of the House.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಲ್‌ಮಠ್.—ನಾನು ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ ಅವರು ಈ ಪ್ರಸಕ್ತ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಾರದೆಂದು ಈ ಸಭೆಯು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I put the motion to the House. Those who are for the Motion.........

(There was continuous loud interruption from opposition Members)

In view of the interruptions, I adjourn the House for half an-hour.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY (but not taken up)

Loans for Sinking Wells

24. Sri T. K. GANGI REDDI (Chintamani).—

Will the Minister for Development be pleased to state:—

(a) the total number of applications received by the Central Land Development Bank under the scheme for sinking wells, from all the Primary Land Development Banks of Kolar District;

(b) out of them, the number of wells to which first, second and final instalments have been given (Talukwise details may please be furnished)?

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(*a*) Total number of applications received are 1,573 and out of them, 279 have been sanctioned.

(*b*) 279, 32 and 5 respectively. Talukwise details are furnished in the statement appended.

STATEMENT

Sl. No.	Name of the Taluk	No. of applications received.	No. of cases in which I instalment of loan is released.	No. of cases in which II instalments are released.	No. of cases in which final instalments are released.
1	Bagepalli	97	32	...	...
2	Bangarpet	431	15	1	...
3	Chickballapur	48	1	...	...
4	Chintamani	28	15	2	...
5	Gowribidanur	195	11	3	...
6	Gudibanda	61	24	1	...
7	Kolar	168	33	4	...
8	Malur	117	6	1	...
9	Sidlaghatta	185	93	12	...
10	Mulbagal	93	3	...	...
11	Srinivaspur	150	46	8	5
		1,573	279	32	5

Electrification of Villages

154. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the number of villages of the Belgaum Taluk that are electrified ;

(*b*) the number of pump-sets given in Belgaum Taluk ;

(*c*) the reason for not giving electricity to Yellur village in Belgaum Taluk though requested for ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) 14.

(*b*) 215.

(*c*) The village could not be included in the current year's Rural Electrification Programme due to limited outlay.

Seven year Prohibition Programme in the State

288. Sri D. M. SIDDIAH (Biligere).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(*a*) whether the Government has proposals to enforce total prohibition within a period of seven years and if so, whether any plans have been drawn up in this regard;

(*b*) whether the Government would reconsider the policy of implementation in view of the fact that there must be seperate Department to implement the policy of the prohibition;

(*c*) whether the Government consider that there is necessity for much propaganda and publication and pamphlets on the evils of drinking in order to successfully and wholeheartedly implement the prohibition programme;

(*d*) whether the Government has thought of any alternate source of income to make good the loss of revenue on account of prohibition ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) to (*d*) The matter will be examined at the appropriate time.

Tour of Minister for Social Welfare

150. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Chief Minister be pleased state :—

(*a*) the number of times Sri V. L. Patil, Minister for Social Welfare, has visited Belgaum District and other districts of State after he became a Minister;

(*b*) the expenditure of his tour programme;

(*c*) the number of days he was at Ghataprabha when he was on tour ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Belgaum District—9 times.
other Districts—Nil.

(*b*) Rs. 7,679-60.

(*c*) Two days—on 12-8-68 and 15-8-68.

The House rose at One of the Clock and re-assembled at Fifty-five Minutes past One of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair]

Order of Suspension of a Member rescinded by Speaker

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲಾಟೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈವತ್ತು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು. ನಾನು ಸಹ 5- 6 ಸಲ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಾನು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. 40-50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ, ಶ್ರೀ ದಾಸಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಾನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. 18 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ನಾಗಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀ ದಾಸಪ್ಪನವರು ನನಗೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆ ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಮುಂದೆ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿನದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಗಲಾಟೆಯಾಗುವಾಗ ನಮ್ಮಂಥ ವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ಯಾರಾದರು ಬಂದು ಹೊಡೆದರೆ ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮರೆಯಬೇಕು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಏನನ್ನು ಮೂವ್ ಮಾಡಿದರು, ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸಹ ಏನೋ ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅದು ಸಹ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಗಲಾಟೆಯಾಗಿದ್ದು ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮೊದಲು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೂರವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮಿರ್ಜಾ ಅವರು ದಾಸಪ್ಪನವರ ಹತ್ತಿರ ನನಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ನಾನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬರ ಬೇಕಾಯಿತು. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ದಿನ ನಡೆದಿದ್ದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡೋಣ. ತಾವು ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್ ಅವರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ರಿಗ್ರೆಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್ ಅವರನ್ನು ಸಹ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಯಾರೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋದರೆ ನಮಗೇ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅವಮಾನವಾದರೆ ನಮಗೆ ಆದಂತೆ, ಈ ಸಭೆ ನಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿಯೂ ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಕಾರ್ಮಿಕ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ವಿಷಯಗಳ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಯಾವುದೇ ಜೀವಂತ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಿಕ್ಕಾಟ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ

ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆತಂಕ ಬಂದಿದ್ದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಯ್ಯನವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿ ಆಯಿತು. ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಆ ನಿರ್ಣಯ ಸಭೆಯ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಆರ್ಡರ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಆರ್ಡರ್ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ತಾವು ಆ ಆರ್ಡರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ತಮಗೆ ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷ.

Mr. SPEAKER.—I am very happy to note...

2-00 P.M.

HON'BLE MEMBER.—Please speak in Kannada.

Mr. SPEAKER.—Since I want to express myself properly and well, I request the hon. Members to hear me in English.

It is very fortunate that senior Members like the hon. Member Sri S. Channiah have expressed very fine sentiments. It is rather very unfortunate that there was much confusion and due to that confusion, certain proceedings of the House could not be recorded. But that does not matter. The record shows that due to the circumstances prevailing in the House the Chair was constrained to request the hon. Member Sri Aziz Sait to withdraw from the House for the day. It is unfortunate that we, who represent the entire State in this House, are not I am sorry to say, bringing about a democratic atmosphere in the House. Democracy cannot function in a spirit of confusion and in a spirit of antagonism not only towards each other, but towards the Chair. It is very unfortunate. After all, I am here because the members of the House have elected me to be here. When I direct a member to do a certain thing it is only to carry out or enforce the rules which have been passed by the August House itself. These rules are not passed by me. If it is within my power to allot any more time, I will be the first person to do that. The time is limited and because of that, it is not possible for any presiding officer not only here, but anywhere else to allow more time as desired by hon. Members. Now hon. Members are aware what type of confusion prevailed and how the Chair was defied. Let it be a thing of the past. Hon. Member Sri S. Channiah, like Jesus Christ has taken the responsibility of expressing regret not only on behalf of Sri Aziz Sait but also on behalf of all other hon. members who were responsible to bring the work of this House to a stop. It is unfortunate and I also regret for it. Let me also say that it does not please the Chair to direct an hon'ble Member to withdraw from the House or to suspend any Member. Although for the time being I occupy the Chair, Primarily I am also a Member and it rather pains me to ask or to request any Member to leave the House or to be suspended from the service of the House. That always gives the chair the greatest Pain. Hon. members will kindly note that if ever I were

(MR. SPEAKER)

to do that unpleasant business, it would be only in order to vindicate the right of the Assembly to conduct its business in a peaceful and dignified and decorous manner. Now a senior Member Mr. S. Channiah, with the approval of all sections of the House has made a suggestion that the order of the Chair against Mr. Aziz Sait should be recinded, and the purpose for which that action was taken would be better served by cancelling the order that I made under rule 308. Hon'ble Minister Sri K. Puttaswamy has also stated the position clearly. I therefore take it that it is the desire of the entire House that the said order is withdrawn and the hon. Member Sri Aziz Sait is permitted to continue to sit in the House, and discharge his duties as a Member. I accept that suggestion and I withdraw my order. Mr. Aziz Sait may continue to participate in the deliberations of the House.

My only request to the hon. Members is that we should do everything in our power to function within the limits of the Rules. Democracy naturally functions on the basis of discussion and in a spirit of tolerence towards differing views expressed by others–and not in a spirit of violence. The chair appeals to hon. Members to avoid violence in the House. As a person occupying this chair, it is my impleasent duty sometimes to enforce the rules much to the dissatisfaction of the hon. Members. But hon. Members must understand that it is a duty which I am bound to discharge as long as I occupy this chair. And whatever the chair does is done only with a view to help the hon. Members in the discharge of their functions and with no other intention.

I have already said that I have withdrawn the order passed by me under rule 308 against the hon. Member Sri Aziz Sait. He may continue to function in this House. We will now resume our business.

I find there are 4 to 5 questions remain to be disposed of from to day's List of questions. I shall take them up tomorrow. Tomorrow, these questions will be taken up first and then the sixth list will be taken up. I hope to finish all the questions tomorrow with the co-operation of hon. Members.

Incorrect Reporting of Speeches of the Press

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನದೊಂದು ವಿನಂತಿ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರ ಅಡ್ರೆಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಹುಶಃ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳದೇ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ, ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರ ಆಪಾದನೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಲೌಕಿಕ ಇನ್ನು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಗೆದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ, ನಾನೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗಳಾಗಿ, ಈ ರೀತಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ 25 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಇದೆ. ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗೆ 100 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ರಿಲೀಸ್ ಆಗಿರುವ ಪೈಕಿ 25 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು ಎಂದು ಇದೆ. ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಜೀವಸಹಿತ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಮೂರನ್ನೂ ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆ ದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Request for reply to a Communication through the Chair to Chief Minister

Sri AZIZ SAIT (Narasimharaja).—I would like to bring to your notice that on 2nd August 1967 the then Hon. Chief Minister Sri Nijalingappa had written to me a letter asking me to write to him about the Charges against a particular Minister to enable him to take necessary action. On 17th April 1968 I addressed a letter to him through the Hon. Speaker of the Mysore Legislative Assembly. I have framed four charges against the Minister Sri K. Puttaswamy, I have not heard anything from the Chief Minister or from the Hon. Speaker. The Charges are that he constructed a House after he became a Minister, he gave an appointment to his brother.........

Mr. SPEAKER.—It is true that the hon. Member has framed charges and those charges have been passed on to the Chief Minister through the Chair. This question was raised before and I have informed the hon. Member also that the charges have been passed on to the Chief Minister. There the duty of the Speaker ends. Hon. member may approach the Chief Minister and find out what has happened to it. If not, the hon. member may put a question if he so likes and it may be answered by the Chief Minister. That is the proper way.

Sri AZEEZ SAIT.—The letter addressed by me is to the Hon. Chief Minister of the Government of Mysore. With your permission I am going to release all these charges against Sri K. Puttaswamy, the then Minister for Health and Municipal Administration and now the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs. I am going to release these charges to the Press.

Mr. SPEAKER.—The question is, if the hon. Member wants to do anything, he can do so at his own risk. He need not take the advice from the Chair. The Chair need not tell the hon' Member as to what he has to do. If the hon. member does anything, it is left to the Hon. Minister to do anything as he likes. Neither the Chair nor the House will figure in that picture.

Notice of Privilege motion against Deputy Minister for Health

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—I have moved a privilege motion against the Hon. Deputy Minister for public Health regarding his deliberate and untruthful statement made on the floor of this House. In that respect I want to bring to the notice of the House the statement he has made.

Mr. SPEAKER.—It reached me just this morning when I came to the office. I had no time to look into it. I request the Hon. Member to come and meet me tomorrow at 10-30 A.M.

Point of order *re*: Statements made by members outside the House *re* : Business of the House

Sri K. H. PATIL (Hubli).—Sir, on a point of order. I want to know whether a sitting member of this House can make a statement outside the house about the transactions that are going on in this House and especially belittling the status of this House. Sri S. Nijalingappa, a sitting member of this House has made a statement yesterday which has appeared in all papers about the No-Confidence motion coming before the House in such a manner which is not befitting the status of the House. Therefore, either Sri Nijalingappa may be called to explain or the Chair may take suitable action against him. My point is that no member of this House should make a statement outside the House belittling the status of this House or about any transaction that is going on in this House. If he has any reason or rhyme to say so, he can offer his remarks here. He is not at liberty to make a statement outside expressing his whims and fancies.

Mr. SPEAKER.—The point of order raised by the hon. Member Sri K. H. Patil is that Sri Nijalingappa, a Member of this House, is alleged to have said something outside. What exactly the statement was and whether there is anything to support it, have not been put before the House. A point of order under rule 311 ralates to the interpretation and enforcement of rules. Therefore, they apply only to the proceedings within the House and not what happens outside. Admittedly it is stated, that the hon. Member of this House Sri S. Nijalingappa said something outside. We do not know what it is. A point of order can arise only in respect of what happens inside the House and not in respect of what happens outside the House. Hence, I rule that there is no point of order.

Sri M. NAGAPPA.—Even if it pertains to the business of the House, can anybody comment about it outside the House? As far as business pending before this House is concerned, no member or Minister is competent to comment and criticise and make a statement on a matter which is seized by this House. Therefore, I submit that the hon. Speaker

may reconsider that particular ruling given and give a separate and considered ruling, so that it may be a guidance to all. From what I have said it is clear that it is the privilege of this House and I submit that the hon'ble Speaker will reconsider the matter. I can cite a ruling given in respect of Sri Rajagopalachari. What he said was referred to a privileges committee.

Mr. SPEAKER.— The hon. member may pass on that ruling to me. I gave the ruling immediately because the point appeared to be simple. Since the hon. Member is referring to a ruling in respect of Sri Rajagopalachari, I shall give my considered ruling tomorrow. I may bring to the notice of the hon. Members that we have before us an important item of no-confidence motion. I think the House is interested in discussing that motion.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna)—I would like to suggest one thing. A member of this House, however big he may be, must voice his views on the floor of this House so far as the business of the House is concerned. The matter reads like this.

Mr. SPEAKER.— The hon. member need not read it.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It was open to Sri S. Nijalingappa who is now in Bangalore to attend the House and condemn the no-confidence motion in such a manner as he deems fit. But, it is for you to consider whether a person of his status and dignity and particularly one who has such great importance in the country to speak in such a light-hearted manner that the no-confidence motion tabled by the Hon. Leader of the Opposition—who in status enjoys the status of the Chief Minister, is ಮಾಮೂಲು ಕಥೆ, ಬಿಡಿರಿ: This is a matter which not only offends the dignity of the person who tabled the motion but affects the dignity of the House which is seized of the matter. Therefore the Speaker may go into the matter in detail and see whether it will not amount to a breach of privilege.

Mr. SPEAKER.—Only a point of order was moved and I have given a ruling. The hon. Member Sri M. Nagappa just now pointed out another aspect of the question. He has promised to give certain authority. I shall go through it. As regards the point of privilege, to which a reference has been made by Sri H. M. Channabasappa, I can only deal with it if a formal motion is made and not otherwise.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.— Pardon me, Sir. You are the custodian of the privileges of this House. When the privilege of the House is in question, it is open to the Speaker to take it up *suo motu* even without waiting for a formal motion from us.

Mr. SPEAKER.—If the member points out the rule or the Authority, I shall think about it. Now next item.

THIRTEENTH REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

Mr. SPEAKER.—I present the Thirteenth Report of the Business Advisory Committee.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I move:

"That the Assembly agrees with the Thirteenth Report of the Business Advisory Committee."

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Assembly agrees with the Thirteenth Report of the Business Advisory Committee."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The report is adopted.

Motion of No-Confidence in the Council of Ministers

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelgola).—Sir, I move:

"That this Assembly has no confidence in the Council of Ministers headed by Sri Veerendra Patil."

Mr. SPEAKER.—Motion moved.—

"That this Assembly has no confidence in the Council of Ministers he aded by Sri Veerendra Patil.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ, ಈ ದೇಶದ ಖಜಾನೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೆ ಲೋಪ ಬರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಮಹತ್ ಘಟನೆ ಏನಿದೆ ಆ ಘಟನೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈವೊತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಘೋರ ಅಪರಾಧ ಏನು ಎಂದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮದ್ಯದ ಹರಾಜು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅಬ್ಕಾರಿ ಹರಾಜು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮದ್ಯವನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ಯಾವ ಹಂತವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಕಮಿಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಂದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಮಾಡಿ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅದು ಒಂದು ದೈವೀ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ತೀರ್ಪಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಬ್ಕಾರಿ ಹರಾಜು ಮಾಡುವುದು, ಮದ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು

ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರವೇ ಮದ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಮದ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಇವೆ, ಇವತ್ತು 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಅಪಾರವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ತಂದು ಖಜಾನೆಯನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಬೇಕಾದುದೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೇ. ಆದರೆ ಆ ಹೆಂಡ ಅಥವಾ ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಮದ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಸದನಗಳವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಮದ್ಯದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಏಕರೂಪತೆಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಾರದೇ ಇವರು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೈಯೆಸ್ಟ್ ಬಿಡ್ಡರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಾರಾಟವೇ ಒಂದು ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಹಾಗೂ ರಾಯಚೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಮದ್ಯದ ಹಾಗೂ ಸಾರಾಯಿಯ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ, ಇನ್ನುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ, ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಅಂಗಡಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಏಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ? ಹಿಂದೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ 5—10 ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ತಪ್ಪಿಸಿ 5–10 ಹೋಬಳಿಗಳನ್ನು, ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನೇ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹರಾಜ್ ಹಾಕತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಧಾನವಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳನ್ನು ಬದುಕಿಸತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ. ಮತ್ತೆ ಇವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣ. ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರರನ್ನು ಬದುಕಿಸಲು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸಿದೆಯೇ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಹೆಂಡವನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡಿ ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಹರಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಗೂಢಾರ್ಥವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಈಗ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಂಡವಾಳಗಾರರನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹರಾಜ್‌ದಾರರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇನಿದ್ದರೂ ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಹರಾಜ್‌ಗೆ ಬರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹೆಂಡ ಮತ್ತು ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಹರಾಜು ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಬ್ಕಾರಿ ಸಚಿವರು ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗೊಂದಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮರ್ಥನೀಯವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಯಾರು ಟೆಂಡರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಮನಾಪಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇದು ಈ ದೇಶವನ್ನೇ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಇವರು ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನೇ ಹರಾಜುಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬರಬಹುದು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮಿಾನುಗಳನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಿಾನು ತಿಂದಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಯಾರು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವರ್ತಕರು ಇದ್ದಾರೋ, ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಒಬ್ಬ ಬಂಡವಾಳಗಾರ ಬಂದು, ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹರಾಜು ಇದ್ದರೆ, ಈವೊತ್ತು ಆ ಮನಾಪಲಿಸ್ಟ್ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಕ್ಕೆ ವಿಲೇ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಅಥವಾ ಭೂಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಇದು ತಾಲೂಕುವಾರ್ ಹರಾಜು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುವೈಜ್ ಹರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರಾಯಚೂರು ಅಬ್ಕಾರಿ ಹರಾಜು ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಅಂದರೆ ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸುಮಾರು 1168 ಅಂಗಡಿಗಳ ಮಧ್ಯ ಮಾರಾಟದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಲು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಒಂದು 9 ಲಕ್ಷದ 99 ಸಾವಿರದ 999 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಮತ್ತೊಂದು 9 ಲಕ್ಷ 69 ಸಾವಿರದ 999 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಟೆಂಡರುಗಳು ಮೇ 27ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ತಾರೀಖು 28ನೇ ಮೇ 1968 ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ದಿವಸ ಟೆಂಡರನ್ನು ಒಡೆದಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರ ಹೈಯಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರ್ ಎಂದರೆ 9,99,999 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಟೆಂಡರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿರಂಜನ್ ಅವರು ಯಾರೋ ಅವರ ಮುಖವನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಂಬಂಧವೇನಿದೆಯೋ ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ್ ಅವರ ವ್ಯವಹಾರ ಏನಿದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅಂಥಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರ ಟೆಂಡರನ್ನು ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಜೂನ್ 4ನೇ ತಾರೀಖು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಹೈಯಸ್ಟ್ ಬಿಡ್ಡರ್. ಅವರ ಅಬ್ಕಾರಿ ಟೆಂಡರಿನ 19ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅಬ್ಕಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಅವರು ಮೊದಲನೆಯ ಕಂತು ಒಂದು ಸಾರಿಯೇ 20 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತೆ ಸುಮಾರು 15 ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಐದು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಒಟ್ಟು 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕಜಾನೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾಗ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು 19ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ 19ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಕಿಸ್ತನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಇತರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರು ಎರಡು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕೈದು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಸ್ತಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ತರಹ ಯಾರಾದರೂ ಎಕ್ಸೈಜು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಇತರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ಅಥವಾ 4 ಕಂತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಲೈಸನ್ಸ್ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ನೋಟಿಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದುವು? 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜೂನ್

23ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮೀಷನರ್ ಒಂದು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನೀನು 25ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಬಾಕಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ನಿನಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನನಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದರೂ ಒಂದು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನನಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. 19ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದು 23ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲೀ 25ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅವರಿಗೆ ರೀಜನಬಲ್ ಟೈಂ ಕೊಡಬೇಕು. 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಟ್ರೆಜರಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನುವಾಗ, 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಏಕಾ ಏಕಿ 26ನೇ ತಾರೀಖು ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರ ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಫರ್‌ಫೀಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೂನ್ 4ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಸೇಲ್ ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೀರಿ 26ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಈ ರೀತಿ ರದ್ದುಮಾಡುವ ಆರ್ಡರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರೀತಿ ರದ್ದುಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. Rule 20 (2) of the Mysore Excise (Disposal of Privileges of Retail Vend of liquors) Rules, 1967 reads thus :—

> "20 (2) On failure of any person to comply with the provisions of rules 17 and 19, the deposits already made shall be forfeited and the right of retail vend of liquor in such shop or group of shops disposed of in such manner under these rules, as the Excise Commissioner may direct."

ಅದನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಶನರ್ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಶನರಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವ ರೈಟ್ ರೂಲ್ 17 (2) ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಶನರ್ ಕೂಡ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆತುರವಾಗಿ 23ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಎರಡು ದಿನಸದೊಳಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, 26ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದರು! ಇದು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮಿಶನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಇರಬೇಕು? ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಶನರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 23ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೌನವಾಗಿದ್ದು, ಇವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕೋಸ್ಕರ ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರನು 40ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ, ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಉಂಟೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಬ್ಕಾರಿ ಸಚಿವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನು ಹೋಂ ಸೆಕ್ರಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿಧಾನ ನೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು. 28ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಶನರ್ ಏನು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟವರು ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಧೀಶರು. ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಇವರು ರಾಯರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

MR. SPEAKER.—The hon. Member Perhaps wants so say something regarding the conduct of the judges. Hon. Member can say that the judgement is erroneous or wrong. But the conduct of the judges should not come in for comment and motives should not be attributed to them. Article 211 says :

> "No discussion shall take place in the legislature of a State with respect to the conduct of any judge of the supreme Court or high court in the discharge of his duties."

Let this Article be kept in view. Hon. Members may point out errors in a judgement and say that the Supreme Court or the High Court has erred. But it is not proper to attribute personal motives. The hon. Members should not comment upon the conduct of the judges.

SRI M. NAGAPPA.—Shall we not name the Judges? Shall we not attribute motives? Please look into article 194 (2). There is no restriction. In respect of article 191 (1) there is restriction in article 211. Under article 194 (2) there is no such restriction. A legislator is competent to discuss and even attribute motives against the Supreme Court and against any judge. We can attribute motives against judiciary or High Court or the Supreme Court and for that I have got sufficient rulings and authorities. If the Speaker permits I will read 1959 Supreme Court-1958 Rajasthan, 1959 Orissa, wherein they have said that legislators can discuss and even attribute motives against judges and any particular judgement.

SRI S. BANGARAPPA (Sorab).—The view expressed by Sri Nagappa is correct,. I have also certain authorities to cite, if I am permitted.

SRI K. H. RANGANATH (Mudigere).—Sir, Sri Sivappa was not attributing any motive to any of the judges. The fact is that the interim order was passed by a particular bench. Subsequently, the writ petition filed by Respondent No. 4 and a relative of the Judge of that Bench was engaged. This was done with a view and with a motive to see that the petition is transferred to some other Bench. I am not attributing any motive to any Bench. The Writ Petitioner to see that the petition is transferred to some other Bench, engaged a counsel who was related to that Judge on a particular Bench, so that, immediately the Judge came to know that a particular counsel was to appear, he transferred the writ petition to some other bench. So, we are not attributing any motives to any particular Bench. We only want to expose the facts. This was done because of the cleverness of respondent No. 4 who got license in this case for a period of two months by virtue of the judgement of the High Court. This has got to be exposed in this House. That is one of the charges also.

MR. SPEAKER —Hon. members Sri M. Nagappa and Sri S. Bangarappa wanted to cite an authority. I welcome them. Till that authority is cited, my ruling stands, namely, the conduct of the Judges of the High Court and Supreme Court should not be discussed and no

personal motives should be attributed in the House. If they cite any authority I shall revise my ruling. I may bring to the notice of the hon. Members one passage from the Book of Practice and Procedure by Sri M. N. Kaul.

> "In order to secure the independence of the Judges, both from the Executive as also from the Legislature, specific provisions have been made in the Constitution to provide that the conduct of a Judge of the Supreme Court or of a High Court 'in the discharge of his duties' cannot be discussed in parliament except upon a substantive motion for presenting an address to the president for removal of a Judge.
>
> Thus, judicial conduct of a Judge of the Supreme Court or of a High Court cannot be discussed on the floor of the House in any debate or commented upon collaterally, by way of a motion for adjournment, or question, etc. The only mode of discussing the conduct of a Judge in the discharge of his duties is upon a motion for his removal and that too when the motion is tabled under the specified provisions and the procedure prescribed therein is followed. If in the discharge of his judicial functions, a Judge comes to an erroneous finding or makes adverse comments upon any person, the only course open is to appeal against that decision, if an appeal, review or revision lies. The protection of the Judge in this regard is restricted only in respect of his judicial duties and does not apply to his private conduct.
>
> The State Legislatures are prohibited from discussing the conduct of a Judge of the Supreme Court or of a High Court in the discharge of his duties."

Therefore when we owe allegiance to the Constitution, we should determinedly adhere to the provisions of the Constitution. I therefore request the hon. Members to observe in letter and spirit the provisions of Art. 211 of the Constitution.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅವರು ಎಷ್ಟೊಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟರು, ಅವರ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮೀಷನರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿ ಎನ್ನತಕ್ಕವರು ಅದರಿಂದ ಎಂದರೆ ಆ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಬಹಳ ಹತಾಶರಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 17ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ದಾರಿ ಏನು ಎಂದರೆ ಪುನಃ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಷಯ. ಆ ದಿವಸ ಕೂಡ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ರಾಯರುಗಳು ಮೇಧಾವಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟ್ ನಿರಂಜನ್ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಾಲ್ಕನೆ ರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿನ ಪ್ರೀತಿಗೋಸ್ಕರ, ಪ್ರೇಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ನಾಲ್ಕನೇ ರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿನ ಪರವಾಗಿ ಅವನ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಆದಮೇಲೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಕಾಕಮ್ಮನ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ! ಯಾರು ಬಿಡ್ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪರವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ 17ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. 18ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮೀಷನರ ಮುಖಾಂತರ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರು 1168 ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಮದ್ಯದ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅದೇ ದಿವಸ ಇಡೀ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 1168 ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಈ ಮದ್ಯವನ್ನು ಮಾರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರು 24 ದಿನಗಳಿಂದ ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ನನಗೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುಂಚೆಯೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತೇ? 17ನೇ ತಾರೀಖು ಅವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2 ಗಂಟೆಗೆ ಹಣ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ 4 ಗಂಟೆಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರಾಗಿದೆ. ಆ ಹೊತ್ತೇ ಖಜಾನೆಗೆ ಅವರು ಹಣ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ! ಯಾರಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನೇ? ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ 1168 ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಮದ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ತಂದಾರು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮರ್ಯಾದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ, ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಪಾದನೆಯೇ ಸಾಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

> "It is rather surprising that the Government acted so hastily and issued licences to respondent No. 4 on or about September 18. It is not quite clear how licences in respect of 1168 shops could be issued on a single day. The effect of this precipitate action on the part of the Government was that the appellant could not on the next day obtain a stay of the operation of the High Court's order. There is ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4."

ಎಂದು, ಏನೋ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಜಕೀಯದ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಮಂಡಲಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆತುರ ಆತುರವಾಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ರೀತಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು?

3-00 P.M.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಶಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು. ಇದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

" So soon as ever thou seest him draw and as thou triest swear horribly." ಎಂಬುದಾಗಿ.

This is the essence of Opposition. ಈ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರವಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಬೇಕಾದರೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂತಹವನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದು ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಆಂಧ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವರೆಡ್ಡಿಯವರು ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದರು. ಏನೆಂದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಕೇವಲ ಲಘುವಾದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗವಾದಾಗ ಅವರವರೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗ. ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧೀಯವರ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಿದ್ದೀರಿ. ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಯಾರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ದೇಶಪ್ರೇಮ ಇದೆಯೋ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೋ, ಯಾರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಉದಾತ್ತ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ನನ್ನ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು, ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Before any hon. Member speaks I would like to have a clarification from the Hon. Minister for Excise so that it may improve the debate. Is it a fact that the Government have given time for depositing monies in the case of Bangalore as against refusal of time in the case of Raichur ?

†Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—So far as I could recollect, I do not think so; but I will have to get the information. This is subject to getting offical information from the department.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is a very serious matter. It should not be difficult for him to get the information. Within five minutes he can get the information. I wish he gets the information and places it before the House.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I shall get it as early as possible.

Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—Is it a fact that time was granted with respect to other contractors elsewhere and that only in this particular case time was rejected and at the same time a fabulous sum of nearly Rs. 20 lakhs over and above Rs. 40 lakhs asked was to be deposited ? Is it also a fact that it was insisted that it must be paid within two days only lest the licenses should be cancelled ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It is very difficult to say off hand whether time was granted to any other contractor in any other place. I would like to give this much information to the hon. Members, namely, that in this particular case we must bear in mind as a background two or three important factors. One is that the time that was left before the commencement of the contract was very short. This particular contrator was orally told first by the Divisional Commissioner that he has to fulfil the requirements of rule 19. When he failed to do so, the Divisional Commissioner wrote to him a letter by way of notice asking him to deposit. That letter was dated 19th June. It may be that according to the contention of the contractor, it was received by him on the 23rd because that contractor was not a local resident; the letter had to go to some place in Hyderabad or Andhra Pradesh. May be that rule 19 is not as clear as it should be. The Supreme Court has also said that it is not properly drafted, but that rule is still in force and we have to act according to that rule. Therefore, according to rule 19 if a contractor fails to give a list of the immovable properties situate in Mysore State, he is further required to deposit another sum equal to two months. What the Divisional Commissioner did in this particular case was to ask the particular contractor to conform to the rules. It is true that this particular contractor later on requested the Divisional Commissioner to give some more time. It was already 25th and if we did not start the work on the 30th June, the old contract would come to an end, with the result that there will be a gap and Government cannot run the shops. Therefore, it was necessary to take precaution to see that the business started with effect from 1st of July.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪು ಆದಬಳಿಕ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫೀಸ್‌ನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ತಾವು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫೀಸಿಗೆ 24 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳಿಸಿ, ಭೂಮಾ ರೆಡ್ಡಿಯವರಿಂದ ನಿರಂಜನ್ ಅವರಿಗೆ ಚಾರ್ಜು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇದೇರೀತಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪಾದ ಬಳಿಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಡಿಸಿಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ಡಿಸೆಂಬರು 5ನೇ ತಾರೀಖು ರಾತ್ರಿ 11 ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂತು. ಆದರೆ ಅಂದು ಶನಿವಾರ ಆಗಿತ್ತು ಮತ್ತು 5ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ 7ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಎಕ್ಸೈಜು ಕಮಿಷನರವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು 7ನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಯಾವ ತರಹದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಅಂದು ಶನಿವಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮರು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 8ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಎಕ್ಸೈಜು ಕಮಿಷನರವರು ಲೈಸನ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮೆಸೆಂಜರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. Sir, according to the Supreme Court judgement the competent officer to issue licences was only the Excise Commissioner and not the Divisional Commissioner and when the Excise Commissioner returned to the headquarters on 8th the same day licences were issued and a Special messenger was also sent to Gulbarga on the same day with instructions of the Divisional Commissioner. On 9th, the Divisional Commissioner took further action and licence was issued to Sri Bhooma Reddy and then Mr. Bhooma Reddy started his business.

Mr. SPEAKER.—I want to know from the Government how much time they would require for reply.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ತಾವು ಇಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೂಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Instead of adjourning at six why not we sit till 7 P.M. and finish it? Today we have adopted the report of the Business Advisory Committee which has allotted only one day for this subject. The Committee's mind is the mind of this House. If we go on extending the time then probably we will be losing time unnecessarily and members would be delayed in returning to their constituencies. If we sit up to 7 P.M. I think about 2 hours and 45 minutes would be available for discussion on this subject. There are 8 hon. members on the opposition side. I think ten minutes for each member could be allowed for purposes of speaking on this motion. If the debate is concluded by six of the clock, then the Government reply could be concluded by seven of the clock.

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, now I feel that one hour is sufficient for reply. But much depends upon the discussion that takes place. If the debate is over by 5-30 P.M. then I will be able to finish my reply by 7 P.M.

Mr. SPEAKER.—The Parliament in England sits throughout night sometimes. Hon. Members must also know that extension of sittings of the House would cost thousands of rupees to the State exchequer.

†**Sri H. M. CHANNABASAPPA.**—I would like to submit that I am very glad that the Hon. Speaker draw the attention of the hon. Members to the expenditure incurred by the State exchequer. But I am sorry that the Hon. Speaker has not assessed the quantum of loss the State would suffer if such things are to continue. But the Hon. Speaker is well aware that a lot of time has already been consumed by the house discussing so many extraneous matters. Now it would be too much if we are called upon to sit here till 7 P.M. and ask the members to take only 10 minutes each to speak on a motion of no-confidence especially when acts of moral turpitudes are attributed to the Government of Mysore not by myself, but by the highest judicial authority in the Country. It is not an ordinary question for which we except to get an ordinary reply to be satisfied with. We have to make out case which the whole country is eager to know. Therefore in the interest of doing justice to hon. Members and also in the interest of the State and the country as a whole, I would request the Hon. Speaker not to deal with this vital matter so lightly.

Mr. SPEAKER.—I have already stated that I consider any matter coming up before the House, as importent. I repeat it again. Hon. Member should not accuse that the Chair is treating any matter in a

(MR. SPEAKER)

lighter way. In furtherance of the understanding that was arrived at yesterday in the Business Advisory Committee representing all sections of this House, one day was allotted. Unfortunately an hour or so was lost to-day because of our own fault in the House. Therefore by way of self-punishment and self-discipline let us sit one hour more and make up the loss of time. I think there is no necessity for making long speeches. Hon. Members may bring out their view points precisely in short speeches which would serve a good purpose.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I understand that five hours have been allotted for this subject.

Mr. SPEAKER.—Hours were not mentioned. Only a day has been allotted.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಒಂದು ದಿವಸ ಎಂದರೆ ಐದು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಎಂದು ನಾವು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದುದು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಹೋಗಿದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಇಂದು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಲಿ ನಾಳೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಲಿ.

Mr. SPEAKER.—Yes, let the Hon. Chief Minister reply to-day itself.

Sri VEERENDRA PATIL.—Yes. I will reply.

Mr. SPEAKER.—Shall we put a time limit for speeches ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, if the Chair puts a time limit, it is impossible to speak.

Mr. SPEAKER.—Will there be any speakers from the ruling party ?

Sri K. PUTTASWAMY.—If the Opposition Members confine themselves only to the judgement of the Supreme Court, then the Hon. Chief Minister and Excise Minister will reply. If the scope of debate is widend whoever is dragged into the field will have to defend himself.

Mr. SPEAKER.—Sri D. Devaraj Urs will participate in the debate and he is given fifteen minutes. The Opposition Whips may apportion the time among the different speakers on their side and pass is on to me.

Sri S. SIVAPPA.—I have a right of reply. The Chair will kindly bear that also in mind Sir.

Mr. SPEAKER.—Mr. Shivappa will get 15 minutes at the end for reply.

Sri K. H. PATIL.—If time is not available, many of us will have to keep mum. It is not our fault. Let not the impression go about that only a few Members spoke and not others.

Sri H. N. NANGE GOWDA.—The Hon. Minister Sri K. Puttaswamy should remember that the motion of no-confidence is against the entire Ministry, not against any one Minister. If he is under that illusion, it cannot be helped.

Sri K. PUTTASWAMY.—I am not under any illusion.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿರಬಹುದು.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಹಿಂದಿನ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಇಂದಿನ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಕೇವಲ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯ ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಬಹಳ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಾಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಏನೋ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಹಾರಿಕೆ ಮಾತು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆದಂಥ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಆದ್ಯಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಹಸ್ಯವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿರುವುದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಗೂ ಈಗಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆ ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಏನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಅನೇಕರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದ ಹರಾಜನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ವಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇರೀತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ರಾಯಚೂರು ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವರೀತಿ ಜನತೆಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಜನತೆಯು ಕಾದುನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರೈಮಾ ಫೇಸಿ ಕೇಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಮಾಡದೆ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ದೇಶದ ಜನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ, ಈವೊತ್ತು ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯವೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾನೂನನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಾರೆ ಅಸತ್ಯದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಫಿಡವಿಟ್ ಹಾಕಿರುವ ಒಂದು ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಾರಂಗಿ ಹೇಮಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು 4 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಈವೊತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ನೆನಪು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.— ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್ ನಂಜೇಗೌಡ.—It is on record. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಮೈಸೂರು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ ಡಿಬೇಟ್ಸ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಯೂಂ ನಂಬರ್ 4 ರಲ್ಲಿ, ಸೋಮವಾರ, 16 ಮಾರ್ಚಿ, 1964 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯೋ, ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

> "ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ: ಈಗತಾನೇ ತಾವು ತಿಳಿಸಿದ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಲು ತಾವೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರ ಉತ್ತರ.—

> "ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೂ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬರಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ."

ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೇ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದು ಈ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದೇಶ ಇದನ್ನು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ.

3–30 P.M.

ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಹಿಂದೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಹಣವಂತರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹಾರಂಗಿ ಅಣೆ ಕಟ್ಟುವ ಜಾಗವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅವರು ಅಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಸೈಟನ್ನು ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇದರ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯಾರಟಿವ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹರದೂರು ಮತ್ತು ಹುದಗೂರು ಈ ಎರಡು ಸೈಟುಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹರದೂರು ಬಳಿ 4·308 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಾದರೆ ಹುದಗೂರು ಬಳಿ 1.435 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಎಂದರೆ ಕೆಳಗಡೆ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಎತ್ತರ 180 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಕೆಳಗಡೆ ಕಟ್ಟುವ ಕಟ್ಟೆ ಎತ್ತರ 140 ಅಡಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೋಲಿಸಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳಗಡೆ ಸೈಟಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ನೀರು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಜಮೀನು ಮೇಲ್ಗಡೆ ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೆ ಕೆಳಗಡೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜನತೆ ಅರಿಯಬೇಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ, ಹಣವಂತರ ಕೈಕೆಳಗೆ, ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಟಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಹಣವಂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಅವರ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಅಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಪವಿತ್ರವಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸ

ತಕ್ಕ ಈ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೈತಿಕವಾದ ಹಕ್ಕು ಹಿನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಜನತೆ ಕೂಡ ಲಘುವಾಗಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಡೀ ದೇಶ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮರು ಮಾಚತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಇರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಏನೂ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗೆ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬೆರೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಥ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೊಹಮದ್ ಅಲಿ ಅವರು ಮೂರು ಕಾರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಸ್ವಂತ ಕಾರುಗಳಲ್ಲ. ಮರ್ಸಿಡೆಸ್ ಬೆಂಜ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟಿನ್ ಈ ಎರಡು ಕಾರುಗಳೂ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇ ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಇವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಸಾರಿ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸ್ವಲ್ಪ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಮಿಷನರ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡಲು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸಂಗಡಲೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಬಸ್ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಹಾರವಿತ್ತು ಎಂದು ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದರು ಎಂದರೆ.........

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮೂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದರು ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿದೆ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—It is an allegation that he has not participated in the said meeting. He went to Madras but he failed to attend the meeting. Then why did he go? Had he no better business than to spend the money of the exchequer? He is not here now. I pity him.

ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿನ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ. ಈ ಎರಡು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3.5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಗಳವರು ಕೊಟ್ಟ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೂ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೂ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಜನತೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ಸ್ ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಟಾಪ್ ಹೆವಿ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಚೇರ್ಮನ್ ಸಾಹೇಬರು

(SRI H. N. NANJE GOWDA)

650 ಹೊಸ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನೈತಿಕ ಪತನವಾಯಿತು. ನೈತಿಕ ಪತನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರ, ನೀತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಟಾಪ್ ಹೆವಿ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ 650 ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಬೋರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಇವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ, ಮಾಯಾ ಮಂತ್ರ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

1967ನೇ ಇಸವಿ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 720 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಒಬ್ಬರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅದು ಸ್ಟ್ಯಾಚ್ಯೂಟರಿ ಬಾಡಿ. ಇಂಟರ್ನಲ್ ಅಫೇರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—You cannot shirk your responsibility. Your own Minister is the Chairman of this statutory body. You cannot express your ignorance on the floor of the House.

ಆಗಸ್ಟ್ 1968ರಲ್ಲಿ 720 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 1,600 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಪರ್ಸನ್ಸ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಫಿಲಪ್ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಖಾಲಿ ಇಟ್ಟು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದೂ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಜಾಬ್ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 6-7 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಆಗಿದ್ದ 306 ಜನರನ್ನು ರೀ ಇನ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕೋರ್ಟು ಚೀಮಾರಿ ಮಾಡಿದೆ. ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ. ಮಾಡಿದ್ದರಮೇಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿಯವರು ಛೇರ್ಮನ್ ಆದಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 50 ರಿಟ್ ಪೆಟೀಷನ್‌ಗಳು ಹೋಗಿವೆ, ಈ ಅಂಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಇರಬಹುದು, ಒಂದೆರಡು ಇದರಲ್ಲಿ ವೆತ್ಯಾಸವಿರಬಹುದು. ಇವು ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದಿವೆ. ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದ 306 ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ 7 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಆಗಿದ್ದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಚೇರ್ಮನ್ ಆರ್ಡರಿನ ಪ್ರಕಾರ. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅದರಲ್ಲಿ 250 ಚಿಲ್ಲರೆ ಜನ ಅವರ ಜನಾಂಗದವರೇ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿಯವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಿಜ. ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಆಗಿರುವವರ ಪೈಕಿ ಅವರ ಜನಾಂಗದ 250 ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಳೆಯ ಪಗಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲವಾರು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬಹುದು. ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರಲ್ಲ. ಅವರೇ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರಿ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. 50 ಛಾಸಿಸ್ ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರು, ಶ್ರೀ ಜಯನಕೀರ ಎಂಬುವರಿಗೆ, ಬೊಂಬಾಯಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರ ರೆಲವೆನ್ಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಬಂದು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬಂದುಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದವರು ಲೋಯರ್ ಕೊಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡದೆ ಬೊಂಬಾಯಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ.ಯವರಲ್ಲೇ ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಆಗಿ 11 ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ಲೇಲೆಂಡ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದರು, 7 ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ಟಾರ್ಟರ್ ಇಲ್ಲ.

Sri K. H. SRINIVAS (Sagar).—I rise to a point of order, Sir. The hon'ble Member is addressing the members of the Treasury Benches directly many a time. He may kindly be directed to address the Chair.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Hitherto there have been many rulings on such a point of order. I request the Chair to direct the hon'ble Member to go through those previous rulings.

ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ 7 ಜನರಿರಬೇಕು, ಒಬ್ಬ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಛೇರ್ಮನ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಗಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಮತ್ತಿತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದರೂ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವೇ ಇದು ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರ ಸರಕಾರ ನೈತಿಕಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(Mr. Speaker in the Chair)

ಸೆಕ್ಯೂರ್ಡ್ ಡೆಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅನ್‌ಸೆಕ್ಯೂರ್ಡ್ ಡೆಟ್ಸ್ ಎಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಇದೆ; ಸೆಕ್ಯೂರ್ಡ್ ಡೆಟ್ಸ್‌ಗೆ 12 ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಇದೆ unsecured debtsಗೆ 18 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಇದೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಳೆದು ನಮಗೆ 60 ಲಕ್ಷವೋ ಏನೋ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಾಯ ಬರುವುದು. ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವಿಲ್ಲದಿರುವವರು, ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅರ್ಹತೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವವರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾನೂನಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ, ನೈತಿಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ತಲೆ ಏನೋ ಜಾಸ್ತಿ ಇವೆ, ಅದೂ ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ, ತಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವರೆಗೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ದೇಶಕ್ಕೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇರುವ ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಆಫ್ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಎಂಬುದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಪಾಲಿಸಿ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ಸ್ ಕಳಿಸಿದೆ, ರೂಲ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ, ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಕೂಡ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 50-51ನೆಯ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಸೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಗುಡ್ಸ್ ಎಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ದರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಅಲಾಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಅದನ್ನು ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಬದಲು ಇವರು ಟೆಂಡರ್ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 350 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇದ್ದರೆ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಆಡಳಿತ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಸರಕಾರದ ಡೈರೆಕ್ಷನ್‌ನನ್ನೂ ಮೀರಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಆ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಆತ್ಮ ಎಂಬುದು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆ ಇದೆಯೇ ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ದೇಶ ಇವತ್ತು ಎರಡನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬಹುಶಃ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ತಾವು ಸಕ್ಕರೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲಾ, ಅದು ಕಂಟ್ರೋಲ್ಡ್ ಶುಗರ್ ಅಲ್ಲ, ಫ್ರೀ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇರುವ ಸಕ್ಕರೆ ಅದು, ಅದನ್ನು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಳಸತಕ್ಕ ಸಕ್ಕರೆ ಅದು ಅಲ್ಲ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I am very sorry the Hon. Minister has misinterpreted my statement. What I said was that sugar is being allotted to the Consumers Federation. If you have got anything to say to the contrary prove it. I have got evidence to prove that.

Sri K. H. PATIL.—Is it the allegation of the Hon. Member that there is a clique in the Government?

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Yes. That is why I am telling this Ministry has appointed a Chairman who comes once in three months to Bangalore. He is a Taluk Development Board President and he is paid a salary of Rs. 1,000 per month and more.

Mr. SPEAKER.—Sri Nanje Gowda, may please continue his speech.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಈವೊತ್ತು ಜನತೆ ಎರಡನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಗೌರವ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದು ಇದ್ದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅನ್ನುವುದು ಏನಾದರೂ ಆಗುವುದು ಇದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೊಂಚವಾದರೂ ಸೆನ್ಸಿಟೀವನೆಸ್ ಇದ್ದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟು ಮತ್ತು ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಾನಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತಾವಾಗಿಯೇ ಅರಿತುಕೊಂಡು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಳಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅವರಾದರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಜನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಡೆ ಆ ಕಡೆ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Before hon. Member Mr. Channabasappa begins to speak, I want to make one request to him. I know the hon. Member has the capacity to make lengthy speeches. But I would be very happy if he were to make a short speech bringing out all his arguments.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, if I were to be a lawyer like you I think I could have done that. But I am sorry that I have not been a lawyer. Therefore, I would take a little more time to make clear my views on this issue before the hon. Members of this House and others outside this House.

Mr. SPEAKER.—Hon. Members are requested not to address their arguments to the public outside but to address them only to the Members within the House.

† **Sri H. M. CHANNABASAPPA.**—Mr. Speaker Sir, the no-confidence motion that has been Tabled by my hon. friend Mr. Shivappa stands on quite a different footing than the no-confidence motions that were Tabled many a time age. The present no-confidence motion is an off-spring of the situation that arose when an adjournment motion was moved. If

probably the Hon. Speaker had admitted that adjournment motion, the need for a no-confidence motion would not have arisen. Whatever that be, the no-confidence motion to-day as is already stated, Sir, is the climax of the acts involving moral turpitudes by the Government of Mysore. Sir, the actions of the present Government, headed by my hon friend Sri Veerendra Patil, and the previous Government as being questioned on various grounds all these years and was alleged on many an occasion with facts and figures that the present Government as also the previous Governments were in the hands of a few contractors and they were responsible for acts of moral turpitudes. For instances the Sharavati deals are there involving nearly 1·25 crores. Hon. Members especially on this side, have brought to the notice of the Hon. Chief Minister and also the other Ministers that here are the acts of moral turpitudes and requested them to hold enquiries on those matters But the reply was that if Members had any material for proving these charges, then they would hold an enquiry. Unless an occasion is created for proving those acts of moral turpitudes how is it possible to prove the charges ? Even yesterday, Sri Nijalingappa, the former Chief Minister and the present hon. Member of this House was not tired of making mention in Uttar Pradesh to a charge made by my friend Mr. Charan Singh that if the allegations are going to be proved he had no objection for an enquiry.

4-00 P.M.

Can anybody prove unless an opportunity is given to adduce evidence ? Here is a case in which proof is forthcoming today ; when the Hon. Sri K. Hanumanthiah tabled a motion about acts of moral turpitude in respect of Sri Nijalingappa and he urged that an enquiry should be held, what was the result ? In the AICC, Sri Hanumanthaiya had to face disciplinary action for tabling that motion. This is the case not only here, but it is found all over India. Whoever says you have not done things according to law, you are doing illegal things, you are misusing power, will be called upon to face an enquiry. Poor man Sri K. Hanumanthaiya had to face disciplinary action for the fault of saying that there are so many allegations. Why don't you go before a judicial authority and prove your honesty ? All these years, this Government and the previous Government somehow adopted what is generally called a Dabavane attitude and by making use of Dabavane section as I call it. Now this observation of the Supreme Court in this case of disposal of contract shows that all their arguments falls to the ground. Here is a case where the Supreme Court has made an observation of a very serious nature. It says that it is rather surprising that the Government acted so hastily in issuing licences to respondent No. 4 in whom they are supposed to have been interested. It is not also clear how this Government could issue licences to 1168 shops in a single day. It was obviously intended to prevent the opponent from going and getting a stay order of he High Court. This uncharitable haste on the part of the Government

(Sri H. M. Channabasappa)

indicates that there is something behind it. The last sentence of the judgement reads :

"There is ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4."

Now I ask whether there is any member on the Treasury Benches or any Hon. friend on the other side of that Bench or anybody in this country who can defend these friends aganist these allegations? I am sure I have got a good number of honest friends here and I ask Mr. Rajasekhara Murthy, Sri t. Nagarathnamma and others—can anybody with a conscience defend these persons? Many people have got conscience and a few might have lost it......

Sri D. M. SIDDIAH.—The hon. member cannot call Smt. Nagarathnamma as his friend.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am asking my friend Sri K. Puttaswamy to tell me whether he still is of the opinion that Government has acted correctly? So Sir, this is an act which involves serious consequences. Lord Profumo made a false statement on the floor of the Parliament and he had to resign. Not only he resigned, but the entire Mcmillan Ministry also had to resign.

Mr. SPEAKER.—It is not correct. He only resigned, and not the entire Ministry.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Well Sir, I stand corrected.

Mr. SPEAKER.—That does not affect his argument. The member may proceed.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—One statment by the Minister cost his ministry. But here every time you are speaking falsehood, you show us the majority on this side and say that Channabasappa is speaking with political motives. Here is a case wherein it is not myself; it is the highest judicial authority in the country, the Supreme Court has held that there are grounds to suspect the *bona fides* of the Government. You may say that they have not made any positive statement that Government is corrupt. But they have said that there is material enough to say that Government has favoured a single contractor and that it involved a transaction costing ten lakhs of rupees a month *i.e.* 120 lakhs per year. You cannot question the Supreme Court Judgement. You cannot say it is not correct.

Sri K. PUTTASWAMY.—Even if it is so; it is possible to question.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Why have you not done that when your conduct has been questioned? Why does a person show some consideration to an individual contracter? It may be he is his friend; it may be that he is a community man or it may be that he is interested in so many other ways or there may be so many other considerations. Whatever it be, I am making a specific charge. The fact

remains that you favoured Respondent No. 4. Now I ask you, Sir, is this a case which can be decided just by a show of hands on the other side, or is it a case where you yourself will have to realise that we have been found fault with and our *bona fides* questioned and therefore, we are unfit to be in office ? Shall I expect you to rise to that standard ? I expect at least Mr. Panchagavi will say that, Smt. Nagaratnamma will say that. There are so many other friends also in the treasury benches with whom I have worked for years and years. I do not know why they are keeping quiet now ? You are all persons who are honest and your *bona fides* are subject to doubt according to this judgement. There is a suspicion. Now Mr. Puttaswamy, will you please tell me. You were my colleague...

Mr. SPEAKER.—Hon. Member should always address the Chair.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am sorry Sir. Through you I ask him whether he still feels that the Government should continue in office when the *bona fides* are questioned ? I have very great respect for Sri Puttaswamy. He will say that.

(*turning towards Sri Shivappa*)

The only thing is, you have to assure him a Ministry.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I think Sri Channabasappa should not indulge in cheap platitudes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am not indulging in cheap platitudes. I am demanding your resignation on this issue. What do you say ?

Sri S. V. AGNIHOTRI (Dharwar-Rural).—On a point of order Sir. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಈ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸ್‌ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯುವರನ್ನು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ಅವರು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The hon. friend must know that Channabasappa conveys views from front side and not from back side. Do you say "friends, you please resign". I know the hon. member Sri Agnihotri is a straightforward man, a firm man and a man who is capable of rising to the occasion and call upon the Chief Minister to resign.

Well, Sir, this is about the contract upon which there has been a Supreme Court Judgment. Now, Sir I only refer to what happened in the last session. The Chief Minister called upon me to submit my assets and liabilities and he also published that I refused to give him the assets and liabilities. Nothing can be more incorrect or false than this.

Mr. SPEAKER.—Hon. Member should not say 'false'.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Yes, Sir, incorrect or untrue, deliberately untrue.

Mr. SPEAKER.—That is also wrong. The hon. Member should not attribute motives to each other.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I am saying it deliberately. It is deliberate untrue statement that he has made. I have not written saying that I refuse to give him statements. On the 5th July I have written to him For the benefit of this House I am disclosing this letter. I read it :

" Dear Sri Patil,

Please refer to your letter and that of your predecessor's letter dated 8th April 1968 requesting me to disclose assets and liabilities since 1947.........All actions of the Government should be based on the rule of law and have a definite purpose. In your communication you have communicated neither purpose.........Please let me know the purpose for which you are calling for this information and the constitutional or legal authority...the constitutional or legal authority under which the agency has to function. Kindly arrange to furnish this information as early as possible in order to enable me to reply to your communications."

Does this mean by any stretch of imagina ion that I have at the back of mind not to give my assets and liabilities. I have called the Chief Minister to show me the relevant clause empowering him to do so and what action he is going to take and what are the constitutional powers. He has kept quite and the most interesting part of it I will disclose because these are all acts of moral turpitude. He writes to me on the 13th September 1968. He has signed on the 12th when the Assembly was in session. Here you will kindly remember that your goodself and the Chief Minister were pleased to visit me in the hospital on the 11th of that month. On the 11th night you will bear witness that your goodself and the Chief Minister visited me in hospital when I was laid up with illness. On the 12th the letter is signed and on the 13th it is posted to Nandinathapur saying that if I do not reply by 16th or 17th it will be deemed as refusal. In all humbleness I ask, can there be a more disruptive act than this ? Now, I do not want to say anything more. I may humbly submit to say the least, very unfair knowing fully well that I was in the hospital. knowing fully, well that I was in Bangalore, the letter was posted to Nandinathapur. How could I send the reply when I was in the hospital at Bangalore ? I wanted to table a privilege motion but I did not want to get into war with him then. By tabling a privilege motion and getting it admitted, I did not want to cross with you and I thought I could take some other occasion.

Another wonderful thing is, on the 21st September he writes another letter and it is in answer to the letter I had written previously.

" I have received your letter of 15th July. You will kindly recall that my predecessor Sri Nijalingappa had in deference to the wishes of the Assembly members made a statement on...... In consequence there of.........I feel that there is hardly any necessity for me to deal with any points raised in your letter."

I have raised certain constitutional points and requested for clarification so that I might co-operate with him. This letter comes to me on the 21st while he published the list on the 19th itself. These dates are important. Why I drew the attention of the House to show how the Government is functioning. The Government has to no conscience and has no respect for rule, regulation or others' conscience. They are only interested in strengthening themselves for votes. If these matters are not matters of moral turpitude, what else are they? More important than this, why have you asked for assets and liabilities? I was one of those in the Congress much before you joined Congress.

I have been in office much before you entered office and I have said umpteen times on the floor of the House and elsewhere that any enquiry against anybody I would welcome and that first it should start with me. You have no power. What powers have you? What have you done? You have not appointed an agency. If a commission of enquiry had been appointed under the powers vested in the Government and if it had been called upon to assess the liabilities and assets of so many people who have been in office since 1947, something would have come out of it. What is the use of saying, "You give power". What else you can do? You are as much helpless as anybody else in this House unless you appoint a commission of enquiry. When Sri Hanumanthiah was charged with some misdeeds in regard to the construction of Vidhana Soudha, straightaway he accepted a judicial enquiry. But you are saying; "You prove to me". What kind of proof you want? Proof is there. Are you not bound by your own word to appoint a judicial enquiry to go into the material made available by the Supreme Court? If you stand by your word, if you have any respect for rule of law, straightaway I call upon you to appoint a commission of enquiry to assess the value of the materials that the Supreme Court has made available to us and come to a correct conclusion. If you say that the Supreme Court judgement is not sufficient to debar you from holding any office of responsibility, you appoint a commission of enquiry.

Another point arising out of the Supreme Court judgement is the Divisional Commissioner's orders. The Divisional Commissioner knew fully well that he had no powers under the excise rules to cancel the contract. A person who has gone so deep as to assess every word, full stop and comma in regard to all the rules, can you say that he is ignorant of the rules? He knew he had no powers but still he exercised the powers that did not exist. What did the Government do to punish him or to call him to order or to say that he has over-exercised or under-exercised his powers? These specific points should be answered because you are a part to the Divisional Commissioner's action. You have kept quiet without taking any action against the Divisional Commissioner, particularly on an important matter which ruins a man or undermines the interests of so many people in this country. He cancelled the contract but why did he not confiscate Rs. 40 lakhs that were already deposited? All these things clearly show that there is something behind his actions. The

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

Divisional Commissioner could not have acted unless there were extraneous forces operating on him. Having been in office for quite a long time, I know who is who. I know that the Divisional Commissioner is a man made of still calibre. He thinks ten times before doing anything wrong, but what can he do ? He has got his wife and childern to protect. If an officer is to suffer like this in this administration, woe be to this administration; this administration should go forthwith. If responsible officers are to be tutored and called upon to do something which they should not do, I ask the Excise Minister and Chief Minister, "Is it fair that an officer of that status should be reduced to this awkward position of being debated upon on the floor of the House ?" Many of our senior officers are very very capable ; they are men who can guide the affairs of the contry who can tutor you according to law and guide you how to administer the country. If you people begin to tutor them, what is it that they can do ? This judgement is sufficient to prove that your friends on the other side, *not all of you, have been playing this game right from 1959.* I have warned you in season and out of season that this is not fair and you should not do this. you treated us with utmost contempt and have the guts to say that this is Goebell's propaganda. This is the climax of your *karma kanda* if I may say so. Day before yesterday there was a big row in this House about the conduct of an officer and you pleaded; "Here are the rules and what am I to do ? These rules are man-made. If the rules are insufficient to punish a dishonest officer, did you ever come before the House asking for more powers to deal with such an officer ? What prevents you to change the rules ? Why do you come and plead like an ignorant man ? After all, rules are made by us and if they come in the way of giving justice or implementing the rule of law, it is up to you to come to us and tell us that you want the promulgation of an ordinance for this purpose. You have not done that and hereafter I expect you not to plead that inability. I remember your predecessor has stated on 18th Junuary 1964. ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಆತನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು, ಆತನ ಫೈಲು ಕೂಡ ಮುಟ್ಟಲು ಈಗಿರುವ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. Well, if a Chief Minister, a man of your status, armed with supreme power to deal with corrupt men, says in an open meeting "I am helpless to punish dishonest officers", do you think he can carry on the administration ? This is not the way to administer. You can go through your files and you will find that there have been occasions when I have dealt with proverbially corrupt men.

There are men who can deal with such people and for that no rule or regulation is necessary. All that is required is the Government should make up its mind. Have you made up your mind ? you can ask the Law Secretary, and he will point out, how a person, who is unwanted by Government, if he has completed 50 years of age or 25 years of service, can be made to retire straightaway without giving him an opportunity to hear him.

4-30 P. M.

Sri K. PUTTASWAMY.—Yes, that has been done.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir where there is a will there is a way. If you want to take action there are ways to do it. But all that is required is you must know that you are sincere about it. If you are sincere about it then there is no worry. In fact we have in Mysore very efficient officers, and Mysore is reputed for very efficient officers who can make you an efficient Chief Minister. Unfortunately in this Country you are creating problems for the officers.

I do not want to go into the question of Sharavathi and Krishna projects. The Hon. Chief Minister has made different statements to mislead the House. The Hon. Chief Minister has stated that after implementing 18 projects, this State has still 176 TMC ft. water in Cauvery. Can there be any worse statement than this ? It is in the proceedings. I have had it here. Sir, here is a Chief Minister who says that even after implementing so many projects we are still having 176 TMC ft. water available, and Mr. Channabasappa is making a big fus about the whole thing. It pains me to say Sir, that it is a political exploitation and you are misleading the country. Yesterday, while we were at a meeting it was told that even 45 TMC ft of water is not available. Then where is this 176 TMC ft ? Why should he make false statements to mislead the House? The other day he stated that in 1963-64 the second stage of Nagarjunasagar had already been commenced and you come here and say on the floor of the House that even the first stage of it has not been completed. Even to complete the first stage several crores are required. Therefore why does the minister take recourse to make incorrect statements and mislead this Hon. House and the Country ? In Sharavathi your officers made out a case that I crore 28 lakhs of rupees were misused What did he do ? He asked me to give him proof for that. You appoint a Commission of Enquiry; I will give the proof. With these drawbacks how long can you carry on the administration ? I ask Sri Rajashekara Murthy and Sri Appanna also—they are all my good neighbours. My only appeal to all of them is that as good congressmen who are to speak truth and truth only and they are those who have great respect for Gandhiji and the Gandhian ideals, they should speak the truth. Sir, this is not a matter which has got to be settled by mere show of hands in my opinion. But this is a matter which involves of moral turpitudes. The country is looking at us. They want to know what we are doing. What Sri Sogi and Sri Boriah are doing here ? The country is looking at all of us. That is truthfulness. Ministries may come and go. That matter little in this country. But if truth is suppressed the country will go to dogs. After all the Ministers come and go ; the Chief Ministers come and go. If domocracy is to survive and function successfully, please for heaven's sake look to your own conscience and find out whether this Government has not been a partisan to one of the contesting contractors indicating thereby that you are subjected to acts of nepotism

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

and for some kind of benefit. If you are not satisfied you appoint a Commission of Inquiry to enquire into all acts of omission and comission. I think that is the only right and real way. If you come out successfully in that, I will be the first man to vote you as the Chief Minister. I will hail you as the Chief Minister. I have no axe to grind except safeguarding the true interest and good administration in the country. Therefore, I would appeal to you let this not be taken as a mere argument, sponsored for the purpose of condemning an individual. I have no quarrels with any individual here. I only have quarrels with every corrupt man. I do not want to punish this country with corrupt administration. I do not want this country to suffer the evil effects of corruption. Therefore, I would appeal to you Mr. Chief Minister through the Hon. Speaker, to make up your mind on this issue which questions your *bona fide*. He can rise to the occasion and say that I resign from this office on account of this.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

"This Assembly has no confidence in the Council of Ministers headed by Sri Veerendra Patil."

ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಠರಾವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಠರಾವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರ ವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈಗತಾನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕೆಲವು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಠರಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕೊನೆಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಯೋಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಆ ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರೆ, ಅಥವಾ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಚಾರ್ಜುಗಳು ಪ್ರೂವ್ ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸೀತಾಮಾತೆಯ ಪವಿತ್ರತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಎರಡು ಮನಸ್ಸು ಇದೆಯೆಂದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶರಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ, ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗಳ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಈಗ ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತಿನ ಠರಾವಿನ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಈಗತಾನೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಮಾತ್ರ ಹೊಸ ವಿಚಾರ. ಈಗಿನ ಠರಾವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಆತುರದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ತಂದು ಈಗ ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಇವರಿಗೆ ಎರಡು ಮನಸ್ಸು ಇದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇರಲಿ, ತಾವು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ. ನಮಗೆ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ :

> "It is rather surprising that the Government acted so hastly and issued licenses to Respondent No. 4 on or about September 18."

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸಂಶಯವಲ್ಲ, ಆಶ್ಚರ್ಯ.

> "It is not quite clear how licences in respect of 1,168 shops could be issued on a single day."

ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ 1,168 ಷಾಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು. ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

> "There is ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4."

ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ರೆಸ್‌ಪಾಂಡೆಂಟ್ ನಂಬರ್ 4 ಎಂಬುವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಲುಮೆ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಅದರಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಕಡೆಯವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಪಕ್ಷಪಾತ ವಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಂದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆಯೇ? ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

Sri S. SIVAPPA.—I draw the attention of the hon. Member to the Rules of Procedure. There can be no vote of No-confidence against a single Minister. Only against the Council of Ministers.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member may reserve his comments to his reply at the end.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಗಳು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ರೆಸ್‌ಪಾನ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತಪ್ಪು ನಡೆದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಆದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಆ ಕಡೆಯವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

Sri B. P. GANGADHAR.—The responsibility of the Minister is joint and several—it is collective responsibility.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಆದರೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ........

SRI S. SIVAPPA.—I invite the attention of the hon. Member to the rules. A no-confidence motion cannot be moved against an individual member.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರನ್ನು ನಾನು ಓದಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ರೂಲು 153ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ:

> "A motion expressing want of confidence in the Council of Ministers may be made subject to the following restrictions, namely..."

ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಷನ್ ಇದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೋ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇರತಕ್ಕ 29 ಜನರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೋಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅಥವಾ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯುವುದು ಎಂದರೆ ರೂಲ್ಸು ಪ್ರಕಾರ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ದಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೇನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಂದಹಾಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದು ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಮಿನಿಸ್ಟರು ಎಂದು ಇರಕೂಡದು ಎಂದರೆ......

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಪೇಷನ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದೇ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳುವಾಗ ನಾವು ಏನೇನೂ ಹೇಳದೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ತಾವೂ ಕೂಡ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದೇಕೆ ತಂದು ಇವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜುಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಂದರೆ, ಆಗ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುವ ಠರಾವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಇವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್‌ನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಅವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಪು ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಮಾಡಲೂ ಅವರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿಚಾರ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಹೇಳಿರುವ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಿಂಗ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಇಷ್ಯೂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸಂಜೀವರೆಡ್ಡಿಯವರು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಆಗ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಫಿಡವಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಾರ್ಜುಗಳು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಚಾರ್ಜುಗಳಿಗೆ ಕೌಂಟರು ಅಫಿಡವಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಕೆಲವು ಚಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ ಅವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಎಂದು ವಿವರಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಯಾವ ಇಷ್ಯೂಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಫ್ರೇಂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಾನೂ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿರುವ

ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ 9ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೂಮಾರೆಡ್ಡಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಐಟಂ 30, 31 ಮತ್ತು 32ರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

> " I believe that the 3rd respondent has passed the said order in quick succession to favour the last year's contractor whose tender for this year had to be rejected."

ಕಮಿಷನರವರು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರವನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ನವರು ಹೇಸ್ಟಿಯಾಗಿ ಲೈಸನ್ಸನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪಾಸಿಗ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. 30ನೇ ತಾರೀಖು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟು ಬಂತು. ಇದು ಬಂದ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಲೈಸನ್ಸನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿವೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಇದೇ ರೀತಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಆರ್ಡರಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾಪಿಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಲೈಸನ್ಸನ್ನೂ ಬೂಮು ರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. 5-12-68ರಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರು ಬಂದಕೂಡಲೆ 8-12-68ರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದನ್ನು 9-12-68ರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಲಾರದು. ಹಿಂದೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರಾದವರು ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಇನ್‌ಕ್ವಿಕ್ ಸಕ್ಸೆಷನ್ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಇರಬಹುದೋ ಏನೋ ನಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. The effect of precipitate action. ಎಂದು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರವರ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕಾಮೆಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Having regar l to the fact that the appellant had already deposited 40 lakhs the Divisional Commissioner, Gulbarga acted rather harshly and hastily in cancelling the order. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ Precipitating hasty action ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

5-00 P.M.

ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. There is ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4 ಆದರೆ ಅವರು ಡೈರೆಕ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. "We suspect" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ವರ್ತನೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಒಂದು ಅನುಮಾನಸ್ಪದವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೇ ಆಗಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ಆಗಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕಳ್ಳ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ತೀರ್ಮಾನ ನೇರವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಎಂದು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ಶ್ರೀ ಟಿ. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಅಪಾದನೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಟಿ. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಆಗ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಷನ್ ಸೆಟ್‌ಅಪ್ ಮಾಡಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಂಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲ ಆದರೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದುದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ನೇರವಾದ ಯಾವ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು "The Secretary under him did not guide the Minister or the Minister allowed the Secretary to mislead him" ಎಂದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂರವರ ಅಪಾದನೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಅವರೂ ಕೂಡ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಶ್ರೀ ಭೂತಲಿಂಗಂರವರ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ಎಂದು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಆ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಸೆಟಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. The no-confidence motion in my opinion is probably too premature but Ceaser's wife must be above board. ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯೇ ಆಗಲಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಚನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದರೆ ಆ ಶಂಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂಥ ವಿಷಯ. ಇನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇತರರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಶಂಕೆ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಪಾರ್ಷಿಯಲ್ ಚರ್ಚೆ ಆಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಈವೊತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು ಸರಿಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿಯದ ಹೊರತು ನಾವು ಏನು ಹೇಳುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕಮೀಷನ್ ಆಫ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಏನಿವೆಯೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಿನಿಸ್ಟರೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೂ ಸಹ ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಬಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೂ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಇದು ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಪಾರ್ಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಟ್ ಏನು ಇದೆ ಎಂದು ನಾನೂ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ ಆಗಲಿ ಈ ಒಂದು ಇಂಪಾರ್ಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಗ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ತಂದಿರುವ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್‌ನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ಮೇಲೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಎತ್ತಿದಂಥ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಇವರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಏನು, ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕರ್ಮಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧೀಕರು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮೊದಲನೆಯದು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚನೆ ಬರಬಹುದೇ ಎನ್ನುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು ಅದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ರೆಫರೆನ್ಸಸ್ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಬಹುದು; ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಬರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಆ ಸೂಚನೆ ಅಂಗೀಕೃತವಾದರೆ ರಾಜಿನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದ್ಧತಿ. ಮುಖರ್ಜಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರೊಸೀಜರ್

ಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ತಂದಿರುವ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯ. ಇದನ್ನು ತಾವೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡನೆಯದು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಲು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮೇಲೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅವರು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡತಕ್ಕದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದೇ. ಈಗ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಪನ್ನು, ಹೈಕೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಪನ್ನು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವಾದ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ ಮಾತು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ನೀತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸಭೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಬಾಡಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡತಕ್ಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅಥವಾ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಖಚಿತವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಪಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದರೆ ಆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ? ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ? ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಶಯ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೊರತಕ್ಕದು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ನಾಟಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ನವರೂ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವೇ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮುಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ಯಾವ ತರಹ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹದಿಂದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುವಂಥ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದು ನಾವು ಮಾಡಿದಂಥ 1965ನೇ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಆಕ್ಟ್. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸಭೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾಯದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರು ರೂಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ರೂಲ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಲಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಬೇಕು? ಲಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಏಕೆ ಬೇಕು, ನೀವೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೂಲ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿ. ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಲೇಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಕಮಿಷನರ್ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟ್ ನಂಬರು 3 ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅಫಿಡವಿಟ್ ಹೇಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ : The Divisional Commissioner is *de facto* person who is carrying on the business of the Government on the policies laid down by the Government. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರು ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾಯಿದೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ತಪ್ಪು ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಅಲ್ಲವೋ ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಇದ್ದುದೇ. ಎಕ್ಸೈಸ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿಡ್ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ರಾಕ್ಟರೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯೂ ಬಿಡ್ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬಿಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹರಾಜನ್ನು 1966 ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬಂದರು. ಅಂಥ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಲಾಭವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣವರು ಕೆಲವರು ಸೇಂದಿ ಮಾರುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಪಡೆದು ಉಪಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. 1966ರ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಅಬ್ಕಾರಿ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲೇನು ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಇಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ, ಇದರಿಂದ ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಟೆಂಡರು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಟೆಂಡರು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಆಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುವುದು. ಟೆಂಡರ್ ಮಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟೆ ಈಗಿಲ್ಲ 1168 ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮನುಷ್ಯ, ಆತನು ಒಂದೊಂದು ಅಂಗಡಿಗೆ 500 ಅಥವ ಎಷ್ಟೋ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. 6 ತಿಂಗಳ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಟನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸತ್ಯಾಂಶವಿಲ್ಲದಿರುವ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. 1966, 1967 ಮತ್ತು 1968ರಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷನ್ ಆಗುವಾಗ ಡಿ.ಸಿ. ರಜ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ. ಫೋನ್ ಮೂಲಕವೋ, ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಮೂಲಕವೋ ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಡಿ.ಸಿ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದವರು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟೆ ಮೊದಲು ಮಾಡುವುದು, ಆಮೇಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾಡುವುದು, ನಂತರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾಡುವುದು, ಅನಂತರ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆ ಕೂಡಿಸುವುದು ಇದೆ. ಇರಲಿ. ರೂಲ್ಸನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅವಕಾಶವಿರುವಾಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಣವಿರುವವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಡೆಯುವರು. ಇವೆಲ್ಲಾ ನಾಟಕ. ಟೆಂಡರ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಕಾರ ಕರೆಯುವುದಿದೆ, ಟೆಂಡರು ಹಾಕುವವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರು ಅಥವ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರ ಹೇಳಿದಷ್ಟು ದುಡ್ಡಿಗೆ ಹಾಕುವವರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, 500 ಎಂದು ಹಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದು ನಾಟಕ. 500 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ 600 ಹಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಹೀಗೆ ನಾಟಕ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಯಾರಿಗೋ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿರುವ ದುರುದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಕಾರದ ಕೋಟ ಪ್ರಕಾರ ಸೇಕಡ 10 ಎಂದರೂ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬರುವುದು. ಅವರು ಎರಡು ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ

ಸಾಕು. ಹಣ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಬಡವರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ತಂದು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಬರೀ ಲಾಭ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. 1967ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ಇರಬಹುದು, ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಕಾಮಂಕರ್ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಡವರಮೇಲೆ ದಯೆ ಇಡಿ. ಕಟ್ಟೈವೈಜ್ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಆಕ್‌ಷನ್ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ಅವರಿಗೆ ಲಾಭ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. 20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಫೈನಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಈಗ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟು ಸೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟನ್ನು ಆ ವರ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಕಡಮೆ ಬಿದ್ದರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಾ ಜನರೂ ಒಪ್ಪಿ ಬೇಕಾದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. ಆ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೊರಟುಹೋದೆವು. ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಕ್‌ಷನ್ ಆಯಿತು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಯಿತು, ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜೀಪ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಈ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ, ಟೆಲಫೋನ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ನೋಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದು. ಜನರಿಗೆ ಅಡಲ್ಟರೇಟೆಡ್ ಸೇಂದಿ ಕುಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹೈಡ್ರೋ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 1967ರಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು, ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರೈಡ್ ಬಂತು.

5-30 P.M.

ಆ ಲಾರಿಯನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಹಿಡಿದು ತಂದು, ಕೇಸು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವಾರ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಲಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಹೈಡ್ರೋ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಪೌಡರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಕುಡಸಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನಗತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪ್ರೊವೈಡ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಒಬ್ಬ ಟಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಇಂತಹ ಪೌಡರನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದು ಇದೆಯೋ ! ಆ ರೀತಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕುಡಿದ ಜನರು ಟಾಡಿ ಷಾಪ್‌ನಲ್ಲೇ ಸತ್ತುಹೋದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕುಡಿದವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರೈಡನ್ನು ಎಕ್ಸೆಸೀವ್ ಆಗಿ ಹಾಕಿದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕುಡಿದವರ ಕೈ ಕಾಲು ಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀನವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರೈಡ್‌ನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವುದು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ದುಡ್ಡು. ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರೈಡ್ ಕೂಡಿಸಿದಂತಹ ಶೇಂದಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಧರೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬನ್ನಿ. ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಆಗಲಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಮಿಕಲ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳುಹಿಸಬೇಡಿ, ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೆಮಿಕಲ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನರ್‌ನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವನು ಅಲ್ಲ. ಆಗ ತಮಗೆ ನಿಜಾಂಶ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಇದೇನೂ ಹೊಸ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇದು ಇದೆ, ಅವರಿಗೂ ಇದು ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರನಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಏನೇ ಆದರೂ ಕಡೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಏರಿಯಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಮೇಯ ಏನು ಬಂದಿತ್ತು? ಎರಡು ವರ್ಷ ಮೂರು ವರ್ಷ ಗುತ್ತಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಟೈಂನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕವನು ತಾತನಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾತ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಜಾಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮಿಷನರು ಅಂಡರ್ ರೂಲ್ಸ್ 3 ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಅದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಏಕೆಂದರೆ ತಾತ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ತಾತನಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಬೇಕೋ ಅದು ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇನ್‌ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಡಬಹುದು, ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಎರಡನೇ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಅಶೋಕ್‌ಸಿಂಥ್ ಅಂಡ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಅವರು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಏನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಟಾಡಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 250 ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೂಲ್ ವೈಯಲೇಟ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ್ನು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಚೂರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೆರಡು ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಫೈಜುಲ್ಲಾ ಖಾನ್ ಅಂತ ಅನ್ನುವವರು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಕಚ್ಚಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಅನಾಮಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಆರ್ಡರ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಎಗೆನ್ಸ್ಟ್ ಲಾ ಅಂಡ್ ಎಗೆನ್ಸ್ಟ್ ಪ್ರಾವಿಜನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಆಕ್ಟ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆತನಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ರೂಲ್ 17 ಸಬ್ ರೂಲ್ 2ರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಹಿ ವಿಲ್ ಡಿಸ್ಕಸ್ ಥಿಂಗ್ಸ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಆತನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. He is bound to act as per instructions of the Government. Otherwise how can he challenge the powers of the Excise Commissioner who is the higher authority ! Is it not better for him to consider what powers he has ? 17 (2)ರಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಳಿದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯ ಯಾವನಿದ್ದಾನೆ ಆತನಿಗೆ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಟೈಂ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ? ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ತರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡೇ there are reasons to suspect ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರವೇ ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದು.

ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಡಿಟೈಲಾಗಿ ಓದಿದರೆ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದರೋ ಅದು 29 ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪ-ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕ ಆರ್ಡರುಗಳಲ್ಲಿ 100 ಕ್ಕೆ 95 ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರಕ್ಕ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆ 4000 ಮುಟ್ಟಿದೆ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ. ಇಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ರಿಟ್‌ಕೇಸುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರೆವು. ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಅಷ್ಟು ಅಕ್ರಮವಾದ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್ 15 ಸಬ್ ರೂಲ್ (2) ರಲ್ಲಿ ;—

"A licence for sale under sub-section (1) shall be granted by the Deputy Commissioner if the sale is within a district, and by

the Excise Commissioner if the sale is in more than one district."

ಈ ರೂಲ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ಒಪ್ಪಿ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹರಾಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವರು ?

"The State Government may authorise delegation by the Excise Commissioner or Deputy Commissioner to any person or classes of persons in such notification of any powers conferred or duties imposed upon him by or under this Act."

ಇಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸೈಜ್‌ಕಮೀಷನರಿಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವೇ ಬೇರೆ, ಡಿ.ಸಿ. ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವೇ ಬೇರೆ ಡಿವಿಜನ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವೇ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಕೈ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಡೆಲಿಗೇಟ್‌ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಅವರು ಯಾರಿಗೆ ಪವರನ್ನು ಡೆಲಿಗೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಡಿ.ಸಿ. ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರಕೂಡದು. ಆದರೆ ಡಿ. ಸಿ. ರೂಲ್ 5 ಪ್ರಕಾರ ಹರಾಜ್‌ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹರಾಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೇ ವಿನಾ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರು ಡಿ.ಸಿ.ಗೆ ಡೆಲಿಗೇಟ್‌ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಸದಾಶಿವಪ್ಪನವರ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

"When auction is taken under rule 3, the Deputy Commissioner or the Divisional Commissioner as the case may be shall conduct auctions at the district or divisional headquarters and the revenue sub-divisions, etc., etc."

Only the Excise Commissioner is competent to issue licences for two districts.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಟ್‌ಫೈಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ! ಹೇಗೆ ಅವರಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಈ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಫ್ರೇಂ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು 2 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹರಾಜಿನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಾಶೀಲ್ದಾರರು ಮಾಡಬಹುದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೋರ್ಟಿನ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಈ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಕಲ್ಲನ್ನೆಳೆದು ಅವರ ಅನ್ನವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರರನ್ನು ಬೆಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರಾಜ್ಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಬೆಳಸತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ಇದು. ಅಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ದಕ್ಷರಾದವರು ಬಂದು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲಿ.

Sri R. DAYANANDA SAGAR (Chamarajpet)—Rule 19 is not against......

Sri M. NAGAPPA.—I will draw the attention of the hon'ble Member to article 164 of the Constitution. Under it, they are all jointly responsible to this House ; they cannot escape the responsibility. If one commits a mistake we take it that all have committed it. In view of article 164 it is not necessary for this House to say that A or B or C has committed an error ; the entire Government is responsible.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—*Prima facie* it has to be proved.

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY (Malavalli).—A judical probe is necessary as suggested by the hon'ble Member Sri Devaraj Urs.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕಮಾಡುವುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇನ್ನೇನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಮತದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ತಾವು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—As was agreed to earlier the debate should go on up to Six, including the reply by the Leader of Opposition. Now there are only 10 minutes to Six. The only alternative for me is to call upon the Leader of Opposition to reply.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂದುವರಿಸಿ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, we hope after the Hon'ble Leader of the House replies, the Leader of Opposition may not press for his reply. Only after the Leader of the House has replied ; the question of reply by the Leader of Opposition arises and not now.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, since this is a very important matter many members are yet to speak.

Sri K. H. PATIL.—I rise to a point of order. Sir, the hon'ble Member Sri Devaraj Urs was permitted to speak even though his name was not sponsored by the Whip. Now we have expressed our desire to speak on this subject and convince the hon'ble Chief Minister, we may also be permitted.

Sri S. V. AGNIHOTRI.—It is all your imagination.

Mr. SPEAKER.—I shall adopt the course which the House decides. Now Sri Patil has raised a question that Sri Devaraj Urs was allowed to speak at his own request. But that is not correct. It was done not only at the instance of the Whip but at the instance of the Leader of the House. Therefore I have not committed any breach of the convention. I am strictly following the order of names given by the Chief Whips on both sides.

Now the question is that both the discussion and Government's reply should be concluded to-day itself as was decided by this House. The Hon. Members have to respect the decision of the House. Unless we have a sense of discipline no democracy can survive. Now, I want to know from the Leader of Opposition and also from another hon. Leader Mr. S. Channaiah as to what should be done.

Sri S. SIVAPPA.—It is not yet Six O' clock Sir.

Mr. SPEAKER.—All-right, I shall call upon Sri V. N. Patil.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, this is a matter concerning nearly 2 crores of people and there cannot be a more important matter than this. Therefore I request that this matter should be taken up tomorrow also and more members be given an opportunity to speak.

Mr. SPEAKER.—It is left to the decision of the House. If the House is prepared to sit for another day to discuss this matter the Chair has on objection.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Sir, we can sit both in the morning and afternoon tomorrow.

Mr. SPEAKER.—The hon. Members should know that we have adopted the report of the Business Advisory Committee and it is a decision of the House that the discussion on this motion should conclude to-day itself.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ ಕೇವಲ ಕೆಲವರಿಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗ ಬಾರದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಾದರೂ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಾಗೆ ತಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The House has adopted the report of the Business Advisory Committee. I have no powers to extend the time limit. If the House wants to extend the time, I can put that motion to the House.

Sri SHARAN GOWDA INAMDAR.—Sir, I want to draw your attention to the fact that the motion before the House is a very important one. It is not only a matter pertaining to the decision taken by the Supreme Court but so many other matters could be referred to in this no-confidence motion. To-day fortunately or unfortunately we lost some time. There are so many Members from our Party who have not participated in the debate. Only a few members have participated and they have enlightened the House regarding some facts regarding the decision of the Supreme Court. It is my humble request that though the Leader of the Opposition might have agreed to your proposal to sit till 6 O' clock to-day in view of the fact that so many members desire to express and bring out so many new points and enlighten the House and the country through this House in what way this Government has forfeited the confidence of the people in general ? I request the Chair kindly to extend the time and give one day more and allow us to continue the debate tomorrow. We are prepared to sit in the morning at 8-30 A.M. and after that from 3 P.M. to 6 P.M. there could be another sitting of the Assembly.

6-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ಈ ಒಂದು ದಿವಸವೇ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮುಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Sri SHARAN GOWDA INAMDAR-—So many times we agree to your proposal.

Mr. SPEAKER.—If the Leader of the House and the Leader of the Opposition agree to this proposal, I have no objection.

Sri SHARAN GOWDA INAMDAR.—You as a Speaker and the guardian of the rights of the Members, I think it is better to allow three hours more for this debate.

Mr. SPEAKER.—Within my powers, I can extend by one hour.

Sri SHARAN GOWDA INAMDAR.—Not today Sir, we are prepared to sit in the morning tomorrow.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ 8–30 ರಿಂದ 11–30ರ ವರೆಗೆ ಕೂತು ಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಬಹುದು.

Sri VEERENDRA PATIL.—May I suggest one thing, Sir. We have all agreed that the debate on this no-confidence motion should be over today only. Even the House has agreed and there was no dissenting voice when you said that the discussion can go on up to 6 P.M. and after that the Leader of the House will reply. That was agreed to by everybody. If some hon. Member feel that one or two Members are very anxious to participate in the debate, let the discussions continue till 6–30 P.M. I will start my reply and I will finish it as early as possible.

Mr. SPEAKER.—Is that agreeable ?

Sri B. P. GANGADHAR.—Why should the Chief Minister be timid in this matter ? Let everybody say what he wants to say. Let us meet tomorrow morning.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾಳೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 2–3 ಗಂಟೆ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಮೆಂಬರು ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಗಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—I am bound by the decision of this House. So if hon. members desire to meet at 8–30 A.M. in the morning and conclude this discussion by 11 A.M. and then again meet at 12 Noon for the regular session, I have no objection.

Sri S. SIVAPPA.—You may make it 8-30 to 11-30 A.M. and then again at 1-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—Even the reply by the Ministers should be over by 11-30 A.M. I am not extending time further than that.

Sri K. PUTTASWAMY.—You may be pleased to extend the courtesy of consultation to this side also, Sir. The House had come to the conclusion that this motion should be disposed of today. If the Hon. Leader of the Opposition suddenly makes a different statement, it is rather highly embarassing for this side. I would expect the Hon. Leader of the Opposition to give me the courtesy of consultation before making his statement. I for one would expect such matters as this to be discussed outside the House between Leaders of Parties and an agreed proposal being put forward. Now the Speaker seems to have made up his mind.

Mr. SPEAKER.—I have not made up my mind.

Sri K. PUTTASWAMY.—I do not want to come in his way and cause further embarrassment.

Mr. SPEAKER.— Why not Sri Sivappa contact his counterpart on the other side before making any proposal ?

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, the way in which the Chair is discussing with some members of this House made me feel that the Chair is willing to sit tomorrow at 8-30 A.M. and I would not like to come in the way. But I expect the Leader of the Opposition to tell us in advance what time the members of the opposition require and once they agree upon it, I would request them to stick to it.

Mr. SPEAKER.—How much time the Government require ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I require about 1½ hours.

Mr. SPEAKER.—On the basis of the proposal made by them, is the Government prepared to sit from 8-30 A.M. to 11-30 A.M. and again from 1 P.M. ?

Sri VEERENDRA PATIL.—So far as this proposal is concerned, the Hon. Minister for Parliamentary Affairs has already stated. We on this side do not want to put the Chair into an embarrassing position. We do not want to embarrass the Chair and also the Leader of the Opposition. But once we take a decision in this House, let us all stick to that decision. They should not say since we took a decision these developments have taken place, and we want to extend the time. Let us know in advance today only. Up to what time they want for general discussion. I have already indicated that I require 1½ hours. It should be finished by 11-30 A.M.

Sri S. SIVAPPA.—We appreciate the sentiments expressed by the members on the other side. We are always ready for negotiations. In fact that is the essence of democracy. In the course of discussion so many developments take place. We are disciplined democrats. So anything can be done by discussion and consultation. We have agreed to sit from 8-30 A.M. tomorrow and we may require about two hours

Mr. SPEAKER.—I shall allot 1½ hours to the members and 1½ hours to the Government. I cannot give chance to every member. Thereafter we shall meet between 1 P.M. to 6 P.M. the Debate on the Governor's Address should be completed by that time. I hope the hon. Members will not make another move to extend the time.

Sri K. PUTTASWAMY.—It was agreed to sit today till 7-30 P.M. and dispose of the business. Now we are not disposing of business. I would request you to see that the House sits till 7-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—The suggestion of the Hon Minister is that we sit up to 7-30 P.M. I think the Members agree.

HON. MEMBERS.—Yes.

MR. SPEAKER.—I entered the time up to 7 P.M. Sri V. N. Patil will speak.

SRI V. N. PATIL (Humnabad).—Some of the hon. Members have already opined that there is an impression that this no-confidence motion has arisen out of the decision of the Supreme Court. I must respectfully submit that it is not so. This no-confidence motion has come as a result of the dissatisfaction of the masses throughout Mysore State on account of several issues, issues pertaining to the student movement, agriculturists' repression in levy collection, when due to drought no crops were raised by them, and harassment in collection of land revenue arrears and *taccavi* loan arrears in such a lean year when they could not raise crops even for their subsistence, suppression of the down-trodden Harijan communities, and issues which have arisen out of the recent Taluk Board Elections when there was naked devil dance by the party in power, misuse of its power, attack on democracy and atrocities and harassment committed by them throughout the State by the terror let loose on opposition parties. This is the cumulative effect of all these things. We, legislators, representing the entire Mysore State were thinking in what way we can check this devilish activity of the Government which has become a tool of vested interests and is serving its own party and is against all democratic principles and democratic traditions. I can present before this august House certain concrete instances to this effect. It looks as though it is the officers who are ruling and that it is not the politicians who are giving directives to the executive to carry out their decisions. I do not hold any brief for this section or that section of the toddy contractors. I want to make that point specifically clear. We have no sympathies for them. As a Communist I can say we have the least sympathy for those who are kingmakers who have got vested interests. There are two or three groups of these people. They are the king-makers, the leader-makers and the Minister-makers. We are the least bothered whether this group of toddy contractors prosper or that group prospers. What we are bothered is their prosperity at the cost of State funds. We are concerned with the purity of the administration and its adherence to laws, rules and regulations. In this connection, I from the Opposition wish to charge that the Commissioner of Excise has not only failed to go by the rules and regulations but he has also failed to implement rules framed by the Government and put it to a loss of crores of rupees. He has helped the toddy contractors to defraud the Mysore Government to the tune of crores of rupees, When a question was put to this effect, the Excise Minister had the temerity to answer that no attempt was made to alter the rules and regulations. My contention was that the Excise Commissioner has deliberately made unauthorised alterations to Excise rules 1967 and has misused his powers to help the big toddy contractors at the cost of the Government and the Hon. Minister was in duty bound to place true things before this House. The Chair was pleased to rule that whatever answer the Minister gives, whether it is right or wrong, the answer has to be accepted and that the only course left to

the Opposition is to bring a no-confidence motion. Whether unauthorised alterations are or are not made is clear, and the correct answer to the question is there at line 20, page 36 of the Supreme Court judgment where Their Lordships have clearly said :

> "In so far as the circular attempted to modify rule 19 it was ineffective. The Excise Commissioner had no power to abrogate or modify a rule framed under section 71."

Their Lordships' observation amounts to holding the view that the Excise Commissioner arrogated to himself the rule making power of Government. The Excise Commissioner has daringly defrauded the Government and given certain concessions to the vested interests and toddy contractors and this was all I presume not for charity, but for self-help. I do not say that there was discrimination between one group and another, nor do I propose to plead for either, but the Excise Commissioner went out of the way to issue certain circulars conferring certain concessions far advantegeous to contractors. What made him to do that is not ununderstandable. It was clearly his loyalty to the toddy contractors for the royalty he received for sabotaging Government assets to give an advantage to the toddy (Excise contractors) sacrificing the Government's interests. He pathetically pleads that Rule 19 is too harsh for the contractors. This is clear from the letter he wrote to Home Secretary on 19-6-1968 in file No. EXE. EXS. 1575/67. He sent out a circular daded 20th November 1967 that in the case of successful bidders of doubtful solvency suitable instructions should be issued to take a deposit of two months' rental only and two months' rental as collateral security of immoveable property. Even before the ink on the paper was dry, he issued another circular saying that 6 months collateral security in addition to 2 months deposit is necessary in cases of doubtful solvency. Within a month the same Excise Commissioner issued another letter to all the Deputy Commissioners as if he is the rule making authority and clearly against the provisions of rule 19, he was directing them. Therein he has mentioned the names of only 16 districts. I do not know why the other 3 districts of Hyderabad Karnataka were left out and whether he did not have any henchmen there to toe his line to feed his coffers. In that letter he has said that only 2 months cash security should be accepted and the rest might be taken as collateral security in the form of immoveable property. Why did he issue such a letter ? Under what authority of law ? It is not possible to understand the real necessity of such a letter. By this letter he has made an attempt to mislead the Government and to benefit or bestow concessions on the excise contractors. He seems to be a regularly fed agent of Excise Contractors. These excise contracts are held for a period of 12 months and in some areas which were made wet areas the contracts were extended by another six months to a total period of 18 months. Rule 19 clearly says that 2 months rental as cash deposit should be taken and for another 2 months equal cash security deposit must be taken and for the rest 8

(SRI V. N. PATIL)

months collatenal security in the form of immoveable property should be taken. But the Excise Commissioner by this circular stated that only 2 months cash deposit be taken. This was on 12th December 1967 and subsequently he sends it on to Government with an observation that it be approved. The result of this is that for full 8 months period the Government of Mysore is without any security, either in cash or collateral, from the contractor. The contractor has given only 2 months cash security. In contracts of 18 months duration for the rest of the 16 months rental securiiy is not there, neither cash nor collateral security. In such circumstances against whom is the Government of Mysore to take action in case the contractor becomes insolvent ? Nobody, except the Excise Commissioner can answer. So, at that time the Government would be obliged to write off the amount due as bad debt, that too probably on the recommendation of this officer. This actually happened in Raichur District in 1963 or so. Last year we did not have adequate rainfall and our rabi and jawar crops suffered very much and we had only 30 to 35 per cent crops, but the Government was not prepared to issue an order for remission of land revenue. But here in the case of these excise contractors the Government has given such concessions to them in spite of the clear provision of rule 19. The Excise Commissioner wrote a letter to the Government saying that a strict implemenation of rule 19 would be too harsh on the contractors. For whose benefit is the Excise Commissioner functioning ? Is it for the benefit of the excise contractors or the Government? By this order he has defrauded the Government and helped the contractors who have no moral stakes except fattening their purses by purchasing such officers. I do not know whether our Ministry is going to reward him with the title of Padmabhushana or Padmashree for helping these excise contractors. I have learnt that after this benevolent gift to the excise contractors this officer—Excise Commissioner—is elevated to the post of a Member, Public Service Commission. This seems to be the Congress brand of socialistic pattern of elevating anti-social agents of vested interest and corrupt official being posted to Public Service Commission. So, I want to know from the Excise Minister what made him say the other day that no attempt was made to alter any of the rules and regulations. Was this not an attempt to alter the rules and regulations ? Is it contended that the Excise Commissioner did this without a directive from the Minister ? I want to know from the Chief Minister and the Excise (Finance) Minister. How are you going to take action against such officers who have defrauded the Government to the tune of crores of rupees ? The Government of Mysore is helpless if the contractors do not pay because the Government has no cash security with it from these people. This clearly shows that the Government wanted to bestow undue concessions on these excise contractors. I do not feel the Finance Minister is above board in this episode, as it is clear that he tried to shield the said

official by giving a misleading statement on the floor of this august House on 16th January 1969, in answer to Starred Question No. 193. By no stretch of imagination he should continue as a Minister after having misled this House. He must forthwith resign with grace. This only shows that this would have been done only with a motive for illegal gratification to the tune of lakhs of rupees. It must have been for that purpose that these contractors were helped to benefit themselves and defraud the Government. In spite of all these things, the Government of Mysore has failed to take any steps against the Excise Commissioner not even to call for an explanation of his conduct. The Government is not eager to curb monopoly in order to bring in socialism in this country. The socialism they have in their mind might be the freedom of capitalists to bribe any official to defraud Government to reap maximum benefits for the vested interests to keep the party in power continuously, by the generous funds these monopolists provide the Congress during Elections. This is not a simple matter. There are several documents to show how serious a matter it is. I have some documents in my possession. Sir, there was a Government servant who was very faithful enough and he once put up a note wherein he stated that the Excise Commissioner has no business or no power to abrogate the rule making power of the Government. The Mysore Excise rules are very cumbersome and the proper course would be to propose an amendment. In the letter of the officer he has also made it clear not to send this circular to other districts. On the other hand he stated that it should be deemed as withdrawn and proposals for amendment of rules may be sent and further consequential action was suggested. Sir, if the suggestion of this officer had been accepted without bringing any other motives in this case, then definitely the Government could have issued an order to the contractors stating that they are going to cancel the licence if they failed to deposit the amount within the stipulated time. They could have also said that as per rules you are bound to give six months' rental as cash deposit and the balance at 12 months rental by way of collateral security. This suggetion by the officer was to safeguard the interest of the Government itself. But this suggestion was treated with scant regard by the Government as they considered him to be unloyal officer to serve contractors as their boss the Excise Commissioner was doing. This is only an instance Sir, to show that we have got such efficient and intelligent officials in our State. But I want to know what the Government, the Minister concerned and the Home Secretary were doing when the matter was before them for more than eight months ? The Home Secretary did not guide or do anything in the matter. The Excise Commissioner who was responsible for creating a muddle or confusion in the matter and thereby making the Government to incur heavy loss, has been elevated as Member of the Public Service Commission. I do not know in whatbest way he is going to serve the public. Therefore Sir, this Ministry—though there are some honest persons in it who are helpless and feel that they cannot do anything and it was a sin that they have

(SRI V. N. PATIL)

entered into this Ministry — and the Chief Minister if he wants to show that it is the duty of the Government to take strong steps against such erring officers, let him sack this official and the Finance Minister and let him resign *en bloc*. Sir, this being a Gandhi Centenary year can we expect truthfulness and honesty in this Ministry, at least a semblance of it ?

Sir, coming to the question with regard to the decision of the Supreme Court on the conduct of the Government, the Supreme Court has not passed any direct remarks against the conduct of the Government of Mysore because that was not the direct issue before their Lordships. If that were an issue definitely such a remark or stricture could have been the only irresistible conclusion. As there was no issue their Lordships have not passed direct strictures. But what more could have been said when they say "there is room for suspicion that the Government was favouring a particular party" ? That being the case, I earnestly request the hon Members of this House to be above party politics and see that best interest of the people is served rather than the interest of the parties concerned.

Now, coming to the problems in rural areas Sir, it is seen that rullocks and pump sets are being auctioned for collection of land revenue and taccavi loan arrears. The pump sets and bullocks are being auctioned because most of the agriculturists are not in a position to pay seventy bupees to the Government on account of the failure of kharif and rabi crops. When people have taken loan of Rs. 2,000 for well-sinking and the machine failed, and the land on which the wells are sunk have jailed these lands are being put to auction sale. One Veerapanna Kotgi of Meenkeri and one Gurappa of Bemalkhed are made to lose their land by ordering attachment and auction. Genuine peasants are made to lose their lands for taccavi loan arrears, whereas Excise contractors are given excessive concessions, because they are powerful to purchase officials and even some Ministers. I think there should be some humanitarian approach in this matter. When drought conditions were discussed on the floor of this House, the Hon Chief Minister give an assurance that wherever there is less than 25 per cent crop, no levy would be collected. But we see orders issued by the Revenue Secretary one after the other to say that the particular taluks and districts are lagging behind in the matter of collection of arrears and action should be taken to collect the same immediately. Is this Government worth the name to represent the community of agriculturists and the people of the Mysore State ? The Government has lost confidence of the people by its own acts of omission and commission.

Sir, in regard to the success of the Congress in the recent elections to the Taluk Boards, particularly in my District and in Gulbarga district, of which the Government is very proud, the Congressmen there made these toddy contractors serve the toddy as tea to the voters there.

Danda, Goondaism, wine and money were the tools, the Congressmen used to get elected. Sir, I have written a letter to the Chief Minister about the high-handedness being adopted in Bidar District. I have sent telegrams to Chief Minister about the goondaism and terror let loose by his partymen at Ghatboral and several other places in Bhalki and Humnabad taluks.

Open attacks are being made on Opposition. In Ghatboral more than 4 persons were axed in the very presence of Sub-Inspector. But up to this day, no action has been taken. Is there any security for their lives? I wrote to the Chief Minister stating that your Doctor at Humnabad did not admit the patients who were bleeding profusely with wounds and I had to take them all the way to the District Hospital, Bidar, where they were admitted. This is the state of affairs in your administration. The Doctor at Humanabad has no sympathy towards the human beings. He did not admit the injured persons as he was paid by Mr. Kashinath Rao Patil of Ghatboral not to admit them as he was the person who did axe one person out of the 4 injured persons. What action the Health Minister proposes to take against such Doctor who valued money more than the bleeding innocent poor villagers? If you do not sack and pack him off from that place, what moral justification you have got to be here as Government, I do not know. Do you believe in socialism? Or do you serve only the vested interests like contractors, commercial magnates, etc., and Goondas who fetch money? I request the other side to bear with us that we are all here on account of the rural innocent folk and we are all here to look after their welfare and we must give them a good administration. Sri Ramakrishna, the Health Minister, has promised so many things and said that he would see that corruption in his Department would be weeded out. Eight months are already over since he took charge. He could not correct one corrupt Doctor so far. Nothing has happened. The Department still remains in the same position as it was before. Government has failed in giving minimum medical aid to the injured and security to the poor voters. This is the collective responsibility of the Government. Therefore, the entire Government should resign. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಗದಗ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಸ್ನೇಹಿತರು ತಂದಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಠರಾವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿವರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಚ್ಚತಮವಾದ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಾಗಲೀ, ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಲೀ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈವರೆಗೆ 'ಸೀಸರ್ಸ್ ವೈಫ್ ಷುಡ್ ಬಿ ಎಬೊವ್ ಸಸ್‌ಪಿಷನ್' ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಠರಾವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅನೇಕ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ತರುಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾದ ಮಾತು. ಈಗ ತಂದಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಠರಾವು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದೆ, ಅಪಾದನೆಗಳು ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಇವೆಯೋ, ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಮೇಲೆ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೋ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಕವಾಗಿ ಮೂರನೆಯ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಮಪ್ರಿಯ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಜರು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈವಾಡವಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಪರದೆ ಹಿಂದೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕೈವಾಡ ವಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈವಾಡ ವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಕಾಣದ ಕೈ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ನಿರ್ಣಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೇ, ಇವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೇ, ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಷನ್ ಆಗಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ವಾದ ಎಂದು ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪುರಾವೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಮಾಡುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಬಂದುವೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಸಮಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ 22-6-68ರಲ್ಲಿ ಅಪೀಲ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀ ಹಾನ್ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಮಿಷನರ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಅದನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನ ಇಟ್ಟು ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾದವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಡರ್ ಅಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಉಭಯತಾಪಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ. 22ನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದಂಥ ಅಪೀಲಿನ ಮೇಲೆ 28ರ ವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿ, ನಂತರ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಅಪೀಲು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಮ್ಮಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಇಟ್ಟರೋ, ಅಥವಾ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದರೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿ ಬಂದು ಆ ರೀತಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತೋ ಅಥವಾ ಬೊನಫೈಡಿ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೋ ? ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ 60-70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಾನಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸವಲ್ಲ, ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷ ನಿಕಾಲೆ ಆಗದೆ ಇರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅಪೀಲ್ ಮತ್ತು ರಿವಿಷನ್ ಎರಡೂ ಎರಡು ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. 61ನೇ ಕಲಮು ಪ್ರಕಾರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಕೆಳಪಟ್ಟವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಮಾಡಿದಂಥ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 62ನೇ ಕಲಮು ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಯಾರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅವರು ರಿವಿಷನ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಮಾಡ ಬಹುದು ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟ ತಕ್ಷಣ ಅದರಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಆರ್ಡರ್ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದ ಸತ್ಯವೇನಿದೆ

ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಹಾಕಿ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ತಂದರು. ಅವರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಾಕಿ ಉಳಿಯಿತು. 22ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ರಿವಿಷನ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟವರು 27ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಹಾಕಿ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

7-00 P. M.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The revision petition came to the Government on the 25th and the writ was filed, if I remember right, on the 28th. So, there is no relationship between the writ petition and the revision petition. I agree that the procedure that the petition must be referred to the Home Secretary and the file will have to be put up before the Minister for orders, is correct. But, what prevented the Government to pass an order on t'at issue before the 28th ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—In the first instance, the normal course was to file an appeal before the Excise Commissioner. But, this was an extraordinary case. Without calling for the papers and without knowing the report from the other side, normally the Excise Commissioner or no Ministry is expected to pass any orders. Even if it is a routine matter, the papers are sent to the Secretary, who in turn will call for the necessary file from the Head of the Department. It is not always possible that all papers are with the Home Department ; papers will have to be called for from the Divisional Commissioner. This will naturally take some time. In the meanwhile, the party went to the High Court. Whether the Government really wanted to avoid passing any orders on the petition or not, the time gap was so short that five days cannot be said to be unduly long time.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Agreeing that the matter went to the High court merely because the party went in a writ petition, it should not come in the way of the Government functioning in the normal course. As a matter of fact, if I remember right, the cancellation of the contract took place on the 25th, and he had sought for some time.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—His request was only to the Divisional Commissioner.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Is it or is it not a fact that the appellant had submitted to Government for extension of at least a reasonable time for getting the balance of amount ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, the hon. Member wants to know the procedure adopted after receiving the application from the petitioner, Sri Bhooma Reddy. It is true that the petitioner made a revision application to the Minister for Finance, and the Finance Minister referred that matter on the very day to the Home Secretary to Government. Since the Home Secretary was to be in Mysore for two or three days and the time was short, he contacted the Divisional Commissioner and asked him to send a report immediately. Since there

(SRI VEERENDRA PATIL)

was no time to indulge in correspondence and the excise sales had to be confirmed before first July, he read the revision petition filed by Sri Bhooma Reddy to the Divisional Commissioner over the phone. He got the report on the 27th and the case was posted and the Advocate for the petitioner was asked to be present on the 28th. When the Advocate for the petitioner came on the 28th before the Home Secretary, he said that they have already moved the High Court against the orders of the Divisional Commissioner, and he filed a memo accordingly. Since the Advocate for the petitioner made a statement before the Home Secretary to Government that he had already moved the High Court, nobody can expect the Home Secretary or the Government to pass any orders. It would not be fair to pass any orders when they know that the party had apprached the High Court. So, they did not take any action.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡ ತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಅರ್ಜಿ ಬಂದನಂತರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಗಿಲ್ಲ, ನಿರ್ಣಯ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದುದರಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷಪಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇದು ಬಹಳ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಅರ್ಜೆಂಟಾಗಿ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು, ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ದಿವಸ ಸಾವಿರಾರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ ವರ್ತನೆಯೇ. ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮರೆಮಾಚದೆ ಹೇಳುವುದು, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ದಿವಸ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಠರಾವನ್ನು ತಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು—ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವು ಬರೀ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದರೆ ಸಾಲದು, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಹುಡುಗರನ್ನು ಎಂಟನ್ನು ಏಳರಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ (ಎಂಟೇಳ್ಳ) ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದ ನಂತೆ, 8 ಹುಡುಗರು 15 ಎಂದೂ, ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ 56 ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಗರು 15 ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಆ ರೀತಿ ಸರಕಾರಿ ಪಕ್ಷದ ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, 134 ಜನರೋ ಏನೋ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಒಪ್ಪುವುದರಿಂದ ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರೂ ಕೂಡ ಈಚೆಗೆ ಸರಕಾರಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜನ ಸರಕಾರಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿ ಬಹುಮತವಿದೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದಿರಾ ? ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಈ ದಿವಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ?

ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೆಗೆಯುವಂತಹ ಕಾಲ ಬಂದೀತು. ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಪರಾಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿನಾಕಾರಣ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡ್ರಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ತಕ್ಷಣ ರಾಜಿನಾಮ ಕೊಡ್ರಿ. ಕೈರಾನ್ ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಪರಾಧವನ್ನೂ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ ನೀವು ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಯನ್ನು

ಫೇಸ್ ಮಾಡಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತರಹದ ರೋಪದೋಷವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಜನತೆಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಲಿ ಆಗ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದನ್ನು ತರಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಯವರು ನಿರಪರಾಧಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಪರಾಧಿಗಳು ಯಾರು ನಿರಾಪರಾಧಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೋಡಬೇಡಿ, ನೀವು ಇಡೀ ದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವವರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡ್ರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn and meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Fifteen Minutes past Seven of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of Clock on Wednesday the 22nd January 1969.

V D 119[illegible] —GPB— 600—21-3-1959